

EEN SCHILDERIJ VAN EEN GODVREZEND MENS

THE GODLY MAN'S PICTURE

**Geschilderd met een schriftuurlijk penseel
of,
enkele kenmerken van iemand die op weg naar de hemel wandelt**

Door

THOMAS WATSON

**STICHTING GIHONBRON
MIDDELBURG
2003**

INHOUD

Aan de lezer

HOOFDSTUK 1 Verklaring van de tekst:

"Hierom zal U ieder heilige (Godvrezende) aanbidden".

HOOFDSTUK 2 Verklaring van de aard van de Godsvrees; *ieder heilige, of Godvrezende.*

HOOFDSTUK 3 Bestraffing voor hen die voorwenden Godvrezend te zijn

HOOFDSTUK 4 **Kenmerken van Godvrezenden:**

1. Een Godvrezende is iemand met kennis
2. Een Godvrezende is iemand die bewogen wordt door het geloof
3. Iemand die God vreest, bezit het vuur der liefde tot God
4. Iemand die God vreest, gelijkt op God
5. Iemand die God vreest, is zeer stipt en nauwgezet in de aanbidding van God
6. Een Godvrezende is een dienstknecht van God, niet een dienstknecht van mensen
7. Iemand die God vreest, stelt Christus op hoge prijs
8. Een Godvrezende is iemand die op evangelische wijze treurt
9. Iemand die God vreest, is een liefhebber van het Woord
10. Iemand die God vreest, heeft de Geest als Inwoner
11. Een Godvrezende is iemand die nederig is
12. Iemand die God vreest, is een biddend persoon
13. Iemand die God vreest, is een oprecht persoon
14. Een Godvrezende is iemand die hemelsgezind is
15. Iemand die God vreest, is een ijverig persoon
16. Iemand die God vreest, is een lijdzaam mens
17. Een Godvrezende is dankbaar
18. Iemand die God vreest, is een liefhebber van de heiligen
19. Iemand die God vreest, geeft zich niet over aan enige zonde
20. Iemand die God vreest, is oprecht in al zijn betrekkingen
21. Iemand die God vreest, verricht geestelijke zaken op geestelijke wijze
22. Iemand die God vreest, is grondig geoefend in de godsdienst
23. Iemand die God vreest, wandelt met God
24. Iemand die God vreest, streeft ernaar een middel te zijn om anderen tot de vreze des HEEREN te brengen

HOOFDSTUK 5 Twee conclusies

HOOFDSTUK 6 Aansporing tot Godsvrucht

HOOFDSTUK 7 Enkele raadgevingen tot Godzaligheid

HOOFDSTUK 8 Een vermaning om te volharden in Godzaligheid

HOOFDSTUK 9 Beweegredenen om te volharden in Godzaligheid

HOOFDSTUK 10 Raad voor degenen die God vrezen

HOOFDSTUK 11 Troost voor Godvrezenden.

Preek over Matthéüs 12:20.

"Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en het rokende lemmer zal Hij niet uitblussen, totdat Hij het oordeel zal uitbrengen tot overwinning."

HOOFDSTUK 12 De Geestelijke vereniging tussen Christus en de gelovigen.

Preek over Hooglied 2:16.

"Mijn Liefste is de mijne en ik ben de Zijne."

AAN DE LEZER

Aangezien de ziel zo kostbaar is en de zaligheid zo heerlijk, is het een zaak van de hoogste wijsheid en zorg om voorbereidingen te treffen voor de toekomstige wereld. Het lijkt geen twijfel of er is *een erfenis in het licht* en het wordt in de Heilige Schrift stellig verzekerd dat men daartoe bekwaam en pasklaar gemaakt moet worden, Kol. 1:12. Als iemand vraagt: "Wie zal klimmen op den berg des HEEREN?", dan is het antwoord: "Die rein van handen en zuiver van hart is", Psalm 24:3, 4.

Het is de opzet van de hier volgende verhandeling om zo'n persoon te beschrijven. Daar vindt u een schilderij van een Godvrezende en ziet hem uitgebeeld in al zijn gelaatstreken en juiste gestalte.

Wat is Godsvrees een zeldzame zaak! Niet oppervlakkig of opgeblazen, maar welgegrond en zodanig dat zij hart en gemoed inneemt. Godsvrees bestaat in een volkomen harmonie tussen heilige beginselen en een heilige praktijk. O, dat al degenen in wier handen door Gods voorzienigheid dit boek terechtkomt, zo verliefd mogen worden op de Godzaligheid dat zij die van harte mogen omhelzen. Godsvrees is iets wat zo verheven is, dat men ze niet in haar volkomen glans en luister kan uitbeelden, al zou een engel het penseel hanteren.

Godsvrees is voor ons ware wijsheid. "De vreze des HEEREN is de wijsheid", Job 28:28. Een burgerlijk leven zonder Godzaligheid is maar grote dwaasheid. Godzaligheid is een geestelijke koningin en wie haar trouwt, is verzekerd van een grote bruidsschat die zij meebrengt. Godzaligheid heeft de belofte van dit en van het toekomstige leven, 1 Tim. 4:8. Godzaligheid brengt zekerheid aan, ja heilige triomf in de HEERE en wat is dat lieflijk! Jesaja 32:17.

Daarom Christenen, sta naar Godzaligheid. Dat is een wettige eergierigheid. Zie naar de heilige kentekens en verlaat die niet voordat u er de afdrukken van in uw ziel gekregen hebt. Andere dingen zijn maar waterverf, deze dingen blijven vast en bestendig. Zij zullen hen die ze genieten brengen tot het eeuwig leven.

Er zijn twee voornamen zaken, geloof en bekering die de heiligen onderscheiden van anderen, en die met recht genoemd worden, *de twee wieken waarop zij naar de hemel vliegen*. Ja, geloof en bekering bewaart het geestelijk leven zoals warmte en vocht het natuurlijk leven doet. De gave van geloof is ijdel zonder bekering. Van de bekering spreken wij in het tweede deel van dit boek. [De leer der bekering, een verhandeling over Handelingen 26:20 is apart verschenen.]

Chrysostomus vond het de voornaamste stof voor de keizer Arcadius, om over de bekering te preken. Augustinus beschouwde de boetsalmen als voor hem geschreven. Hij overdacht die dikwijls met tranen als hij op zijn ziekbed lag. Bekering is nooit te vroeg, en het is altijd nuttig, zoals het gereedschap voor werkluï en wapens voor soldaten. Als ik het goed heb, is de praktijk van de geloofsleer noodzakelijker dan de twist daarover. Bekering heeft een bijzonder grote kracht. Hoewel de wateren van bekering beroering geven, zuiveren ze toch. Waaruit wij overtuigend kunnen zien dat de Geest van God die beroert. Johannes 5:3. De nederigste tranen trekken de damp van de zonde op en stillen de toorn Gods. Bekering een de voedster van Godzaligheid en een bevorderaar van barmhartigheid. Laat ons niet zeggen *bekering is zwaar*, want alle uitmuntende dingen vereisen inspanning. Het is beter met moeilijkheden naar de hemel te gaan dan met gemak naar de hel. O, terwijl u nog bent in het heden van genade, maak vrede met God! Morgen kan het onze sterfdag zijn, laat het nú onze

bekeringsdag wezen. Volg Petrus na en doopt uzelf met tranen. Vliegt niet weg als een vogel, Hoséa 9:11. Maar *laat dag en nacht tranen afvlieten als een beek en geef uzelf geen rust; uw oog houde niet op*. Klaagliederen 2:18. Dat God dit geven en Zijn zegen aan dit werk toevoege, opdat de zonde in ons mag gedood worden en wij in ware Godsvrucht mogen leven.

Het was de oude Latimer die zei: *"Als ik soms alleen zit en een gegronde verzekering heb van de staat van mijn ziel en weet dat God mijn God is, kan ik tegen alle moeiten lachen en niets kan mij dan ontmoedigen"*. Godsvrucht zet iemand voor zijn tijd in de hemel. Christen, sta naar Godzaligheid, dat is een geoorloofd streven. Kijk hierna naar de kenmerken van de heiligen en rust nooit voor u die in uw eigen ziel afgedrukt vindt. Dat is de grote bezigheid waarmee uw tijd en gedachten in beslag genomen moeten worden. Andere overwegingen en vreemde denkbeelden hebben geen waarde voor uw ziel. Die zijn als wafels waarop mooie figuurtjes zijn afgedrukt en die voor het oog kunstig versierd zijn, maar die dun zijn en weinig voedsel opleveren. Maar ik wil u niet langer in het voorportaal laten staan.

Als ik uitgebreid had over één kenmerk van de Godvrezende, zou daarvoor een boek nodig geweest zijn, maar daar ik mij voorgenomen heb vele kenmerken na te gaan, heb ik mij beperkingen opgelegd en u slechts een kort overzicht van de zaken gegeven. Als dit werkje, al is het niet geheel doorwrocht, bij zal dragen tot heil van zielen, heeft het aan mijn wens voldaan.

Dat de God aller genade dit met vrucht moge achtervolgen is de bede van hem die uw ziels zaligheid begeert.

Uw toegenegen dienaar in Christus,

Thomas Watson.

[Geschreven ca. 1668]

HOOFDSTUK 1

Verklaring van de tekst: **"HIEROM ZAL U IEDER HEILIGE AANBIDDEN"**,
(Engelse vertaling: ieder Godvrezende) Psalm 32:6.

De heilige David toont ons in het begin van deze Psalm waarin de ware gelukzaligheid bestaat: niet in schoonheid, eer, rijkdom, de drievuldigheid van de wereld, maar in de vergeving van de zonde. "Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven is", vers 1. Het Hebreeuwse woord "vergeven" betekent "buiten het gezicht brengen", wat heel goed overeenkomt met de woorden van Jeremia: "In die dagen, spreekt de HEERE, zullen de zonden van Juda gezocht worden, maar zullen niet gevonden worden", Jeremia 50:20. Dat is een onbevattelijke zegen en een zodanige die de grond legt voor alle andere weldaden. Ik zal er slechts vluchtig bij stilstaan en de volgende vijf verklaringen neerstellen:

1. *Vergeving van zonde is een daad van Gods vrije genade.* Het Griekse woord voor "vergeving", charizomai, maakt duidelijk wat de bron van vergeving is: vergeving ontstaat niet uit iets wat eigen is aan ons, maar het is louter de vrucht van vrije genade, Grieks: charis. "Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg, om Mijnentwil", Jesaja 43:25. Als een schuldeiser een schuldenaar vergeeft, doet hij dat vrijwillig. Vergeving der zonde is een fijngesponnen draad uit het hart van vrije genade. Paulus heeft uitgeroepen: "Mij is barmhartigheid geschied", 1 Tim. 1:13. "Ik werd begenadigd". Wie vergeving ontvangt, wordt geheel overdekt met genade. Als de HEERE een zondaar vergeving schenkt, betaalt Hij geen schuld, maar geeft een legaat.
2. *Als God de zonde vergeeft, scheldt hij de schuld en de straf kwijt.* Schuld roept om recht. Zodra Adam de vrucht gegeten had, zag hij het "vlammend zwaard" en hoorde hij de vloekspraak. Als God vergeeft, ontziet Hij de zondaar; het is alsof Hij zegt: "Hoewel u in de handen van Mijn recht gevallen bent en verdient te sterven, wil Ik u toch vergeven en wat u ook ten laste gelegd wordt, zal u kwijtscholden worden".
3. *Vergeving van zonde is alleen door het bloed van Christus.* Vrije genade is de bewegende oorzaak; het bloed van Christus de verdienende oorzaak. "Zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving", Hebr. 9:22. Het recht moet uitgeoefend worden, of op de zondaar, of op zijn Borg. Elke vergeving is betaald met de prijs van bloed.
4. *Voor de zonde vergeven wordt, moet er berouw en bekering zijn.* Daarom worden bekering en vergeving der zonde samengevoegd: "En in Zijn Naam gepredikt worden bekering en vergeving der zonden", Lukas 24:47. Niet dat bekering in roomse zin de vergeving der zonde verdient. Het bloed van Christus moet zelfs onze tranen afwassen, maar bekering is een hoedanigheid, niet de oorzaak. Wie onder de zonde vernederd wordt, zal de vergevende genade temeer waarderen. Als er in de ziel niets anders zijn dan wolken van droefheid en God brengt dan vergeving aan - hetgeen het oprichten is van een regenboog in de wolken, om de zondaar te verkondigen dat de vloed van toorn hem niet zal verzwelgen - o, wat is er dan een blijdschap bij het zien van deze regenboog! De ziel die tevoren doorweekt was van tranen, smelt nu in liefde tot God, Lukas 7:38, 47.

5. *Als God de zonde vergeven heeft, zal Hij die niet meer gedenken, Jeremia 31:34.* De HEERE zal een acte van kwijtschelding van straf maken. Hij zal ons de vorige liefdeloosheid niet verwijten en zal ons ook niet vervolgen vanwege het verbreken van het verbond. "Hij zal al onze zonden in de diepten der zee werpen", Micha 7:19. De zonde zal daar niet ingeworpen worden als kurk, dat weer boven komt drijven, maar als lood dat naar de bodem zinkt.

Wat moesten we allen ons benaastigen om deze verbondszegen te verkrijgen!

1. Wat is het erg als dit ontbreekt! Het kan niet anders of het moet slecht aflopen met een kwaaddoener die geen vergeving ontvangt. Alle vloeken van de HEERE richten zich in volle kracht op de zondaar die geen vergeving heeft; zelfs zijn zegeningen zijn vloeken, Mal. 2:2. Caesar verwonderde zich over een van zijn soldaten die zo vrolijk was, toen hij schulden had. Kan een zondaar vrolijk zijn die erfgenaam is van al Gods vloeken en die niet weet hoe spoedig hij zijn verblijfplaats zal innemen onder de verdoemden?
2. Wat is het lieflijk als men vergeving heeft!
 - a. De ziel die vergeving heeft, is buiten het geschut van de hel, Rom. 8:33. Satan kan dan beschuldigen, maar Christus zal de kwitantie tonen.
 - b. De ziel die vergeving heeft, mag met vrijmoedigheid tot God gaan in het gebed. Schuld kortwiekt de vleugels van het gebed, zodat men niet kan opvliegen tot de troon der genade, maar vergeving kweekt vertrouwen. Wie vergeving ontvangen heeft, mag zijn Vorst met vrijheid in het aangezicht zien. Deze grote weldaad van vergeving had David ontvangen, zoals blijkt uit vers 5: "Gij vergaapt de ongerechtigheid mijner zonde". En omdat hij God gevonden had als "een God van vergevingen". Nehemia 9:17, moedigde hij derhalve anderen aan om God te zoeken, met de woorden van de tekst: *"Hierom zal U ieder heilige aanbidden"*.

HOOFDSTUK 2

Verklaring van de aard van de Godsvrees; ieder heilige, of Godvrezende.

Eerst moet gevraagd worden: *Wat is Godsvrees?*

In het algemeen antwoord ik: Godsvrees is de heilige indruk en bearbeiding van God in een mens, waardoor hij van vleeselijk geestelijk wordt gemaakt. Als de Godsvrees in iemand gewerkt wordt, ontvangt hij geen nieuwe ziel, maar dan krijgt hij een "andere geest", Num. 14:24. De vermogens van de ziel worden niet vernieuwd, maar de eigenschappen daarvan wel; de snaren zijn dezelfde, maar de toon is gecorrigeerd.

Ik zal met betrekking tot de Godsvrees de volgende zeven stellingen neerleggen.

1. Godsvrees is iets wezenlijks.

Het is geen denkbeeld, maar een daadwerkelijkheid. Godsvrees is geen koortsachtig denkbeeld van een ziek brein. Een christen is geen enthousiast, iemand wiens godsdienst geheel bestaat in fantasie! Godsvrees heeft als fundament de waarheid; zij wordt "de weg der waarheid" genoemd, Psalm 119:30. Godsvrees is iets wat van God afstraalt. Als God waar is, is Godsvrees ook waar.

2. Godsvrees is een inwendige zaak.

Zij ligt voornamelijk in het hart: "de besnijdenis des harten", Rom. 2:29. De dauw ligt op het blad, het sap ligt verborgen in de wortel. De godsdienst van een moralist ligt geheel in het blad; die bestaat alleen in uitwendigheden, maar Godsvrees is een heilig sap dat zijn wortels in de ziel heeft: "In het verborgene maakt Gij mij wijsheid bekend", Psalm 51:8. De Chaldeeuwse (Aramese) vertaling vertaalt het zo: *"in de beslotenheid van het hart"*.

3. Godsvrees is een bovennatuurlijke zaak.

Van nature erven wij niets anders dan het kwaad. "Want toen wij in het vlees waren, wrochten de bewegingen der zonden, in onze leden", Rom. 7:5. Wij hebben de zonde even natuurlijk ingezogen als de moedermelk. Maar Godsvrees is de wijsheid die van Boven komt, Jac. 3:17. Zij wordt vanuit de hemel ingeblazen. De HEERE moet de lamp der genade in het hart aansteken. Onkruid groeit vanzelf; bloemen worden geplant. Godsvrees is een hemelse plant, afkomstig uit het Nieuwe Jeruzalem. Daarom wordt ze wel genoemd "de vrucht des Geestes", Gal. 5:22. Een mens heeft evenmin het vermogen zichzelf te veranderen als zichzelf te scheppen.

4. Godsvrees is een steeds uitbreidende zaak.

Het is een heilig zuurdeeg dat de hele ziel doortrekt: "En de God des vredes Zelf heilige u geheel en al", 1 Thess. 5:23. Er komt dan licht in het verstand, orde in de hartstochten, buigzaamheid in de wil en voorbeeldigheid in het leven. Wij noemen een zwarte niet blank omdat hij witte tanden heeft. Wie alleen vernieuwd is in een bepaald deel, is geen Godvrezende. Genade wordt wel "de nieuwe mens" genoemd, Kol. 3:10, niet een nieuw oog, of een nieuwe tong, maar een nieuwe mens. Wie Godvrezend is, is vernieuwd in alle delen, hoewel hij maar ten dele wedergeboren is, is hij wel vernieuwd in elk deel.

5. Godsvrees is iets krachtigs.

Godsvrees bestaat niet in een dode vorm en in lauwheid, maar zij is levendig en krachtig: "vurig van geest", Rom. 12:11. Wij noemen water pas heet als dat in de tweede of derde graad is. Godvrezend is iemand als zijn vroomheid vurig is en zijn hart overloopt van heilige gevoelens.

6. Godsvrees is een heerlijke zaak.

Als een edelsteen in een ring is Godsvrucht voor de ziel, een sieraad in Gods ogen. Verstand maakt ons tot een mens, Godsvrees maakt ons tot een engel op aarde. Zij maakt ons "de Goddelijke natuur deelachtig", 2 Petrus 1:4. Godsvrees is naverwant aan de heerlijkheid: "geroepen tot heerlijkheid en deugd", 2 Petrus 1:3. Godsvrees is heerlijkheid in de knop en heerlijkheid is Godsvrees in bloei.

7. Godsvrees is een duurzame zaak.

Aristoteles zegt: "Namen geeft men naardat iets gesteld is". Wij noemen iemand die bloost niet *een sanguinicus*, maar iemand die een roodachtige gelaatskleur heeft, 1 Sam. 17:42. Een bos van Godsvrees is niet voldoende om een christen te herkennen, maar Godsvrees moet de gestalte en de uitdrukking van de ziel zijn. Godsvrees is iets wat vast is. Er is een groot verschil tussen een paal in een omheining en een boom in de tuin. Een paal rot weg en vermolmt, maar een boom die leeft, blijft staan en groeit. Als de Godsvrees eenmaal in de ziel wortel geschoten heeft, blijft zij daar tot in eeuwigheid: "Zijn zaad blijft in hem", 1 Joh. 3:9. Als Godsvrees eenmaal door de

Heilige Geest in het hart is gegraveerd als met de punt van een diamant, kan zij daar nooit meer uitgewist worden.

HOOFDSTUK 3

Bestrafing voor hen die voorwenden Godvrezend te zijn

Nuttig gebruik.

Nu volgt een scherpe bestrafing voor dezulken die christenen schijnen te zijn, maar slechts "glinsterend droesem" zijn, die slechts een schijnvertoning maken van Godzaligheid, net als Michal die "een beeld in het bed" legde en op die wijze de boden van Saul bedrogen heeft, 1 Sam. 19:16. Die noemt onze Zaligmaker "witgepleisterde graven", Matthéüs 23:27, - hun schoonheid is enkel geschilderde schoonheid. In de oudheid werd een derde deel van de inwoners van ons eiland "Picten" genoemd, dat betekent "geschilderd". Het is te vrezen dat zij nog steeds hun oude naam behouden hebben. Hoevelen zijn er slechts geschilderd met de rode verf van een belijdenis; hun schoonschijnende glans verblindt de ogen van de toeschouwers, maar van binnen is er niets anders dan bederft. Hypocrieten zijn net als een zwaan, die witte veren heeft maar een zwarte huid; of als een lelie, die een mooie kleur heeft, maar een stinkende geur. "Gij hebt den naam dat ge leeft en gij zijt dood", Openb. 3:1. De apostel Judas vergelijkt zulke mensen met "waterloze wolken", Judas :12. Zij beweren dat zij vol van de Geest zijn, maar zij zijn lege wolken; het goede in hen is slechts godsdienstig bedrog.

Vraag. Maar waarom zijn er mensen die tevreden zijn met een vertoning van Godzaligheid?

Dit dient om hun roem hoog te houden: "Eer mij toch voor het volk", 1 Sam. 15:30. Mensen willen graag een goede naam hebben en willen in de wereld een reputatie opbouwen; daarom hullen zij zich in het kled en de gewoonten van de godsdienst, zodat anderen hen voor Godvrezenden aanmerken. Maar, ach, wat helpt het hun dat anderen hen aanprijzen terwijl hun consciëntie hen veroordeelt? Welk nut brengt het iemand aan, als hij straks in de hel is, terwijl anderen denken dat hij in de hemel is? O, wacht u daarvoor! Surrogaatvroomheid is dubbele ongerechtigheid.

1. Als men alleen een vertoning van Godzaligheid maakt, is dat een zonde die God vertoornet. Iemand die zich voorwendt een kind van God te zijn, terwijl zijn hart hem zegt dat hij slechts de naam heeft, draagt Christus in zijn Bijbel, maar niet in zijn hart. Een of ander vooropgezet doel drijft hem voort in de weg des Heeren; hij maakt de godsdienst tot een slaafse dienaar van zijn vleselijke belangen. Wat is dit anders dan God in Zijn aangezicht beledigen en de duivel dienen in de livrei van Christus? Huichelarij doet de toorn oprijzen in het aangezicht van God; daarom noemt Hij zulke mensen "het volk Mijner verbolgenheid", Jesaja 10:6. De Heere zal hen naar de hel zenden om te boeten voor hun huichelarij.

2. Als men alleen maar een vertoning van Godzaligheid maakt, bedriegt men zichzelf. Ajax zag tijdens zijn waanzin schapen aan voor mensen, maar het is een ergere vergissing als men een vertoning van genade voor echte genade aanziet. Dan bedriegt men zichzelf: "Uzelve met valse overlegging bedriegende", Jak. 1:22) Engelse vertaling: "Uw zielen bedriegende". Wie vals goud heeft in plaats van echt goud,

benadeelt zichzelf het meest. De huichelaar bedriegt anderen terwijl hij leeft, maar bedriegt zichzelf als hij sterft.

3. Als men slechts de naam heeft en een vertoning van Godzaligheid maakt, is dat een gruwel voor God en mensen.

De huichelaar is onder een slechte planeet geboren, iedereen verfoeit hem. Goddelozen haten hem, omdat hij toneel speelt en God haat hem, omdat hij slechts een vertoning maakt. De goddelozen haten hem, omdat hij zoiets als een masker van Godzaligheid draagt en God haat hem, omdat hij niet meer heeft. "Gij beweegt mij bijna een christen te worden", Hand. 26:28. De goddelozen haten de huichelaar, omdat hij bijna een christen is en God haat hem, omdat hij het slechts bijna is.

4. Als men slechts een komeet is en een vertoning maakt van Godsvrucht, is dat ijdelheid. Huichelaren verliezen alles wat zij gedaan hebben. Hun gehuichelde tranen vallen naast Gods fles; hun gebeden en hun vasten blijken een misdracht te zijn. "Toen gij vastet en rouwklaagdet, hebt gijlieden Mij, Mij enigszins gevestigd?", Zach. 7:5. Beloont God geen luie dienstknecht, dan zal Hij ook geen valse belonen. De hele beloning van hypocrieten in dit leven is: "Zij hebben hun loon weg", Matthéüs 6:5. Wat een arme beloning, die lege woorden van mensen! De huichelaar mag dan zijn kwitantie schrijven: "Een vol loon ontvangen". Keizer Augustus liet zich grote overwinningen toeschrijven, maar de senaat wilde hem geen consul maken en wilde ook niet dat hij in de senaat zitting nam. Huichelaren mogen dan door mensen geprezen worden, maar hoewel men hun deze triomfen toeschrijft, zullen zij nooit het voorrecht genieten dat zij in de "hemelse senaat" zitting hebben. Hoe kan degene wiens hart hem zegt dat hij slechts een kwakzalver is in de Godgeleerdheid, verwachten dat hij door God zal worden aangenomen?

5. Als men slechts Godsvrucht voorwendt, zal dat bij het sterven geen troost opleveren. Zal geschilderd goud iemand rijk maken? Zal geschilderde wijn iemand die dorst heeft laven? Zal geschilderde Godsvrucht u staande houden, waar dan ook? Wat voor voordeel hadden de dwaze maagden van hun "brandende lampen", toen zij geen olie meer hadden? Wat heb je aan de lamp van belijdenis, zonder de olie van de genade? Wie slechts een geschilderde heiligheid bezit, krijgt ook een geschilderde gelukzaligheid.

6. U die niets anders hebt dan een schoonschijnend voorwendsel en een masker van Godsvrucht, stelt uzelf bloot aan de spot van satan. Op de jongste dag zult u tevoorschijn geroepen worden om evenals Simson in Richteren 16:25 te spelen voor de duivel. Dan zal hij zeggen: "Wat is er nu terechtgekomen van uw geloften, uw tranen en uw belijdenissen? Is dat nu overgebleven van al uw godsdienst? Hebt u zo dikwijls de duivel uitgedaagd en komt u nu bij hem wonen? Hebt u geen ander wapen kunnen vinden om u te doden dan datgene dat gemaakt is van het metaal van het evangelie? Hebt u nergens anders vergif uit weten te zuigen dan uit de genademiddelen? Hebt u geen andere weg naar de hel kunnen vinden dan door Godvrezend te schijnen?" Wat zal dat een kwellend zijn, als men de duivel iemand zo zal horen verwijten.

Wat is het droevig als men in dit leven bejubeld wordt! Toen Cleopatra, koningin van Egypte, zag dat zij door de vijand bestemd was om als overwinningstrofee te dienen, stopte zij adders tussen haar borsten en stierf, zodat zij die ontering zou voorkomen. Wat zal het dan zijn, als op de jongste dag de duivel zal triomferen over een mens!

Laten wij ons daarom hoeden voor zo'n vertoning of vroom toneelspel. Wat ons hart nog meer met vrees moge bezetten, is dat wij zien dat hoge ceders in de kerk wormstekig zijn van huichelarij. Bileam, een profeet; Jehu, een koning; Judas, een apostel; deze allen staan tot op de huidige dag te boek als huichelaren.

Het is wel waar dat de zaden van deze zonde in de besten aanwezig zijn, maar zoals het was met melaatsheid onder de wet, dat allen die bultjes of vlekjes in het vlees van de huid hadden, niet voor onrein werden gehouden en buiten de legerplaats werden gesloten, Lev. 13:6, zo moet men allen die gezwelletjes van huichelarij in zich hebben, niet als huichelaren veroordelen, want ook Gods kinderen kunnen deze vlekken hebben, Deut.32:5. Maar wat het onderscheid is met een huichelaar, is dat bij hem de huichelarij heersend is en als een vloeistof die zich door het lichaam verspreidt.

Vraag. *Wanneer is iemand onder de heerschappij en de macht van huichelarij?*

Antwoord. Er zijn twee kenmerken van die overheersing.

1. Als men een "scheel oog" heeft, als men de Heere dient met een snood doel.
2. Als men wel een goed oog heeft, maar als iemand de een of andere zonde liefheeft waar hij niet van scheiden kan. Dat zijn de twee duidelijkste kenmerken van een huichelaar die ik weet.

Och, laten wij Davids lamp en kaars ter hand nemen en dit zuurdeeg opsporen en het voor het aangezicht des Heeren verbranden! Christenen, als u treurt over huichelarij en die zonde toch zo machtig vindt dat u die niet kunt overwinnen, ga dan tot Christus. Smeek Hem, of Hij Zijn koninklijk ambt in uw ziel wil uitoefenen, opdat Hij die zonde onderdrukke en die onder het juk brenge. Smeek Christus of Hij Zijn geestelijke geneeskunde in u wil uitoefenen. Vraag of Hij uw hart met een lancet wil openen en het rotte vlees er uitsnijden en dat Hij het medicijn van Zijn bloed wil toepassen om u te genezen van uw huichelarij. Bid dikwijls dit gebed van David: "Laat mijn hart oprecht zijn tot: uw inzettingen", Psalm 119:80. "Heere, laat mij alles behalve een huichelaar zijn". Twéé harten sluiten ons uit één hemel!

HOOFDSTUK 4

Kenmerken van Godvrezenden

Vervolgens zal men vragen: *"Wie is nu die Godvrezende?"*

Antwoord. Om dat volledig te beantwoorden zal ik verschillende specifieke tekenen en kenmerken van een Godvrezende neerleggen.

1. Het eerste fundamentele kenteken is, dat een Godvrezende is iemand met kennis.

"De kloekzinnigen zullen zich met wetenschap kronen", Spreuken 14:18. De kinderen Gods worden "wijze maagden" genoemd, Matthéüs 25:4. Een natuurlijk mens kan wel wat beredeneerde kennis van God hebben, maar hij "heeft nog niets gekend, gelijk men behoort te kennen", 1 Kor. 8:2. Hij kent God niet zaligmakend. Het oog van de rede mag dan bij hem open zijn, maar hij kan de dingen die van God zijn niet geestelijk onderscheiden. Water kan niet boven de oorsprong stijgen. Dampen kunnen

niet hoger stijgen dan de zon ze optrekt. Een natuurlijk mens kan niet boven zijn levenssfeer handelen; hij is evenmin in staat heilige zaken juist te beoordelen dan een blinde over kleuren kan oordelen.

- a. Hij ziet de boosheid van zijn hart niet. Een gezicht moge zo zwart en misvormd er uitzien als het maar kan, toch kan men het niet zien als er een sluier op ligt. Het hart van een zondaar is zo zwart dat het slechts het beeld van de hel vertoont, maar de sluier van onwetendheid bedekt het.
- b. Hij ziet de schoonheid van de Zaligmaker niet. Christus is een Parel, maar een verborgen Parel. Maar een Godvrezende is iemand die door God geleerd is: "de zalving leert u van alle dingen", 1 Joh. 2:27, dat wil zeggen: alle dingen die wezenlijk zijn tot zaligheid. Iemand die God vreest, heeft "verstand in de goede kennis des HEEREN", 2 Kron. 30:22. Hij heeft "bestendige wijsheid", Spreuken 3:21; Engelse vertaling "gezonde wijsheid". Hij kent God in Christus. Als men God buiten Christus kent, kent men Hem als een Vijand, maar Hem te kennen in Christus is zoet en aangenaam. Een begenadigde ziel heeft "de reuk van Zijn kennis", 2 Kor. 2:14. Er is een groot verschil tussen iemand die over een land gelezen heeft, of er op de kaart naar gekeken heeft en iemand die in dat land heeft gewoond en de vruchten en specerijen ervan geproefd heeft.

De kennis waarmee iemand die God vreest, versierd is, bevat de volgende acht bijzondere bestanddelen:

1. Het is een gegronde kennis.

"Indien gij maar blijft in het geloof, gefundeerd en vast", Kol. 1:23. Het is niet een geloof zoals de kerk belijdt, maar deze kennis rust op een dubbele grondslag: het Woord en de Geest. Het ene is de Gids, de andere de Getuige. Zaligmakende kennis is niet veranderlijk of twijfelachtig, maar bevat zekerheid. "En wij hebben geloofd en bekend, Engelse vertaling "zijn er zeker van", dat Gij zijt de Christus", Joh. 6:69. "Wij hebben altijd goeden moed", 2 Kor. 5:6. Iemand die God vreest, houdt slechts dat vast waarvoor hij wil sterven. De martelaren waren zo bevestigd in de kennis der waarheid, dat zij dat wilden bezegelen met hun dood.

2. Het is een kennis waarmee men alles op de juiste waarde kan schatten.

Van een edelsteenslijper die bekwaam is om een juweel te waarderen kan men zeggen, dat hij die edelsteen kent. Wie de Heere acht boven de heerlijkheid des hemels en de zegeningen der aarde, kent Hem, Psalm 73:25. Als men andere dingen vergelijkt met de Heere, onteert men de Godheid; het is dan alsof men een lichtende glimworm zou vergelijken met de zon.

3. Het is een verlevendigende kennis.

"Ik zal Uw bevelen in der eeuwigheid niet vergeten, want door dezelve hebt Gij mij levend gemaakt", Psalm 119:93. Kennis in het hoofd van een natuurlijk mens is als een lantaarn in de hand van een dode. Ware kennis verlevendigt. Iemand die God vreest, is net als Johannes de Doper, "een brandende en lichtende kaars". Die verspreidt niet alleen licht, maar zijn genegenheden branden. De kennis van de bruid maakte haar "krank van liefde", Hooglied 2:5. "Ik ben gewond van liefde". Ik ben als een hert dat door een pijl getroffen is; mijn ziel ligt te bloeden en niets kan mij genezen dan een gezicht van Hem, Dien mijn ziel liefheeft.

4. Kennis van God is een zich toe-eigenende kennis.

"Ik weet, mijn Verlosser leeft", Job 19:25. Een medicijn werkt alleen als ze toegepast wordt. Deze toe-eigenende kennis is vol vreugde. Christus wordt Borg genoemd, Hebr. 7:22. O, wat is het een blijdschap, als ik overladen ben met schuld, te weten dat Christus mijn Borg is! Christus wordt ook Voorspraak genoemd, 1 Joh. 2:1. Het Griekse woord voor Voorspraak, Parakletos, betekent Trooster. O, wat is het een troost, als ik van iets kwaads beschuldigd word, te weten dat Christus mijn Voorspraak is, Die nog nooit een zaak die Hij bepleitte, verloren heeft!

Vraag: Maar hoe kan ik weten dat ik een juist gebruik maak van Christus? Een huichelaar kan wel denken dat hij gebruik van Hem maakt, terwijl dat niet zo is. Bileam, die toch een tovenaars was, zei immers "Mijn God", Num. 22:18.

Antwoord:

- (1) Wie van Christus op de rechte wijze gebruik maakt, voegt deze twee samen, Jezus en Heere: "Christus Jezus, Mijn Heere", Fil. 3:8. Velen nemen Christus aan als Jezus, maar weigeren Hem als Heere. Voegt u "Vorst én Zaligmaker", Hand. 5:31. wel samen? Wilt u zowel geregeerd worden door Christus' wetten als behouden worden door Zijn bloed? Christus is Priester op Zijn troon, Zach. 6:13. Hij zal nooit Priester voor u zijn om Voorspraak te zijn, tenzij uw hart een troon is waar Hij Zijn scepter zwaait. Wij maken een waar gebruik van Christus als wij Hem zo als Hoofd aannemen dat wij onszelf aan hem als Heere overgeven.
- (2) Wie een recht gebruik maakt van Christus, trekt kracht uit Hem. De vrouw in het Evangelie die Christus had aangeraakt, voelde dat er kracht van Hem uitging en de fontein van haar bloed droogde op, Markus 5:29. Dit is een recht gebruikmaken van Christus, als wij voelen dat een zonedodende kracht van Hem uitgaat. Natuurkundigen zeggen dat een diamant en een magneet elkaar afstoten, zodanig dat als men een stukje ijzer legt bij de diamant, die diamant het verhindert dat het door de magneet wordt aangetrokken. Zo heeft de kennis die toe-eigenend is, een afkeer van de zonde en verhindert dat het hart van die kennis afgetrokken wordt.

5. Het is een kennis, die ons verandert.

"En wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd", 2 Kor. 3:18. Zoals een schilder die naar een gezicht kijkt, het tekent zoals het lijkt op het gezicht in het portret, zo worden wij, als wij Christus zien in de spiegel van het Evangelie, naar Zijn Beeld veranderd. Wij kunnen wel kijken naar andere voorwerpen die schoon zijn, maar worden er toch niet schoner door gemaakt. Een misvormd gezicht kan kijken naar iets schoons, maar wordt er toch niet mooier door. Een gewonde kan naar een arts kijken, maar wordt er niet door genezen.

Maar dat is de voortreffelijkheid van de Goddelijke kennis, dat zij ons een zodanig gezicht van Christus geeft, dat zij ons Zijn natuur deelachtig maakt evenals Mozes' gezicht glinsterde toen Hij Gods achterste delen had gezien; er vielen enkele stralen van Gods heerlijkheid op hem.

6. Het is een kennis die ons ontledigt.

Vleselijke kennis maakt ons hoofd duizelig van trots, 1 Kor. 8:1, 2. Ware kennis zorgt dat iemand zijn eigenliefde verliest. Hoe meer hij daarvan kent, hoe meer hij beschaamd is over zijn onwetendheid. David die een heldere ster in Gods Kerk was, achtte zichzelf eerder een wolk dan een ster te zijn, Psalm 73:22.

7. Het is een kennis die toeneemt.

"Opwassende in de kennis van God", Kol. 1:100. Ware kennis is als het morgenlicht, dat vanuit de horizon toeneemt totdat het volle middaglicht bereikt wordt. Geestelijke kennis is zo zoet, dat hoe meer een kind van God ervan heeft, hoe meer hij naar die kennis dorst. Zij wordt genoemd "rijk zijn in kennis", 1 Kor. 1:5. Hoe meer rijkdom iemand heeft, hoe meer hij immers begeert. Hoewel Paulus Christus kende, toch wilde hij Hem nog meer kennen: "Opdat ik hem kenne en de kracht Zijner opstanding", Fil. 3:10.

8. Het is een praktische kennis.

"De schapen volgen Hem, overmits zij Zijn stem kennen", Joh. 10:4. Hoewel de HEERE kennis Gods eist, meer dan brandofferen, Hos. 6:6, is het toch een kennis die gepaard gaat met gehoorzaamheid. Ware kennis verbetert niet alleen het zicht van een christen, maar verbetert zijn wandel. Het is een schande voor een christen om een leven te leiden dat in strijd is met zijn kennis: te weten dat hij nauwgezet en heilig moet zijn en toch een los leven te leiden. Niet gehoorzamen is een en hetzelfde als niet weten: "de zonen van Samuël kenden den HEERS niet", 1 Sam. 2:12. Zij konden het echter wel weten, want zij onderwezen anderen in de kennis des HEEREN; toch staat er dat zij het niet wisten, want zij gehoorzaamden niet. Als kennis en praktijk, evenals *Castor en Pollux*, samengaan, dan kondigen zij veel geluk aan.

Eerste nuttig gebruik: *Laten wij ons aan dit kenmerk toetsen.*

1. Zijn diegenen Godvrezend die nog in het land der duisternis verkeren? "De ziel zonder wetenschap is niet goed", Spreuken 19:2. Mensen zonder kennis kunnen voor God geen "redelijke godsdienst" opbrengen, Rom. 12:1. Het is droevig dat, nadat de Zon der Gerechtigheid nu al zo lang schijnt op ons halffrond, er nog mensen zijn die onder de macht van de onkunde verkeren. Misschien weten zij genoeg wat de dingen van de wereld betreft, niemand overtreft hen daarin, maar zij hebben geen kennis van Goddelijke zaken. Nahas wilde met Israël een verbond maken, mits hij hun het rechteroog zou uitsteken, 1 Sam. 11:2. De duivel heeft de mensen wel het linkeroog laten houden - kennis van wereldse zaken - maar hij heeft hun het rechteroog uitgestoken: zij verstaan niet de verborgenheid der Godzaligheid. Van hen kan men net als van de Joden zeggen: "Maar tot den huidigen dag toe, ligt een deksel op hun hart", 2 Kor. 3:15. Vele christenen zijn niet beter dan gedoopte heidenen. Wat is het een schande zonder kennis te zijn! "Want sommigen hebben de kennis van God niet. Ik zeg het u tot schaamte", 1 Kor. 15:34.

De mensen vinden het een schande als men geen kennis heeft van hun beroep, maar men vindt het geen schande als men geen kennis Gods heeft. Men gaat niet blindelings naar de hemel! "Het is geen volk van enig verstand; daarom zal Hij, Die het gemaakt heeft, Zich deszelve niet ontfermen", Jesaja 27:11.

Voorwaar, onkunde is tegenwoordig in trek. Niet te weten is een zaak, maar niet te willen weten is nog iets anders: "De mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht", Joh. 3:19. Een uil houdt van het duister. Zondaren zijn als een volksstam in Ethiopië, die de zon vervloeken. Goddelozen sluiten willens hun ogen, Matthéüs 13:15, en de Heere sluit ze als een rechtvaardig oordeel, Jesaja 6:10.

2. Zijn diegenen Godvrezend die, hoewel zij kennis hebben, toch niet kennen "zoals men behoorde te kennen"? Zij kennen God niet bevindelijk. Hoeveel kundige mensen zijn onwetend? Zij hebben wel wat verlichting, maar geen heiligheid. Hun kennis heeft geen krachtige invloed op hen om hen te verbeteren. Al zet u honderd fakkels in

een tuin, zij zullen de bloemen niet laten groeien, maar de zon heeft er wel invloed op. Velen zijn er zover vandaan dat zij beter geworden zijn door hun kennis, zij zijn er zelfs slechter door geworden: "uw wetenschap heeft u afkerig gemaakt", Jesaja 47:10. De kennis van de meeste mensen heeft hen listiger gemaakt in het zondigen; die hebben weinig reden om op hun kennis te roemen. Absalom mocht zich dan beroemen op het haar van zijn hoofd, maar hij werd er wel aan opgehangen; zo mogen zulke mensen zich beroemen op hun hoofdkennis, maar die zal tot hun verderf zijn.

3. Zijn diegenen Godvrezend die, hoewel zij een flauw schijnsel van kennis hebben, toch geen gelovig gebruik van Christus maken? Velen in de eerste wereld wisten dat er een ark was, maar zij verdronken, omdat zij er niet ingingen. Kennis die niet in praktijk gebracht wordt, licht iemand slechts voor naar de hel. Het ware beter als een wilde te leven dan te sterven als een ongelovige onder het Evangelie! Het is vreselijk als men niet in Christus gelooft. Terwijl de staf van Mozes in zijn hand was, gebeurde er heel wat goeds mee. Er werden wonderen door gewerkt, maar toen hij hem niet in zijn hand had, werd hij een slang. Zo is Christus, als men de hand des geloofs op Hem legt, vol van zegeningen, maar doet men dat niet, dan zal Hij een bijtende slang blijken te zijn.

Tweede nuttig gebruik

Als wij een bewijs willen hebben van onze Godsvrucht, laten wij ons dan benaastigen deze goede kennis van de Heere te verkrijgen. Wat getroosten de mensen zich veel moeite om natuurlijke kennis te verwerven! Ik heb van een zekere Benchorat gelezen dat hij veertig jaar bezig is geweest om uit te vinden hoe de beweging in het achtste hemelgewelf is. Wat moesten wij ons dan inspannen om erachter te komen wat de kennis van God in Christus is! Daar moet voor gegraven en naar gezocht worden, zoals iemand die naar een zilverader zoekt. "Zo gij haar zoekt als zilver", Spreuken 2:4. Dit is immers de beste kennis. Die overtreft zover alle andere als een diamant een kristal. Geen enkele edelsteen die wij dragen, versiert ons zo als deze: "Zij is kostelijker dan de robijnen", Spreuken 3:15. "De mens weet haar waarde niet, De afgrond zegt: Zij is in mij niet. Zij kan niet geschat worden tegen fijn goud van Ofir, tegen den kostelijken Schoham en den Saffier", Job 28: 13-16.

De donkere chaos was een gepast zinnebeeld van een ziel zonder kennis, Gen. 1:2, maar als God de lamp der kennis in het binnenste ontsteekt, wat is er dan een nieuwe schepping! Daar schittert de ziel als de zon in haar heerlijkheid. Deze kennis geeft nieuwe moed. Van de kennis uit de natuur kunnen we zeggen, evenals Salomo: "Die wetenschap vermeerdert, vermeerdert smart", Pred. 1:18. Wetenschap en kunst te verwerven is stro te vergaderen, maar God in Christus te kennen is parels te verzamelen. Deze kennis leidt tot de zaligheid, 1 Tim. 2:4.

Vraag. Maar hoe komen wij aan deze zaligmakende kennis?

Antwoord. Niet door een natuurlijk vermogen. Sommigen redeneren hoe ver het verstand kan gaan als het goed gebruikt wordt. Maar, ach, het dieplood van het verstand is te kort om de diepte van de Goddelijke dingen te peilen. Een mens kan evenmin tot de zaligmakende kennis van God komen door zijn verstandelijke vermogens als een dwerg de top van een piramide kan bereiken. Het licht van de natuur helpt ons evenmin om Christus te zien als het licht van een kaars ons helpt om iets te begrijpen. "De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn, hij kan ze niet verstaan", 1 Kor. 2:14.

Vraag. *Wat moeten wij dan doen om God op een zielzaligende wijze te leren kennen?*

Ik antwoord: laten wij smeken om de hulp van de Heilige Geest. Paulus heeft zich nooit blind gevoeld, totdat een licht van de hemel hem omscheen, Hand. 9:3. God moet ons ogenzalf geven voordat wij kunnen zien. Waarom zou het noodzakelijk geweest zijn dat Christus Laodicéa verzocht had tot Hem te komen om ogenzalf, als het voor die tijd had kunnen zien?, Openb. 3:18.

O, laten wij toch bedelen om de Geest, Die "de Geest der openbaring" is, Efëze 1:17. Zaligmakende kennis komt niet door beschouwing, maar door ingeving, "de inblazing des Almachtigen maakt henlieden verstandig", Job 32:8. Wij kunnen uitmuntende begrippen hebben van Goddelijke zaken, maar de Heilige Geest moet ons bekwaam maken om ze op een geestelijke wijze te verstaan. Iemand kan de cijfers op een zonnewijzer zien, maar hij kan niet zeggen hoe ver de dag verstreken is tenzij de zon schijnt. Wij kunnen veel waarheden in de Bijbel lezen, maar wij kunnen ze niet zaligmakend kennen tenzij Gods Geest ons bestraalt: "De Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods", 1 Kor. 2:10. De Heilige Schrift openbaart Christus aan ons, maar de Geest openbaart Christus in ons, Gal. 1:16. De Geest maakt ons bekend wat de hele wereld niet kan, namelijk een ervaring van Gods liefde.

Derde nuttig gebruik

U, in wie deze zaligmakende, heiligende kennis groeit, dank God ervoor; dat is nu de hemelse zalving. De heerlijkste voorwerpen kan men in het donker niet zien, maar als het licht wordt, schittert iedere bloem in haar natuurlijke schoonheid.

Zo is ook de schoonheid van de heiligheid verborgen, zolang de mens in het middernachtelijk duister van zijn natuurstaat verkeert. Maar als het licht van de Geest op een zaligmakende wijze binnenvalt, schitteren die waarheden die men voorheen geringschatte, in zo'n heerlijke glans dat zij van verwondering en liefde in vervoering brengen.

Dank God, gij Godvrezenden, dat Hij uw geestelijke staat heeft verwijderd en u in staat gesteld heeft die zaken te onderscheiden die u door de bril van de natuur nooit had kunnen zien. Wat was Christus Zijn Vader hiervoor dankbaar! "Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde! dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard", Matthéüs 11:25.

Wat moest u de vrije genade bewonderen, dat de Heere niet alleen het licht tot u gebracht heeft, maar u ook ogen heeft gegeven om het te zien, dat Hij u bekwaam gemaakt heeft de waarheid te zien, gelijk die in Jezus is, Efëze 4:21. Dat Hij niet alleen het oog van uw verstand geopend heeft, maar ook het oog van uw geweten! Het is een weldaad waarvoor u nooit genoeg dankbaar kunt zijn, dat de Heere u zodanig verlicht heeft, dat u niet de "slaap des doods" zou slapen.

2. Een Godvrezende is iemand die bewogen wordt door het geloof.

Zoals goud onder de metalen het kostbaarste is, zo is geloof dat onder de genadegaven. Het geloof snijdt: ons af van de wilde olijfbom van de natuur en ent ons in Christus in. Het geloof is de levensader van de ziel: "De rechtvaardige zal door zijn geloof leven", Hab. 2:4. Degenen die het geloof missen, mogen dan ademen, maar zij missen het leven. Het geloof verlevendigt de genadegaven; geen genadegave verroert zich, tenzij het geloof deze werkzaam maakt. Het geloof is voor de ziel wat de levensgeesten voor het lichaam zijn, die daarin de levende werkzaamheden opwekken. Het geloof wekt het berouw op; het doet hetzelfde als het vuur in de destilleerketel, dat het druppelen veroorzaakt. Als ik Gods liefde tot mij geloof, doet dat

mij wenen als ik tegen zo'n goeddoend God zondig. Het geloof is de moeder van de hoop; eerst geloven wij de belofte en daarna hopen wij erop. Het geloof is de olie die de lamp van de hoop voedt. Geloof en hoop zijn twee zusterzaden; neem de ene weg en de ander kwijnt. Als de zenuwen doorgesneden worden, is het lichaam lam. Als de zenuw van het geloof wordt doorgesneden, is de hoop verlamd.

Het geloof is de grond van de lijdzaamheid. Wie gelooft, dat God zijn God is en dat alles in Zijn voorzienigheid hem ten goede werkt, geeft zich met lijdzaamheid over aan de wil van God. Derhalve is het geloof een levend beginsel.

En het leven van een kind van God is niets anders dan een leven des geloofs. Zijn gebed is de adem van het geloof, Jac. 5:15. Zijn gehoorzaamheid is de vrucht van het geloof, Rom. 16:26. Iemand die God vreest, leeft door het geloof in Christus zoals een zonnestraal in de zon: "Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij", Gal. 2:20. Door de kracht van het geloof ziet een christen boven zijn verstand uit en drijft hij handel boven de maan, 2 Kor. 4:18. Door het geloof wordt zijn hart stilte tot kalmte gebracht; hij vertrouwt zichzelf en al zijn zaken aan de Heere toe, Psalm 112:7. Zoals de mensen in oorlogstijd in een vesting gaan en zichzelf en hun schatten daar veilig achten, zo is de Naam des HEEREN een sterke toren, Spreuken 18:10, en een gelovige acht alles wat voor hem van waarde is veilig in deze vesting. "Want ik weet, Wien ik geloofd heb en ik ben verzekerd dat Hij machtig is, mijn pand, bij Hem weggelegd te bewaren tot die dag", 2 Tim. 1:12. De Heere heeft Paulus Zijn Evangelie toevertrouwd en Paulus heeft aan de Heere zijn ziel toevertrouwd. Het geloof is een algemeen middel tegen alle kwalen. Het is het plechtanker van iemand die God vreest, dat hij uitwerpt in de zee van Gods barmhartigheid en die zo bewaard wordt om weg te zinken in de wanhoop. Als het geloof maar vast is, kan geen verderf beschadigen.

Nuttig gebruik

Laten wij ons aan dit kenmerk toetsen. Ach, wat zijn degenen die het geloof missen ver van de Godsvrees vandaan! Die gaan geheel op in het zinnelijke. De meeste mensen zijn geestelijk kortzichtig, ze kunnen alleen maar vlak voor hen zien, 2 Petrus 1:9. Ik heb van een volk in India gelezen dat zij geboren zijn met één oog. Zo zijn ook degenen die geboren zijn met het licht van het verstand, maar die het oog van het geloof missen, die niet in God geloven omdat zij Hem niet zien met de lichamelijke ogen. Zij kunnen net zo goed niet geloven dat zij een ziel hebben, omdat dat een geest is die zij ook niet kunnen zien. O, waar is diegene die in de hoogte leeft, die opgeklommen is in hoger sferen en die dingen ziet "die onzienlijk zijn". "Als men door het geloof leefde, zou men dan zondige middelen gebruiken om de kost te verdienen?", Chrysostomus. Als er geloof is, zou er dan ook zoveel bedrog gevonden worden? Als men het levend geloof had, zou men dan als dode vissen stroomafwaarts drijven? In deze eeuw is er nauwelijks evenveel geloof te vinden onder de mensen als er is onder de duivelen, "want: die geloven en sidderen", Jac. 2:19. Een ernstige uitspraak van Greenham was, dat hij niet vreesde dat het pausdom de ondergang van Engeland zou zijn, maar het atheïsme. Maar ik zal niet verder uitweiden, daar ik over dit stuk in een andere verhandeling uitgebreider geschreven heb.

3. Iemand die God vreest, bezit het vuur der liefde tot God, Psalm 116:1.

Geloof en liefde zijn de twee polen waarom alle godsdienst zich beweegt. Een echt kind van God wordt in die wagen gereden waarvan "het binnenste is gespreid met de liefde", Hooglied 3:10. Zoals het geloof elke plicht verlevendigt, zo maakt de liefde die zoet. De zon maakt de vruchten rijp, zo maakt de liefde de godsdienstplichten

sappig en maakt de smaak ervan beter. Iemand die God vreest, is krank van liefde: "Heere, Gij weet dat ik U liefheb", Joh. 21:16. *Lieve Zaligmaker, al heb ik U verloochend, dat kwam helaas door gebrek aan kracht, niet door gebrek aan liefde. God is de Fontein en de Oorsprong van alle goed.* Zijn schoonheid en liefelijkheid dringen een begenadigd hart tot liefde. God is het deel van de heiligen, Psalm 119:57. Wat heeft men liever dan een erfdeel? *"Ik zou mijn eigen ziel haten, als ik niet gewaar werd dat zij God liefhad"*, zei Augustinus. Iemand die God vreest, heeft Hem lief en is daarom heel graag in Zijn tegenwoordigheid. Hij heeft God lief en vindt daarom, buiten Hem, in niets vertroosting. "Hebt gij Dien gezien, Dien mijn ziel liefheeft?", Hooglied 3:3.

Een Godvrezende ziel heeft God lief en daarom dorst zij naar Hem. Hoe meer zij van God heeft ontvangen, hoe meer zij begeert. Een teugje van de wijn des Geestes verscherpt de begeerte naar meer. De ziel heeft God lief en verblijdt zich daarom in "Zijn verschijning", 2 Tim. 4:8. Zij heeft Hem lief en verlangt daarom om bij Hem te zijn. Christus woonde in het hart van Paulus en Paulus verlangde in Christus' schoot te zijn, Fil. 1:23. Als de ziel eenmaal aan God gelijkvormig is, wil zij gaarne bij God zijn. Een begenadigd hart roept uit: "O, dat ik vleugelen had en dat ik weg kon vliegen en bij mijn liefste was, bij Christus". Een vogel wil graag uit zijn kooi, al is die behangen met parels. De liefde die een begenadigde ziel heeft tot God is zodanig dat vele wateren die niet kunnen uitblussen. Hij heeft zelfs een toornend God lief.

"Al ben ik uit het oog en geheel vergeten,

Ik ben Uw liefde niet waardig,

Als ik U dan niet liefheb".

(George Herbert)

Iemand die God vreest, heeft God lief, al komt hij in engten terecht.

Een moeder en haar kind van negen jaar stonden op het punt van honger te sterven. Het kind keek naar zijn moeder en zei: "Moeder, denkt u dat de Heere ons van honger laat sterven?"

"Nee, kind", zei de moeder, "dat doet Hij niet".

Het kind antwoordde: "Maar als Hij het wel doet, moeten wij hem toch liefhebben en Hem dienen".

Nuttig gebruik

Laten wij onze Godsvrucht toetsen aan deze toetssteen: Hebben wij God lief? Is onze grootste schat en staat Hij bij ons in het middelpunt? Kunnen wij, met David, de HEERE onze "blijdschap", ja, de God "der blijdschap onzer verheuging" noemen?, Psalm 43:4. Hebben wij er behagen in om tot Hem te naderen, en "komen wij voor Zijn aanschijn met vrolijk gezang?", Psalm 100:2? Hebben wij Hem meer lief om Zijn schoonheid dan om Zijn schatten? Hebben wij Hem lief als Hij ons niet schijnt lief te hebben?

Als dat het kenmerk is van iemand die God vreest, wat zullen er dan weinig in getal zijn. Waar is die persoon wiens hart verwijld is in de liefde Gods? Velen zoeken Zijn gunst, maar weinigen hebben Hem lief. De mensen gaan voor het merendeel geheel op in eigenliefde; zij hebben hun gemak, hun werelds voordeel, hun lusten lief, maar zij hebben geen greintje liefde tot God. Als zij God liefhadden, zouden zij dan zo graag van Hem afwillen? "Zij zeggen tot God: Wijk van ons", Job 21 :14. Als zij God liefhadden, zouden zij dan Zijn Naam zo kwetsen met hun vloeken? Heeft iemand die het hart van zijn vader doorpriemt, hem lief? Hoewel zij tot God bidden, hebben zij Hem niet lief; zij zijn net als de soldaten die de knie voor Christus bogen, maar Hem bespotten, Matthéüs 27:29. Wiens hart als een graf is waarin de liefde tot God begraven is, verdient dat er deze vloek opgeschreven wordt: "Hij zij een vervloeking;

Maranatha!" Een ziel waarin de liefde tot God ontbreekt, is van een soort die het beste past bij verdoemde geesten. Maar ik zal dit afbreken en ga naar het volgende.

4. Iemand die God vreest, gelijkt op God.

Hij is van hetzelfde oordeel als de Heere: hij denkt over de zaken zoals God erover denkt. Hij heeft een Goddelijke gezindheid; hij is "der Goddelijke natuur deelachtig", 2 Petrus 1:4. Iemand die God vreest, is drager van Gods Naam en Gods Beeld: Godzaligheid is gelijkvormigheid aan God. Een belijdenis van God is iets anders dan Hem gelijkvormig te zijn! Iemand die God vreest, gelijkt op God in heiligheid. Heiligheid is de schitterendste parel in de kroon van de Koning des hemels: "verheerlijkt in heiligheid", Exod. 15:11. Gods kracht maakt hem sterk, Zijn genade maakt hem beminnelijk, maar Zijn heiligheid maakt hem heerlijk. De heiligheid van God is de wezenlijke reinheid van Zijn natuur, waardoor Hij de zonde verfoeit. Iemand die God vreest, heeft hierin enige overeenkomst met God. Hij heeft de heilige olie van afzondering op zich: "Aäron, den heilige des HEEREN", Psalm 106:16. Heiligheid is het onderscheidingsteken en de livrei van Christus' volgelingen: "Uw heilig volk", Engelse vertaling "het volk van Uw heiligheid", Jesaja 63:18. Degenen die God vrezen, zijn zowel een heilig als een koninklijk priesterdom, 1 Petrus 2:9. Zij hebben niet alleen een voorkomen van heiligheid, zoals de Egyptische tempels, die aan de buitenzijde fraai waren, maar zij zijn als de tempel van Salomo, die van binnen goud vertoonde. Er staat op hun hart geschreven: "De heiligheid des HEEREN". De heiligheid van de kinderen Gods bestaat in hun gelijkvormigheid aan Gods wil, wat de norm en het voorbeeld is van alle heiligheid.

Heiligheid is iemands heerlijkheid. Aäron trok kleren aan "tot heerlijkheid en tot sieraad", Exod. 28:2. Dus als iemand bekleed is met het geborduurde kleed van heiligheid, is dat tot heerlijkheid en tot sieraad. De voortreffelijkheid van een christen ligt in zijn heiligheid, zoals de reinheid van de lucht ligt in haar helderheid en de waarde van het goud in de zuiverheid.

Vraag. Waarin openbaren degenen die God vrezen, hun heiligheid?

1. In het "haten van den rok die van het vlees bevekt is", Judas vers 23. Degenen die God vrezen, kanten zich tegen het kwade, zowel in theorie als in praktijk. Zij vrezen datgene wat maar op zonde lijkt, 1 Thess. 5:21. De schijn des kwaads kan een zwakke christen al benadelen. Als het dan het geweten van die persoon zelf niet bezoedelt, kan het het geweten van een broeder kwetsen en tegen een broeder zondigen, is zondigen tegen Christus, 1 Kor. 8:12. Iemand die God vreest, wil niet zover gaan als hij kan, opdat hij niet verder zou gaan dan behoorde. Hij zal niet alles zomaar aannemen waar anderen, die zich laten omkopen om er beter van te worden, voor pleiten. Het is gemakkelijk om verrot materiaal te vergulden.
2. Door het op te nemen voor heiligheid. "Ook zal ik voor koningen spreken van Uw getuigenissen en mij niet schamen", Psalm 119:46. Als Godsvrucht in de wereld wordt gelasterd, zullen Gods kinderen het verdedigen en het ervoor opnemen. Zij zullen het stof van smaad van het aangezicht van de godsdienst afvegen. Heiligheid neemt de Godvrezenden in bescherming en zij zullen de heiligheid beschermen. Heiligheid beschermt hen tegen gevaar en zij zullen het beschermen tegen schande.

Eerste nuttig gebruik

Hoe kunnen degenen die niet op God gelijken de naam van Godvrezend dragen? Zij hebben niets van God in zich, geen greintje heiligheid. Zij noemen zich christenen, maar zij kennen het woord heiligheid niet. Dan kan men midden in de nacht net zo goed zeggen dat het dag is!

Sommigen zijn zo onbeschaamd dat zij erop roemen dat zij niet tot de heiligen behoren. Is het niet de Geest der heiligheid Die de schapen van Christus het merkteken geeft ter onderscheiding van de bokken? "Gij zijt verzegeld, (gemerkt) met den Heilige Geest", Efëze 1:13. En is het een zaak om op te pochen, als men niets van het oormerk van de Heilige Geest op zich heeft? Zegt de apostel niet, dat "zonder heiligmaking niemand de Heere zal zien", Hebr. 12:14? Degenen die zichzelf gelukkig achten in hun onheiligheid, kunnen net zo goed van vreugde uitroepen dat zij nooit God zullen zien!

Er zijn er ook die de heiligheid haten. Zonde en heiligheid kunnen nooit samengaan, maar zijn altijd in strijd met elkaar. Heiligheid zendt het vuur van ijver uit tegen de zonde en de zonde spuwt haar vergif van haat uit tegen heiligheid. Velen beweren dat zij Christus liefhebben als Zaligmaker, maar zij haten Hem als de Heilige, Hand. 3:14.

Tweede nuttig gebruik

Laten wij ons benaastigen om als God te zijn in heiligheid.

1. Dat is Gods grote doel dat Hij in de wereld najaagt. Het is het doel van de prediking van het Woord. De zilveren druppelen uit het heiligdom zijn bedoeld om het zaad der genade te bevochtigen en doen zo een oogst van heiligheid ontspruiten. Wat is het nut van de beloften als zij ons niet overhalen tot heiligheid? Waar zijn toch al Gods besturingen in de voorzienigheid anders voor dan om de heiligheid te bevorderen? Zoals de Heere gebruik maakt van al de jaargetijden, van koude en hitte, om de oogst te doen voortkomen, zo zijn alle voorspoed en tegenspoed in de voorzienigheid om het werk van heiligmaking in de ziel te bevorderen. Wat is anders het doel van de zending van de Geest dan het hart heilig te maken? Als de lucht ongezond is als gevolg van mist of nevel, is de wind als een wan om de lucht te ziften en te zuiveren. Zo is ook het blazen van Gods Geest op het hart om dat te reinigen en te heiligen.
2. Heiligheid is alleen datgene waarin God behagen schept. Toen men Tamerlane een pot goud aanbood, vroeg hij of het stempel van zijn vader op het goud stond. Maar toen hij zag dat het Romeinse stempel erop stond, weigerde hij het. Heiligheid is het stempel en de afdruk van God. Als Hij dit stempel niet op ons ziet, zal Hij ons niet als de Zijnen aannemen.
3. Heiligheid maakt ons bekwaam om gemeenschap met God te hebben. Gemeenschap met God is een paradox voor mensen van de wereld. Niet ieder die bij het Hof rondhangt, spreekt met de Koning. Wij kunnen tot God naderen in de godsdienstplichten en als het ware in de buurt van het Hof des hemels vertoeven, maar toch geen gemeenschap met God hebben. Wat de omgang met God gaande houdt, is heiligheid. Het geheiligde hart geniet veel van de tegenwoordigheid Gods. Zo iemand voelt hartverwarmende en hartvertroostende kracht in de genademiddelen. Waar de Heere Zijn gelijkenis ziet, schenkt Hij Zijn liefde.

5. Iemand die God vreest, is zeer stipt en nauwgezet als het over de aanbidding van God gaat.

Het Griekse woord voor Godvrezend duidt op een ware aanbidder van God. Iemand die God vreest, eerbiedigt de Goddelijke instellingen en is meer gesteld op de zuiverheid van de godsdienst dan op uitwendig vertoon. Als men de heilige zaken met wat anders vermengt, is dat net als aroma in wijn, dat, hoewel het de wijn kleur geeft, deze toch verbastert. De HEERE wilde dat Mozes de tabernakel zou maken "naar het voorbeeld, hetwelk u op den berg getoond is", Exod. 25:40. Als Mozes iets uit het voorbeeld had weggelaten, of er iets aan toegevoegd had, had dat de HEERE zeer tot toorn verwekt. De HEERE heeft altijd al blijken van Zijn ongenoegen gegeven over degenen die Zijn dienst verbasterd hebben. Nadab en Abihu hebben "vreemd vuur" geofferd, ander vuur dan de HEERE op het altaar had geheiligd, "toen ging vuur uit van het aangezicht des HEEREN en verteerde hen", Lev. 10:1, 2. Wat er in de dienst van God niet door Hemzelf is ingesteld, beschouwt Hij als "vreemd vuur". En geen wonder dat Hij er zo zeer door verbolgen is, want het is dan alsof God niet wijs genoeg zou zijn om de manier waarop Hij wil gediend worden te bepalen. De mens wil dan proberen Hem iets voor te schrijven en alsof de richtlijnen voor Zijn dienst gebreken vertoonden, wil men proberen het voorschrift te verbeteren en zijn verzinsels daaraan toe te voegen.

Iemand die God vreest, durft niet afwijken van het voorbeeld dat God hem in de Schrift heeft getoond. Dat is waarschijnlijk niet een van de minste redenen, waarom David "de man naar Gods hart" genoemd werd, omdat hij de bron van de godsdienst zuiver wilde houden en in heilige zaken niets van zijn eigen verzinsels toevoegde.

Nuttig gebruik

Aan dit kenmerk kunnen wij ons toetsen of wij Godvrezend zijn. Zijn wij nauwgezet als het de dingen des Heeren betreft? Nemen wij die wijze van godsdienst waar die het stempel van het Goddelijk gezag draagt? De godsdienst met iets anders vermengen zal gevaarlijke gevolgen hebben.

1. Degenen die aan één gedeelte van de dienst van God iets toevoegen, zijn evenzeer geneigd van een ander gedeelte iets af te doen. "Nalatende het gebod Gods, houdt gij de inzettingen der mensen", Markus 7:8. Degenen die een traditie invoeren, leggen op den duur een gebod terzijde. Daaraan hebben de roomsen zich zeer schuldig gemaakt; zij hebben altaren en crucifixen ingevoerd en hebben het tweede gebod terzijde gelegd. Zij hebben olie en zalf ingevoerd bij de Doop en onthouden de beker in het Avondmaal des Heeren. Zij hebben gebeden voor de doden ingevoerd en hebben het verstaanbaar lezen van de Schriften voor de levenden nagelaten. Degenen die in de dienst van God datgene willen invoeren wat Hij niet bevolen heeft, zijn evenzeer geneigd datgene teniet te doen wat Hij geboden heeft.
2. Degenen die de dienst van God met uitwendige dingen willen vermengen, bekommeren zich gewoonlijk niet om de wezenlijke zaken in de godsdienst: leven door het geloof, een nauwgezet leven van doding leiden. Zulke zaken zijn voor hen van minder belang. Wespen hebben wel raten (wespennest), maar er zit geen honing in. De godsdienst van velen kan men vergelijken met zulke raten die allemaal stro blijken te zijn.
3. Bijgeloof en goddeloosheid gaan hand in hand. Is het niet algemeen bekend dat degenen die voor een zuil geknield hebben, waggelend tegen een paal lopen?

4. Degenen die zich overgegeven hebben aan bijgeloof, komen zelden of nooit tot bekering: "de tollenaars en de hoeren gaan u voor in het Koninkrijk Gods", Matthéüs 21:31. Dit werd gezegd tegen de overpriesters, die zeer erg aan de vorm gehecht waren, en de reden waarom zulke mensen zelden zaligmakend bearbeid worden, is dat zij heimelijk een afkeer hebben van de kracht der Godzaligheid. Een slang heeft een mooie kleur, maar hij heeft een giftong. Zo kunnen mensen aan de buitenkant ijverig en vroom lijken, maar een angel van haat tegen het goede in hun hart omdragen. Vandaar komt het, dat degenen die het meest verzet waren op bijgeloof, het felst geweest zijn in de vervolgingen. In de roomse kerk draagt men witlinnen kleding, een symbool van onschuld, maar de Geest van God schildert haar af in scharlakenrood, Openb. 17:4. Hoe komt dat? Niet alleen omdat men wel eens een scharlakenrood gewaad aantrekt, maar omdat haar gedaante een scharlakenrode kleur heeft, aangezien zij haar handen gedoopt heeft in het bloed der heiligen, Openb. 17:6.
- Laten wij daarom, als wij ons willen uitgeven voor iemand die God vreest, de richtlijn van de godsdienst nauwkeurig volgen en in de dingen des HEEREN slechts zó ver gaan, dat we kunnen zeggen: "Er staat geschreven".

6. Een Godvrezende is een dienstknecht van God, niet een dienstknecht van mensen.

Dit kenmerk heeft twee verschillende onderdelen. Ik zal over beide achtereenvolgens spreken.

A. Een Godvrezende is een dienstknecht van God. "Wij zijn knechten van den God des hemels", Ezra 5:1 l. "Epafras, een dienstknecht van Christus", Kol. 4:12.

Vraag. *In welke opzichten is iemand die God vreest, een dienstknecht van God?*

In zeven opzichten.

1. Een knecht keert zich van alle anderen af en bepaalt zich tot één meester. Zo verlaat iemand die God vreest, de dienst der zonde en gaat over in de dienst van God, Rom. 6:22. De zonde is iets tiranniserends; een zondaar is een slaaf, ook als hij de zonde in alle vrijheid dient. Het loon dat de zonde met zich meebrengt moge ons van de dienst der zonde afschrikken: "de bezoldiging der zonde is de dood", Rom. 6:23. Wat is dat een verdoemelijk loon! Iemand die God vreest, voegt zich bij het huisgezin van God en is daar een van de dienstknechten: "Och, HEERE, zekerlijk, ik ben Uw knecht, ik ben Uw knecht", Psalm 116:16. David valt in herhaling, alsof hij had willen zeggen: «HEERE, ik heb U mijn woord gegeven; niemand anders kan mij opeisen; mijn oor is doorboord ten behoeve van uw dienst".
2. Een knecht is niet onafhankelijk, zijn eigen baas, maar ter beschikking van zijn meester. Een knecht mag niet doen wat hij zelf graag wil, maar hij is er ter wille van zijn meester. Zo is iemand die God vreest, een dienstknecht van God. Hij staat geheel ter beschikking van de Heere. Hij heeft geen eigen wil: "Uw wil geschiede op aarde". Sommigen zeggen tegen iemand die God vreest: "Waarom kunt u niet net doen als anderen? Waarom drinkt u niet en vloekt u niet en ontheiligt de zondag niet net als anderen?" Godvrezenden zijn dienstknechten van God; die mogen niet doen wat zij willen, maar zij staan onder de regels van het huisgezin. Zij mogen niets anders doen dan datgene waaruit blijkt dat het op gezag van hun meester is.

3. Een knecht is gebonden. Er is een verdrag en contract dat bezegeld is tussen hem en zijn meester. Zo is er een contract opgemaakt bij de Doop en in de wedergeboorte is dat contract vernieuwd en verzegeld. Daar hebben wij ons verbonden aan de Heere om Zijn trouwe knecht te zijn: "Ik heb gezworen, en zal het bevestigen, dat ik onderhouden zal de rechten Uwer gerechtigheid", Psalm 119:106. Iemand die God vreest, heeft zich met ede aan de Heere verbonden en hij maakt ernst met die belofte. Hij zou liever willen sterven in de vervolging dan leven met een valse eed, Psalm 56:13.
4. Een knecht draagt niet alleen de livrei van zijn meester, maar hij doet ook zijn werk. Zo werkt iemand die God vreest, voor de Heere. Paulus wilde gaarne de kosten doen en voor de zielen ten koste gegeven worden, 2 Kor. 12:15. Hij heeft harder gewerkt dan de andere apostelen, 1 Kor. 15:10. Iemand die God vreest, is tot zijn laatste snik voor God bezig, ja "ten einde toe", Psalm 119:112. Alleen "de doden rusten van hun werken", Openb. 14:13.
5. Een knecht volgt zijn meester. Zo is iemand die God vreest, een dienstknecht van God. Terwijl anderen zich verwonderen achter het beest, volgt hij het Lam, Openb. 13:3 en 14:4. Hij begeert in de voetstappen van Christus te wandelen. Als een baas over een heg of een sloot springt, zal de knecht hem volgen. Iemand die God vreest, volgt Christus door verdrukkingen heen: "Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis dagelijks op en volge Mij", Lukas 9:23. Petrus wilde Christus zelfs op het water volgen. Iemand die God vreest, volgt Christus, al is iedere stap op leven en dood. Hij behoudt het goede, al zijn anderen slecht. Zoals al het water in de zoute zee de vissen niet zout kan maken, maar zij desondanks vers blijven, zo kan al de goddeloosheid in de wereld iemand die God vreest, niet goddeloos maken, want hij behoudt desondanks zijn vroomheid. Hij volgt Christus zelfs in de slechtste tijden.
6. Een knecht is tevreden met de vergoeding die zijn meester geeft. Hij zegt niet: "Ik wil dat u zulke voorzieningen voor mij treft". Als hij het niet breed heeft, maakt hij geen aanmerkingen. Hij weet dat hij knecht is en aanvaardt wat zijn meester hem toeschikt. Op deze wijze is iemand die God vreest, Gods dienstknecht. Hij is tevreden om te leven met hetgeen God hem toebedeelt. Al houdt hij maar weinig over, hij murmureert niet. Paulus wist dat hij een dienstknecht was, daarom was hij vergenoegd, of er nu veel of weinig hem ten deel viel, Fil. 4:11. Als christenen over hun toestand klagen, vergeten zij dat zij knecht zijn en dat zij het moeten doen met hetgeen hun hemelse Meester hun toeschikt. Wie slechts het geringste deeltje van God heeft, sterft op Zijn kosten.
7. Een knecht komt op voor de eer van zijn meester. Hij kan het niet uitstaan dat men zijn meester smaad aandoet, maar hij zal voor zijn goede eer opkomen. Zo zal ieder die God vreest, opkomen voor de eer van zijn Meester, Christus. "Mijn ijver heeft mij doen vergaan", Psalm 119:139. Een dienstknecht van God komt voor Zijn waarheid op. Er zijn er die het kunnen aanhoren dat Gods Naam gesmaad wordt, en dat Zijn wegen tegengesproken worden en echter zwijgen. De Heere zal Zich schamen over zulke dienstknechten en hen voor mensen en engelen van Zich wegzenden.

Nuttig gebruik

Laten wij tonen dat wij Godvrezend zijn door dienstknechten van de allerhoogste God te zijn. Bedenk daarbij het volgende:

1. God is de beste Meester. Hij is zeer nauwgezet in al Zijn beloften: "Er is geen God, gelijk Gij, bovenin den hemel, noch beneden op de aarde, houdende het verbond en de weldadigheid aan Uw knechten. Niet een enig woord is er gevallen van al Zijn goede woorden", 1 Kon. 8:23, 56. God heeft een zeer beminnelijke, genadige natuur. Hij heeft deze eigenschap, dat Hij "traag tot toorn" is en "gaarne vergevende", Psalm 103:8; 86:5. Hij lenigt onze noden en heeft medelijden met onze zwakheden. Hij openbaart Zijn verborgenheden aan Zijn knechten, Psalm 25:14; Spreuken 3:32. Hij vertrouwt op Zijn knechten. Is er ooit zo'n Meester geweest? "Zalig zijn die dienstknechten, welke de heer, als hij komt, zal wakende vinden. Voorwaar, Ik zeg u, dat hij zich zal omgorden en zal hen doen aanzitten, en bijkomende, zal hij hen dienen", Lukas 12:37. Als wij ziek zijn, verandert Hij ons ziekbed: "In zijn krankheid verandert Hij zijn ganse leger", Psalm 41:4. Hij ondersteunt ons hoofd, als wij bezwijken. Andere meesters mogen dan hun knechten vergeten en hen afdanken als zij oud zijn, maar dat doet de Heere niet: "Gij zijt Mijn knecht, Israël, gij zult van Mij niet vergeten worden", Jesaja 44:21. Het is laster, als men zegt, *dat God een harde Meester is*.

2. De dienst van God is de beste dienst. Er zijn zes voorrechten verbonden aan de dienst van God:

- (1) *Vrijheid*. Hoewel Gods kinderen aan de dienst van God verbonden zijn, dienen zij Hem toch vrijwillig. De Geest van God, Die een "vrijwillige Geest" genoemd wordt, Psalm 51:14, Engelse vertaling, maakt hen vrijwillig en opgewekt om te gehoorzamen. De Geest draagt hen op de vleugelen van genot, Hij maakt de plicht tot een voorrecht; Hij dwingt niet, maar lokt. Hij verwijdt het hart door liefde en vervult het met blijdschap. De dienst van God is volkomen vrij.
- (2) *Eer*. David belijdt dat hij een van Gods huurlingen is: "Ik ben Uw knecht", Psalm 143:12. Als Paulus zijn beste familiewapen wil tonen, noemt hij zich niet "Paulus, een Hebreër onder de Hebreëën", of "Paulus, uit de stam van Benjamin", maar "Paulus, een dienstknecht van Jezus Christus", Rom. 1:1. Keizer Theodosius achtte het een grotere eer een dienstknecht van God te zijn dan keizer te zijn. Christus Zelf, Die met de Vader evangelijk is, schaamt Zich toch niet voor de benaming "knecht", Jesaja 53:11. Iedere dienstknecht van God is een zoon, iedere onderdaan een prins. Het is eervoller God te dienen dan dat koningen ons dienen. De engelen in de hemel zijn de dienstknechten van de heiligen op aarde.
- (3) *Veiligheid*. God zorgt voor Zijn dienstknechten. Hij beschermt hen: "Gij zijt Mijn knecht; vrees niet; want Ik ben met u", Jesaja 41:9, 10. De Heere verbergt Zijn knechten: "Hij verbergt mij in het verborgene Zijner tent", Psalm 27:5. Dat wil zeggen, dat Hij mij veilig zal bewaren, zo veilig als in de heiligste plaats van het heiligdom, waar niemand anders dan de priesters mochten binnenkomen. Christus' vleugelen zijn zowel ter heling als tot eerberging, tot genezing als tot beveiliging, Mal. 4:2. De duivel en zijn handlangers zouden spoedig de dienstknechten van God verslinden, als Hij geen onzichtbare wacht om hen zette en hen niet met de gouden vlerken van Zijn beschutting zou bedekken, Psalm 91:4. "Want ik ben met u, en niemand zal de hand aan u leggen om u kwaad te doen", Hand. 18:10. Gods wakend oog is altijd over Zijn volk en de vijanden zullen het kwaad dat zij beramen niet kunnen uitrichten; zij zullen niet verwoesten, maar genezen.
- (4) *Voordeel*. Atheïsten zeggen: "Het is tevergeefs God te dienen, want wat nuttigheid is het dat wij Zijn wacht waarnemen", Mal. 3:14. Behalve de voordelen die God in dit leven geeft, een zoete vrede van de consciëntie, bewaart Hij Zijn beste wijn tot het laatst; Hij geeft Zijn dienstknechten een heerlijk Koninkrijk, Hebr. 12:28. De

dienstknechten van God mogen dan voor een tijd onderdrukt en verkeerd behandeld worden, maar uiteindelijk zullen zij toch verhoogd worden: "Waar Ik ben, aldaar zal ook Mijn dienaar zijn", Joh. 12:26.

- (5) *Hulp*. Meesters onder ons dragen werk op aan hun knechten, maar helpen hen daarbij niet. Maar onze Meester in de hemel geeft ons niet alleen werk op, maar geeft ons ook kracht: "Gij hebt mij versterkt met kracht in mijn ziel", Psalm 138:3. God beveelt ons Hem te dienen en Hij stelt ons in staat om te dienen: "Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen", Ezech. 36:27. De Heere zoekt niet alleen gepast werk voor ons, maar maakt ons ook geschikt voor ons werk; tegelijk met Zijn bevel geeft Hij ook kracht.
- (6) *Onderhoud*. Een meester zal zijn knechten geen gebrek laten lijden; Gods dienstknechten zullen onderhouden worden: "Voorwaar, gij zult gevoed worden", Psalm 37:3, Engelse vertaling. Als God ons Christus gegeven heeft, zal Hij ons dan de kost onthouden? "Die God Die mij gevoed heeft, van dat ik was, tot op dezen dag", Gen. 48:15. Als God ons niet geeft wat wij verlangen, geeft Hij ons wel wat wij nodig hebben. De goddelozen, die honden zijn, Fil. 3:2, worden zelfs gevoed. Als iemand zijn hond eten geeft, zal hij zeker zijn knechten eten geven! Welnu dan, wie zou niet verliefd zijn op de dienst des Heeren?

3. Wij zijn verplicht om de Heere te dienen. Wij zijn "duur gekocht", 1 Kor. 6:20. Dit is een beeld dat ontleend is aan degenen die gevangenen uit de gevangenis vrijkopen door voor hen een som geld te betalen. Die moeten degenen die hen vrijgekocht heeft dienen. Toen de duivel ons gevangen genomen had, heeft Christus ons vrijgekocht voor een prijs, niet van geld, maar van Zijn bloed. Daarom behoren wij alleen Hem te dienen. Als er iemand is die ons eerder kan opeisen dan Christus, mogen we die dienen, maar omdat Christus het meeste recht op ons heeft, moeten wij Hem aankleven en voor eeuwig in Zijn dienst treden.

B. Ik ga nu over tot de tweede tak van dit kenteken. Iemand die God vreest, is geen dienstknecht van mensen. "Wordt geen dienstknechten der mensen", 1 Kor. 7:23.

Vraag. *Maar zijn wij ook geen dienst aan mensen verschuldigd?*

Antwoord. Er is een drieërlei dienen van mensen:

1. Er is een burgerlijke dienst die wij aan mensen schuldig zijn, zoals een ondergeschikte tegenover een meerdere. *Zo'n dienstknecht is levend gereedschap*, zoals Aristoteles dat zegt. "Gij dienstknechten, zijt gehoorzaam uw heren", Efëze 6:5.
2. Er is een godsdienstig dienen dat wij schuldig zijn aan de mensen, als wij dienstbaar zijn voor hun ziel: "en onszelven, dat wij dienaars zijn om Jezus' wil", 2 Kor. 4:5.
3. Er is een zondig dienen van mensen. Dat bestaat in drie dingen:
 - (1) Als wij de geboden van mensen stellen boven de instellingen des Heeren. Als God het ene beveelt en de mens gebiedt het andere. God zegt: "Heilig de sabbat"; de mens zegt: "Ontheilig de sabbat". Als de voorschriften van mensen meer kracht bij ons hebben dan de geboden van God, dan zijn wij dienstknechten van mensen.
 - (2) Als wij ons gewillig overgeven aan de onreine lusten van mensen en wij hen over onze consciëntie laten heersen. Als wij zo plooibaar zijn en bij van alles en nog wat ons kunnen voegen, hetzij bij de arminiaan of de atheïst, bij het evangelie of bij de koran. Als wij willen zijn wat anderen van ons willen, dan

zijn wij net als Issaschar, die "een sterk gebeende ezel is, nederliggende tussen twee pakken", Gen. 49:14. Dat is geen nederigheid, maar valsheid en het is mensendienst.

- (3) Als wij verdedigers zijn van een slechte zaak en een pleidooi voeren voor een of andere goddeloze, onrechtvaardige daad. Als wij de zonde de naam van godsdienst geven en met onze welsprekendheid het gezicht van de duivel wassen. Dat is een dienstknecht te zijn van mensen. In deze opzichten zal iemand die God vreest, niet zo onmenselijk zijn dat hij mensen dient. Dan zegt hij net als Paulus: "Want indien ik nog mensen behaagde, zo ware ik geen dienstknecht van Christus", Gal. 1:10, of net als Petrus: "Men moet Gode meer gehoorzaam zijn dan den mensen", Hand. 5:29.

Nuttig gebruik

Wat zijn degenen die mensen dienen mijlenver verwijderd van de Godzaligheid, als zij óf uit vrees voor de straf, óf hopen op bevordering zich schikken naar de zondige bevelen van mensen en zo hun consciëntie onder een juk brengen en met elke wind van voordeel meedraaien. Dat zijn dienstknechten van mensen, zij hebben hun doopbelofte afgezworen en hebben de Heere verloochend, Die hen gekocht heeft. Tot diegene die zo'n Proteur is door zich in elke gedaante te veranderen en zo laag te bukken als de hel om mensen te behagen, zou ik twee dingen willen zeggen:

1. Gij die geleerd hebt elke houding aan te nemen, die u in allerlei bochten kunt wringen, hoe zult u eenmaal Christus in het aangezicht zien? Als u dan op uw sterfbed zult zeggen: "Heere, zie neer op uw knecht", dan zal Christus u afwijzen en zeggen: "Mijn knecht? Neen, u hebt Mijn dienst verzaakt, u bent een dienstknecht van mensen geweest; ga weg van Mij, Ik heb u nooit gekend". Wat zal dat op die dag een bittere teleurstelling zijn!
2. Wat bereikt iemand door zich een slaaf van de zonde te maken? Hij werpt een smaad op zijn naam, een vloek op zijn bezittingen, er ontstaat een hel in zijn consciëntie. Ja, zelfs degenen voor wie hij laag gekropen heeft, zullen hem bespotten en verachten. Wat hebben de overpriesters Judas van zich afgeschud! "Gij moogt toezien" Matthéüs 27:4.

Laten wij de vrees van ons wegdoen en het geloof versterken, opdat wij geen dienaars van mensen zouden zijn, Esther 8:17. Het geloof is een wereldoverwinnende genade, 1 Joh. 5:4. Het overwint zowel de muziek van de wereld als de smeltkroes. Het sterkt een christen met Goddelijke moed en doet hem onbeweeglijk standhouden, als een rots in het midden van de zee.

7. Iemand die God vreest, stelt Christus op hoge prijs.

Om dit duidelijk te maken, zal ik aantonen:

- A. Dat Jezus Christus in Zichzelf dierbaar is.
- B. Dat iemand die God vreest, Hem dierbaar acht.

A. Jezus Christus is in Zichzelf dierbaar. "Ziet, Ik leg in Sion een uitersten Hoeksteen, Die uitverkoren en dierbaar is", 1 Petrus 2:6. Christus wordt vergeleken bij de kostbaarste dingen.

1. Christus wordt vergeleken met "een bundeltje mirre", Hooglied 1:13. Mirre is heel kostbaar, het was een van de voornaamste specerijen waarvan de heilige zalfolie bereid was, Exod. 13:25.

- Een eigenschap van mirre is welriekend te maken. Zo maakt Christus onze persoon en ons werk welriekend, zodat zij een aangename reuk voor God verspreiden. Waarom ruikt de Kerk, die hemelse bruid, zo naar genade? Omdat Christus, die Mirreboom, Zijn welriekende mirre op haar heeft laten druppen, Hooglied 3:6.
- Mirre maakt opgewekt. De reuk van mirre veraangenaamt en verfrist de geest. Zo bemoedigt Christus de ziel van Zijn volk, als zij bezwijken onder hun zonden en hun lijden.

2. Christus wordt vergeleken met een Parel. "Dewelke, hebbende een parel van grote waarde gevonden", Matthéüs 13:46. Christus, deze Parel, was gering met betrekking tot Zijn vernedering, maar toch van oneindige waarde. Jezus Christus is een Parel, Die God in Zijn schoot draagt, Joh. 1:18; een Parel waarvan de schittering de heerlijkheid van de wereld verduistert., Gal. 6:14; een Parel Die de ziel, het engelendeel van de mens, verrijkt, 1 Kor. 1:5; een Parel Die de hemel verlicht, Openb. 21:23; een Parel zo kostbaar dat Die ons kostelijk maakt bij God, Efése 1:6; een Parel Die vertroostend en versterkend is, Lukas 2:25; een Parel Die meer waard is dan de hemel, Kol. 1:16, 17. De dierbaarheid van Christus wordt op drie manieren getoond:

- (1) Hij is dierbaar in Zijn Persoon; Hij is het Afschijnsel van de heerlijkheid Zijns Vaders, Hebr. 1:3.
- (2) Christus is dierbaar in Zijn ambten, die de verschillende stralen van de Zon der gerechtigheid zijn:
 - Christus' profetische ambt is dierbaar, Deut. 18:15. Hij is de grote Godsspraak uit de hemel; Hij bezit een dierbaarheid die al de profeten die voor Hem geweest zijn overtreft. Zijn onderwijs komt niet alleen in het oor, maar in het hart. Hij Die de "sleutel Davids" in Zijn hand heeft, heeft het hart van Lydia geopend, Hand. 16:14.
 - Christus' priesterlijke ambt is dierbaar. Dat is de hechte grond van onze troost. "Nu is Hij eenmaal, geopenbaard, om de zonde teniet te doen door Zijnszelfs offerande", Hebr. 9:26. Krachtens deze offerande mag de ziel met vrijmoedigheid tot God gaan: "Heere, geef mij de hemel, Christus heeft die voor mij verdiend; Hij heeft aan het kruis gehangen, opdat ik op de troon mag zitten". Christus' bloed en voorbede zijn de twee scharnieren waarop onze zaligheid zich beweegt.
 - Christus' koninklijke ambt is dierbaar: "En Hij heeft op Zijn kleed en op Zijn dij dezen Naam geschreven: Koning der koningen en Heere der heren", Openb. 19:16. Christus blinkt uit in majesteit boven alle andere koningen: Hij heeft de hoogste troon, de rijkste kroon, het grootste rijk en de duurzaamste bezittingen: "Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid", Openb. 1:8. Hoewel Christus vele bijzitters heeft - degenen die met Hem in de troon zitten, Efése 2:6 - Hij heeft echter geen opvolgers. Christus zwaait Zijn scepter waar een andere koning dat niet doet: Hij regeert over de wil en de genegenheden; Zijn macht bindt het geweten. De engelen leggen de eed van trouw aan Hem af, Hebr. 1:6. Het koningschap van Christus komt uit in twee koninklijke daden:
 - In de regering van Zijn volk. Hij regeert met zachtmoedigheid; aan het einde van Zijn koninklijke roede is honing. Christus ontplooit de banier van genade, waardoor zoveel vrijwilligers onder Zijn vaandel dienst

nemen, Psalm 110:3. Heiligheid zonder genade en rechtvaardigheid zonder genade zouden vreselijk zijn, maar genade moedigt arme zondaren aan om op Hem te betrouwen.

- Door over Zijn vijanden te heersen. Hij werpt hun hoogmoed neer, maakt hun plannen tot zothed, beteugelt hun boosheid. "Het overblijfsel der grimmigheden zult Gij opbinden", of zoals er in het Hebreeuws staat: "die zult Gij met een gordel opbinden", Psalm 76:11. Die steen "zonder handen afgehouden die dat beeld sloeg", Dan 2:34, was, zo zegt Augustinus, een zinnebeeld van Christus' vorstelijke macht, die Zijn vijanden overwint en over hen triumfeert.

(3) Christus is dierbaar in Zijn weldaden. Door Christus worden alle gevaren opgeruimd en door Hem worden alle zegeningen meegedeeld. Met Zijn bloed vloeien mee: rechtvaardigmaking, Hand. 13:39, reinigmaking, Hebr. 9:14, vruchtbaarmaking, Joh. 1:16, vrede, Rom. 5:1, aanneming tot kinderen, Gal. 4:5, volharding, Hebr. 12:2, heerlijkmaking, Hebr. 9:12. Dat zal een zaak van de hoogste vreugde zijn tot in eeuwigheid. Wij lezen dat degenen die aan de overkant van de glazen zee stonden, met hun harpen het lied van Mozes en van het Lam zongen, Openb. 15:2, 3. Zo zullen de kinderen van God als zij de glazen zee van deze wereld overgestoken zijn, halleluja's zingen ter ere van het Lam, Dat hen van de zonde en de hel verlost heeft en hen overgezet heeft in dat heerlijk paradijs, waar zij God zullen zien tot in alle eeuwigheid.

B. De tweede zaak is dat iemand die God vreest, Christus dierbaar acht.

"U dan die gelooft, is Hij dierbaar", 1 Petrus 2:7. In het Grieks staat: "een eer". Gelovigen hebben een eervolle achting voor Christus. De Psalmist spreekt als iemand die gegrepen is door de verbazende schoonheid van Christus: "Nevens U lust mij ook niets op de aarde", Psalm 73:25. Hij zei niet dat hij niets bezat; hij had vele zegeningen op aarde, maar hij begeerde niets anders dan God Zelf. Net eender als een vrouw die zou zeggen dat zij niemands gezelschap zo op prijs stelt als dat van haar man. Wat heeft David Christus op hoge waarde geschat: "Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen", Psalm 45:3. De bruid in het Hooglied van Salomo beschouwde Christus als Een Die onvergelijkelijk is, "Die de banier draagt boven tienduizend", Hooglied 5:10. Christus overtreft alle anderen: "Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen", Hooglied 2:3. Christus gaat oneindig veel meer de schoonheid en heerlijkheid van deze zichtbare wereld te boven dan de appelboom de bomen van het wilde woud overtreft.

Paulus had zo'n hoge achting voor Christus, dat hij Hem tot het voornaamste Voorwerp van zijn studie maakte: "Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus", 1 Kor. 2:2. Hij achtte niets anders van waarde. Hij kende ook Christus het beste: "Heb ik niet Jezus Christus, onzen Heere gezien?", 1 Kor. 9:1. Hij heeft Hem met zijn lichamelijke ogen gezien in een visioen, toen hij opgetrokken is geweest tot in de derde hemel, 2 Kor. 12:2) en hij heeft Hem met het oog des geloofs gezien in het gezegende Avondmaal. Daarom kende hij Hem het beste. Merk op hoe hij andere dingen in vergelijking met Christus minachtte: "Ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus mijn Heere", Fil. 3:8. Winst achtte hij om Christus' wil verlies en goud als drek. Inderdaad, iemand die God vreest, moet Christus wel op hoge prijs stellen; hij ziet in Hem een volheid van alles wat waarde heeft:

1. Een volheid wat betreft verscheidenheid. "In Dewelken al de schatten, verborgen zijn", Kol. 2:3. Er is geen land dat alle goederen zelf verbouwt, maar Christus bezit een volheid van alle soorten: een volheid van verdienste, van Geest, van liefde. Hij bezit rijkdommen die voor al onze gebreken voldoende zijn.
2. Een volheid wat betreft de mate. Christus heeft niet maar enkele druppelen, of enkele stralen, maar Hij is voller van goedheid dan de zon van licht. "In Hem woont al de volheid der Godheid", Kol. 2:9.
3. Een volheid wat betreft duurzaamheid. De volheid in het schepsel droogt evenals de beken in Arabië snel op, maar de volheid in Christus is onuitputtelijk. Het is een overvloedige en altijd vloeiende volheid. En deze volheid is voor de gelovigen. Christus is een algemene Schatkamer, zoals Luther zegt, een algemene Voorraadkamer voor de gelovigen: "Uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen", Joh. 1:16. Zet een glas onder een destilleerketel en het zal druppel voor druppel water ontvangen uit die destilleerketel. Zo druppen in degenen die met Christus verenigd zijn de dauwdroppelen van zijn genade. Allen die in Christus geloven, mogen Hem terecht wel aanbidden!

Eerste nuttig gebruik

Is een Godvrezende iemand die Christus op hoge prijs stelt? Wat moeten wij dan denken van hen die geen waarde in Christus zien? Zijn die Godvrezend of niet? Er zijn vier soorten mensen die Christus niet op hoge prijs stellen:

1. De Joden. Die geloven niet in Christus: "Tot den huidigen dag toe, ligt een deksel op hun hart", 2 Kor. 3:15. Zij hebben hun eigen toekomstverwachting en verwachten een Messias die nog moet komen, zoals hun eigen Talmoed vermeldt. Zij lasteren Christus; zij verachten de toegepaste gerechtigheid; zij minachten de maagd Maria en noemen haar spottend Mara, dat *bitterheid* betekent. Zij belasteren het Evangelie, zij loochenen de christelijke rustdag, zij verafschuwen de christenen. Zij achten het voor een Jood niet geoorloofd medicijnen van een christen aan te nemen. Schecardus vertelt van een zekere Bendema, een Jood, die door een slang was gebeten. Een christen kwam om hem te genezen, maar hij weigerde zijn hulp en wilde liever sterven dan door een christen genezen te worden. Zo haten de Joden Christus en allen die Zijn livrei dragen.

2. De Socinianen, die alleen de mensheid van Christus erkennen. Dan wordt Hij beneden de engelen geplaatst, want de menselijke natuur op zichzelf beschouwd is lager dan de engelen, Psalm 8:6.

3. Hoogmoedige naamchristenen, die niet al het gewicht van hun zaligheid op Christus leggen, maar die hun droesem met goud willen mengen, hun plichten met Zijn verdiensten. Dan steelt men een parel uit Christus' kroon en daarmee loochent men Hem tevens als een volkomen Zaligmaker.

4. Verwaande wetenschappers, die hun studie van wetenschap en kunst prefereren boven Christus. Niet dat men hun kennis niet moet aanbevelen: "Mozes werd onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren", Hand. 7:22. Menselijke wijsheid is van groot nut om zich voor te bereiden op de studie van betere dingen, zoals de grondverf een stof voorbereidt voor een geschakeerde en diepere tint. Maar hun fout is dat zij de studie om Christus te kennen verwaarlozen. De kennis van Christus zou de voorrang moeten hebben. Het was zeker niet raadselachtig dat God al de geschriften van Salomo over vogels en planten liet verloren gaan, maar wat hij geschreven heeft over

geestelijke wijsheid wonderlijk liet bewaard blijven, alsof God ons daarmee wilde leren, dat Christus te kennen, de ware Wijsheid, de kroon op de kennis is, Spreuken 8:12. Eén blad van deze Boom des Levens zal ons op ons sterfbed meer troost verschaffen dan het hele concept en programma van menselijke wetenschap. Wat heeft het voor betekenis als men al de bewegingen van de hemellichamen en de invloeden van de sterren kent, terwijl men ondertussen van Christus, de blinkende Morgenster, niets kent? Openb. 22:16. Wat heeft het voor betekenis als men de aard van de mineralen of van de edelstenen kent en men kent Christus, de ware Hoeksteen, niet, Jesaja 28:16. Het is een onderwaardering, ja een minachting van Christus als wij met de magneet ijzer naar ons toetrekken, maar Hem niet achten, Die beproefd goud heeft om ons te geven, Openb. 3:18.

Tweede nuttig gebruik

Is het een kenmerk van iemand die God vreest, Christus op hoge prijs te stellen? Laten wij dan onze Godsvrees daaraan toetsen: Stellen wij Christus op hoge prijs?

Vraag. *Hoe kunnen wij dat weten?*

1. Als wij Christus op hoge prijs stellen, dan geven wij in ons oordeel aan Hem de voorkeur boven alle andere dingen. Wij schatten dan Christus hoger dan eer en rijkdom; dan ligt de Parel van grote waarde ons het naast aan het hart. Wie Christus hoogacht, acht de nalezingen van Hem beter dan de wijnoogst van de wereld. Die acht het geringste van Christus hoger dan het beste van de wereld: "achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom dan de schatten van Egypte", Hebr. 11:26. En staat het met ons ook zo? Is de achting voor wereldse zaken gedaald? Gregorius Nazianzenus heeft plechtig de Heere gedankt, dat hij iets had om te verliezen om Christus' wil. Maar helaas, hoe weinigen zijn er te vinden als Nazianzenus! Ge kunt nog wel horen dat sommigen zeggen, dat zij eervolle gedachten van Christus hebben, maar zij stellen hun land en bezittingen op hoger prijs dan Hem. De jonge man uit het Evangelie gaf de voorkeur aan zijn zakken met goud boven Christus. Judas achtte dertig zilverlingen van meer waarde dan Christus. Is het niet te vrezen, als er een ure van verzoeking komt, dat er dan velen zijn die liever hun Doop zullen verloochenen en de livrei van Christus afwerpen dan het verlies van hun aardse bezittingen eraan wagen?

2. Als wij Christus op hoge prijs stellen, kunnen wij zonder Hem niet leven: wij kunnen toch niet iets wat wij hoogschatten, missen? Iemand kan wel zonder muziek leven, maar niet zonder voedsel. Een kind van God kan zijn gezondheid en zijn vrienden wel missen, maar hij kan het niet zonder Christus doen! Als Christus afwezig is, zegt hij evenals Job: "Ik ga zwart daarheen, niet van de zon", Engelse vertaling: Ik ga treurend daarheen, zonder de zon, Job. 30:28. Ik heb wel het sterrenlicht van schepselstroost, maar ik heb de Zon der Gerechtigheid nodig. "Geef mij kinderen! of indien niet, zo ben ik dood" zei Rachel, Gen. 30:1. Zo zegt de ziel: "*Heere, geef mij Christus, of ik sterf. Een druppel van het water des levens om mijn dorst te lessen*".

Laten wij ons hieraan toetsen: stellen diegenen Christus op hoge prijs, die zonder Hem best kunnen leven? Geef een kind een rammelaar en het mist geen goud. Als de mensen slechts voorzien worden van wereldse goederen, koren en most, dan kunnen zij best tevreden zijn zonder Christus.

Christus is de geestelijke Steenrots, 1 Kor. 10:4. Laten de mensen slechts "olie in de kruik" hebben en zij bekommeren zich niet om de honing uit die Rotssteen. Als zij geen handel meer kunnen drijven, klagen zij, maar als God het evangelie wegneemt,

de ark waarin Christus, het Manna, verborgen is, houden zij zich maar al te rustig en kalm. Stellen diegenen Hem op hoge prijs die rustig kunnen gaan zitten zonder Hem?

3. Als wij Christus op hoge prijs stellen, zullen wij niet klagen over wat voor moeite we ook moeten doen om Hem te gewinnen. Wie goud van waarde acht, zal ervoor willen delven in de mijn: "Mijn ziel kleeft U achteraan", Psalm 63:9. Plutarchus verhaalt van de Galliërs, een volk in Frankrijk in de Oudheid, dat zij, nadat zij de zoete wijn van de Italiaanse druiven geproefd hadden, naar dat land informeerden en niet hebben gerust voordat zij daar waren. Degene in wiens ogen Christus dierbaar is, zal niet rusten voor hij Hem heeft verkregen: "Ik zocht, Hem, Dien mijn ziel liefheeft; ik hield Hem vast en liet Hem niet gaan", Hooglied 3:1, 4.

Toets u hieraan! Velen zeggen dat zij Christus in hoge ere houden, maar zij zijn niet ijverig in het gebruik van de middelen om Hem te gewinnen. Als Christus hun als een rijpe vijg in de mond zou vallen, zouden zij wel tevreden zijn om Hem te ontvangen, maar zij willen zich niet teveel moeite getroosten om Hem te verkrijgen. Stelt degene die geen medicijnen wil nemen of geen bepaalde bewegingen wil maken, zijn gezondheid op prijs?

4. Als wij Christus op hoge prijs stellen, hebben wij veel behagen in Hem. Wat heeft iemand veel genoeg in datgene wat hij als zijn schat beschouwt. Wie Christus op hoge prijs stelt, vindt in Hem zijn grootste blijdschap. Hij kan zich in Christus verlustigen, als andere genoegens verdwenen zijn. "Alhoewel de vijgenboom niet bloeien zal, zo zal ik nochtans in den HEERE van vreugde opspringen", Hab. 3:17, 18. Als bloemen in de tuin van iemand afsterven, kan hij toch nog genoeg vinden in zijn geld en zijn juwelen. Wie Christus hoogacht, kan in Hem troost vinden, als het voor alle andere vertroostingën herfst is.

5. Als wij Christus op hoge prijs stellen, zullen wij voor Hem afstand doen van onze geliefdste genoegens. Paulus zei van de Galaten, dat zij hem zo hoogachtten dat zij bereid waren hun ogen voor hem uit te graven om ze hem te geven, Gal. 4:15. Wie Christus hoogacht, zal die lust die als zijn rechteroog is, uitrusten. Een wijs man zal vergif als een versterkend middel weggooien. Wie Christus op hoge waarde schat, zal afstand doen van zijn hoogmoed, zijn onrechtvaardig gewin en van zijn zondige gewoonten, Jesaja 30:32. Hij zal de voet op de nek van zijn zonden zetten.

Toets u hieraan! Hoe kan men zeggen dat diegenen die geen ijdel ding voor Christus willen nalaten, Hem op hoge prijs stellen? Nog geen zuur gezicht, geen vloek en geen onmatige spijs of drank! Wat werpen diegenen een smaad en minachting op de Heere Jezus die een verderfelijik vermaak verkiezen boven een zaligmakende Christus!

6. Als wij Christus op hoge waarde schatten, zullen wij vinden dat geen prijs te hoog is om Hem te kunnen gewinnen. Wij kunnen goud te duur betalen, maar wij kunnen Christus niet te duur kopen. Al zouden wij ons bloed ervoor moeten geven, dan is het nog niet een te dure prijs. De apostelen waren verblijd dat het hun zo waardig geacht werd voor Christus smaadheid te lijden, Hand. 5:41. Zij achtten hun banden kostelijker dan gouden armbanden. Laat hem die weigert zijn kruis te dragen toch niet zeggen dat hij Christus op hoge prijs stelt: "Als, vervolging komt, om des Woords wil, zo wordt hij terstond geërgerd", Matthéüs 13:21.

7. Als wij Christus op hoge prijs stellen, zullen wij bereid zijn anderen deel aan Hem te doen krijgen. Wat wij voortreffelijk achten, daar zullen wij onze vriend in willen

doen delen. Als iemand een waterbron heeft gevonden, zal hij ook anderen roepen, zodat zij drinken mogen en hun dorst lessen. Bevelen wij anderen Christus aan? Nemen wij hen bij de hand en lenden wij hen tot Christus? Daaruit blijkt hoe weinigen Christus op hoge prijs stellen, omdat zij niet meer pogingen in het werk stellen opdat hun familieleden daar ook in zullen delen. Zij verwerven wel land en rijkdom voor hun nageslacht, maar zorgen er niet voor dat zij hun de Parel van grote waarde als hun erfdeel nalaten.

8. Als wij Christus op hoge prijs stellen, dan doen wij dat zowel in gezonde dagen als bij ziekte, als wij het goed hebben zowel als in verlegenheid. Een vriend houden we altijd in hoge achting; de Roos van Saron is altijd aangenaam! Wie zijn Zaligmaker op de rechte wijze hoogacht, heeft evengoed dierbare gedachten over Hem in dagen van voorspoed als in dagen van tegenspoed. De goddelozen willen alleen gebruik maken van Christus als zij in benauwdheid verkeren, net als de oudsten van Gilead, die tot Jeftha gingen toen zij in nood waren, Richt. 11:7. Themistocles klaagde over de Atheners, dat zij alleen naar hem toekwamen zoals zij tot een boom de toevlucht namen om schuiling te zoeken bij onweer. Zondaren willen Christus alleen als "beschutting". De Hebreëen kozen alleen hun richters als zij in een of ander dreigend gevaar verkeerden. Goddelozen zien nooit naar Christus om, behalve als zij gaan sterven, als zij in gevaar zijn naar de hel te moeten gaan.

Derde nuttig gebruik

Als wij de wereld willen laten zien dat wij een afdruk van de Godsvrees op ons hebben, laten wij dan Jezus Christus aanprijzen; Hij is de Verkorene, Hij is dierbaar. Christus is wonderlijk schoon. *Van de moerbeiboom* zegt Plinius, *dat er niets aan gevonden wordt, of het is geneeskrachtig en bruikbaar: de vrucht, de bladeren en de bast.* Zo wordt er niets in Christus gevonden, of het is dierbaar. Zijn Naam is dierbaar, Zijn deugden zijn dierbaar, Zijn bloed is dierbaar - dierbaarder dan de hele wereld!!

O, laten wij daarom beminnelijke gedachten van Christus hebben, laat Hij bij ons geacht zijn als onze grootste schat en verlustiging. Het is de reden dat miljoenen verloren gaan, omdat zij Christus niet op hoge prijs stellen. Christus is de Deur waardoor men ten hemel in moeten gaan, Joh. 10:90. Als zij niet van die deur afweten, of zo hoogmoedig zijn dat zij niet bukken willen om erdoor te gaan, hoe kunnen zij dan behouden worden?

Opdat wij in onze gedachten Christus mogen aanbidden, laten wij dan het volgende overdenken:

- (1) Wij kunnen niet te hoog van Christus opgeven. Wij kunnen wel andere dingen meer achten dan zij waard zijn. Dat is onze zonde. Gewoonlijk achten wij het schepsel te hoog; wij denken dat er meer in te vinden is dan in werkelijkheid. Daarom laat God onze wonderboom verdorren, omdat wij die overwaarden. Maar wij kunnen Christus niet hoog genoeg achten, Hij overtreft alle andere waarden. Er is geen robijn of diamant, of een juwelier kan er wel een redelijke prijs aanhangen. Hij kan wel zeggen dat die zoveel waard is en niet meer. Maar de waarde van Christus kan men nooit ten volle kennen. Geen serafijn kan Hem een juiste waarde toekennen, Hij is van een onnaspeurlijke rijkdom, Efëze 3:8. Christus is kostbaarder dan de ziel, dan de engelen, dan de hemel.
- (2) Jezus Christus heeft ons hoog gewaardeerd. Hij heeft ons vlees aangenomen, Hebr. 2:16. Hij heeft Zijn ziel voor ons tot een schuldoffer gesteld, Jesaja 53:10.

Wat was onze zaligheid voor Christus kostbaar! Zullen wij Hem niet op hoge prijs stellen en Hem aanbidden Die zo'n waarde aan ons hechtte?

- (3) Als wij Christus niet op hoge prijs stellen, is dat grote dwaasheid. Christus is onze Leidsman tot heerlijkheid. Het is toch dwaasheid, als iemand zijn gids veracht! Christus is onze Medicijnmeester, Mal. 4:2. Het is toch dwaasheid, als wij onze dokter verachten? Wat? Christus licht achten voor dingen die van geen waarde zijn? "Gij dwazen en blinden", Matthéüs 23:17. Hoe kan men beter een dwaas op de proef stellen dan hem een appel en een stuk goud te tonen? Als hij de appel verkiest boven het goud, acht men hem toch een dwaas en zo komt hij tot de bedelstaf. Hoeveel van zulke zotten zijn er die schillen kiezen in plaats van manna, de schoonschijnende, lege dingen van dit leven verkiezen boven de Vorst der heerlijkheid. Zal satan hen uiteindelijk niet als dwazen tot de bedelstaf brengen?
- (4) Sommigen achten Christus thans gering en zeggen: "Er is geen gestalte, (geen schoonheid, Engelse vertaling) dat wij Hem zouden begeerd hebben", Jesaja 53:2. Er komt binnenkort een dag dat Christus hen evenzeer zal verachten. Hij zal hen licht achten zoals zij hem hebben licht geacht. Hij zal dan zeggen: "Ik ken u niet", Lukas 13:27. Wat zal dat een woord van verachting zijn, als de mensen zullen roepen: "Heere Jezus, red ons" en Hij zal antwoorden: "Ik heb u Mij laten aanbieden, maar gij hebt niets van Mij willen weten, Psalm 81:12; u hebt Mij versmaad en nu zal Ik geen acht geven op u en uw zaligheid. Gaat weg van Mij, Ik heb u nooit gekend". Dat is alles wat die zondaren te horen krijgen, omdat zij de Heere des Levens verworpen hebben. Christus zal op de oordeelsdag diegenen verachten die Hem in de genadetijd veracht hebben.

8. Een Godvrezende is iemand die op evangelische wijze treurt.

Soms zong David bij zijn harp en soms treurde "het orgel" van zijn oog: "Ik doornat mijn bedstede met mijn tranen", Psalm 6:7. Christus noemt Zijn bruid Zijn "duive", Hooglied 2:14. De duif is een treurend schepsel. Genade doet de ziel smelten en maakt dat zij vloeit, waardoor er een geestelijke dauw ontstaat. De droefheid van het hart komt eruit door het oog, Psalm 31:10. De rabbi's vermelden dat in dezelfde nacht waarin Israël uit Egypte naar Kanaän vertrok, al de afgoden van Egypte verbroken werden door de bliksem en door een aardbeving.

Op hetzelfde ogenblik als een mens zijn natuurstaat verlaat om ten hemel te gaan, moeten zo ook al de afgoden van zonde in zijn hart verbroken worden door berouw. Een verbroken hart is één van de hoofdtakken van het verbond der genade, Ezech. 36:26, en het is een voorbode van de Geest: "Doch over het huis Davids, zal Ik uitstorten de Geest der genade en der gebeden; en zij zullen Mij aanschouwen Dien zij doorstoken hebben en zij zullen over Hem rouwklagen", Zach. 12:10.

Vraag: Maar waarom is een Godvrezende iemand die weent? Is zijn zonde niet vergeven, wat toch de grond voor blijdschap is? Heeft hij dan geen totale verandering van het hart ondergaan? Waarom weent hij dan?

Iemand die God vreest, vindt genoeg redenen om te wenen:

1. Hij treurt over inwonende zonden, die wet in zijn leden, Rom. 7:23, waar de zonde ontkiemt en waar de eerste opwellingen van de zonde zijn. Zijn natuur is een vergiftige fontein. Een wedergeborene heeft smart, omdat hij datgene omdraagt wat vijandschap is tegen God; zijn hart is als een wijde zee, waarin ontelbare wriemelende schepselen zijn, Psalm 104:25: ijdele, zondige gedachten. Een kind van

- God klaagt over de verborgen goddeloosheid, er is in hem meer kwaad dan hij weet. Er zijn van die kronkelpaden in zijn hart die hij niet kan doorzoeken, een onbekende wereld van zonde: "Wie zou, de afdwalingen verstaan?", Psalm 19:13.
2. Iemand die God vreest, treurt over aanklevende verdorvenheid. Als hij maar van de zonde kon afkomen, zou er nog wat verlichting zijn, maar hij kan die adder niet van zich afschudden. De zonde kleeft hem aan als melaatsheid aan een muur, Lev. 14:39. Al verlaat een kind van God zijn zonde, de zonde verlaat hem echter niet. "Aangaande ook de overige dieren, men nam hun heerschappij weg, want, (Engelse vertaling 'echter') verlenging van het leven was hun gegeven tot tijd en stonde toe", Dan. 7:12. Dus al is de heerschappij van de zonde weggenomen, het leven ervan wordt echter voor een tijd verlengd; en zolang de zonde leeft, kwelt ze. De Perzen waren de dagelijkse vijanden van de Romeinen en zij wilden een inval doen aan hun grenzen. Zo strijdt de zonde steeds tegen de ziel, 1 Petrus 2:11. En er is geen wapenstilstand tot de dood toe. Zou dat geen tranen veroorzaken?
 3. Een kind van God treurt, omdat hij soms overwonnen wordt door de overmacht van de verdorvenheden. "Het kwade dat ik niet wil, dat doe ik", Rom. 7:19. Paulus geleeke op iemand die stroomafwaarts werd gevoerd. Hoe vaak wordt een kind van God overwonnen door hoogmoed en drift! Toen David gezondigd had, doorweekte hij zijn ziel met zilte tranen van berouw. Het kan niet anders of iemand die wedergeboren is, moet wel smart hebben als hij bedenkt dat hij zo dwaas is, nadat hij de droefheid over de zonde heeft ingeleefd, dat hij nog steeds dit vuur in zijn boezem aanlegt.
 4. Iemand met een Godvrezend hart is bedroefd, omdat hij niet heiliger kan zijn. Het verdriet hem dat hij zover achterblijft bij de norm en de standaard die God heeft aangelegd. Hij zegt: "Ik zou God moeten liefhebben met mijn gehele hart. Maar wat is mijn liefde gebrekkig! Wat kom ik tekort als ik zie wat ik zijn moest, neen, wat ik zou moeten zijn geweest! Wat kan ik anders in mijn leven ontdekken dan leemtes en vlekken?"
 5. Iemand die God vreest, weent soms ook uit een gevoel van de liefde Gods. Goud is het mooiste en duurzaamste van alle metalen, toch smelt dit het snelst in het vuur. Een hart met genade, dat een gouden hart is, smelt zeer spoedig in tranen door het vuur van Gods liefde. Ik heb eens een heilige man gekend die in zijn tuin wandelde en daar een stortvloed van tranen schreide, toen toevallig een vriend bij hem aankwam die vroeg waarom hij weende. Hij barstte uit in deze gevoelvolle woorden: "*O, de liefde van Christus, de liefde van Christus!*" Zo zien wij dus, dat een wolk zich ontlaaft in water door de zonnestralen.
 6. Iemand die God vreest, weent, omdat de zonden die hij bedrijft in zeker opzicht erger zijn dan de zonden van andere mensen. De zonde van een gerechtvaardigde is zeer afschuwelijk:
 - a. Omdat hij tegen zijn eigen principes in handelt. Hij zondigt niet alleen tegen de norm, maar tegen zijn principes, tegen zijn kennis, zijn eden, zijn gebeden, zijn hoop, zijn bevinding. Hij weet hoe duur de zonde hem zal komen te staan, en toch waagt hij het de verboden vrucht te eten.
 - b. De zonde van een gerechtvaardigde is afschuwelijk, omdat het een zonde van liefdeloosheid is, 1 Kon. 11:9. De verloochening van Christus door Petrus was een zonde tegen de liefde. Christus had hem opgenomen in de kring van de apostelen. Hij had hem meegenomen op de berg der verheerlijking en had hem in een gezicht de heerlijkheid van de hemel getoond. Het was echter na al deze opmerkelijke weldaden lage ondankbaarheid dat hij Christus verloochende. Dit

deed hem naar buiten gaan en bitterlijk wenen, Matthéüs 26:75. Hij doopte zichzelf als het ware in zijn eigen tranen. De zonden van degenen die God vrezen, gaan de Heere zeer ter harte. De zonden van anderen vertoornen God, deze zonden smarten Hem. De zonden van de goddelozen doorsteken Christus' zijde, de zonden van degenen die God vrezen, wonden Zijn hart. Liefdeloosheid van een echtgenote gaat haar man zeer ter harte.

- c. De zonde van een gerechtvaardigde is afschuwelijk, omdat die meer tot oneer van God strekt: "Dewijl gij door deze zaak de vijanden des HEEREN grotelijks hebt doen lasteren", 2 Sam. 12:14. De zonden van Gods kinderen werpen zwarte vlekken op de godsdienst.

Zo zien we dus, wat de reden is dat een kind van God zelfs na zijn bekering behoort te wenen. Kan iemand die zoiets zaait, zich van tranen onthouden?

Nu is dit wenen van een Godvrezende om de zonde geen wanhopige droefheid: Hij treurt niet zonder hoop. "Ongerechte dingen hadden de overhand op mij" - hier hoort u de heilige ziel wenen - "maar onze overtredingen, die verzoent Gij" - hier triomfeert het geloof. Droefheid naar God is voortreffelijk. Er is tussen de droefheid van iemand die God vreest en van een goddeloze net zo'n groot verschil als tussen het water uit een bron dat helder en zoet is en het water van de zee dat zout en brak is. De droefheid van iemand die God vreest, heeft deze drie eigenschappen:

- (1) Die is inwendig: Het is een droefheid van de ziel. Huichelaren tonen een droevig gelaat", Eng. vert. misvormen hun gelaat, Matthéüs 6:26. Droefheid naar God gaat heel diep. Dat is verslagenheid van het hart, Hand. 2:37. Ware droefheid is geestelijke martelaarschap en wordt daarom wel "zielsverootmoediging", (Engelse vertaling "verdrukking in de ziel") genoemd, Lev. 23:29.
- (2) Droefheid naar God is oprecht. Die gaat meer over het kwaad dat in de zonde is dan over het kwaad dat op de zonde volgt. Die gaat meer over de besmetting dan over de wond. Huichelaren wenen alleen over de zonde als die kwade gevolgen heeft. Ik heb gelezen van een fontein die alleen water opgeeft op de avond voor een hongersnood. Huichelaren storten alleen een vloed van tranen als Gods oordelen naderen.
- (3) Droefheid naar God oefent een gunstige invloed uit. Zij verbetert het hart: "want door de droefheid des aangezicht wordt het hart gebeterd", Pred. 7:3. Tranen naar God geschreid maken niet alleen nat, maar zij wassen af zij zuiveren de liefde tot de zonde uit.

Eerste nuttig gebruik

Hoever zijn diegenen van de Godsvrucht verwijderd, die nauwelijks een traan storten over de zonde! Als zij een naaste verwante verliezen, wenen zij, maar hoewel zij in gevaar zijn God en hun ziel te verliezen, wenen zij niet. Hoe weinigen weten wat het is om benauwd te zijn vanwege de zonde, of wat een gebroken hart betekent! Hun ogen zijn niet als de visvijvers van Hesbon, vol water, Hooglied 7:4, maar zij zijn eerder als de bergen van Gilboa, waarop geen dauw viel, 2 Sam. 1:21. Het was voor Farao een grotere plaag dat zijn hart in een steen werd veranderd dan dat zijn rivieren in bloed werden veranderd. Anderen worden er niet beter van als zij soms een traan storten. Die gaan in hun goddeloosheid door en smoren hun zonden niet in tranen.

Tweede nuttig gebruik

Laten wij toch naar dit Goddelijke kenmerk staan: word toch treurenden. Dat is "een onberouwelijke bekering", 2 Kor. 7:10. Van Bradford, de martelaar, wordt verhaald dat hij een week gemoed had; hij ging zelden aan tafel zitten om te eten, of enkele tranen rolden langs zijn wangen. Er zijn twee wasvaten om de zonde weg te spoelen: bloed en tranen. Het bloed van Christus wast de schuld der zonde af; tranen wassen de smet af. Tranen van berouw zijn kostelijk. De Heere bewaart ze in Zijn fles, Psalm 56:9. Zij zijn ook versierend: een traan in het oog siert meer dan een ring aan de vinger. Olie maakt het gezicht glimmend, Psalm 104:15. Tranen maken dat het hart blinkt, tranen zijn vertroostend. De vreugde van een zondaar verandert in droefheid. Het treuren van een kind van God verandert in blijdschap. Berouw kan men vergelijken met mirre, dat, hoewel bitter van smaak, opwekkend voor de geest is. Berouw moge dan bitter zijn voor het vlees, het is zeer verkwikkend voor de geest. Was dat smelt, is geschikt voor het zegel. Een weke ziel is ontvankelijk voor het stempel van alle hemelse zegeningen. Laten wij Christus het water van onze tranen geven en Hij zal ons de wijn van Zijn bloed geven.

9. Iemand die God vreest, is een liefhebber van het Woord.

"O, hoe lief heb ik uw wet", Psalm 119:97.

A. een Godvrezende heeft het geschreven Woord lief. Chrysostomus vergelijkt het Woord met een tuin vol sierperken met bloemen. Iemand die God vreest, wandelt met genoeg in die tuin en vindt er aangename vertroosting. Hij heeft elk deel van het Woord lief.

1. Hij heeft het onderwijzend deel van het Woord lief, zoals het een gids en regel des levens is. Het Woord is het levendige beeld om ons onze plicht te wijzen. Het bevat zaken die geloofd en gepraktiseerd moeten worden. Iemand die God vreest, houdt van de zinspreuken in het Woord.
2. Hij heeft het waarschuwend deel van het Woord lief. De Schrift is als de hof van Eden: er staat zowel een Boom des Levens in als een vlammend zwaard aan de poort. Dat is de dreiging van het Woord. Het is als een vlammend vuur in het aangezicht van ieder die hardnekkig doorgaat in de goddeloosheid. God zal de harige schedel van degene die in zijn schulden wandelt, verslaan, Psalm 68:22. Het Woord laat het kwade niet toe. Het zal niet toelaten dat iemand op twee gedachten hinkt tussen God en de zonde. De echte moeder wilde niet dat het kind in tweeën gedeeld werd, 1 Kon. 3:26 en de Heere wil niet dat het hart verdeeld is. Het Woord verkondigt luid dreigementen tegen de schijn des kwaads. Het is als die vliegende rol, vol vloeken, Zach. 5:1. Iemand die God vreest, heeft de bedreigingen in het Woord lief. Hij weet dat er in ieder dreigement liefde aanwezig is. God wil niet dat wij omkomen, daarom waarschuwt Hij ons genadiglijk, opdat Hij ons van de zonde zou afschrikken. Gods waarschuwingen zijn als een baken die de rotsen in de zee aanwijst en die degenen die daar dichtbij komen met de dood bedreigt. Een dreigement is een toom om ons in bedwang te houden, opdat wij niet in volle vaart naar de hel lopen. Er zit barmhartigheid in elke bedreiging.
3. Hij heeft het vertroostende deel van het Woord lief, de beloften. Hij gaat zijn weg en voedt zich daarmee, evenals Simson zijn weg ging en van de honingraat at, Richt. 14:8, 9. De beloften zijn het merg en de zoetheid van het Woord. Zij zijn onze steen Besor als wij verflauwen; zij zijn de leidingen van het water des levens. "Als mijn gedachten binnen in mij vermenigvuldigd werden, hebben Uw

vertroosting mijn ziel verkwikt", Psalm 94:19. De beloften waren voor David de harp om zwaarmoedige gedachten te verdrijven; zij waren de borst die hem de melk verschaft van Goddelijke vertroosting.

Iemand die God vreest, toont zijn liefde tot het geschreven Woord:

- (1) Door er ijverig in te lezen. De edele mensen van Berea "onderzochten de Schriften dagelijks", Hand. 17:11. Apollos was machtig in de Schriften, Hand. 18:24. Het Woord is onze grote oorkonde voor de hemel; wij behoren die dagelijks weer te lezen. Het Woord toont ons wat waarheid en wat dwaling is. Het is de akker waar de Parel van grote waarde in verborgen is. Wat moesten wij toch graven naar deze Parel! Het hart van iemand die God vreest, is de bibliotheek om het Woord Gods op te slaan; het woont rijkelijk in hem, Kol. 3:16. Van Melancton wordt verhaald, dat toen hij jong was, hij altijd de Bijbel bij zich droeg en hem ook met graagte las. Het Woord heeft een dubbele functie: het leert ons en oordeelt ons. Degenen die niet door het Woord onderwezen willen worden, zullen door het Woord geoordeeld worden. O, laten wij ons toch vertrouwd maken met de Schrift! Wat zou het toch zijn, als het thans eens was als in de dagen van Diocletianus, die bij proclamatie bevel gaf dat de Bijbel verbrand moest worden? Of als in de dagen van koningin Mary, toen het de dood kon betekenen als men een Engelse Bijbel bezat? Door ijverig met de Schrift om te gaan kunnen we een Bijbel in ons hoofd omdragen.
- (2) Door er dikwijls over te mediteren. "Zij is mijn betrachting de ganse dag", Psalm 119:97. Een Godvrezende ziel mediteert over de waarheid en de heiligheid van het Woord. Hij heeft er niet alleen enkele vluchtige gedachten over, maar hij laat zijn gemoed doortrokken zijn van de Schrift. Door te mediteren zuigt hij voedsel uit deze zoete bloem en herkauwt de heilige waarheden in zijn binnenste.
- (3) Door er zich in te verlustigen. Het is zijn vermaak: "Als Uw Woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten en Uw Woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten", Jeremia 15:16. Nooit heeft iemand van een gerecht dat hij graag lust zo genoten als de profeet van het Woord. Hoe kan het ook anders of een kind van God moet immers wel een groot genoegen in het Woord hebben? Alles van waarde, waarop hij zijn hoop gevestigd heeft, is er toch in te vinden? Leest een zoon het testament van zijn vader, waarin hij hem zijn bezittingen vermaakt, niet met genoegen?
- (4) Door het te bewaren: "Ik heb Uw rede in mijn hart verborgen", Psalm 119:11, zoals iemand een schat verbergt opdat die niet gestolen zou worden. Het Woord is de parel; het hart is het kabinet, waar deze in opgesloten moet worden. Velen bergen het Woord op in hun geheugen, maar niet in hun hart. En waarom wilde David het Woord in zijn hart opsluiten? "Opdat ik tegen U niet zondigen zou". Net als iemand die een ontsmettingsmiddel bij zich draagt als hij in de buurt van een besmette plaats komt, zo draagt iemand die God vreest het Woord mee in zijn hart als een geestelijk tegengif om hem te bewaren voor de besmetting van de zonde. Wat is anders de reden dat er zovelen met dwalingen vergiftigd zijn en anderen met zedelijk kwaad, dan dat zij het Woord niet als een heilig tegengif in hun hart hebben verborgen?
- (5) Door het te verdedigen. Een voorstandig iemand laat zijn land niet van hem afnemen, maar hij zal zijn recht daarop verdedigen. David beschouwde het Woord als zijn erfland: "Ik heb Uw getuigenissen genomen tot een eeuwige erve", Psalm 119:111. En denkt u dat hij zich zijn erfenis uit zijn handen liet ontfutselen? Iemand die God vreest, zal niet alleen disputeren voor het Woord, maar er zelfs

voor sterven: "Ik zag onder het altaar de zielen dergenen die gedood waren om het Woord Gods", Openb. 6:9.

- (6) Door het te verkiezen boven de meeste kostbare zaken. Boven voedsel: "De redenen Zijns monds heb ik meer dan mijn bescheiden deel weggelegd", Job 23:12. Boven rijkdommen: "De wet Uws monds is mij beter dan duizenden van goud of zilver", Psalm 119:72. Boven eer van de wereld. Gedenkwaardig is het verhaal van *koning Eduard VI*. Op de dag dat hij gekroond werd, toen men hem drie zwaarden presenteerde, waarmee men wilde beduiden dat hij koning van drie rijken was, zei de koning: "Er ontbreekt nog een zwaard". Toen men hem vroeg wat dat was, antwoordde hij: "De Bijbel, het zwaard "des Geestes", dat te verkiezen is boven deze koninklijke symbolen".
- (7) Door erover te spreken. "Mijn tong zal spraak houden van Uw rede", Psalm 119:172. Zoals een hebzuchtig iemand graag praat over zijn volle beurs spreekt iemand die God vreest, graag over het Woord. Wat is dat een schat, hoe vol schoonheid en liefelijkheid! Degenen die de duivel de mond gesnoerd heeft, die nooit over Gods Woord spreken, geven daarmee aan dat zij er nooit iets goeds uit verzameld hebben.
- (8) Door zich eraan te conformeren. Het Woord is de zonnwijzer, waarnaar hij zijn leven richt, de weegschaal waarin hij zijn daden weegt. Zijn dagelijkse wandel is een kopie van het Woord: "Ik heb het geloof behouden", 2 Tim. 4:7. Paulus hield zich aan de leer van het geloof en leefde het leven des geloofs.

Vraag. *Waarom is een Godvrezende iemand die het Woord liefheeft?*

Vanwege de voortreffelijkheid van het Woord.

- a. Het geschreven Woord is onze wolk- en vuurkolom om ons de weg te wijzen. Het toont ons welke rotsen wij moeten vermijden; het is een zeekaart waarmee wij naar het nieuwe Jeruzalem varen.
- b. Het Woord is een geestelijke spiegel waarin wij ons eigen hart kunnen zien. De spiegel van de natuur die de heidenen ook hadden, openbaarde vlekken in hun leven, maar deze spiegel laat de vlekken in de gedachtewereld zien. De eerste spiegel openbaarde de vlekken van hun ongerechtigheid, maar deze spiegel de vlekken van onze eigengerechtigheid. "Als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven", Rom. 7:9. Toen het Woord als een spiegel gekomen is, is de hele dunk van mijn eigengerechtigheid gestorven.
- c. Het Woord van God is de beste vertroosting in nood. Zolang wij deze wolkkolom volgen, volgt de Rots ons ook. "Dit is mijn troost in mijn ellende, want Uw toezegging heeft mij levend gemaakt", Psalm 119:50. Christus is de Fontein van levend water, het Woord is de gouden pijp waardoor het stroomt. Wat anders kan ons verkwikken in het stervensuur dan het Woord des levens?, Fil. 2:16.

B. Iemand die God vreest, heeft het Woord lief, vanwege de uitwerking die het op hem heeft gehad.

Deze morgenster is in zijn hart opgekomen en heeft de Zon der Gerechtigheid aangekondigd. Iemand die God vreest, heeft het gepredikte Woord lief, dat het commentaar is op het geschreven Woord. De Schrift is de onovertroffen olie en balsem; de prediking van het Woord is het uitstorten daarvan. De Schrift is de kostbare specerij; de prediking van het Woord is het vermalen daarvan, wat een heerlijke reuk en verrukking veroorzaakt. Het gepredikte Woord is de "scepter van Gods sterkte", Psalm 110:2 en "de adem Zijner lippen", Jesaja 11:4. Wat eenmaal gezegd werd van de stad Thebes, dat die gebouwd werd op het geluid van de harp van

Amphius, is veel meer waar van de bekering van de ziel. Die is tot stand gebracht door het geluid van de evangelieharp. Daarom wordt de prediking van het Woord genoemd: "de kracht Gods tot zaligheid", 1 Kor. 1:24.

Van Christus staat geschreven dat Hij daardoor, thans van de hemel tot ons spreekt, Hebr. 12:25. Deze bediening van het Woord is te verkiezen boven de dienst der engelen. Iemand die God vreest, heeft de prediking van het Woord lief, deels vanwege het goede dat hij erdoor genoten heeft - hij heeft gevoeld dat met dit manna de dauw neergedaald is - en deels omdat het een instelling Gods is. De Heere heeft dit genademiddel verordeneerd om hem zalig te maken. De beeltenis van de koning maakt de munt gangbaar. Het stempel van de Goddelijke autoriteit op het gepredikte Woord maakt het tot een instrument dat dienstbaar is tot zaligheid van mensen.

Nuttig gebruik

Laten wij aan dit kenmerk ons toetsen, of wij Godvrezend zijn: Zijn wij liefhebbers van het Woord?

1. Hebben wij het geschreven Woord lief? Wat hebben de martelaren grote sommen geld uitgegeven voor enkele bladen van de Bijbel! Hebben wij het Woord tot onze boezemvriend gemaakt? Zoals Mozes dikwijls de staf Gods in zijn hand hield, zo moesten wij het Boek Gods in onze hand houden. Als wij onderwijs nodig hebben, raadplegen wij dan dit heilige Woord? Als wij onze verdorvenheden sterk gevoelen, maken wij dan gebruik van "dit zwaard des Geestes" om ze neer te houwen? Als wij troosteloos zijn, gaan wij dan tot deze fles met water des levens om troost? Dan zijn wij liefhebbers van het Woord! Maar ach, hoe kunnen degenen die zelden met de Schrift omgaan, zeggen dat zij die liefhebben? Hun ogen beginnen al zeer te doen, als zij naar de Bijbel kijken. De twee testamenten hangen als een verroeste wapenrusting ergens op, waar men zelden of nooit gebruik van maakt. De Heere heeft de wet met Zijn eigen vinger geschreven, maar hoewel God de moeite genomen heeft die op te schrijven, wil de mens niet de moeite nemen die te lezen. Men wil liever naar een stel kaarten kijken dan naar een Bijbel.

2. Hebben wij het gepredikte Woord lief? Achten wij het hoog in ons oordeel? Ontvangen wij het in ons hart? Zijn wij meer bevreesd dat wij het gepredikte Woord verliezen dan dat wij de vrede en ons werk verliezen? Zijn wij erover bekommerd dat de ark van ons weggenomen zal worden?

- Nog eens, luisteren wij naar het Woord met eerbied en toegenegenheid? Als een rechter in een rechtszaak zijn toespraak houdt, luisteren allen aandachtig. Als het Woord gepredikt wordt, richt de grote God Zijn toespraak tot ons. Luisteren wij daarnaar als naar een zaak van leven of dood? Dat is een goed teken dat wij het Woord liefhebben.
- Nog eens, hebben wij de heiligheid van het Woord lief? Psalm 119:140. Het Woord wordt gepredikt om de zonde af te breken en de heiligheid te bevorderen. Hebben wij het lief om zijn geestelijkheid en zuiverheid? Velen houden alleen van het gepredikte Woord vanwege welsprekendheid of uit beschouwing. Die gaan net eender naar een preek als naar een lezing over muziek, Ezech. 33:31, 32, of als naar een tuin om bloemen te plukken, maar niet opdat hun lusten onderdrukt worden of hun hart verbeterd wordt. Die zijn net als een dwaze vrouw die haar gezicht blanket, maar haar gezondheid verwaarloost.
- Nog eens, hebben wij de overtuigingen door het Woord lief? Hebben wij het Woord lief als het ons geweten raakt en de pijlen van bestraffing over onze zonden

erin afschiet? Soms is het de plicht van de prediker om te bestraffen! Wie in de preekstoel zachte woorden kan spreken, maar niet weet te bestraffen, is als een zwaard met een sierlijk gevest, maar zonder snede. "Bestraf met alle ernst", Titus 2:15. Doop de nagel in olie, bestraf met liefde, maar drijf de nagel er wel in! Welnu, christen, als het Woord uw zonde aanraakt en u zegt: "Gij zijt die man", hebt u dan de bestraffing lief? Kunt u de Heere danken, dat "het zwaard des Geestes" tussen u en uw lusten is doorgehaald? Dat is immers een teken van genade en dat toont dat u een liefhebber van het Woord bent. Een verdorven hart houdt alleen van de vertroosting uit het Woord, maar niet van de bestraffingen. "Zij haten in de poort degene die bestraft", Amos 5:10. Hun ogen zijn als vuurvlammen! Als giftige schepselen die met de minste aanraking hun gif spuwen. "Als zij nu dit hoorden, berstten hun harten en zij knersten de tanden tegen hem", Hand. 7:54. Toen Stéfanus hen in hun geweten raakte, werden zij woest en konden hem niet langer verdragen.

Vraag. Hoe kunnen wij weten, of wij de bestraffingen uit het Woord liefhebben?

Eerste antwoord: Als wij begeren onder een hartonderzoekende prediking te zitten. Wie wil nu medicijnen die niet werken? Iemand die God vreest, wenst niet onder een prediking te zitten die geen uitwerking heeft op zijn geweten.

Tweede antwoord: Als wij bidden of de prediking zich tegen onze zonden mag keren. Als er de een of andere verraderlijke lust in ons hart huist, willen wij dat die ontdekt en uitgeroeid wordt. Wij willen niet dat de zonde bedekt wordt, maar dat zij genezen wordt. Wij kunnen dan ons gemoed openstellen voor de pijl van het Woord en zeggen: "Heere, dood deze zonde".

Derde antwoord: Als wij dankbaar zijn voor een bestraffing.

"De rechtvaardige sla mij, het zal weldadigheid zijn; en hij bestraffe mij, het zal olie des hoofds zijn, het zal mijn hoofd niet breken, Psalm 141:5. David was blij met een bestraffing. Stel dat iemand door de muil van een leeuw gegrepen is en iemand anders schiet de leeuw neer en redt de man, zou die niet dankbaar zijn? Als wij in de muil van de leeuw van de zonde zijn en de prediker schiet door een bestraffing deze zonde dood, zullen wij dan niet dankbaar zijn? Iemand die genade heeft, verblijdt zich als het scherpe lancet van het Woord zijn gezwel open steekt. Die draagt een bestraffing als een parel in zijn oor: "Een wijs bestraffer bij een horend oor, is een gouden oorsiersel", Spreuken 25:12.

Tenslotte, een prediking ter overtuiging van de zonde moet de ziel goed doen. Een scherpe bestraffing is een voorbereiding voor vertroosting, evenals een snijdende vorst een voorbereiding is voor de liefelijke lentebloemen.

10. Iemand die God vreest, heeft de Geest Gods als Inwoner.

"De Heilige Geest, Die in ons woont", 2 Tim. 1:14; Gal. 4:6. Theologen werpen de vraag op, of iemand de Heilige Geest Zelf wel ontvangt of niet. Montanus beweerde dat de kinderen van God de Geest van God zo in zich hebben, dat zij deel hebben aan Zijn Wezen en één met Hem geworden zijn. Maar dit betekent niet minder dan godslastering. Daaruit zou volgen dat men elk kind van God moest aanbidden. Mijn mening is dat de Geest woont in iemand die God vreest, daar vloeit Hij in zekere mate in. Zij ervaren Zijn tegenwoordigheid en ontvangen Zijn heiligende invloeden. Als de

zon in een kamer schijnt, is dat niet het lichaam van de zon dat daar aanwezig is, maar de stralen die er vanaf komen. Weliswaar hebben sommige godgeleerden gedacht dat degenen die God vrezen meer hebben dan de uitvloeijing van de Geest, maar wat dat meerdere is, kan met niet duiden; dat kan beter beschreven worden door de pen van een seraf dan door de mijne.

De Geest van God openbaart Zich in een begenadigde ziel op twee manieren:

1. Door Zijn bewegingen. Dat zijn van die zoete zalven die de Geest in het hart uitademt, waardoor het opgewekt wordt tot een engelachtige gestalte.

Vraag. Maar hoe kunnen wij de bewegingen van de Geest onderscheiden van bedrog?

Antwoord. De bewegingen van de Geest zijn altijd in overeenstemming met het Woord. Het Woord is het voertuig waarin de Geest rijdt. Waar het getij van het Woord heengaat, blaast de wind van de Geest ook heen.

Vraag. Hoe kunnen de bewegingen van de Geest in iemand die God vreest, onderscheiden worden van de suggesties van het natuurlijke geweten?

- a. Het natuurlijke geweten kan soms wel aanmoedigen tot dezelfde zaken als de Geest, maar niet uit hetzelfde beginsel. Het natuurlijk geweten is een aansporing tot de plicht, maar het zet iemand aan tot zijn plichten uit vrees voor de hel - zoals de galeislaaf aan de roeiriemen trekt uit vrees voor slaag - terwijl de Geest een kind van God uit een edeler beginsel aanspoort. Die doet hem God dienen uit een vrije keuze en doet hem de plicht waarderen als zijn voorrecht.
- b. De aandrijving van het natuurlijke geweten zetten iemand alleen aan tot de gemakkelijker plichten van de godsdienst, waarbij minder oefening van het hart vereist is, zoals oppervlakkig lezen of bidden. Maar de bewegingen van de Geest in degenen die God vrezen gaan verder en zetten hen aan tot meer pijnlijke plichten, zoals zelfonderzoek, zelfvernedering; ja zelfs tot gevaarvolle plichten, zoals Christus' Naam belijden in tijden van gevaar. Bewegingen van Gods Geest in het hart zijn als nieuwe wijn die een uitweg zoekt. Als Gods Geest bezit genomen heeft van iemand, voert Hij hem met volle zeilen door alle moeilijkheden.

2. Door Zijn invloed of kracht.

- a. Gods Geest heeft een onderwijzende invloed; de Geest geeft overtuigend onderwijs, Joh. 16:8. Hij onderwijst zodanig dat Hij overreedt.
- b. Gods Geest heeft een heiligende invloed. Het hart is van nature vol vuil, maar als de Geest daar Zijn intrek neemt, werkt Hij de zonde eruit en de genade erin. De Geest van God werd uitgebeeld door middel van een duif, een symbool van reinheid. De Geest maakt van het hart een tempel van reinheid en een paradijs van verlustiging. De heilige olie ter inwijding was niets anders dan een voorafschaduw van de Geest, Exod. 30:25. De Geest heiligt iemands voorstellingswereld en zorgt ervoor dat daar heilige gedachten worden gevormd. Hij heiligt zijn wil en buigt die over naar het goede, zodat het nu evenzeer een lust is om God te dienen als voor die tijd om tegen hem te zondigen. Aangename poeders maken dat linnen heerlijk ruikt. Zo maakt Gods Geest iemand welriekend met heiligheid en maakt van zijn hart een wandelkaart van de hemel.
- c. Gods Geest heeft een verlevendigende kracht: "De Geest maakt levend", 2 Kor. 3:6. Zoals de wind in een orgel maakt dat het geluid geeft, zo veroorzaakt de wind des Geestes leven en beweging. Toen de profeet Elia zich over het dode kind uitstreckte, werd het levend, 1 Kon. 17:22; zo blaast Gods Geest leven in de ziel als

Hij Zich daarover uitbreidt. Evenals ons leven van de werking van de Geest komt, komt ook onze verlevendiging daar vandaan: "Toen hief de Geest mij op", Ezech. 3:14. Als het hart neergebogen is en geen lust heeft tot de plicht, heft de Geest van God het op. De Geest prikkelt de genegenheden, Hij maakt de liefde vurig en de hoop levendig. De Geest neemt de last van de ziel weg en schenkt haar vleugelen: "Eer ik het wist, zette mij mijn ziel op de wagens van mijn vrijwillig volk", Hooglied 6:12. Daarvoor waren de wielen van de ziel eraf getrokken en zij bewoog met veel moeite, maar als de Geest van de Almachtige bezit van iemand neemt, loopt hij gezwind in de weg des Heeren en zijn ziel is als de "wagens van mijn vrijwillig volk".

- d. De Geest heeft een regerende kracht: Hij regeert en bestuurt. Gods Geest zit als een Opperheer in de ziel. Hij beteugelt de kracht van de verdorvenheden. Hij laat niet toe dat zo iemand ijdel en los leeft als anderen. De Geest van God wil niet uit Zijn ambt gezet worden; Hij oefent Zijn gezag uit over het hart en "leidt alle gedachten gevangen tot de gehoorzaamheid van Christus", 2 Kor. 10:5.
- e. De Geest heeft een vertederende invloed, daarom wordt Hij vergeleken met vuur dat het was zacht maakt. De Geest verandert een vuursteen in vlees: "Ik zal u een vleses hart geven", Ezech. 36:26. Hoe zal dat tot stand komen? "Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u", vers 27. Als het hart hard is, ligt het als een blok en oordelen of zegeningen veranderen het niet, maar als Gods Geest er Zijn intrek neemt, maakt Hij het hart van een mens zo teder als zijn oog en dan wordt het ontvankelijk gemaakt voor Goddelijke indrukken.
- f. De Geest van God heeft een versterkende kracht; Hij deelt kracht en hulp voor het werk mee; Hij is de Geest der kracht, 2 Tim. 1:7. Gods Geest tilt iemand boven zichzelf uit en "versterkt hem met kracht door Zijn Geest in den inwendigen mens", Efëze 3:16. De Geest versterkt het geloof en verlevendigt de moed. Hij licht het ene eind van het kruis op en maakt het lichter om te dragen. De Geest geeft niet alleen voldoende kracht, maar ook een overvloed van kracht.

Vraag. Hoe kunnen wij weten of wij handelen door de kracht van Gods Geest of door de kracht van onze eigen bekwaamheden?

- 1. Als wij nederig de toevlucht tot de Heere nemen om hulp, zoals David, die uitging tegen Goliath, zich tot God wendde om hulp: "Ik kom tot u in de Naam des HEEREN", 1 Sam. 17:45.
- 2. Als de bekwaamheid tot onze plichten van de Heere is, verrichten wij die met een zuiver oogmerk.
- 3. Als wij ondervonden hebben dat God met ons is geweest, geven wij Hem de eer van alles, 1 Kor. 15:10. Dat is een duidelijk bewijs dat de plicht eerder uitgevoerd is door de kracht van Gods Geest dan door onze aangeboren bekwaamheden.
- 4. Gods Geest heeft een vertroostende invloed. In een begenadigd hart kan er ook droefheid ontstaan, Psalm 43:5, net als het firmament dat toch een helder en glanzend lichaam is, ook onderbroken wordt door wolken. Deze droefheid wordt gewoonlijk veroorzaakt door de boosaardigheid van de satan, die, als hij ons niet kan verderven, ons wel zal beroeren. Maar Gods Geest, Die in ons woont, vervrolijkt en verlevendigt ons liefelijk. Hij wordt genoemd de "Parakletos", de Trooster, Joh. 14:16. Dat zijn ware vertroosting en ze missen niet hun doel. Daarom worden ze wel genoemd het zegel van de Geest, Efëze 1:13. Als een acte verzegeld is, is hij definitief en onbetwistbaar. Dus als een christen het zegel van de Geest heeft, worden zijn weldaden bevestigd. Ieder die God vreest, heeft deze

verlevendingen van de Geest in zekere mate. Hij heeft de zaden, de beginselen van de vreugde, hoewel de bloem nog niet geheel volgroeid en in volle bloei is.

Vraag. *Hoe geeft de Geest vertroosting?*

1. Door ons te tonen dat wij in de staat der genade zijn. Een christen kan niet altijd zijn rijkdom zien. Het werk der genade kan in zijn hart geschreven zijn als in steno, dat een christen niet lezen kan. De Geest verschaft hem de sleutel om deze onbekende tekens te ontcijferen om zo zijn aanneming te kunnen spellen, waarop hij blijdschap en vrede verkrijgt. "Wij hebben ontvangen de Geest Die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn", 1 Kor. 2:12.
 2. De Geest vertroost ons door ons enkele verrukkelijke bevattingen van Gods liefde te schenken: "De liefde Gods is in onze harten uitgestort, door de Heilige Geest", Rom. 5:5. De liefde van God is een doos kostbare zalf en alleen de Geest kan die doos openbreken en ons vervullen met de liefelijke reuk daarvan.
 3. De Geest vertroost ons door ons naar het bloed van Christus te leiden. Zoals wij iemand die vermoeid is en dreigt te bezwijken naar het water brengen en hem daar verfrissen, zo leidt ons de Geest als wij onder de last van de zonde bezwijken, naar de fontein van Christus' bloed. "Te dien dage zal er een Fontein geopend zijn", Zach. 13:1. De Geest stelt ons in staat de wateren van de rechtvaardigmaking te drinken die uit Christus' zijde vloeien. De Geest past alles toe wat Christus heeft verworven. Hij toont ons dat onze zonden door Christus zijn weggedaan en hoewel wij in onszelf bevlekt zijn, zijn wij vlekkeloos in ons Hoofd.
 4. De Geest vertroost door het geweten in staat te stellen te troosten. Het kind moet men eerst leren vóór het kan spreken. De Geest opent de mond van het geweten en leert het spreken en getuigen dat iemands staat goed is, waarop hij troost begint te ontvangen: "mijn geweten mij mede getuigenis gevende door den Heiligen Geest", Rom. 9:1. Het geweten stelt een getuigschrift op voor een persoon en dan komt de Heilige Geest en tekent het getuigschrift.
 5. De Geest deelt de olie der vreugde mee door twee gouden pijpen:
 - a. *Door de genademiddelen.* Zoals Christus in het gebed werd veranderd van aangezicht, Lukas 9:29, en er een heerlijke glans op Zijn aangezicht kwam, hebben degenen die God vrezen ook vaak zulke verrukkingen van vreugde en zielsveranderingen in het gebruik van de heilige genademiddelen gehad, dat zij boven de wereld zijn opgeheven en alle dingen hier beneden klein geacht hebben.
 - b. *Door de beloften.* De beloften zijn vertroostend. Ten eerste vanwege hun zekerheid, Rom. 4:16. De Heere heeft in de beloften Zijn waarheid te pand gegeven. Ten tweede, vanwege hun gepastheid, omdat zij berekend zijn voor elke omstandigheid van een christen. De beloften zijn als een kruidentuin. Er is geen ziekte of daar kan men het een of andere kruid vinden om die te genezen. Maar de beloften kunnen van zichzelf niet troosten. Alleen de Geest stelt ons in staat deze honingraten te zuigen. De beloften zijn als een destilleerketel vol kruidenvocht, maar deze ketel kan niet druppen tenzij de vlam eronder wordt geplaatst. Dus wanneer de Geest van God, Die met vuur vergeleken wordt, onder de ketel met beloften wordt geplaatst, dan druppen zij troost in de ziel.
- Zo zien wij dus dat de Geest in degenen die God vrezen, aanwezig is door Zijn invloeden.

Tegenwerping. *Maar is vervuld worden met de Heilige Geest een teken van iemand die God vreest? Staat er niet van onbekeerden dat zij "des Heiligen Geestes deelachtig zijn", Hebr. 6:4?*

Onbekeerden kunnen deel hebben aan de werking van de Geest, maar niet aan Zijn inwoning. Het kan zijn dat de Geest Gods hen beweegt. Bij degenen die God vrezen, neemt Hij Zijn intrek, Ezech. 3:24.

Tegenwerping. *Maar de onbekeerden smaken de hemelse gaven, Hebr. 6:4.*

Het is met hen net eender als met koks die even mogen proeven van het voedsel dat zij klaarmaken, maar zij worden er niet door gevoed. Proeven staat daar tegenover eten. Degenen die God vrezen, hebben niet alleen een drupje of proefje van de Geest, maar Hij is in hen als een rivier van levend water, Joh. 7:38.

Eerste nuttig gebruik

1. Degenen die niets van Gods Geest hebben, worden gebrandmerkt als goddelozen: "Maar zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe", Rom. 8:9. En als zo iemand niet van Christus is, van wie is hij dan? Tot welk regiment behoort hij dan? Het is de ellende van een zondaar dat hij niets van de Geest heeft. Ik vind het zeer aanstootgevend als men mensen die nooit iets van Gods Geest gehad hebben, hoort zeggen: "Neem uw Heiligen Geest niet van mij", Psalm 51:13. Kunnen degenen die dronkaards en vloekers zijn, zeggen dat zij Gods Geest in zich hebben? Bezitten degenen die hatelijk en onrein zijn Gods Geest? Het zou godslastering zijn als wij zeiden dat die Gods Geest hadden. Zou de gezegende Geest Zijn hemels paleis verlaten om in een gevangenis te komen wonen? Het hart van een zondaar is een gevangenis, zowel vanwege duisternis als vunzigheid. En zou Gods vrije Geest in een gevangenis opgesloten willen worden?, Psalm 51:14. Het hart van een zondaar is het zinnebeeld van de hel. Wat zou Gods Geest daar moeten doen? Het hart van goddelozen is geen tempel, maar een varkensstal, waar de onreine geest zijn woonstede heeft - "de overste van de macht der lucht, van den geest die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid", Efëze 2:2. Wij zouden niet graag in een huis wonen waarin boze geesten rondwaarden; in het hart van een zondaar wonen boze geesten. "En na de bete voer de satan in hem", Joh. 13:27. Satan valt degenen die God vrezen lastig, maar hij neemt zijn intrek in de goddelozen. Toen de duivelen in de kudde zwijnen voeren, stortten zij met geweld van een steile plaats in de zee, Matthéüs 8:32. Waarom anders lopen mensen zo gretig heen om de zonde te bedrijven, dan omdat de duivel in die zwijnen is gevaren?

2. Degenen die niet alleen de Geest missen, maar Hem ook bespotten, moeten van de vreze des Heeren ontbloot zijn - zoals die Joden die zeiden: "Zij zijn vol zoeten wijns", Hand. 2:13. Inderdaad, dat waren de apostelen ook: zij waren vol van de wijn des Geestes. Wat drijven de kinderen Belials de spot met Gods Geest! "Dezen", zeggen zij, "zijn mannen van de Geest". O, ellendigen, die hun tong die een instrument moest zijn om God te loven, gebruiken om te lasteren! Hebt u niets andersom uw schotschriften op af te vuren dan op de Geest? Spotten met de Geest komt heel dicht bij de Geest te verachten. Hoe kan iemand anders geheiligd worden dan door de Geest? Daarom is het versmaden van de Geest luchthartig denken over zijn verdoemenis.

Tweede nuttig gebruik

Als u gerekend wilt worden onder het getal van degenen die God vrezen, benaastig u dan om de gezegende inwoning van de Geest te ontvangen.

A. Bid evenals Melanchton: "Heere, zet mijn ziel in vlam door de Heilige Geest", en met de bruid: "Ontwaak, noordenwind! en kom, Gij zuidenwind! doorwaai mijn hof", Hooglied 4:16. Zoals een zeeman een wind begeert die hem naar zee drijft, smeeke zo om de gunstige vlagen van de Geest en de belofte moge het gebed vleugelen geven. "Indien dan gij die boos zijt, weet uw kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal de hemelse Vader den Heiligen Geest geven dengenen die . Hem bidden?", Lukas 11:13. Gods Geest is een kostbaar juweel. Ga tot de Heere om Hem te ontvangen: "Heere, geef mij Uw Geest. Waar is dat juweel Dat U mij beloofd hebt? Wanneer zal mijn ziel zijn als het vlies van Gideon, nat van de dauw des hemels?"

B. Bedenk toch hoe noodzakelijk het is de Geest te bezitten. Zonder Hem kunnen wij niets doen wat bij God aangenaam is:

- (1) Wij kunnen zonder Hem niet bidden. Hij is de Geest der gebeden, Zach. 12:10. Hij helpt zowel met de samenstelling als met de innerlijke genegenheid van het gebed: "De Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen", Rom. 8:26.
- (2) Wij kunnen zonder Hem geen verzoeking weerstaan. "Maar gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, Die over u komen zal", Hand. 1:8. Wie het tij van de natuurlijke verdorvenheden en de wind der verzoeking mee heeft, moet wel met de stroom der zonde worden meegevoerd, als de tegenwind van de Geest niet waait.
- (3) Wij kunnen zonder de Geest niet vruchtbaar zijn. De gulden regen van de hemel bevochtigt de dorstige harten. Waarom anders wordt de Geest vergeleken met dauw en regen dan om ons duidelijk te maken hoe onbekwaam wij zijn een oogst van genadevruchten voort te brengen, tenzij de dauw des Heeren op ons valt?
- (4) Zonder de Geest is er geen genademiddel tot zegen voor ons. Genademiddelen zijn de pijpen waardoor de genade wordt aangevoerd, maar de Geest is de bron. Sommigen zijn al tevreden als zij "een Leviet tot priester hebben", Richt. 17:13, maar zij kijken niet eens verder. Alsof een koopman die tevreden zou zijn dat zijn schip een goed tuig heeft en goed bemand is en er steekt nooit een windvlaag op. Het schip van de genademiddelen zal ons niet in de hemel brengen, al zou een engel de stuurman zijn, tenzij de wind van Gods Geest waait.

De Geest is de ziel van het Woord en zonder Hem is het een dode letter. Predikers kunnen geneesmiddelen voorschrijven, maar het is Gods Geest Die ze kan laten werken. Ons hart is als het lichaam van David toen hij oud werd: "zij dekten hem met klederen, doch hij kreeg geen warmte", 1 Kon. 1:1.

Dus al overladen de dienstknechten van God ons met gebed en raad, als met warme klederen, toch blijven wij kil en koud, tenzij Gods Geest erbij komt en dan zeggen wij, net als de discipelen: "Was ons hart niet brandende in ons?", Lukas 24:32. O, wat is het daarom noodzakelijk dat wij de Geest ontvangen!

Derde nuttig gebruik

Gij die de gezegende Geest bezit, Die Zich openbaart door Zijn kracht en levende werkzaamheden:

1. Erken toch Gods onderscheidende liefde. De Geest is een oormerk van de verkiezing, 1 Joh. 3:24. Christus heeft wel de beurs aan Judas gegeven, maar niet Zijn Geest. De Geest is een liefdesgift. Waar de Heere Zijn Geest als een onderpand geeft, geeft Hij Zichzelf als een erfdeel. De Geest is een

veelomvattende weldaad; in Hem zijn alle goede gaven begrepen, Matthéüs 7:11. Wat zouden wij zonder de Geest anders zijn dan zovele dode lichamen? Zonder Hem zou Christus u van geen nut zijn. Het bloed van Christus is niet voldoende zonder de adem van God. O, wees daarom dankbaar voor de Geest. Deze "Magneet" zal nooit ophouden u aan te trekken, voor Hij u ten hemel heeft getrokken.

2. Als u de Geest hebt, bedroef Hem dan niet, Efëze 4:30. Zullen wij onze Trooster bedroeven?

Vraag. *Hoe kunnen wij de Geest bedroeven?*

- Als wij Zijn werkingen liefdeloos afslaan. Soms fluistert de Geest ons iets in het oor en roept ons, zoals God tot Jakob: "Maak u op, trek naar Bethel", Gen. 35:1. Zo kan de Geest zeggen: "Sta op, ga tot het gebed, zonder u af om met uw God te spreken". Welnu, als wij deze werkingen onderdrukken en toegeven aan verzoeken tot ledigheid, is dat de Geest bedroeven. Als wij de werkingen van de Geest tegenhouden, zullen wij de vertroosting van de Geest kwijtraken.
- Wij bedroeven de Geest, als wij het werk van de Geest in ons hart ontkennen. Als iemand aan een ander een aandenken geeft en die ontkent dat en zegt dat hij het nooit gekregen heeft, dat zou een belediging zijn voor de liefde van zijn vriend. Dus, christenen, als God u Zijn Geest heeft gegeven, waarvan de verbreking des harten en het vurig verlangen naar de hemel bewijzen zijn, en u toch ontkent dat u ooit enig vernieuwend werk van de Geest in u hebt ontvangen, is dat lage ondankbaarheid en een bedroeven van de goede Geest. Verwerp de zondige werken des vleses, maar ontken het genadewerk van de Geest niet.

11. Een Godvrezende is iemand die nederig is.

Hij is net als de zon in het zenit, die, als zij op het hoogste punt staat, het laagste (dichtste bij) lijkt. Augustinus noemt ootmoed de moeder van de genade. Maar voor ik u tonen zal wie nederig is, zal ik u drie onderscheidingen voorleggen:

1. Ik maak onderscheid tussen vernederd worden en nederig zijn. Iemand kan vernederd worden en toch niet nederig zijn. Een zondaar kan vernederd worden door verdrukking. Zijn toestand is dan in de laagte, maar zijn gestalte niet. Iemand die God vreest, is niet alleen vernederd, maar hij is nederig!
2. Ik maak onderscheid tussen uitwendige en inwendige nederigheid. Er is een heel groot onderscheid tussen een nederig gedrag en een nederige geest.
 - a. Iemand kan zich nederig gedragen tegenover anderen en toch hoogmoedig zijn. Wie was er in zijn uitwendig gedrag nederiger dan Absalom? "Als iemand naderde om zich voor hem te buigen, zo reikte hij zijn hand uit en greep hem en kuste hem", 2 Sam. 15:5. Maar hoewel hij nederig deed, verlangde hij naar de kroon: "Als gij het geluid der bazuin zult horen, zo zult gij zeggen: Absalom is koning te Hebron", vers 10. Hier hebt u hoogmoed in het kleed van nederigheid.
 - b. Iemand kan zich nederig gedragen jegens God en toch hoogmoedig zijn. Achab legde een zak om zijn vlees, vastte en ging langzaam, 1 Kon. 21:27, maar zijn hart was niet nederig. Iemand kan zijn hoofd buigen als een bieze en toch tekenen van hoogmoed oprichten in zijn hart.
3. Ik maak onderscheid tussen nederig zijn en nederig doen. Velen maken een vertoning van nederigheid om hun eigen doel te bereiken. De roomsen schijnen ten

zeerste nederig te zijn, heiligen die hun zonden gedood hebben, maar het is eerder list dan ootmoed. Want door dit middel krijgen zij de inkomsten van de aarde in hun bezit. Dat alles kunnen zij doen, maar zij hebben geen Godsvrees.

Vraag. Hoe kan een christen weten, dat hij nederig is en derhalve Godvrezend?

1. Een nederige ziel is ontledigd van alle verheven gedachten van zichzelf. Bernardus noemt nederigheid zelfvernietiging. "God zal de nederige van ogen behouden", Job 22:29. In het Hebreeuws staat er "die van lage ogen is". Een nederig iemand heeft lager gedachten van zichzelf dan anderen van hem kunnen hebben. Hoewel David koning was, beschouwde hij zichzelf als een worm: "Ik ben een worm en geen man", Psalm 22:7. Bradford, een martelaar, betitelde zichzelf nog altijd als een zondaar. "Ben ik rechtvaardig, ik zal mijn hoofd niet opheffen", Job 10:15, net als het viooltje dat een lief bloempje is, maar het laat zijn kopje hangen.
2. Een nederige ziel denkt over een ander beter dan over zichzelf: "de een achte de ander uitnemender dan zichzelf", Fil. 2:3. Een nederig iemand schat anderen hoger dan zichzelf en de reden is, omdat hij zijn eigen hart beter kan kennen dan dat van een ander. Hij ziet zijn eigen verdorvenheden en denkt dat het bij anderen zeker niet zo is. Hun genade is niet zo zwak als die van hem; hun verdorvenheden zijn niet zo sterk. Hij denkt: "Hun hart is zeker beter dan dat van mij". Een nederig christen schenkt aandacht aan zijn eigen gebreken en aan de goede eigenschappen van een ander en dat is de oorzaak dat hij anderen hoger acht dan zichzelf. "Voorwaar, ik ben onvernuftiger dan iemand", Spreuken 30:2. En hoewel Paulus de voornaamste van de apostelen was, noemt hij zichzelf "de allerminste van al de heiligen", Efëze 3:8.
3. Een nederige ziel heeft geringe gedachten van zijn plichten. Hoogmoed is geneigd in onze heilige verrichtingen te kruipen zoals de worm in de zoetste vrucht kruipt en zoals schuim ontstaat op de meest geestrijke wijn. Een nederig iemand treurt niet alleen over zijn zonden, maar ook over zijn plichten. Als hij gebeden en geweend heeft, zegt hij: "Ach, wat ik heb ik weinig gedaan. De Heere kan mij om dit alles veroordelen". Evenals de Godvrezende Nehemia zegt hij: "Gedenk mijner ook in dezen, mijn God! en verschoon mij", Nehemia 13:22. "Gedenk mijner, Heere, hoe ik mijn ziel heb uitgestort, maar verschoon mij en vergeef mij". Hij ziet wel dat zijn beste plichten vele grammen te licht zijn; daarom begeert hij dat de verdiensten van Christus in de weegschaal gelegd worden. De nederige gelovige schaamt zich als hij naar gedane arbeid kijkt. Hij ziet dat hij niet gelijkmatig kan schrijven en ook niet zonder te vlekken. Dit vernedert hem, als hij bedenkt dat zijn beste plichten zonder vrucht zijn. Hij laat gal op zijn offer druppen. "O", zegt hij, "ik durf niet te zeggen dat ik gebeden of geweend heb; wat ik aanzie voor plichten, kan God wel eens aanmerken als zonden".
4. Een nederig iemand brengt het liefst aanklachten tegen zichzelf in. Hij klaagt niet over zijn toestand, maar over zijn hart. "O, dat boze hart vol ongeloof, Heere", zegt Hooper, "ik ben een hel, maar Gij zijt een hemel". Een huichelaar is er altijd weer op uit te vertellen hoe goed hij is. Een nederige ziel is altijd maar weer aan het beweren hoe slecht hij is. Paulus, die hoogverheven heilige, werd opgetrokken in de derde hemel, maar wat treurt deze paradijsvogel over zijn verdorvenheden! "Ik, ellendig mens...", Rom. 7:24. Bradford, die heilige man, betitelt zichzelf als "de zondaar met het harde hart". Hoe meer kennis een nederig christen heeft, hoe meer hij over onkunde klaagt; hoe meer geloof, hoe meer hij zijn ongeloof beweent.

5. Een nederig iemand zal God rechtvaardigen als hij in een toestand van verdrukking verkeert. "Doch Gij zijt rechtvaardig in alles wat ons overkomen is", Nehemia 9:33. Als de mensen hem verdrukken en belasteren, erkent de nederige ziel Gods rechtvaardigheid temidden van de zwaarigheid: "Zie, ik, ik heb gezondigd", 2 Sam. 24:7. "Heere, mijn hoogmoed, mijn onvruchtbaarheid, mijn weerzin tegen de preken zijn de aanleidende oorzaak geweest van al deze oordelen". Als er wolken rondom de Heere zijn, zijn "gerechtigheid en gericht de vastigheid van Zijn troon, Psalm 97:2".
6. Een nederige ziel is iemand die Christus groot maakt, Fil. 1:20. Hij geeft Christus en de vrije genade de eer van al zijn daden. Koning Knoet nam de kroon van zijn eigen hoofd en zette die op een crucifix. Zo neemt een nederige gelovige de kroon der ere van zijn eigen hoofd en plaatst die op Christus' hoofd. En de reden daarvoor is de liefde die hij Christus toedraagt. Liefde kan voor het geliefde voorwerp alles afstaan. Izak had Rebekka lief en gaf haar zijn juwelen, Gen. 24:53. De nederige ziel heeft Christus geheel lief en kan daarom alles voor Hem missen. Hij geeft aan Christus de eer en de lof van alles wat hij doet. Laat Christus deze juwelen dragen.
7. Een nederige ziel is gewillig een bestraffing te ontvangen over de zonde. Een goddeloze staat te hoog met zichzelf om voor een bestraffing in te vallen. De profeet Micha placht koning Achab zijn zonde voor te houden en de koning zei: "Ik haat hem", 1 Kon. 22:8. Een hoogmoedig iemand bestraffen is als het gieten van water op kalk, het wordt er des te heter door. Een ziel die genade heeft, heeft degene die hem bestraft lief: "bestraf den wijze en hij zal u liefhebben", Spreuken 9:8. Een christen die nederig van geest is, kan het verwijt van een vijand en de bestraffing van een vriend verdragen.
8. Een nederig iemand is gewillig dat zijn naam en gaven verdwijnen, opdat Gods eer verhoogd moge worden. Hij is tevreden dat anderen in gaven en achting boven hem uitsteken, opdat de kroon van Christus te helderder moge schitteren. Dit is het motto van een nederig iemand: "Laat mij maar minder worden en laat Christus meerder worden". Het is zijn begeerte dat Christus verhoogd worde en als dat gebeurt, wie dan ook het middel moge zijn, dan is hij verblijd. "Sommigen prediken Christus ook wel door nijd en twist", Fil. 1:15. Die preekten om wat hoorders bij Paulus vandaan te krijgen. "Wel", zegt Paulus, "nochtans wordt Christus verkondigd, en daarin verblijd ik mij", vers 18. Een nederige christen is tevreden als hij aan de kant wordt gezet, als God een ander middel wil gebruiken, waardoor Hem nog meer eer wordt toegebracht.
9. Een nederige gelovige vindt die toestand goed die de Heere het beste voor hem acht. Een hoogmoedig iemand klaagt dat hij niet meer heeft, een nederig iemand is verwonderd dat hij zo veel heeft: "Ik ben geringer dan al deze weldadigheden", Gen. 32:10. Als iemands hart nederig is, kan hij laag bukken. Als een christen op zijn zonden ziet, is hij verwonderd dat het niet erger met hem is; hij zegt niet dat zijn weldaden gering zijn, maar dat zijn zonden groot zijn. Hij weet dat het slechtste deel dat de Heere hem toebedeelt meer is dan hij verdient; daarom neemt hij het met dankbaarheid ootmoedig aan.
10. Een nederige christen zal onder de geringste persoon gaan staan en buigt onder de geringste taak. Hij zal het armste lid van Christus bezoeken. De zweren van Lazarus zijn hem kostbaarder dan het purper van de rijke man. Hij zegt niet: "Houd u tot uzelf, en naak tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij", Jesaja 65:5, maar "hij voegt zich tot de nederige", Rom. 12:16.

Eerste nuttig gebruik

Als ootmoed het onafscheidelijke kenmerk is van iemand die God vreest, laten wij dan ons hart aan deze toetssteen leggen. Zijn wij nederig? Ach, waar blijkt de Godsvrees van hen die opgezwollen zijn van hoogmoed en de neiging hebben dat het uitbreekt? Maar al zijn de mensen hoogmoedig, zij willen het niet bekennen. Zo'n bastaard van hoogmoed wordt geboren, maar niemand wil het vaderschap daarvan erkennen.

Laat ik daarom enkele vragen stellen en laat uw geweten antwoorden:

1. Zijn niet diegenen hoogmoedig die graag pochen? "Uw roem is niet goed", 1 Kor. 5:6.

- Degenen die op hun rijkdom zich beroemen, wier harten zwellen van trots vanwege hun bezittingen. Bernardus noemt hoogmoed het broertje van de rijke. "Uw hart verheft zich vanwege uw vermogen", Ezech. 28:5.
- Degenen die pochen op hun kleding. Velen kleden zich zodanig naar de mode, dat de duivel op hen verliefd raakt. Oogschaduw, opzichtige kleding, laaguitgesneden hals, wat zijn deze dingen anders dan vlaggen en wimpels die de hoogmoed laten zien.
- Degenen die trots zijn op hun schoonheid. Het lichaam is slechts stof, met bloed doorkneed. Salomo zegt: "De schoonheid is ijdelheid", Spreuken 31:30. Toch zijn sommigen zo ijdel, dat zij hoogmoedig zijn op ijdelheid.
- Degenen die zich beroemen op hun gaven. Deze versierselen en ornamenten maken hen niet groter in Gods ogen. Een engel is een wijs schepsel, maar neem de ootmoed van een engel weg en hij is een duivel.

2. Zijn niet degenen die een hoge dunk hebben van hun goede eigenschappen hoogmoedig?

Degenen die zichzelf in het vergrootglas van eigenliefde bekijken, lijken in hun eigen ogen beter dan zij zijn. Simon de tovenaars gaf zichzelf voor wat groots uit, Hand. 8:9. Alexander voelde zich genoodzaakt zich de zoon van Jupiter te noemen en van het geslacht van de goden te zijn. Sapor, koning van Perzië, noemt zichzelf "broeder van de zon en de maan".

Ik heb gelezen dat een paus zijn voet op de nek van keizer Frederik zette en om zijn trots te bemantelen citeerde hij de tekst: "Gij zult den jongen leeuw en de draak vertreden", Psalm 91:13. Er is geen groter afgod dan het eigen ik; een hoogmoedig iemand buigt voor deze afgod.

3. Zijn niet diegenen hoogmoedig die anderen minachten?

De Farizeeën waren degenen die bij zichzelf vertrouwden, dat zij rechtvaardig waren en de anderen niets achtten, Lukas 18:9. De Chinezen zeggen dat de Europeanen één oog hebben en zij twee en dat de rest van de wereld blind is. Een hoogmoedig iemand ziet op een ander met zo'n verachting neer als Goliath op David: "Toen de Filistijn opzag en David zag, zo verachtte hij hem", 1 Sam. 17:42. Degenen die op hun torentje van hoogmoed staan, kijken op anderen alsof zij niet groter zijn dan kraaien.

4. Zijn niet diegenen hoogmoedig die hun eigen eer uitbazuinen?

"Want vóór deze dagen stond Theudas op, zeggende dat hij wat was", Hand. 5:36. Een hoogmoedig iemand is de heraut van zijn eigen goede daden; hij bazuïnt zijn eigen roem uit en zijn ondeugd ligt hierin dat hij zijn eigen deugd afschildert.

5. Zijn niet diegenen hoogmoedig die de eer die God toekomt voor zichzelf nemen?

"Is dit niet het grote Babel dat ik gebouwd heb?", Dan. 4:30. Zo zegt een hoogmoedig iemand: "Zijn dat niet de gebeden die ik uitgesproken heb? Zijn dat niet de liefdadigheidswerken die ik gedaan heb?" Toen Herodes een toespraak hield en het volk hem tot een god verhief, Hand. 12:22, was hij zeer voldaan dat men hem die eer gaf. Hoogmoed is de grootste heiligschennis; daardoor wordt God van Zijn eer beroofd.

6. Zijn diegenen niet hoogmoedig die nooit tevreden zijn met hun lot?

Zij spreken hardvochtig over God als zij Zijn zorg en wijsheid beoordelen, alsof Hij niet goed met hen gehandeld zou hebben. God Zelf kan een hoogmoedig iemand nooit tevreden stellen, maar hij is, net als Momus, altijd aan het vitten en is altijd in oorlog met de hemel.

O, laten wij ons toch onderzoeken of er niet iets van deze zuurdesem van hoogmoed in ons is. De mens is van nature één bonk hoogmoed, die zonde zit hem in het bloed. Onze eerste voorouders zijn door hoogmoed gevallen. Zij begeerden als God te zijn. Er zijn zaden hiervan in de besten, maar degenen die God vrezen, geven daar niet aan toe. Die trachten dit onkruid uit te roeien door doding. Maar, voorwaar, waar deze zonde heerst en de overhand heeft, kan dat niet met genade bestaan. Dan kan men iemand die geen oordeel des onderscheids heeft, ook wel wijs noemen als men iemand die ootmoed mist, Godvrezend noemt.

Tweede nuttig gebruik

Zoek ernaar dit kenmerk te hebben: *wees nederig*. Een apostolische vermaning luidt: "Zijt met de ootmoedigheid bekleed", 1 Petrus 5:5. Trek die aan als een geborduurde mantel. Het is beter dat het u eerder aan alles ontbreekt dan aan ootmoed. Het is beter dat het u eerder aan gaven ontbreekt dan aan ootmoed. Ja, het is beter dat wij de vertroosting van de Geest missen dan dat het ons ontbreekt aan ootmoed. 'Wat eist de HEERE van u dan, ootmoediglijk te wandelen met uw God?', Micha 6:8.

1. Hoe nederiger iemand is, hoe meer men hem acht. Veren stijgen omhoog, maar goud valt omlaag. De gouden gelovige gaat omlaag vanwege ootmoed. Sommige van de ouden hebben ootmoed vergeleken met een bepaalde steen die wat substantie betreft gering is, maar die een zeldzame geneeskracht bezit.
2. De Heere heeft een nederige ziel lief. Het is niet onze hoge afkomst, maar ons nederige hart dat de Heere behaagt. In Gods oog is een nederige geest als volgt: "Op dezen zal Ik zien, op den arme en verslagene van geest", Jesaja 66:2. Een nederig hart is een paleis voor God: "Ik woon in de hoogte en in het heilige en bij dien die van een verbrijzelden en nederigen geest is", Jesaja 57:15. Hooggeplaatste personen hebben, behalve hun ambtswoning, een kleiner huis waar zij zich bij bepaalde gelegenheden terugtrekken. Behalve dat God Zijn staatswoning in de hemel heeft, neemt Hij ook wel Zijn intrek in een nederige ziel, waar Hij tot Zijn rust en troost vertoeft. Laat Italië zich er dan op beroemen dat het de tuin van de wereld is, wat vermaak betreft, een nederig hart mag er zich in beroemen dat dit het audiëntievertrek van de grote Koning is.
3. De tijden die wij beleven, roepen ons op tot verootmoediging. De Heere schijnt thans tot ons te zeggen, evenals Hij tot Israël zei: "Legt uw sieraad van u af en Ik zal weten wat Ik u doen zal", Exod. 33:5. "Mijn ongenoegen is uitgebroken, Ik heb het licht van het heilighdom verduisterd, Ik heb de wateren met bloed vermengd, Ik heb de pijlen van de pestilentie afgeschoten, legt daarom uw hoogmoed af, legt uw versierselen af. Wee hen, die zich verheffen, als God hen vernedert. Wanneer

anders moesten de mensen zich vernederen dan onder de roede? "Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods", 1 Petrus 5:6. Als God Zijn volk in de druk brengt en hun voorrechten inperkt, is het tijd om "een zak over hun huid te naaien en hun hoorn, (of hun *eer*) in het stof te leggen", Job. 16:15.

4. Wat is hoogmoed een afschuwelijke zonde! Chrysostomus noemt hoogmoed "de moeder van de hel". Hoogmoed is een gecompliceerd kwaad, volgens het zeggen van Aristoteles. Rechtvaardigheid behelst alle deugden in zich; zo bergt hoogmoed alle ondeugden in zich. Hoogmoed is geestelijke dronkenschap: hij stijgt net als wij naar de hersenen en bedwelmt ze. Hoogmoed is afgoderij: een hoogmoedig iemand is een zelfaanbidder. Hoogmoed is vol wraak: Haman beraamde de dood van Mordechai, omdat deze de knie niet voor hem wilde buigen. Wat is deze zonde afschuwelijk voor God!, 1 Petrus 5:5. "Al wie hoog is van hart, is den HEERE een gruwel", Spreuken 16:5.
5. Op hoogmoed volgt onheil. Het is het struikelblok voor de ziel. "Moab zal zekerlijk zijn als Sodom ... Dat zullen zij hebben in plaats van hun hoogmoed", Zef. 2:9, 10. Plinius zegt: "Duiven zijn trots op hun veren en op hun hoge vlucht; uiteindelijk vliegen zij zo hoog dat zij een prooi worden van de havik". Mensen stijgen soms in trots zo hoog, dat zij tenslotte een prooi worden van de duivel, de overste der lucht.
6. Ootmoed doet ons stijgen in de achting van anderen. Iedereen heeft respect voor ootmoedige mensen: "De nederigheid gaat voor de eer", Spreuken 15:33.

Vraag. *Welke middelen kunnen wij gebruiken om nederig te zijn?*

- (1) Laten wij ons het gulden voorbeeld van Christus voor ogen stellen. Hij is gepromoveerd tot doctor in de ootmoed: "Maar heeft Zichzelf vernietigd, en is den mensen gelijk geworden", Fil. 2:7. O, wat was het een vernedering voor de Zoon van God, om ons vlees aan te nemen! Ja, dat Christus onze natuur aannam toen die in onere was, verzwakt door de zonde - dat was het wonder van vernedering. Zie toch op een nederige Zaligmaker en laat de veren van uw hoogmoed hangen.
- (2) Beschouw Gods oneindige grootheid en reinheid: een gezicht op deze heerlijkheid verootmoedigt. Elia bewond zijn aangezicht met zijn mantel toen de heerlijkheid des HEEREN hem voorbijging, 1 Kon. 19:13. De sterren verdwijnen als de zon opkomt.
- (3) Laten wij ook onszelf beschouwen.
 1.
 - Eerst onze donkere kant. Als wij ons aangezicht bekijken in de spiegel van het Woord, zien wij onze vlekken. Wat krioelt er een wereld van zonde in ons! Wij mogen met Bernardus wel zeggen: "Heere, ik ben niets dan zonde en nutteloosheid, zondigheid en onvruchtbaarheid".
 - Ten tweede, onze lichte kant. Is er enig goed in ons? Hoe groot de genade is die wij genoten hebben, er is nog steeds gebrek in ons geloof, 1 Thess. 3:10. O, christen, wees toch niet hoogmoedig op hetgeen u hebt, maar wees nederig vanwege hetgeen u mist.
 2. De genade die wij hebben, is geen vrucht van onze akker. Wij hebben die te danken aan Christus en de vrije genade. Evenals die man van de bijl zei die in het water viel: "Ach, mijn heer, want het was geleend", 2 Kon. 6:5, kunnen wij wel zeggen van al het goede en voortreffelijke in ons: "Het is geleend". Zou het geen dwaasheid zijn, als wij trots waren op een ring die wij geleend hadden? "Want wie onderscheidt u? En wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen?", 1 Kor. 4:7. De

- maan heeft geen reden om trots op haar licht te zijn, daar zij het van de zon ontvangt.
3. Wat blijven wij ver bij anderen achter! Misschien zijn andere christenen reuzen in het geloof; die zijn niet alleen ons voor in Christus, maar zelfs boven ons. Wij zijn slechts als de voet in het lichaam van Christus, maar zij zijn als het oog.
 4. In onze schoonheid zitten vlekken! Van de Kerk staat geschreven dat zij "schoon is als de maan", Hooglied 6:10, die als zij het helderst schijnt, toch een donkere vlek heeft. Het geloof is vermengd met ongeloof. Een christen heeft iets in zijn genade dat hem tot ootmoed moet stemmen.
 5. Als wij nederig wensen te zijn, laat ons dan onze sterfelijkheid beschouwen. Zal stof zich verheffen? De gedachten aan het graf moesten onze hoogmoed begraven! Ernstig nadenken over de dood is voldoende om het gezwel van hoogmoed te genezen.

12. Iemand die God vreest, is een biddend persoon.

Dat staat in de tekst: "Hierom zal U ieder heilige *aanbidden*". Zodra er genade ingestort wordt, wordt er gebed uitgestort: "Maar ik was steeds in het gebed", Psalm 109:4. In het Hebreeuws staat er: "Maar ik gebed". Ik ben geheel één met het gebed. Het gebed is het verkeer tussen de ziel en de hemel. De Heere komt tot ons af door Zijn Geest en wij klimmen tot Hem op door het gebed. Terwijl keizer Caligula zijn beelden in het kapitol plaatste, fluisterde hij in het oor van (de afgod) Jupiter. Bidden is fluisteren in Gods oor.

Iemand die God vreest, kan niet zonder gebed leven. Een mens kan niet leven tenzij hij adem haalt; de ziel kan ook niet leven tenzij zij haar begeerten uitademt naar God. Zodra het kind der genade geboren is, schreit het; Paulus was nauwelijks bekeerd, of "zie hij bidt", Hand. 9:11. Ongetwijfeld heeft hij voor die tijd gebeden, want hij was een Farizeeër maar dat was óf oppervlakkig óf bijgelovig. Maar toen het werk der genade in zijn ziel was tot stand gebracht, staat er: "zie, hij bidt". Iemand die God vreest, vertoeft elke dag op de berg om te bidden; hij begint de dag met gebed. Voor hij zijn winkel open doet, opent hij zijn hart voor de Heere.

Wij willen dat er in ons huis een aangename geur hangt; het huis van iemand die God vreest, is "een huis vol zoete geur", het ruikt er naar de wierook van het gebed. Hij begint aan geen enkel werk, of hij zoekt eerst God. De Romein Scipio ging nooit het gebouw van de senaat binnen zonder eerste het kapitol te beklimmen, waar hij zijn gebeden deed. Iemand die God vreest, vraagt de Heere raad in alles; hij vraagt Hem Zijn toestemming en Zijn zegen. De Grieken vroegen raad bij hun orakels; zo vraagt iemand die God vreest het Goddelijk orakel, Gen. 24:12; 1 Sam. 23:24. Een ware gelovige zendt voortdurend een schietgebed uit zijn hart ten hemel door middel van heilige zuchtingen.

Vraag. Is het gebed een kenmerk van iemand die God vreest? Kan een huichelaar niet een welsprekend gebed doen en vroom schijnen?

Antwoord. Ja. "Zij zoeken mij dagelijks", Jesaja 58:2. Maar een huichelaar bidt niet in de Geest, Efëze 6:18. Iemand kan de gave des gebeds hebben en niet de Geest des gebeds.

Vraag. Hoe kunnen wij weten, of wij de Geest des gebeds hebben?

Antwoord. Als het gebed dat wij doen, geestelijk is.

Vraag. *Wat betekent dat, een geestelijk gebed doen?*

1. Als wij met kennis van zaken bidden. Onder de wet moest Aäron de lampen aansteken als hij de wierook op het altaar verbrandde, Exod. 30:7. Wierook was het symbool van het gebed en het aansteken van de lampen was een teken van kennis. Als de wierook van het gebed verbrandt, moet de lamp van de kennis aangestoken worden: "Ik zal ook met het verstand bidden", 1 Kor. 14:15. Wij moeten kennis hebben van de majesteit en heiligheid van God, zodat wij een diep gevoel van eerbied hebben, als wij voor Hem verschijnen. Wij moeten zulke gebeden opzenden die nauwkeurig overeenkomen met en aanvaardbaar zijn voor Gods wil. "Wees niet te snel met uw mond en uw hart haaste niet een woord voort te brengen voor Gods aangezicht", Pred. 5:1. De HEERE wilde niet hebben dat het blinde aan Hem geofferd werd, Mal. 1:8. Hoe kunnen wij met gevoel bidden, als wij niet bidden met het verstand? De roomsen prevelen onbekende woorden. Christus kan wel tegen hen zeggen, wat Hij zei tegen de zonen van Zebedeüs: "Gijlieden weet niet wat gij begeert", Matthéüs 20:22. Wie bidt hetgeen hij niet weet, kan ook niet weten wanneer hij verhoord zal worden.

2. Als het hart en de geest bidden, is het een geestelijk gebed; dan zijn er niet alleen woorden, maar ook begeerten. Het is groot als iemand kan zeggen: "Heere, mijn hart bidt". Hanna "sprak in haar hart", 1 Sam. 1:13. Het geluid komt van binnen uit een bazuin en de voortreffelijke muziek van het gebed komt van binnen uit het hart. Als het hart niet in de plicht is, is het slechts spreken, niet bidden.

3. Een geestelijk gebed is een vurig gebed: "Een krachtig gebed, vermag veel", Jac. 5:16. Het hart moet als de drijfveer de genegenheden zeer vlijtig en vaardig gaande maken; vurigheid is de vleugel van het gebed waardoor het ten hemel stijgt. Het gebed wordt ook uitgedrukt door zuchten, Rom. 8:26. Het zijn niet zozeer de gaven van de Geest, als wel de zuchtingen van de Geest Die de Heere welbehaaglijk zijn. Het gebed wordt wel een "worsteling" genoemd, Gen. 32:24 en "een uitgieten van de ziel", 1 Sam. 1:15. Het gebed wordt ook vergeleken met reukwerk, Psalm 141:2. Wierook zonder vuur verspreidt geen reuk. Gebed zonder vurigheid is als wierook zonder vuur. Christus bad "met sterke roeping en tranen", Hebr. 5:7; roepen in het gebed geeft gehoor. Als het hart ontvlamd is in het gebed, wordt een christen als het ware in een vurige wagen ten hemel gevoerd.

4. Een geestelijk gebed is zodanig dat het uit een verbroken hart komt: "De offeranden Gods zijn een gebroken geest", Psalm 51:19. Het reukwerk moest verbrijzeld worden om daarmee het verbroken hart in het bidden uit te beelden. Het is niet de woordenrijke tong, maar het verbroken hart dat de Heere aangenaam is. "O", zegt een christen, "ik kan niet zo bidden als anderen". Evenals Mozes tegen de HEERE zei: "Ik ben geen man wel ter tale". Maar kunt u wenen en zuchten? Smelt uw ziel door uw wenende ogen? De Heere neemt gebroken klanken aan, als zij uit een gebroken hart komen. Ik heb gelezen dat er een plant is die geen vruchten draagt, maar die een soort gom uitscheidt die heel kostbaar is. Dus, hoewel u niet met die gaven en uitdrukkingen als anderen kunt pronken, maar als u tranen kunt laten vloeien uit een verbroken hart, zijn die buitengewoon kostelijk voor God en Hij zal die in Zijn fles vergaderen. Jakob weende in het gebed en "kreeg de overmacht over de Engel", Hos. 12:5.

5. Een geestelijk gebed is een gelovig gebed: "En al wat gij zult begeren in het gebed, gelovende, zult gij ontvangen", Matthéüs 21:22. De reden waarom zo veel gebeden schipbreuk lijden, is omdat zij stukbreken op de rots ongeloof. Bidden zonder geloof is schieten zonder kogels. Als het geloof het gebed ter hand neemt, naderen wij de Heere van nabij. Wij moesten in het gebed tot God naderen als de melaatse: "Heere! indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen", Matthéüs 8:2. Het is een belediging voor de Heere als er zo'n gedachte in het hart huist als "Gods oor is zwaar geworden en kan niet horen", Jesaja 59:1. Wat er van het volk van Israël staat, mag men wel toepassen op het gebed: "Zij hebben niet kunnen ingaan vanwege hun ongeloof", Hebr. 3:19.

6. Een geestelijk gebed is een heilig gebed: "Opheffende heilige handen", 1 Tim. 2:8. Het gebed moet geofferd worden op het altaar van een rein hart. Als men in zonde leeft, maakt dat het hart hard en Gods oor doof. De zonde stopt de mond van het gebed, net als een dief bij een reiziger doet: die duwt een prop in zijn mond, zodat hij niet spreken kan. De zonde vergiftigt het gebed en vreet het aan. Het gebed van een goddeloze heeft de pestziekte en zal God dan tot zo iemand naderen? Een magneet verliest zijn kracht als men er knoflook op strijkt, zo is het ook met het gebed als het met zonde bevlekt is. "Had ik naar ongerechtigheid met mijn hart gezien, de HEERE zou niet gehoord hebben", Psalm 66:18. Het is dwaasheid als men bidt tegen de zonde en daarna weer zondigt tegen het bidden in. Een geestelijk gebed moet, evenals de geest van wijn, gezuiverd worden van het grondsop en de droesem van de zonde ontdaan worden: "dan zullen zij den HEERE spijsoffer toebrengen in gerechtigheid", Mal. 3:3. Als het hart heilig is, zal dit altaar de gave heiligen.

7. Een geestelijk gebed is een nederig gebed: "HEERE!, Gij hebt de wens der zachtmoedigen gehoord", Psalm 10:17. Bidden is het vragen om een aalmoes en dat vergt ootmoed: "En de tollenaar, van verre staande, wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar den hemel, maar sloeg op zijn borst, zeggende: O God! wees mij zondaar genadig", Lukas 18:13. Gods onbevattelijke heerlijkheid kan ons zelfs verbazen en een heilige ontsteltenis in ons teweegbrengen als wij tot hem naderen: "Mijn God, ik ben beschaamd en schaamrood, om mijn aangezicht tot u op te heffen", Ezra 9:6. Het is betamelijk, als men een nietige sterveling aan de voeten van zijn Maker ziet liggen. "Zie toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot den HEERE, hoewel ik stof en as ben", Gen. 18:27. Hoe lager het hart neerbuigt, hoe hoger het gebed opstijgt.

8. Een gebed is geestelijk, als wij bidden in de Naam van Christus. In de Naam van Christus bidden is niet alleen Christus in het gebed noemen, maar het is bidden in de hoop en het vertrouwen op Christus' voorbede. Zoals een kind zijn bezit vraagt op grond van het feit dat zijn vader het voor hem gekocht heeft, komen wij om genade in de naam van Christus, Die het voor ons heeft gekocht met Zijn bloed. Wij bidden in het geheel niet, tenzij wij zo bidden; ja wij verwekken de Heere dan tot toorn. Zo was het ook met Uzzia, toen hij reukwerk wilde offeren zonder priester: de HEERE was vertoornd op hem en sloeg hem met melaatsheid, 2 Kron. 26:16-19. Dus, als wij in het gebed niet in de Naam van Christus komen, offeren wij reukwerk zonder priester en wat kunnen wij dan anders verwachten dan dat toorn over ons komt.

9. Een gebed is geestelijk als wij het gebedsleven beminnen. Een onbekeerde mag dan bidden, maar hij bemint het bidden niet. "Zal hij zich verlustigen in den Almachtige?", Job 27:10. Iemand die God vreest, wordt gedragen op de vleugels van blijdschap. Hij

voelt zich nooit zo wel, als wanneer hij bidt. Hij wordt niet gedwongen door vrees, maar aangedreven door liefde. "Ik zal hen verheugen in Mijn bedehuis", Jesaja 56:7.

10. Een gebed is geestelijk, als wij een geestelijk doel met het bidden hebben. Er is een groot verschil tussen een geestelijk gebed en een vleselijke begeerte. Het oogmerk van een huichelaar is werelds en vleselijk. Hij kijkt scheel in zijn bidden. Niet het gevoel van zijn geestelijke nood beweegt hem, maar eerder zijn lust. "Gij bidt kwalijk, opdat gij het in uw wellusten zoudt doorbrengen", Jac. 4:3. Een zondaar bidt meer om voedsel dan om genade. Dat neemt de Heere niet op als bidden, maar als huilen: " Zij huilen op hun legers; om koren en most verzamelen zij zich", Hoséa 7:14. "Geef mij enkel rijkdom", Ovidius. Gebeden zonder goed doel krijgen ook geen goed antwoord. Iemand die God vreest, heeft geestelijke oogmerken in zijn bidden. Hij zendt zijn gebeden uit zoals een koopman zijn schip, opdat hij een grote lading geestelijke weldaden mag terug ontvangen. Zijn oogmerk in het gebed is, dat zijn hart heiliger mag worden en dat hij meer gemeenschap met de Heere mag hebben. Iemand die God vreest, is in het gebed bezig handel te drijven, opdat hij de voorraad genade moge vermeerderen.

11. Een geestelijk gebed gaat vergezeld van het gebruik der middelen. Men moet zowel werken als bidden. Toen Hiskia ziek was, bad hij niet alleen om herstel, maar hij legde ook "een klomp vijgen op het gezwel", Jesaja 38:21. Dit is ook het geval met een ziel die bidt tegen de zonde en tevens verzoeken vermijdt. Als wij om genade bidden en alle gelegenheden ten volle gebruiken, is dat het leggen van vijgen op het gezwel dat ons zal genezen. Bidden om heiligheid en de middelen verwaarlozen is als het opwinden van een klok, terwijl men de gewichten eraf neemt.

12. Een gebed is geestelijk, als dat een geestelijke gestalte in het hart nalaat. Een christen is na het gebed beter gesteld. Dan heeft hij meer kracht verkregen tegen de zonde, net als iemand die door oefening meer kracht verkrijgt. Na het gebed behoudt het hart een weinigje heiligheid, evenals het vat de wijn die erin gedaan wordt geur en smaak geeft. Toen Mozes met God op de berg was geweest, blonk zijn gezicht. Als wij op de berg zijn geweest om te bidden, blinkt ook onze genade en gaat er wat van ons leven uit.

Dat is nu het kenmerk van iemand die God vreest: hij bidt in de Geest. Dat is ook de juiste manier van bidden. De gave van bidden is iets gewoons, net als het vuur in de haard. Maar het geestelijke gebed is zeldzamer en uitzonderlijk, net als weerlicht dat van de hemel komt.

Eerste nuttig gebruik

Als een Godvrezende iemand is die een biddend hart heeft, dan sluit dit de volgende personen van deze Godsvrees uit:

- (1) Degenen die helemaal niet bidden. Hun huizen zijn onheilige woningen. Het wordt als een kenteken van een goddeloze aangemerkt, dat "hij de HEERE niet aanroept", Psalm 14:4. Denkt een arm schepsel dat nooit om een aalmoes vraagt, dat het iets zal ontvangen? Denken degenen die nooit genade bij God zoeken, dat zij dat iets zullen krijgen? Voorwaar, dan zou God hen nog meer begunstigen dan Hij Zijn eigen Zoon gedaan heeft. "Die heeft gebeden en smekingen geofferd met sterke roeping", Hebr. 5:7. Bij niet een van Gods kinderen is hun tong gebonden. "En overmits gij kinderen zijt, zo heeft God den Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten, Die roept: Abba, Vader!" Gal. 4:6. Schepselen met een natuurlijk

instinct roepen zelfs tot God: "de jonge raven, als zij roepen", Psalm 147:9. "De jonge leeuwen zoeken hun spijs van God", Psalm 104:21. Als men niet tot God roept, is men erger dan een beest.

- (2) Anderen bidden wel, maar zelden, evenals die goddeloze atheïst waar Heylin van spreekt, die tegen God zei dat hij geen gewone bedelaar was: hij had Hem tevoren nooit lastig gevallen en als Hij hem nu wilde horen, zou hij Hem nooit meer lastig vallen.
- (3) Anderen bidden wel, maar niet "in de Heilige Geest", Judas:20. Ze zijn liever papegaaien dan wenende duiven. Hun hart versmelt niet in het gebed: het komt eerder voort uit hun vindingrijkheid dan uit hun genegenheden.

Tweede nuttig gebruik

Als u een bewijs wilt hebben van de nieuwe geboorte, dan is dat de roep " Abba, Vader"; wees dan een man des gebeds. Bid ten minste tweemaal per dag. In de tempel had men het morgenoffer en het avondoffer. Daniël bad driemaal des daags. Ja, hij was zo'n liefhebber van het gebed, dat hij het niet wilde verzuimen om zijn leven te redden, Daniël 6:10. Luther bracht elke dag drie uur door in gebed.

Vraag. Maar waarom is het gebed nodig, daar God toch zoveel beloften van zegeningen heeft gegeven?

Antwoord. Het gebed is de voorwaarde die aan de belofte verbonden is. De beloften draaien op de hengen van het gebed: "Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden", Ezech. 36:37. Een koning belooft gratie, maar men moet wel een verzoek indienen. David had een belofte gekregen dat de HEERE hem een huis zou bouwen, maar hij smeekt om de belofte in het gebed, 2 Sam. 7:25. In Christus Zelf zijn alle beloften "ja en amen", toch heeft Hij gebeden en bracht gehele nachten door in gebed. Dus, als u als een Godvrezende aangemerkt wilt worden, moet bidden wel een gewoonte van u zijn. Het gebed heiligt uw weldaden, 1 Tim. 4:5. Het gebed wiedt de zonden uit en bevochtigt de genade.

Opdat ik de christenen moge aansporen om hun ogen op te heffen in het gebed, zoals Aäron en Hur de handen van Mozes omhoog hielden, Exod. 17:12, laat mij dan deze enkele overwegingen u voorstellen:

1. Het gebed is een zaad dat in Gods oor wordt gezaaid. Ander zaad dat in de aarde wordt gezaaid, kan door vogels worden weggepikt, maar dit zaad, vooral als het met tranen wordt besproeid, is te kostelijk om verloren te gaan.
2. Overweeg de kracht van het gebed. Als de apostel de gehele wapenrusting van een christen heeft uitgestald, voegt hij het gebed als het voornaamste deel eraan toe, Efëze 6:18. Zonder dit, aldus Zanchius, is de rest van weinig waarde. Door het gebed heeft Mozes de Rode Zee gekliefd. Jozua heeft de loop van de zon gestuit en deed hem stilstaan, Jozua 10:13. Ja, het gebed deed de Zon der Gerechtigheid stilstaan: "en Jezus stond stil", Lukas 18:40. Het gebed is de toegang tot alle weldaden, geestelijke en tijdelijke. Toen keizer Aurelius Antonius tegen de Germanen optrok, had hij in zijn leger een regiment christenen; op hun ernstig gebed kwam er regen ter verfrissing van het leger en vanwege de kracht van hun gebeden noemde hij hen: "het donderend regiment". Het gebed bevat in zich een kracht om de onbeschaamde vijanden van de kerk te vernietigen. Wij lezen dat de "twee getuigen" een vlam op hun lippen hadden - vuur gaat uit van hun mond dat hun vijanden verslindt, Openb. 11:3, 5. Dit vuur kan zeker uitgelegd worden als

hun gebeden. David bad: "O, HEERE, maak toch Achitofels raad tot zothed", 2 Sam. 15:31. Dit gebed veroorzaakte dat Achitofel zich verhing. Het gebed van Mozes tegen Amalek deed meer dan het zwaard van Jozua. Het gebed heeft een soort almacht in zich: het heeft doden opgewekt, engelen overwonnen en duivelen uitgeworpen. Het doet op God Zelf geweld, Exod. 32:10. Jakobs gebed hield de HEERE vast: "Ik laat U niet gaan, tenzij Gij mij zegent", Gen. 32:26. Het gebed verklaart God vrij, maar het verlaat Hem zo, dat Hij Zich verbindt.

3. Jezus Christus bidt onze gebeden nog een keer. Hij neemt de droesem eruit en biedt Zijn Vader niets anders dan zuiver goud aan. Christus vermengt Zijn liefelijke reuk met de gebeden van de heiligen, Openb. 5:8. Bedenk welk een waardig Persoon Hij is -Hij is God en ook hoe liefelijk Zijn betrekking tot God is - Hij is de Zoon. O, wat is hier dan een aanmoediging voor ons om te bidden. Onze gebeden worden gelegd in de handen van de Middelaar! Hoewel zij zwak en onvolmaakt zijn, als zij van ons afkomstig zijn, zijn zij echter krachtig en sterk als zij van Christus komen. 4. De liefelijke beloften die de Heere op het gebed beloofd heeft: "gewisselijk zal Hij u genadig zijn op de stem van uw geroep", Jesaja 30:19. "Dan zult gij Mij aanroepen, en heengaan en tot Mij bidden; en Ik zal naar u horen. En gij zult Mij zoeken en vinden, wanneer gij naar Mij zult vragen met uw ganse hart", Jeremia 29:12, 13. "Eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden; terwijl zij nog spreken, zo zal Ik horen", Jesaja 65:24. Deze beloften houden het hoofd van het gebed boven water. God bindt Zich aan Zijn eigen beloften, zoals Simson met zijn eigen haar vastgebonden werd. Laten wij daarom de gelederen sluiten en evenals onze Zaligmaker "te ernstiger bidden", Lukas 22:44. Laten wij aanhoudende smekelingen zijn en evenals Bernardus besluiten dat wij niet van God vandaan zullen gaan zonder God. Het gebed is een bom die de poorten van de hemel laat openspringen.

Vraag. *Hoe moeten wij het aanleggen om op de rechte wijze te bidden?*

Antwoord. Smeek om de Geest van God: "biddende in de Heilige Geest", Judas :20. De Heilige Geest stelt het gebed op en ontsteekt het. De Heere verstaat geen andere taal dan die van Zijn Geest. Bid *om* de Heilige Geest, opdat u moge bidden *in* de Heilige Geest.

13. Iemand die God vreest, is een oprecht persoon.

"Zie, waarlijk een Israëliet, in welken geen bedrog is", Joh. 1:48. Het Griekse woord voor oprecht, *haplous*, betekent: zonder vouwen en plooiën. Iemand die God vreest, is openhartig en houdt zich niet op met sluwe uitvluchten. Iemand die God vreest, draagt de livrei van de godsdienst en deze livrei is gevoerd met oprechtheid.

Vraag. *Waaruit blijkt de oprechtheid van iemand die God vreest?*

1. Iemand die God vreest, is zoals hij zich voordoet. Hij is een Jood die het ook in het verborgen is, Rom. 2:29. De genade loopt door zijn hart zoals zilver door de aderen in de aarde. Een huichelaar is niet zoals hij zich voordoet. Een portret lijkt op een mens, maar hij is zonder adem. Een huichelaar is een afbeelding, een portret, maar hij ademt geen heiligheid uit. Hij is slechts als een engel op een uithangbord. De belijdenis van iemand die God vreest, komt zodanig met hem overeen als een kopie met het origineel.
2. Iemand die God vreest, tracht in alles bij God aangenaam te zijn: "Daarom zij wij ook zeer begerig, hetzij inwonende, hetzij uitwonende, om hem welbehaaglijk te

zijn", 2 Kor. 5:9. Het is beter dat wij aangenaam bij God zijn dan dat de wereld ons toejuicht. Degenen die in de Olympische loop meededen, probeerden de gunst van de scheidsrechter van de race te verkrijgen. Er komt weldra een tijd, dat een glimlach van Gods aangezicht oneindig veel beter zal zijn dan alle toejuichingen van mensen. Wat zal dat woord liefelijk zijn: "Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht", Matthéüs 25:21. Iemand die God vreest, is begerig naar een getuigenis van God. Een huichelaar verlangt de toejuiching van mensen. Saul was gesteld op de goedkeuring van mensen, 1 Sam. 15:30. Iemand die God vreest, draagt zijn hart ter goedkeuring op aan God, Die zowel Aanschouwer als Rechter is.

3. Iemand die God vreest, is openhartig als hij zijn zonden belijdt: "Mijn zonde maakte ik U bekend en mijn ongerechtigheid bedekte ik niet", Psalm 32:5. Een huichelaar bewimpelt zijn zonde en stopt die in de doofpot. Die breekt zijn zonde niet af, maar bedekt ze. Hij is net als een patiënt die een walgelijke ziekte in zijn lichaam heeft, die liever wil sterven dan zijn ziekte bekendmaken. Maar de oprechtheid van iemand die God vreest, wordt hierin gezien: hij zal zijn zonde belijden en er zich over schamen. "Zie, ik, ik heb gezondigd en ik, ik heb onrecht gehandeld", 2 Sam. 24:17. Ja, een kind van God zal zijn zonde in bijzonderheden belijden. Een ongezone christen zal zijn zonde grofweg belijden, hij zal erkennen dat hij een zondaar is in algemene zin, terwijl David als het ware met zijn vinger het zeer aanwijst: "Ik heb dat kwaad gedaan", Psalm 51:6, Engelse vertaling. Hij zegt niet: "Ik heb kwaad gedaan", maar: "Ik heb dat kwaad gedaan". Hij wijst zijn bloedschuld aan.
4. Iemand die God vreest, heeft gezegende oogmerken in al wat hij doet. Hij heeft in elke godsdienstplicht dit doel voor ogen: dat hij meer kennis van God mag verkrijgen en Hem meer eer mag toebrengen. Zoals het kruid "heliotropium" meedraait met de beweging van de zon, zo richten zich de handelingen van iemand die God vreest alle op de eer van God. In de filosofie is het een grondstelling: "De middelen richten zich op het doel". Het gebed en de godsdienst van iemand die God vreest, zijn zodanig dat hij daarmee God moge eren. Hoewel hij dit niet bereikt, is zijn doel wel goed. Een huichelaar denkt aan niets anders dan aan eigenbelang; de wieken van zijn molen draaien alleen als de wind zo waait dat hij er beter van wordt. Hij duikt alleen maar in de wateren van het heiligdom om een goudstuk van de bodem te halen.
5. Iemand die God vreest, haat veinzerij tegenover mensen; zijn hart is in overeenstemming met zijn tong; hij kan niet vleien en tevens haten, iemand prijzen en tevens hem veroordelen, Psalm 28:3. "De liefde zij ongeveinsd", Rom. 12:9. Geveinsde liefde is erger dan haat; gehuichelde vriendschap is niets minder dan liegen, Psalm 78:36, want dan wendt men iets voor wat er niet is. Velen zijn net als Joab: "Hij vatte de baard van Amasa om hem te kussen, en sloeg hem met zijn zwaard aan de vijfde rib, en hij stierf", 2 Sam. 20:9, 10. Onder zoete honing kan afschuwelijk vergif verborgen liggen. In Spanje is er een rivier waarin de vissen een gouden kleur schijnen te hebben, maar haal ze uit het water en zij zijn net als andere vissen. Het is niet alles goud wat er blinkt. Er zijn er die veel vriendelijkheid voorwenden, maar die zijn net als grote aderen die weinig bloed bevatten. Als men op zulke personen leunt, zijn zij als een been dat uit de kom is. Ik betwijfel zeer ernstig de oprechtheid van iemand tegenover God, als hij zijn vriend vleit en tegen hem liegt. "Die met valse lippen de haat verbergt, is een zot", Spreuken 10:18, Engelse vertaling.

Aan al wat nu gezegd is, kunnen wij ons toetsen of wij dit kenmerk van een Godvrezende bezitten, namelijk of wij oprecht zijn.

Oprechtheid is, naar mijn mening, strikt genomen niet een genadegave, maar eerder een bestanddeel in elke genade. Oprechtheid is datgene wat genade kenmerkt en zonder dat is genade niet echt. "De genade zij met al degenen die onzen Heere Jezus Christus liefhebben in onverderfelijkheid, Efëze 6:24. Engelse vertaling: ... in oprechtheid.

Nuttig gebruik

Als wij Godvrezend genoemd willen worden, laten wij dan ernaar staan dit kenmerk van oprechtheid te hebben.

1. Oprechtheid maakt ons beminnelijk in Gods ogen. God zegt van de oprechte ziel, net als van Sion: "Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd", Psalm 132:14. Een oprecht hart is een paradijs van Gods verlustiging. "Noach vond genade in de ogen des HEEREN, Gen. 6:8. Waarom, wat zag de HEERE dan in Noach? Hij was omgord met de gordel van oprechtheid, Gen. 6:9. Noach was rechtvaardig in zijn geslachten. Waarheid doet op God gelijken en als God een oprecht hart ziet, ziet hij Zijn eigen Beeld en dan moet Hij dat wel liefhebben: "De oprechten van weg zijn Zijn welgevallen", Spreuken 11:20.

2. Oprechtheid maakt dat onze dienst bij God aangenaam is. De gemeente van Filadèlfia had slechts kleine kracht; haar genade was zwak, haar werken waren gering. Toch vond de Heere onder al de gemeenten die Hij aanschreef in haar het minste gebrek. Wat was daarvan de oorzaak? Omdat zij het meest oprecht was: "Gij hebt Mijn Woord bewaard en hebt Mijn Naam niet verloochend", Openb. 3:8. Hoewel wij God niet kunnen betalen wat wij schuldig zijn, neemt Hij toch het weinige aan dat wij in "gangbare munt" Hem geven. De Heere neemt oprechtheid aan als het volle bedrag. Een beetje goud, al is het roestig, is beter dan een surrogaat, hoe blinkend ook. Een weinig oprechtheid, al is het roestig door vele gebreken, is bij God van meer waarde dan al de schone versierselen van huichelaars.

3. Oprechtheid is onze zekerheid. Een vals hart dat van Gods weg afgaat en met vleselijk overleg te werk gaat, is het minst zeker, terwijl het denkt het veiligst te zijn. "Die in oprechtheid wandelt, wandelt zeker", Spreuken 10:9. Een oprecht christen doet niets wat het Woord niet voor waar houdt en dat is voor het geweten veilig. Ja, de Heere zorgt vaak ook voor de uitwendige veiligheid van degenen die oprecht wandelen: "Ik lag neder en sliep", Psalm 3:6. David was toen omringd door vijanden, maar de HEERE legerde Zich door Zijn voorzienigheid zo om hem heen, dat hij net zo veilig kon slapen als in een garnizoen. "De HEERE ondersteunde mij". De enige weg van zekerheid is oprechtheid.

4. Oprechtheid is evangelische volmaaktheid. "Hebt gij ook acht geslagen op Mijn knecht Job? Want niemand is op aarde gelijk hij, oprecht en vroom", (Engelse vertaling "volmaakt en vroom") Job 1:8. Hoewel een christen vol gebreken is, zwak en teer, evenals een kind dat door een baker verzorgd wordt, beschouwt de Heere zo iemand alsof hij geheel volmaakt is. Elke ware gelovige draagt de thummim van oprechtheid in zijn borstplaat.

5. Oprechtheid wordt het meest door de duivel bestreden. Satans haat was niet zozeer gericht tegen wat Job bezat, maar tegen zijn oprechtheid. Hij had het schild van oprechtheid wel van hem willen wegrukken, maar Job hield dat vast, Job 27:6. Een dief vecht niet om een lege beurs, maar om geld. De duivel had Job willen beroven van het juweel van een goed geweten en dan was Job echt een arme man geweest. De satan bestrijdt niet een belijdenis, maar oprechtheid. Laten de mensen naar de kerk gaan en een schone schijn van heiligheid voorwenden. Dat bestrijdt de satan niet; dat hindert hem niet en het brengt hun geen nut. Maar als men oprecht vroom wenst te zijn, dan verzamelt satan al zijn strijdkrachten daartegen. Welnu, waar de satan het meest op aanvalt, moeten wij trachten het meest te behouden. Oprechtheid is onze koninklijke sterkte, waar onze voornaamste schat verborgen ligt. Deze sterkte wordt het meest beschoten, laten wij daarom des te voorzichtiger zijn om die te behouden. Als iemand zijn kasteel behoudt, wordt hijzelf bewaard. Als wij de oprechtheid vasthouden, worden wij door de oprechtheid bewaard.

6. Oprechtheid is de schoonheid van een christen. Waarin ligt anders de schoonheid van een diamant dan dat het een echte diamant is? Als het surrogaat is, is hij niets waard. Dus waarin ligt anders de schoonheid van een christen dan hierin dat er waarheid in zijn binnenste huist?, Psalm 51:8. Oprechtheid is het teken van de grootsheid van een christen. Het is zowel zijn borstwapen ter verdediging als zijn kroon tot versiering.

7. Beschouw de laagheid van huichelarij. De Heere wilde niet dat er in het offer zuurdesem werd opgedragen; zuurdesem was het beeld van huichelarij, Lukas 12:1. Een huichelaar bewijst de duivel een dubbele dienst; onder het masker van vroomheid kan hij meer zondigen en wordt hij minder verdacht. "Wee u, gij schriftgeleerden en Farizeeën gij geveinsden, want gij eet de huizen der weduwen op en dat onder den schijn van lang te bidden", Matthéüs 23:14. Wie zou immers denken dat degenen die zovele uren achter elkaar bidden schuldig zouden zijn aan afpersing? Wie zou iemand die de Bijbel zo vaak in zijn handen heeft, verdenken van valsheid in gewichten? Wie denkt dat degene die schijnt bevreesd te zijn om te vloeken, zou lasteren? Huichelaren zijn zondaren van het ergste soort; zij werpen oneindig veel smaad op de godsdienst. Huichelarij eindigt veelal in een schandaal en dat brengt een kwaad gerucht over de weg des Heeren. Als iemand inbreekt, maakt dit dat eerlijke mensen hem wantrouwen.

- Eén aanstootgevende huichelaar maakt, dat de wereld denkt dat alle belijdende christenen net als hij zijn. Een huichelaar is een geboren hater van de godsdienst en brengt die in diskrediet.
- Een huichelaar is een leugenaar; hij dient God met zijn knie en zijn lusten met zijn hart, net als diegenen die "de HEERE vreesden en ook hun afgoden", 2 Kon. 17:33.
- Een huichelaar is een onbeschaamde zondaar. Hij weet dat hij een vals hart heeft, maar gaat toch door. Judas wist dat hij een huichelaar was; hij vroeg: "Ben ik het, Rabbi?" en Christus antwoordde: "Gij hebt het gezegd", Matthéüs 26:25. En toch was hij zo onbeschaamd, dat hij volhardde in zijn ontrouw en Christus heeft verraden.
- Al de plagen en vloeken in het Boek van God zijn het deel van een huichelaar; de hel is de plaats waar hij heengaat, Matthéüs 24:51. Huichelaren zijn de voornaamste gasten die de duivel er verwacht en hij zal ze zo'n warm onthaal geven, als vuur en zwavel maar kunnen verslinden.

8. Als het hart oprecht is, zal God vele gebreken over het hoofd zien. "Hij schouwt niet aan de ongerechtigheid in Jakob", Num. 23:21. Gods liefde maakt niet dat Hij er blind voor is; Hij kan de gebreken wel zien. Maar hoe? Niet met een oog van vergelding, maar van medelijden, zoals een dokter een ziekte ziet in zijn patiënt, om die te genezen. God aanschouwt de ongerechtigheid in Jakob niet om hem te verderven, maar om hem te genezen. "Zij gingen afkerig henen, Ik zie hun wegen en Ik zal hen genezen", Jesaja 57:17, 18.

Hoeveel hoogmoed, ijdelheid, boosheid ziet de Heere over het hoofd in zijn oprechte kinderen! Hij ziet de oprechtheid en vergeeft de gebreken. Hoeveel heeft de HEERE door de vingers gezien bij Asa! "De hoogten werden wel niet weggenomen, ...; het hart van Asa, nochtans, was volkomen al zijn dagen", 2 Kron. 15:17.

Wij vinden een portret mooi, al is het niet levensgroot. Dus, al zijn de genadegaven van Gods kinderen nog niet tot volle ontplooiing gekomen, ja, al hebben ze vele schrammen en vlekken, toch zullen zij ontferming vinden, omdat er in oprechtheid iets van God in gevonden wordt. God heeft de oprechten lief en het ligt in de aard der liefde om de gebreken te bedekken.

9. Niets dan oprechtheid zal ons troost verschaffen in een ure van moeite en zorg. Koning Hiskia dacht dat hij ging sterven, toch was dit hem tot bemoediging, dat zijn consciëntie een goede getuigenis kon geven: "Och, HEERE, gedenk toch, dat ik voor Uw aangezicht in waarheid gewandeld heb", Jesaja 38:3. Oprechtheid was de beste bloem aan zijn kroon. Wat zal dat een gouden schild zijn tegen de satan! Als hij tegen ons brult met zijn verzoeken en ons onze zonden voor ogen stelt op ons sterfbed, zullen wij hem antwoorden: "Het is waar, satan, dat zijn onze misdaden geweest, maar wij hebben ze beweend; als wij gezondigd hebben, was dat tegen de neiging en de bedoeling van ons hart". Dat zal de mond van de duivel snoeren en het zal maken dat hij zich terugtrekt. Sta daarom naar deze juweel van oprechtheid! "Indien ons hart ons niet veroordeelt, zo hebben wij vrijmoedigheid tot God", 1 Joh. 3:21. Als wij van blaam gezuiverd worden in de mindere rechtbank van ons geweten, vertrouwen wij dat wij in de grote rechtszitting op de oordeelsdag vrijgesproken zullen worden.

14. Een Godvrezende is iemand die hemelsgezind is.

De hemel is in hem vóór hij in de hemel is. Het Griekse woord voor heilige, (hagios) betekent iemand die van de aarde wordt weggenomen. Iemand kan in een bepaalde plaats wonen, maar toch in een andere thuishoren. Hij kan in Spanje wonen en toch een vrije burger van een ander land zijn. Pomponius woonde in Athene, maar was een burger van Rome. Zo is iemand die God vreest, een tijdlang op aarde, maar hij hoort thuis in het Jeruzalem dat Boven is. Dat is de plaats waarnaar hij verlangt. Elke dag is voor een gelovige Hemelvaartsdag. De heiligen worden om hun verhevenheid "sterren" genoemd; zij zijn omhoog naar de hogere sferen gegaan. "De weg des levens is den verstandige naar boven", Spreuken 15:24.

Iemand die God vreest, is in zes opzichten op de hemel gericht:

1. In hetgeen hij verkiest
2. In zijn gezindheid
3. In zijn gesprekken
4. In zijn handelingen
5. In zijn verwachting
6. In zijn wandel.

1. Iemand die God vreest, is op de hemel gericht in hetgeen hij verkiest.

Hij verkiest hemelse voorwerpen. David verkoos een inwoner van Gods huis te zijn, Psalm 84:10. Iemand die God vreest, verkiest Christus en de genade boven de meest verheven zaken onder de zon. Wat iemand is, ziet men in zijn keus en dit kiezen van God wordt het best gezien in een kritiek moment. Als Christus en de wereld in het geding zijn en wij scheiden ons af van de wereld om Christus en een goede consciëntie te behouden, is dat een teken dat wij het beste deel hebben uitgekozen, Lukas 10:42.

2. Iemand die God vreest, is hemels in zijn gezindheid.

Hij zet zijn genegenheden op de dingen die boven zijn, Kol. 3:2. Hij zendt zijn hart naar de hemel vóór hij daar zelf is; hij beschouwt de wereld slechts als een mooie gevangenis en hij kan niet zo ingenomen zijn met zijn banden, al zouden die van goud zijn. Een heilig persoon mediteert over de heerlijkheid en de eeuwigheid. Zijn begeerten hebben vleugelen gekregen en zijn hemelwaarts gevlogen. Genade is in het hart evenals vuur waarvan de spranken in begeerten en uitroepen naar God omhoog vliegen.

3. Iemand die God vreest, is hemelsgezind in zijn gesprekken.

Zijn woorden zijn met zout besprengd om anderen te stichten, Kol. 4:6. Zodra Christus uit het graf herrezen was, sprak Hij van de dingen die het Koninkrijk Gods aangaan", Hand. 1:3. Zodra is iemand niet opgestaan uit het graf van de onbekeerde staat, of hij spreekt over hemelse zaken: "De woorden van een wijzen mond zijn aangenaam", Pred. 10:12. Hij spreekt op zo'n hemelse wijze, alsof hij reeds in de hemel was. De liefde die hij tot God heeft, laat het niet toe dat hij zwijgt. Toen de bruid krank van liefde was, was haar tong als de pen van een vaardige schrijver: "Mijn Liefste is blank en rood, Zijn hoofd is van het fijnste goud", Hooglied 5:10, 11. Als er wijn in huis is, wordt het uithangbord opgehangen. Als er een beginsel van Godzaligheid in het hart is, zal het zich uiten door de mond: het uithangbord wordt opgehangen.

Hoe kunnen diegenen Godvrezend genoemd worden, die bezeten zijn van een stomme duivel? Die voeren nooit een goed gesprek. Ze kunnen vlot genoeg redeneren als het over wereldse zaken gaat; zij kunnen over hun goederen en artikelen praten; zij kunnen u zeggen wat voor goede oogst zij hebben, maar als het over godsdienstige zaken gaat, is het alsof hun tong aan hun gehemelte kleeft. Er zijn veel mensen waarvan men in gezelschap niet kan vertellen wat voor mensen zij zijn, of zij barbaren zijn of atheïsten, want zij zeggen nooit een woord over Christus.

En dan degenen wier tong in vuur en vlam staat van de hel? Hun lippen druipen niet van honingzeem, maar van vergif, om anderen te verontreinigen. Plutarchus zegt dat het spreken behoort te zijn als goud, dat de meeste waarde heeft als er het minste onreinheid in zit. O, die onreine, hatelijke woorden die sommige mensen uitspreken! Wat komt er een walgelijke stank uit die mesthopen! De lippen die zo snel tot de zonde draven, hebben een breidel nodig, Psalm 39:2. Kan het lichaam gezond zijn, als de tong zwart is? Kan het hart heilig zijn, als de duivel op de lippen is?

Iemand die God vreest, spreekt de tale Kanaäns. "Alsdan spreken die den HEERE vrezen, een ieder tot zijn naaste", Mal. 3:16.

4. Iemand die God vreest, is hemelsgezind in zijn handelingen.

De banen van de planeten zijn aan de hemel. Iemand die God vreest, is verheven en heilig in zijn bewegingen: hij werkt zijn zaligheid uit. Hij verzamelt al zijn krachten,

zoals men deed in de Griekse Olympische spelen, zodat hij de krans die gemaakt is van paradijsbloemen moge verkrijgen. Hij bidt, vast, waakt, doet geweld op de hemel, hij wordt door God aangedreven, hij bevordert de belangen van de Heere in deze wereld, hij doet engelenwerk, hij is in zijn werkzaamheden als een serafijn.

5. Iemand die God vreest, is op de hemel gericht in zijn verwachtingen. Zijn hoop gaat boven het aardse uit, Psalm 39:8. "In de hoop des eeuwigen levens", Titus 1:2. Iemand die God vreest, werpt zijn anker binnen het voorhangsel. Hij hoopt dat de boeien van zijn zonden doorgevild worden. Hij hoopt op zulke dingen die het oog niet heeft gezien. Hij hoopt op een Koninkrijk als hij sterft, een Koninkrijk dat door de Vader beloofd is, door de Zoon gekocht is en dat door de Heilige Geest verzekerd wordt.

Zoals een erfgenaam op hoop leeft tot de tijd dat zo'n groot bezit hem te beurt zal vallen, zo hoopt een kind van God, die een mede-erfgenaam van Christus is op de heerlijkheid. Deze hoop bemoedigt hem in allerlei omstandigheden: "Wij roemen in de hoop der heerlijkheid Gods", Rom. 5:2.

Deze hoop vertroost iemand die God vreest in verdrukking; hoop verlicht en verzoet in de zwaarste omstandigheden. Een kind van God kan lachen met tranen in de ogen; de tijd komt weldra dat het kruis van zijn schouders afgenomen zal worden en een kroon op zijn hoofd gezet zal worden. Een gelovige is voor het tegenwoordige ellendig, bezet met duizend zorgen; in een ogenblik zal hij bekleed worden met de klederen van onsterfelijkheid en boven de serafijnen verheven worden.

Die hoop vertroost iemand die God vreest ook in zijn sterven: "De rechtvaardige vertrouwt zelfs in zijn dood", Spreuken 14:32. Als men een stervende gelovige zou vragen wat hij overhoudt als al zijn aardse gemakken verdwenen zijn, dan zou hij zeggen: "de helm der hoop". Ik heb van een martelares gelezen, die toen haar vervolgers bevel gaven dat haar borsten zouden worden afgesneden, zei: "Wreedwaard, doe je slechte daad, ik heb twee borsten die u niet kunt aanraken, de ene van geloof en de andere van hoop".

Een ziel die deze gezegende hoop heeft, is verheven boven het verlangen naar het leven en boven de vrees voor de dood. Zou iemand er moeite mee hebben een geringe pacht te ruilen voor een erfenis die voor hem en zijn erfgenamen is? Wie zou zich zorgen maken om van het leven afscheid te nemen, dat toch een pacht is die spoedig afgelopen is, om in het bezit gesteld te worden van een heerlijke erfenis in het licht?

6. Iemand die God vreest, is hemelsgezind in zijn wandel.

Er straalt zo'n glans van heiligheid van hem af, die zijn belijdenis siert. Hij leeft alsof hij de Heere met zijn lichamelijke ogen heeft gezien. Wat een ijver, heiligheid, ootmoed straalt er van zijn leven af! Iemand die God vreest, wedijvert niet alleen met de engelen, maar hij wandelt zoals Christus, 1 Joh. 2:6. De inwoners van Macedonië vieren de geboortedag van Alexander en op die dag dragen zij zijn portret, bezet met parels en kostbare juwelen, om hun hals.

Zo draagt iemand die God vreest het levende beeld van Christus met zich mee door de hemelsgezindheid van zijn gedrag: "onze wandel is in de hemelen", Fil. 3:20.

Eerste nuttig gebruik

Degenen die geheel opgaan in de wereld, zullen in het laatste gericht als goddelozen verworpen worden. Godvrezend en tegelijkertijd aardsgezind zijn, is een tegenstrijdigheid: "Want velen wandelen anders; van dewelken ik u dikmaals gezegd heb, en nu ook wenende zeg, dat zij vijanden des kruises van Christus zijn, welker god

is de buik, denwelken aardse dingen bedenken", Filip. 3:18, 19. Wij lezen dat de aarde Korach levend verslond, Num. 16:32. Dit oordeel rust op velen - de aarde slokt hun tijd, gedachten en gesprekken op. Zij worden tweemaal begraven: hun hart is al begraven in de aarde vóór hun lichaam.

Wat is het droevig dat de ziel, dat vorstelijke schepsel, dat gemaakt is om gemeenschap te hebben met God en de engelen, aan de molen gezet wordt om te malen en tot een slaaf van de aarde gemaakt wordt! Wat is die ziel geworden als een verloren zoon, die liever met zwijnen omgaat en zich voedt met draf dan dat zij gemeenschap begeert met de gezegende Drie-eenheid! Zo bedriegt satan de mensen en houdt ze uit de hemel door hen een hemel hier beneden te laten zoeken.

Tweede nuttig gebruik

Als wij een bewijs willen hebben of wij uit God geboren zijn, laten wij dan een verheven, hemelse gestalte hebben. Wij zullen bij het sterven nooit naar de hemel gaan, tenzij wij reeds in de hemel zijn als wij leven.

Laten wij, opdat wij nog edeler en verhevener in onze genegenheden zouden zijn, ernstig de volgende vier zaken overwegen:

1. God Zelf blaast ons de aftocht, door ons van de wereld af te manen: "Hebt de wereld niet lief", 1 Joh. 2:15. Wij mogen de wereld gebruiken als een bosje bloemen om aan te ruiken, maar wij mogen die niet als een bundeltje mirre tussen onze borsten leggen: "Wordt dezer wereld niet gelijkvormig", Rom. 12:2. Jaagt haar eer en voordeel niet na. Gods voorzienigheid en ook Zijn bevelen zijn bedoeld om ons van de wereld los te maken. Waarom zendt de Heere oorlogen en epidemieën? Wat is het doel van de hitte van deze grote toorn? Voorzeker moeten tijden van sterfte de mensen aan de wereld doen sterven.
2. Bedenk hoe zeer het beneden de waardigheid van een christen is, als hij aardsgezind is. Wij lachen soms om onze kinderen als wij hen bezig zien met speelgoed, bellen blazen uit een schelp, hun poppen kussen, enz., terwijl wij intussen hetzelfde doen! Wat zal bij het sterven de hele wereld die wij zo koesteren en kussen, anders zijn dan een lappenpop? Die zal ons dan geen troost meer geven. Hoe ver is het beneden de waardigheid van een ziel die van boven geboren is, met deze dingen bezet te zijn! ja, als diegenen die belijden met een edel beginsel van Godsvrees bedeed te zijn en wier hoop boven ligt, hun hart hier beneden hebben, wat kleineren zij dan hun hemelse roeping en bevleken hun zilveren genadevleugels door deze met aarde te bestrijken.
3. Bedenk toch hoe gering en verachtelijk de wereld is. Die is niet waard dat wij er onze genegenheden op vestigen; die kan het hart niet vervullen. Als de satan een christen zou opnemen en op de berg der verzoeking plaatsen en hem al de koninkrijken en de heerlijkheid van de wereld zou laten zien, wat kon hij hem anders laten zien dan een hersenschim en een spookverschijning? Niets is hier gelijkwaardig met de oneindige ziel van de mens. "Als zijn genoegzaamheid zal vol zijn, zal hem bang zijn", Job 20:22. Hier is zeer veel tekort. Het schepsel zal evenmin de ziel kunnen vervullen als men met een druppel een emmer kan vullen en het weinige zoet dat wij uit het schepsel kunnen zuigen, is vermengd met wat bitterheid, evenals de beker die de Joden Christus gaven te drinken. "Zij gaven Hem gemirreden wijn te drinken", Markus 15:23. En dit gebrekkige zoet zal niet lang duren: "De wereld gaat voorbij", 1 Joh. 2:17. Het schepsel groet ons alleen maar en het heeft zich alweer vleugelen gemaakt. De wereld weergalmt van veranderingen. Zij is nooit bestendig behalve in haar teleurstellingen. Hoe spoedig

moeten wij uit ons verblijf verhuizen en vinden onze rustplaats in het stof! De wereld is slechts een grote herberg waar wij enkele nachten moeten verblijven en dan weer moeten gaan. Wat is het een dwaasheid ons hart zo te zetten op onze herberg, terwijl wij ons huis vergeten!

4. Bedenk wat een heerlijke plaats de hemel is! Wij lezen van een engel die van de hemel afkwam, die "zijn rechters voet zette op de zee en den linker op de aarde", Openb. 10:2. Als wij slechts eenmaal in de hemel waren geweest en de alles-overtreffende heerlijkheid ervan gezien hadden, wat zouden wij dan in heilige minachting met één voet op de aarde trappen en met de andere op de zee! De hemel wordt een beter vaderland genoemd: "Maar nu zijn ze begerig naar een beter, dat is naar het hemelse", Openb. 11:16. Van de hemel staat geschreven dat het een beter land is in tegenstelling tot het land waar wij nu verblijven. Wat moesten wij anders zoeken dan dit betere land?

Vraag. *In welk opzicht is de hemel een beter land?*

- (1) In dat land hierboven zijn betere genietingen. Daar zijn de boom des levens, de rivieren der wellusten. Daar zijn verbazingwekkende schoonheden, onnaspeurlijke rijkdommen; daar treft men het genot van de engelen; daar is de bloem der vreugde volledig ontloken; daar is meer dan wij kunnen vragen of denken, Eféze 3:20. Daar is de heerlijkheid in zijn volle omvang die alles overtreft.
- (2) In dat land is een betere woning: Het is een huis "niet met handen gemaakt", 2 Kor. 5:1. Om de voortreffelijkheid ervan aan te duiden: er is nooit een huis geweest, of het werd door handen gemaakt, maar het huis daarboven gaat de kunst van mensen en engelen te boven; niemand dan God heeft een steen in dat gebouw kunnen leggen. Het is "eeuwig in de hemelen". Het is geen pension, maar een vaste woning. Het is een huis dat nooit onbewoonbaar verklaard wordt. "De opperste Wijsheid heeft Haar huis gebouwd; Zij heeft Haar zeven pilaren gehouwen", Spreuken 9:1, die nooit kunnen afbrokkelen.
- (3) In dat land is beter voedsel; in het huis des Vaders is brood genoeg. De hemel werd afgebeeld door Kanaän, dat overvloedig was van melk en honing. Daar is het koninklijke feestmaal, met de specerijwijn; daar is engelenbrood. Daar worden die zeldzame voedingsmiddelen en lekkernijen geserveerd, die niet alleen onze woorden overtreffen, maar zelfs ons geloof.
- (4) In dat land is een beter gezelschap.
 - Daar is God, Die te prijzen is tot in eeuwigheid. Wat oneindig zoet en verrukkelijk zal een glimlach van Zijn aangezicht zijn! De tegenwoordigheid van de Koning maakt het hemelhof volmaakt.
 - Daar zijn ook de cherubijnen. In het aardse huis waar wij nu wonen, verkeren wij onder wolven en slangen; in het land hierboven zullen wij onder de engelen verkeren.
 - Daar zijn "de geesten der volmaakt rechtvaardigen", Hebr. 12:23. Hier zijn de kinderen van God overdekt met gebreken; wij zien hen met vlekken op hun aangezicht; zij zijn nog vol hoogmoed, drift en kritiek. In het Jeruzalem dat boven is, zullen wij hen zien in hun koninklijke gewaad, overdekt met weergaloze schoonheid, terwijl zij niet de minste zweem of schijn van zonde zullen hebben.

- (5) In dat land kan men een betere lucht inademen. Wij gaan buiten wandelen voor de frisse lucht; de beste lucht is alleen te vinden in dat betere land. Dat is een gematigder lucht, het klimaat is er kalm en matig: daar zullen wij niet bevriezen van koude en niet bezwijken van hitte.
- Het is helderder lucht, het licht dat daar schijnt, is beter. De Zon der Gerechtigheid verlicht daar de horizon met Zijn heerlijke stralen: "Het Lam is haar Kaars", Openb. 21:23.
 - Het is een zuiverder lucht. Wij vinden dat in de moerassen die vol kwade dampen zijn, een slechte lucht hangt en dat het ongezond is om daar te wonen. Deze aarde is een plaats van venen en moerassen, waar de schadelijke dampen der zonde opstijgen, die het verpestend en ongezond maken om daar te wonen. Maar in het land daarboven zijn deze dampen helemaal niet, maar daar is een liefelijke geur van heiligheid.
 - Daar is de reuk van de appelboom en de granaatappelboom. Daar is de mirre en de kassie die van Christus uitgaan, die de meest welriekende geur verspreiden.
- (6) In dat land is een betere grond. Dat land en die grond zijn beter vanwege de hoogte. De aarde die laag ligt, is van mindere oorsprong. Elementen die het dichtst de hemel naderen, zijn zuiverder en voortreffelijker, net als het vuur. Het land hierboven is het hoge land; het ligt ver boven alle zichtbare hemellichamen, Psalm 24:3.
- Dat land en die grond zijn beter om hun vruchtbaarheid. Het brengt een rijkere oogst op. De rijkste oogst op aarde is de gouden oogst, maar het land hierboven brengt edeler producten voort.
 - Daar zijn hemelse parels; daar is de geestelijke wijn; daar drupt de honigraat van Gods liefde; daar is het water des levens, het verborgen manna.
 - Daar zijn vruchten die niet rotten, bloemen die niet verwelken. Daar is een oogst die nooit volledig ingezameld kan worden; in de hemel zal het altijd oogsttijd zijn en dat alles brengt het land voort zonder arbeid van ploegen en zaaien.
 - Dat land en die grond zijn beter omdat daar geen beschadigingen aangebracht worden. Daar zijn geen doornen. Waar goddelozen zijn, is er op aarde een wildernis en "de beste van hen is een doorn", Micha 7:4. Die verwonden de kinderen Gods in hun geestelijke vrijheden. Maar in het land hierboven is geen doorn te bekennen; al de doornen zijn dan verbrand.
 - Het land is beter om het zeldzame uitzicht: alles wat men daar ziet, is eigendom. Ik acht dat het beste uitzicht dáár is waar men het verst kan zien op zijn eigen grond.
- (7) In dat land is een betere eenheid. Al de inwoners zijn nauw aan elkaar verbonden in liefde. Het giftige kruid van boosheid groeit daar niet. Daar is een harmonie zonder verdeeldheid, liefde zonder nijd. In het land hierboven wordt, evenals in de tempel van Salomo, het geluid van een hamer niet gehoord.
- (8) In dat land is een betere bezigheid. Zolang wij hier zijn, klagen wij over ons gemis, wenen wij over onze zonden. Maar als wij daar zijn, zullen wij voortdurend God loven. Wat zullen de paradijsvogels tsjilpen, als zij in dat hemelse land zijn! Daar zullen de morgensterren tezamen zingen en al de kinderen Gods zullen van vreugde juichen.

O, waar moesten wij anders naar verlangen dan naar dit land daarboven? Degenen wier ogen geopend zijn, zullen zien dat het oneindig ver alles overtreft. Iemand die onkundig is, kijkt naar een ster en die schijnt voor hem een zilveren stip te zijn, maar een sterrenkundige die een instrument heeft om de grootte van een ster te bepalen, weet dat die vele malen groter is dan de aarde.

Zo hoort een natuurlijk mens spreken van het hemelse land, dat het zeer heerlijk is, maar het is zo ver weg. En omdat hij niet de geest des onderscheids heeft, schijnt de wereld in zijn ogen groter. Maar degenen die geestelijke kennis hebben, die het instrument des geloofs bezitten om te beoordelen wat de hemel is, zullen zeggen dat het verreweg het beste land is en dat zij zich daarheen spoeden met volle zeilen van verlangen.

15. Iemand die God vreest, is een ijverig persoon.

Genade verandert een gelovige in een serafijn. Het doet hem ontvlammen in een heilige ijver. IJver is een gemengde hartstocht, een samenstel van liefde en toorn. Zij brengt op een zeer intensieve wijze onze liefde tot God aan het licht en onze toorn tegen de zonde. IJver is de vlam van de genegenheden; iemand die God vreest, heeft een tweevoudige doop - met water en vuur. Hij is gedoopt met een geest van ijver; hij is ijverig voor Gods eer, waarheid en dienst: "Mijn ijver heeft mij doen vergaan", Psalm 119:139. Het was de kroon op het hoofd van Pinehas, dat hij ijverig was voor zijn God, Num. 25:13.

Mozes wordt ontstoken door een kool van Gods altaar en in zijn ijver verbreekt hij de stenen tafels, Exod. 32:19. Onze gezegende Zaligmaker geselt in Zijn ijver de kopers en verkopers uit de tempel: "De ijver van Uw huis heeft Mij verslonden", Joh. 2:17. Maar er is ook een onnatuurlijk vuur - iets wat op ijver lijkt, maar het niet is. Een komeet lijkt ook op een ster. Ik zal daarom enkele verschillen aantonen tussen een ware en een valse ijver.

1. Een valse ijver is een blinde ijver.

"Zij hebben een ijver tot God, maar niet met verstand", Rom. 10:2. Dat is niet het vuur van de Geest, maar het is wildvuur. De Atheners waren heel vroom en ijverig, maar zij wisten niet waarvoor. "Ik heb een altaar gevonden, op hetwelk een opschrift stond: DEN ONBEKENDEN GOD", Hand. 17:23. Zo zijn ook de roomsen ijverig op hun wijze, maar zij hebben de sleutel der kennis weggenomen.

2. Een valse ijver is een ijver die zichzelf zoekt.

Jehu riep: "Ga met mij en zie mijn ijver aan voor den HEERE", 2 Kon. 10:16. Maar het was geen ijver, het was eerezucht; hij dong naar de kroon. Demetrius pleitte voor de godin Diana, maar het ging niet om haar tempel, maar hij ijverde voor de zilveren tempeltjes, Hand. 19:25-27. Over zulke ijveraars klaagt ook Ignatius in zijn dagen, dat zij handel dreven ten bate van Christus en Zijn zaak, maar het was om zichzelf te verrijken. Men vermoedt dat in de dagen van koning Hendrik VIII velen ijverig waren om de abdijen te slopen, niet uit enige ijver tegen de roomsen, maar dat zij hun eigen huizen konden bouwen op de plaatsen van de ruïnes van die abdijen, net als arenden die hoog vliegen, maar hun ogen richten zich naar beneden op hun prooi. Als blinde ijver zevenmaal gestraft wordt, zal gehuichelde ijver zeventig-maal-zevenmaal gestraft worden.

3. Een valse, dwaze ijver is een misplaatste ijver.

Die komt het meest voor in zaken die niet bevolen zijn. Het is een kenmerk van een huichelaar dat hij ijvert voor tradities en slordig is ten aanzien van wetten. De Farizeeën waren ijveriger om hun bekens te wassen dan hun harten.

4. Een valse ijver wordt aangestoken door drift.

Jakobus en Johannes werden door onze Zaligmaker bestraft toen zij vuur van de hemel wilden roepen: "Gij weet niet van hoedanigen geest gij zijt", Lukas 9:55. Dat was geen ijver, maar toorn. Menigeen heeft de godsdienst eerder aangenomen uit partijzucht en liefhebberij dan uit ijver voor de waarheid.

Maar de ijver van iemand die God vreest, is een ware en heilige ijver, die blijkt uit de vruchten:

- (1) Ware ijver kan niet verdragen dat God onrecht wordt aangedaan. IJver maakt dat het bloed naar het hoofd stijgt als Gods eer wordt aangerand. "Ik weet uw werken en uw arbeid en uw lijdzaamheid en dat gij de kwaden niet kunt dragen", Openb. 2:2. Wie zijn vriend vurig liefheeft, kan niet zwijgend aanhoren dat men kwaad van hem spreekt.
- (2) Ware ijver zal de grootste moeilijkheden trotseren. Als de wereld ons bedreigt met een ijzingwekkend gevaar om ons de moed te benemen, werpt de ijver die vrees buiten. IJver wordt opgewekt door tegenstand. IJver zegt niet: "Er is een leeuw op de weg". IJver zal door een leger van gevaren heendringen, zij zal voortgaan in het gezicht van de dood. Laat men Paulus ervan in kennis stellen dat hij belaagd zou worden: "in iedere stad stonden banden en verdrukking hem te wachten". Dit maakte zijn ijver des te vuriger: "Want ik ben bereid, niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven, voor den Naam van den Heere Jezus", Hand. 21:13. Zoals een strenge vorst bij wijze van tegenstelling het vuur heter doet branden, zo zet sterke tegenstand de ijver des te meer in vuur en vlam.
- (3) Gaat aan ware ijver kennis vooraf, heiligheid volgt erop. Wijsheid vormt de voorhoede van ijver en heiligheid vormt de achterhoede. Een huichelaar schijnt ijverig te zijn, maar hij heeft een slecht oogmerk. Iemand die God vreest, is blank en rood; blank in zuiverheid en ook rood in ijver. De ijver van Christus was heter dan vuur en Zijn heiligheid was zuiverder dan de zon.
- (4) IJver die oprecht is, heeft de waarheid lief, ook als zij veracht en tegengestaan wordt. "Zij hebben Uw wet verbroken. Daarom heb ik Uw geboden lief", Psalm 119:126, 127. Hoe meer anderen met heiligheid spotten, hoe meer wij haar liefhebben. Waarom wordt godsdienst er slechter door, als anderen haar onteren? Fonkelt een diamant minder omdat een blinde die kleineert? Hoe meer goddelozen tekeergaan tegen de waarheid, hoe moediger degenen die God vrezen zich daarvoor inzetten. Toen Michal spotte met het godsdienstig dansen van David voor de ark, zei hij: "Ook zal ik mij nog geringer houden dan alzo", 2 Sam. 6:22., Engelse vertaling "Als dit verachtelijk is, zal ik me nog verachtelijker houden".
- (5) Ware ijver veroorzaakt vurigheid in de plicht: "vurig van geest", Rom. 12:11. IJver doet ons met eerbied luisteren, met aandoening bidden en met vurigheid liefhebben. God heeft het offer van Mozes van de hemel aangestoken: "Want een vuur ging uit van het aangezicht des HEEREN, en verteerde op het altaar het brandoffer", Lev. 9:24. Als wij ijverig zijn in onze Godsvrucht en ons hart wordt heet in ons binnenste, dan is daar vuur van de hemel om ons offer te ontsteken. Wat is het afschuwelijk als iemand een en al vuur is als hij zondigt en ijskoud als hij bidt! Een Godvrezend hart loopt, net als heet, kokend water, over in heilige aandoeningen.

- (6) Ware ijver raakt nooit buiten adem. Al is zij hevig, zij is bestendig. Vele wateren kunnen de vlam van ijver niet uitblussen, zij is nog verzengend in de koude luchtstreek. De warmte van de ijver is net als de natuurlijke warmte die uit het hart voortkomt, die net zo lang duurt als er leven is. IJver die niet bestendig is, is nooit waar geweest.

Eerste nuttig gebruik

Wat zijn diegenen het tegenovergestelde van Godvrezend die de ijver omlaag halen en die haar beschouwen als godsdienstwaanzin! Zij nemen het wel op voor het licht van de kennis, maar niet voor de hitte van de ijver. Toen Basilius vol ernst in zijn preken tegen de Ariaanse ketterij waarschuwde, werd dat uitgelegd als domheid en dwaasheid. Godsdienst is een zaak waarbij ijver vereist wordt; het Koninkrijk der hemelen wordt alleen ingenomen door geweld, Matthéüs 11:12.

Vraag. Maar waarom is zoveel vurigheid in de godsdienst nodig? Wat komt er dan van voorzichtigheid terecht?

Antwoord. Hoewel er voorzichtigheid nodig is om de ijver te besturen, is zij er niet om haar te verderven. Omdat gezicht nodig is, moet het lichaam daarom geen warmte hebben? Als voorzichtigheid in de godsdienst het oog is, is ijver het hart.

Vraag. Maar waar is dan de gematigdheid?

Antwoord. Gematigdheid in middelmatige zaken is aanbevelenswaardig en zij zou ongetwijfeld zeer bijdragen tot het vestigen van vrede in de kerk, maar wat betreft de voornaamste artikelen des geloofs waarin Gods eer en onze zaligheid op het spel staan, daar is gematigdheid alleen maar zondige neutraliteit.

Het was het advies van Calvijn aan Melancton dat hij niet zo'n voorliefde moest hebben voor het begrip "gematigd", zodat hij uiteindelijk niet al zijn ijver zou verliezen.

Vraag. Maar de apostel dringt gematigdheid aan: "Uw bescheidenheid, (Engelse vertaling: gematigdheid) zij alle mensen bekend", Filip. 4:5

- (1) De apostel spreekt daar over het matigen van onze hartstochten. Het Griekse woord voor "matigheid" betekent oprechtheid en zachtmoedigheid; het tegenovergestelde van opvliegende toorn. En zo wordt het woord op een andere plaats vertaald door "bescheiden", (Engels: geduldig) 1 Tim. 3:3. Met gematigdheid wordt dus bedoeld zachtmoedigheid van geest. Dat wordt duidelijk gemaakt door de volgende woorden: "De Heere is nabij" - alsof de apostel wilde zeggen: "Wreekt uzelf niet, want de Heere is nabij". Hij is nabij om het onrecht u persoonlijk aangedaan te wreken, maar dat verhindert een christen geenszins om ijverig te zijn in aangelegenheden van de godsdienst.
- (2) Wat zijn diegenen vreemdelingen van de Godzaligheid die geen ijver hebben voor de eer van God! Zij kunnen het aanzien dat Zijn instellingen veracht worden, Zijn dienst vervalst wordt en toch is hun geest in hen in het geheel niet ontstoken. Hoevelen zijn er van een slome, lauwe gesteldheid, wel ijverig voor hun eigen werelds belang, maar zonder ijver voor de hemelse zaken. Heet met betrekking tot hun eigen zaak, maar lauw in Gods zaak. De Heere heeft het meest een afkeer van lauwe naamchristenen. Ik zou bijna zeggen dat Hij van hen walgt. "Och, of gij koud waart of heet", alles behalve lauw. "Zo dan, omdat gij lauw zijt en noch koud noch heet, Ik zal u uit Mijn mond spuwen", Openb. 3:15, 16. Een lauw

christen is slechts aan één zijde gebakken, net als Efraïm: "Efraïm is een koek die niet omgekeerd is", Hos. 7:8. Een gedaante van de godsdienst aannemen zonder ijver is net als de lichamen die de engelen aannamen, waarin zij wel bewogen, maar waar geen leven in was. Ik zou deze lauwe christenen met hun vage belijdenis deze vragen willen stellen: "Als de godsdienst geen goede zaak is, waarom hebben zij die dan aanvankelijk aangenomen? Als het wel een goede zaak is, waarom gaan zij er dan zo lauw mee om? Waarom hebben zij niet meer heilige ijver in hun ziel?"

Deze mensen zouden graag ten hemel gaan in een zacht bed, maar zij zijn er afkerig van om daarheen te worden gevoerd in een vurige wagen van ijver. Bedenk, dat God ijverig zal zijn over degenen die niet ijverig zijn; Hij bereidt het vuur der hel voor degenen die het vuur van de ijver missen.

Tweede nuttig gebruik

Als u een plaats wenst te hebben op de lijst van degenen die God vrezen, sta dan naar ijver. Het is beter geen godsdienst te hebben dan niet ijverig te zijn in de godsdienst. Pas toch op voor vleeselijk vernuft. Dat is een van de drie zaken waar Luther bang voor was dat zij de dood voor de godsdienst betekenden. Sommige mensen zijn te wijs geweest om zalig te worden! Hun verstand heeft hun ijver gedood. Pas op voor luiheid, een vijand van ijver: "Wees dan ijverig en bekeer u", Openb. 3:19.

Christenen, waar reserveert u uw ijver voor? Is het voor uw goud dat vergaat, of voor uw hartstochten die u doen omkomen? Kunt u uw ijver beter besteden dan aan God? Wat zijn mensen ijverig geweest in een valse godsdienst! "Zij verkwisten het goud uit de beurs en wegen het zilver met de waag", Jesaja 46:6. De Joden hebben kosten noch moeite gespaard in hun afgodendienst. Ja, zij "hebben hun zonen en hun dochteren den Moloch door het vuur laten gaan", Jeremia 32:35. Zij waren zo ijverig in hun afgodendienst, dat zij hun zonen en dochters wilden opofferen aan hun valse goden. Hoe ver zijn de heidenen, die stekeblind waren, in hun valse godsdienst gegaan! Toen de tribunen van Rome klaagden, dat zij goud nodig hadden in hun schatkisten om aan Apollo op te offeren, legden de getrouwde vrouwen in Rome hun gouden kettingen, ringen en armbanden af en gaven die aan de priesters om ze op te offeren. Zijn die zo ijverig geweest in hun zondige godsdienst en wilt u niet ijverig zijn in de dienst van de ware God? Kunt u iets met uw ijver verliezen? Zal die niet meer dan overvloedig beloond worden? Wat is de hemel u waard? Wat is het zien van God u waard? Is Jezus Christus niet ijverig voor u geweest? Hij zweette druppelen bloed, Hij worstelde met de toorn van Zijn Vader. Wat was Hij ijverig voor uw verlossing en hebt u dan geen ijver voor Hem? Is er iets wat u zelf in uw knechten meer haat dan sloomheid en luiheid? U bent zulke knechten beu. Hebt u een afkeer van een luie geest in anderen en niet in uzelf? Wat zijn al uw plichten zonder ijver anders dan louter hersenschimmen en onbenulligheden?

Weet u wat een heerlijk iets ijver is? Zij is de glans die van de genade afstraalt; zij is de vlam van de liefde; zij gelijkt op de Heilige Geest: "En van hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur, en het zat op een iegelijk van hen. En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest", Hand. 2:3, 4. Tongen van vuur waren een symbool om het ijvervuur voor te stellen dat de Geest over hen uitstortte. Ijver maakt dat alle godsdienstige werkzaamheden op de Heere kracht uitoefenen. Als het ijzer roodgloeiend is, kan men dat het beste ergens in krijgen en als onze werkzaamheden roodgloeiend van ijver zijn, dringen zij het vlugst tot in de hemel door.

16. Iemand die God vreest, is een lijdzaam mens.

"Gij hebt de verdraagzaamheid van Job gehoord", Jac. 5:11. Lijdzaamheid is een ster die in een donkere nacht schijnt.

Er is een tweërlei lijdzaamheid.

1. Lijdzaamheid in het wachten.
2. Lijdzaamheid in het verdragen.

1. Als iemand die God vreest, zijn wens niet dadelijk verkrijgt, zal hij wachten tot de genadetijd rijp is: "Mijn ziel wacht op den HEERE", Psalm 130:6. De Heere heeft een goede reden waarom Hij de tijd van Zijn genadeweldaden bepaalt: "Ik, de HEERE, zal zulks te zijner tijd snellijk doen komen" Jesaja 60:22. Uitredding moge dan onze tijd overschrijden, maar zij zal Gods tijd niet overschrijden.

Waarom zouden wij niet geduldig op Gods tijd wachten? Wij zijn dienstknechten; het past dienstknechten een wachtende gestalte aan te nemen. Wij wachten ook op allerlei andere dingen: wij wachten tot het haardvuur brandt; wij wachten tot het zaad vrucht draagt, Jac. 5:7. Waarom kunnen wij dan niet op God wachten? God heeft op ons gewacht, Jesaja 30:18. Heeft Hij niet gewacht op onze bekering? Hoe vaak is Hij niet, jaar najaar, gekomen vóór Hij vrucht heeft gevonden? Heeft God op ons gewacht, en kunnen wij niet op Hem wachten? Iemand die God vreest, is tevreden om op Gods tijd te wachten. Hoewel het gezicht wordt uitgesteld, zal hij er toch op wachten, Hab. 2:3.

2. Lijdzaamheid in het verdragen van beproevingen. Deze lijdzaamheid is tweevoudig:
 - (1) Of met betrekking tot de mens, als wij beledigingen verdragen zonder ons te wreken;
 - (2) of met betrekking tot God, als wij Zijn hand verdragen zonder te morren.

(1) Iemand die God vreest wil niet alleen Gods wil doen, maar ook Zijn wil verdragen: "Ik zal des HEEREN gramschap dragen", Micha 7:9. Dit geduldig dragen van Gods wil is niet een stoïcijnse onverschilligheid. Lijdzaamheid is geen ongevoeligheid onder Gods hand, wij behoren eronder gevoelig te zijn. Het is ook niet een afgedwongen lijdzaamheid, iets verdragen omdat wij er niets aan kunnen doen, wat, volgens Erasmus eerder noodzakelijkheid is dan lijdzaamheid. Maar lijdzaamheid is een blijmoedige onderwerping van onze wil aan God: "De wil des Heeren geschiede", Hand. 21:14. Iemand die God vreest, berust in hetgeen de Heere doet, daar het niet alleen goed voor hem is, maar het beste. Het grote twistgeding tussen God en ons is: Wiens wil zal bestaan? Welnu, de wil van de wedergeborenen is in overeenstemming met de wil van God.

Er zijn vier dingen die met deze lijdzame gestalte der ziel in strijd zijn:

- a. Een onrustige geest, als de ziel ontsteld is en geslingerd wordt, zó dat zij ongeschikt is voor heilige plichten. Als de snaren van een luit in de war zitten, is die luit niet geschikt om muziek voort te brengen. Als de geest van een christen in verwarring en beroering is, kan hij in zijn hart ook geen geklank voor de Heere voortbrengen.

- b. Ontevredenheid, een gemelijke, norske gemoedsgestalte. Als iemand niet ontstemd is over zijn zonden, maar over zijn toestand, is dat iets anders dan lijdzaamheid. Ontevredenheid is de dochter van hoogmoed!
- c. Vooroordeel, in feite een afkeer van God en Zijn wegen en afval van de godsdienst. Zondaren hebben harde gedachten van God en als Hij hen maar op een zere plek aanraakt, keren zij zich direct van Hem af en werpen Zijn livrei af.
- d. Zelfhandhaving, als men in plaats van vernederd te worden onder Gods hand, zichzelf rechtvaardigt, alsof men niet verdiend had wat men ondergaat. Een trotse zondaar is gesteld op zelfverdediging en is geneigd God te beschuldigen van onrechtvaardigheid, wat hetzelfde is alsof wij de zon zouden betichten van duisternis. Dat is verre van lijdzaamheid.
Iemand die God vreest, onderschrijft Gods wijsheid en onderwerpt zich aan Zijn wil. Hij zegt niet alleen: "Het woord des HEEREN is goed", Jesaja 39:8, maar ook: "De roede des HEEREN is goed".

Nuttig gebruik

Als wij ons willen uitgeven voor Godvrezend, laten wij dan uitmunten in deze genade van lijdzaamheid: "De lankmoedige, Eng. de lijdzame van geest is beter dan de hoogmoedige", Pred. 7:8. Er zijn enkele genadegaven die wij in de hemel niet nodig zullen hebben. Wij zullen geen geloof nodig hebben, als wij volmaakt zullen zien en geen lijdzaamheid, als wij een volkomen vreugde hebben, maar in een donkere, droevige nacht is het nodig dat deze sterren schijnen, Hebr. 10:36. Laten wij onze lijdzaamheid tonen in het dragen van de wil van God. Lijdzaamheid in het dragen van Gods wil is tweevoudig:

1. Als God de een of andere troost van ons wegneemt.
2. Als God ons een of ander kwaad oplegt.

1. Wij moeten lijdzaam zijn, als God een of andere troost van ons wegneemt.

Als God iemand van onze betrekkingen wegneemt. - "Ik zal den lust van uw ogen van u wegnemen door een plage", Ezech. 24:16 - is het nog onze plicht lijdzaam te berusten in de wil van God. Het verliezen van een geliefde betrekking is als het wegrukken van een lid van het lichaam. "Iemand sterft elke keer als hij eigen familieleden verliest". Maar genade zal ons hart rustig en kalm maken en in ons de heilige lijdzaamheid verwekken onder zo'n ernstig voorval. Ik zal u acht overwegingen voorleggen, die dienen kunnen als geestelijke medicijnen om de worm van ongeduld te doden onder het verlies van betrekkingen.

- a. De Heere ontnemt Zijn volk nooit enige troost zonder hun iets beters te geven. De discipelen namen afscheid van de lichamelijke tegenwoordigheid van Christus en Hij zond hun de Heilige Geest. God laat de ene blijdschap verdwijnen en vermeerdert de andere. Hij brengt slechts een verandering aan; Hij neemt een bloem weg en geeft een diamant.
- b. Als Godvrezende vrienden sterven, zijn zij er beter aan toe. Zij worden weggenomen "voor het kwaad", Jesaja 57:1. Zij zijn buiten de storm en zijn naar de haven gegaan: "Zalig zijn de doden die in den Heere sterven", Openb. 14:13. Degenen die God vrezen, hebben een erfdeel dat hun beloofd is bij hun ondertrouw met Christus, maar dit erfdeel wordt pas uitbetaald op de dag van hun dood. De heiligen worden bij hun sterven bevorderd tot de gemeenschap met God. Dan krijgen zij datgene waar zij zo lang op gehoopt en om gebeden hebben. Waarom moeten wij dan onlijdzaam zijn, als onze vrienden verhoogd worden?

- c. U die een kind van God bent, hebt een Vriend in de hemel Die u nooit kunt verliezen. De Joden hebben bij hun begrafenissen een gezegde: "Laat uw troost in de hemel zijn". Bent u in de rouw over iemand die u zeer na is? Zie op naar de hemel en betrek uw troost vandaar. Uw beste nabestaanden zijn Boven. "Want mijn vader en mijn moeder hebben mij verlaten, maar de HEERE zal mij aannemen", Psalm 27:10. God zal bij u zijn in het uur van sterven: "Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, Gij zijt met mij", Psalm 23:4. Andere vrienden kunt u niet houden. God is een Vriend Die u niet kunt verliezen. Hij zal uw Leidsman zijn in dit leven, uw Hoop bij het sterven en uw Beloning na de dood.
- d. Misschien tuchtigt de Heere u voor een tekortkoming en als dat zo is, dan betaamt het u lijdzaam te zijn. Mogelijk heeft uw vriend meer van uw liefde ontvangen dan God en daarom heeft de Heere zo'n betrekking weggenomen, zodat de stroom van uw liefde weer tot Hem terug mag vloeien. Een vrouw die genade had ontvangen, verloor eerst haar kinderen en daarna haar man. Zij zei: *"Heere, u hebt een twist met mij; Uw bedoeling is dat U al mijn liefde ontvangt"*. God heeft niet graag dat wij een of ander schepsel op de troon van onze genegenheden zetten. Hij zal dat aangename wegnemen en dan zal Hij ons het naaste zijn. Als een man een edelsteen aan zijn vrouw schenkt en zij wordt zo verliefd op die edelsteen dat zij haar man vergeet, dan zal hij die edelsteen weer afnemen, zodat haar liefde tot hem wederkeert. Een geliefde betrekking is zo'n edelsteen. Als wij die gaan verafgoden, zal God die edelsteen wegnemen, zodat onze liefde tot Hem moge wederkeren.
- e. Van een Godvrezende betrekking wordt afscheid genomen, maar die is niet verloren. Diegene is verloren van wie wij geen hoop hebben hem ooit weer te zien. Godvrezende vrienden zijn ons alleen een weinig voorgegaan. Weldra zal er een tijd aanbreken dat er een ontmoeting zal zijn zonder ooit te scheiden, 1 Thess. 5:10. Hoe blij is iemand als hij een vriend ontmoet die hij lange tijd niet gezien heeft! O, wat zal er een heerlijk gejuich gehoord worden als oude betrekkingen elkaar in de hemel zullen ontmoeten en elkaar zullen omhelzen! Als er een groot vorst aan land komt, worden de kanonnen afgeschoten als teken van vreugde. Als Godvrezende vrienden allen aangeland zijn op de hemelse kust en elkaar zullen gelukwensen met hun zaligheid, wat zal er dan een overweldigende vreugde zijn! Wat een muziek van het koor der engelen! Wat zal de hemel weergalmen van hun lofzangen! En wat de kroon van alles zal zijn: degenen die hier door het vlees verenigd waren, zullen in het mystieke lichaam nog nader verenigd zijn dan ooit tevoren en zullen samen in de schoot van Christus, dat bed van reukwerk, liggen, 1 Thess. 4:17.
- f. Wij verdienen erger uit de hand van God. Heeft Hij een kind, een vrouw, een ouder weggenomen? Hij had Zijn Geest weg kunnen nemen. Heeft Hij ons een betrekking ontnomen? Hij had ons de zaligheid kunnen ontnemen. Doet Hij gal in de beker? Wij hebben vergif verdiend. "Gij hebt belet dat wij niet ten onder zijn vanwege onze ongerechtigheid", Ezra 9:13. (Engelse vertaling "Gij hebt ons minder gestraft dan onze ongerechtigheden verdienen".) Wij hebben een zee van zonde en slechts een druppel lijden.
- g. Een lijdzame ziel verkeert in een zoet genot. Een ongeduldig iemand is als een onstuimige zee die niet rusten kan, Jesaja 57:20. Hij kwelt zichzelf op de pijnbank van zijn eigen driften en hartzeer, terwijl lijdzaamheid het hart kalmeert, zoals Christus de zee heeft gestild toen zij ruw was. Dan is er een "sabbat" in het hart, ja een hemel. "Bezit uw zielen in uw lijdzaamheid", Lukas 21:19. Door het geloof is iemand het eigendom van God en door lijdzaamheid beheerst hij zichzelf.

- h. Wat zijn velen van de heiligen lijdzaam geweest, toen de Heere juist de staf van hun vertroosting verbroken heeft, door betrekkingen van hen weg te nemen. De HEERE nam Jobs kinderen weg en hij was zo ver van murmureren dat het bij hem tot loven kwam: "De HEERE heeft genomen, de Naam des HEEREN zij geloofd", Job 1:21. De HEERE heeft de dood van de kinderen van Eli voorzien: "Op één dag zullen zij beiden sterven", 1 Sam. 2:34. Maar wat nam hij deze droevige tijding lijdzaam op: "Hij is de HEERE, Hij doe wat goed is in Zijn ogen", 1 Sam. 3:18. Let op het verschil tussen Eli en Farao! Farao zei: "Wie is de HEERE?", Exod. 5:2. Eli zei: "Hij is de HEERE". Toen de HEERE twee zonen van Aäron doodde, "zweeg Aäron stil", Lev. 10:2, 3. Lijdzaamheid opent het oor, maar sluit de mond. Zij opent het oor om de roede te horen, maar sluit de mond, zodat die geen woord tegen God heeft te zeggen. Ziehier de toonbeelden van lijdzaamheid en zullen wij die niet nabootsen? Dat zijn overwegingen die het hart tot rust brengen als God het teken van de dood op onze zegeningen zet en geliefde betrekkingen van ons wegneemt.

2. Wij moeten lijdzaam zijn als God het een of ander onheil over ons brengt. "Zijt geduldig in de verdrukking", Rom. 12:12.

- God legt soms een zware verdrukking op Zijn volk: "Uw hand is op mij nedergedaald", Psalm 38:3. Het Hebreeuwse woord voor "verdrukking" betekent "gesmolten worden". God schijnt Zijn volk in de oven te smelten.
- God legt soms verschillende verdrukkingen op de heiligen: "Hij vermenigvuldigt mijn wonden", Job 9:17. Zoals wij op verschillende manieren zondigen, zo heeft de Heere verschillende manieren van verdrukking. Sommigen ontnemt Hij hun bezittingen. Anderen kluistert Hij aan een ziekbed. Weer anderen sluit Hij op in een gevangenis. God heeft verschillende pijlen in Zijn pijlkoker, die Hij afschiet.
- Soms laat de Heere de verdrukking lang duren: "Er is geen profeet meer, noch iemand bij ons die weet hoe lang", Psalm 74:9. Zoals het is met ziekten - sommige daarvan zijn chronisch en blijven verscheidene jaren achtereen in het lichaam hangen - zo is het ook met verdrukkingen. Het behaagt de Heere vele van Zijn lievelingen te oefenen met chronische verdrukkingen, waaronder zij een lange tijd lijden.

Welnu, in al die gevallen betaamt het de heiligen lijdzaam te berusten in de wil van God. Het Griekse woord voor "lijdzaam" is beeldspraak en doelt op iemand die onophoudelijk onder een last staat. Dat is het juiste begrip van lijdzaamheid, als wij een verdrukking onophoudelijk dragen zonder te verflauwen of ons te ergeren.

De betrouwbaarheid van een stuurman kan men zien in een storm; de betrouwbaarheid van een christen ziet men in de verdrukking. Die man verstaat de ware stuurmanskunst die het schip van zijn ziel, als de onstuimige winden van de hemel waaien, met wijsheid stuurt en niet op de rots van ongeduld te pletter slaat. Een christen behoort altijd zijn waardigheid te behouden, zich niet op een ongepaste wijze te gedragen of een onmatige drift te vertonen als de hand van God op hem ligt. Lijdzaamheid is een sieraad onder het lijden. In de Schrift wordt verdrukking vergeleken met een net: "Gij hadt ons in het net gebracht", Psalm 66:11. Sommigen zijn aan het net van de duivel ontkomen, maar de Heere laat hen in het net van verdrukking komen. Maar zij moeten niet "als een wilde os" in het net zijn, Jesaja 51:20, door tegen hun Maker achteruit te slaan en te trappen, maar geduldig blijven liggen tot God het net scheurt en hen laat ontkomen.

Ik zal vier overtuigende argumenten aanvoeren om lijdzaamheid aan te bevelen onder de onheilen die God ons oplegt.

1. Verdrukkingen zijn tot ons nut, tot ons welzijn. "Deze kastijdt ons tot ons nut", Hebr. 12:10. Wij bidden, of God zo'n weg met ons wil houden dat die ten goede van onze ziel moge zijn. Als God ons verdrukt, verhoort Hij onze gebeden, Hij doet het tot "ons nut". Niet dat verdrukkingen op zichzelf tot ons nut zijn, maar als Gods Geest erin meekomt. Want zoals de wateren van Bethesda van zichzelf niet gezond konden maken, tenzij de engel neerdaalde en die in beroering bracht, Joh. 5:4, zo zijn de wateren der verdrukkingen op zichzelf niet heilzaam, tenzij Gods Geest erin meekomt en ze voor ons heiligt. Verdrukkingen zijn op velerlei manieren nuttig:

- (1) Zij maken iemand bezadigd en wijs. Doktoren hebben geesteszieken wel met kettingen laten vastbinden en hen op een sober dieet gezet om hen weer tot het gezond gebruik van hun verstand te brengen. Velen worden door welvaart uitzinnig; zij kennen God niet en zichzelf niet. Daarom bindt God hen met banden van verdrukking, zodat Hij hen weer hun gezond verstand teruggeeft. "En zo zij vastgehouden worden met banden der ellende, dan geeft Hij hun, hun overtredingen, en Hij openbaart het voor hunlieder oor ter tucht", Job 36:8 -10.
- (2) Verdrukking is een vriend van genade. Verdrukkingen verwekken genade. Beza heeft erkend dat God het beginsel van zijn bekering gelegd heeft in Parijs, tijdens een hevige ziekte. Verdrukkingen vermeerderen de genade. Gods kinderen zijn dank verschuldigd aan hun moeiten en zorgen. Zij zouden nooit zoveel genade gehad hebben, als hun niet zoveel ernstige beproevingen waren overkomen. Nu stromen de wateren en de specerijen vloeien uit. De heiligen groeien van verdrukking zoals de Lacedemoniërs rijker geworden zijn van oorlogen. God laat de genade het meest groeien bij het vallen van het blad.
- (3) Verdrukkingen versnellen onze pas op weg naar de hemel. Het is met ons als met kinderen die om een boodschap gestuurd worden. Als zij onderweg appels of bloemen tegenkomen, dralen zij en hebben niet veel haast om thuis te komen, maar als iets hen verschrikt, rennen zij zo snel mogelijk naar hun ouderlijk huis. Zo is het ook in voorspoed, dan vergaderen wij appels en bloemen en denken niet veel aan de hemel, maar als er moeilijkheden beginnen te komen en de tijden worden bang, dan maken wij meer haast op weg naar de hemel en als David "lopen wij dan de weg van Gods geboden", Psalm 119:32.

2. God mengt barmhartigheid en verdrukking dooreen. Hij doopt het zwaard van Zijn gerechtigheid in de olie van barmhartigheid. Er was geen nacht zo donker, of voor Israël was er de vuurkolom. Er is geen omstandigheid zo somber, of wij kunnen nog wel een vuurkolom zien die ons licht geeft. Als ons lichaam pijn lijdt en onze consciëntie is gerust, is dat een weldaad. Verdrukking is bedoeld om de zonde te voorkomen, dat is de weldaad. In de ark was een staf en een kruik manna, het zinnebeeld van de toestand van een christen: barmhartigheid vermengd met recht, Psalm 101:1. Ziehier de staf en het manna.

3. Lijdzaamheid is een bewijs dat er veel van God is het hart is. Lijdzaamheid is een van Gods titels: "De God der lijdzaamheid", Rom. 15:5. Als uw hart in zo'n gezegende vorm gegoten is, is dat een teken dat God veel van Zijn eigen natuur aan u heeft meegedeeld. Dan schijnen er enkele van Zijn stralen van u af.

Ongeduld is een bewijs dat er veel ongezonks in uw hart is. Als het lichaam zo gesteld is, dat iedere lichte schram van een speld het vlees doet etteren, dan zegt u: "Het vlees

van zo iemand is zeker heel ongezond". Zo is ongeduld dat iedere keer gepaard gaat met wat ergernis en onverenigbaarheid met de voorzienigheid, een teken van een christen die niet in orde is. Als er al enige genade in zo'n hart is, moeten degenen die dat kunnen zien wel goede ogen hebben. Maar wie een lijdzame geest heeft, is iemand die gevorderd is in de godsdienst en is veel van de Goddelijke natuur deelachtig.

4. Het einde van de verdrukking is de heerlijkheid. De Joden waren in gevangenschap in Babel, maar wat was het einde? Zij vertrokken uit Babel met vaten van zilver, goud en kostelijkheden, Ezra 1:6. Dus, wat is het einde van verdrukking? Die eindigt in eindeloze heerlijkheid, Hand. 14:22; 2 Kor. 4:17.

Wat moet dit ons ongeduldig hart tot rust brengen! Wie wil niet gewillig over een modderig paadje en door geploegd land gaan, als aan het eind een mooi weiland ligt en in dat weiland een goudmijn?

Vraag. Hoe kan ik mijn hart in een lijdzame gestalte brengen?

Antwoord. Tracht geloof te verkrijgen. Al ons ongeduld komt voort uit ongeloof. Geloof brengt lijdzaamheid voort. Als er een storm van drift begint op te steken, zegt het geloof tegen het hart, zoals Christus tegen de zee: "Zwijg, wees stil" en dadelijk volgt er kalmte.

Vraag. Hoe doet het geloof lijdzaamheid ontstaan?

Antwoord.

1. Geloof overreedt de ziel tot lijdzaamheid. Geloof is net als de stadsschrijver van Efëze die het oproer van de menigte stilde en hen op verstandige wijze overreedde om rustig te zijn, Hand. 19:35, 36. Dus als het ongeduld in de ziel begint op te spelen en een tumult begint te maken, stilt het geloof dit tumult en overreedt de ziel tot heilig geduld. Het geloof zegt: "Wat zijt gij onrustig in mij, o, mijn ziel?", Psalm 42:6. "Zijt gij in verdrukking? Is het niet uw Vader Die dit heeft gedaan? Hij is bezig u te behouden en bij te schaven om u pasklaar te maken voor de heerlijkheid. Hij slaat, opdat Hij u zou behouden. Wat is uw beproeving? Is dat ziekte? God schudt aan de boom van uw lichaam, opdat er wat vruchten mogen afvallen, ja "de vreedzame vruchten der gerechtigheid", Hebr. 12:11. Bent u van huis en haard verdreven? God heeft u een stad bereid, Hebr. 11:16. Lijdt u smaadheid om Christus' wil? "De Geest der heerlijkheid en de Geest van God rust op u", 1 Petrus 4:14.
2. Het geloof overreedt en haalt de ziel over tot lijdzaamheid. Bid God om lijdzaamheid. Lijdzaamheid is een bloem die door God geplant wordt. Bid of die in uw hart mag groeien en zijn welriekende reuk mag verspreiden. Het gebed is een heilig middel om de kwade geest te bezweren. Het gebed kalmeert het hart en brengt het weer in een goede stemming, als het ongeduld de snaren gebroken heeft en alles in de war gebracht heeft. O, ga toch tot de Heere. Het gebed is een vreugde in Gods oren. Het doet het hart smelten. Het opent Zijn hand. God kan een biddende ziel niet weigeren. Zoek Hem met aandrang en Hij zal óf de verdrukking wegnemen, óf, wat nog beter is, Hij zal uw ongeduld wegnemen.

17. Een Godvrezende is dankbaar.

Lof en dank is het werk van de hemel en dat werk begint hier, dat men altijd in de hemel zal doen. De Joden hebben een spreekwoord - dat de wereld blijft bestaan door drie dingen: *de wet, de dienst van God en dankbaarheid*. Alsof men bedoelde: waar dankbaarheid ontbreekt, is een van de pilaren van de wereld weggenomen en is zij geneigd te vallen. Het Hebreeuwse woord voor "lof", komt van een woordvorm dat "opschieten" betekent. Iemand die God vreest, zendt zijn lof omhoog als een salvo schoten naar de hemel. David was de man naar Gods hart en wat heeft hij de lof van God liefelijk bezongen! Daarom werd hij genoemd de "liefelijke in Psalmen van Israël", 2 Sam. 23:1.

Neem een christen op zijn slechtst, die is toch nog dankbaar. De profeet Jona was een man met een opvliegende geest. De zee was niet zo onstuimig door de storm als Jona's hart door toorn, Jona 1:13. Toch zou men door deze wolk de genade tevoorschijn kunnen zien komen. Hij had een dankbaar hart: "Maar ik zal U offeren met de stem der dankzegging; wat ik beloofd heb, zal ik betalen", Jona 2:9.

Om dit nog duidelijker voor te stellen, zal ik u de volgende vier bijzonderheden voorstellen:

1. Lof en dank is een werk dat bij de heiligen past.

Wij vinden in de Schrift, dat degenen die God vrezen opgeroepen worden om God te loven: "Gij die den HEERE vreest, looft den HEEREI", Psalm 135:20. "Dat Zijn gunstgenoten van vreugde opspringen, om die eer; De verheffingen Gods zullen in hun keel zijn", Psalm 149:5, 6. Loven is een werk dat bij een heilige hoort. Niemand dan degenen die God vrezen, kunnen God op de rechte wijze loven. Zoals niet allen de kunst verstaan om op de luit te spelen, zo kan niet ieder de welluidende lofprijzingen ter ere van God voortbrengen. Goddelozen zijn ook wel verplicht God te prijzen, maar zij zijn niet in staat dit te doen. Alleen een levende christen kan Gods lof zingen. Goddelozen zijn dood in de zonde. Hoe kunnen degenen die dood zijn Gods lof verkondigen? "Het graf zal U niet loven", Jesaja 38:18. Een goddeloze bevlekt en verduistert Gods lof. Als een vuile hand op damast of gebloemd satijn aan het werk is, zal die de schoonheid ervan besmeuren. God zal dan tot de zondaar zeggen: "Wat neemt gij Mijn verbond in Uw mond?", Psalm 50:16.

Lof betaamt niemand dan degenen die God vrezen: "Lof betaamt de oprechten", Psalm 33:1. Een goddeloze die vol zou zijn van lof aan God is als een mesthoop bedekt met bloemen. Lofprijzing in de mond van een zondaar is als een godsspraak in de mond van een zot. Wat is het onbetamelijk als iemand God prijst, als zijn hele leven tot oneer van God is! Het is net zo ongepast voor een goddeloze om God te prijzen als voor een woekeraar die zegt dat hij door het geloof leeft, of voor de duivel om de Schrift aan te halen. Degenen die God vrezen, zijn alleen bekwaam om koorzangers te zijn van Gods lof. Het wordt genoemd "het gewaad des lofs", Jesaja 61:3. Dit gewaad staat alleen mooi op de rug van een gelovige.

2. Dankzegging is een edeler deel van de dienst van God.

Onze gebreken kunnen ons tot het gebed doen gaan, maar het vraagt een oprecht eerlijk hart om God te danken. De raaf roept, de leeuwerik zingt. Als wij bidden, doen wij mensenwerk; als wij danken, doen wij engelenwerk.

3. Dankzegging is een Godverheerlijkend werk.

"Wie dankoffert, die zal Mij eren", Psalm 50:23. Hoewel wij niet het minste aan Gods wezenlijke heerlijkheid kunnen toevoegen, toch verhoogt de lofprijzing Hem in de ogen van anderen. Lofprijzing is het vermelden van Gods eer, het verheffen van Zijn Naam, het vertonen van het teken van Zijn goedheid, het verkondigen van Zijn voortreffelijkheid, het verspreiden van Zijn roem, het openbreken van de doos met zalf, waardoor de liefelijke geur van de Naam van God in de wereld uitgezonden wordt.

4. Lofprijzing is een voortreffelijker werk.

Hierdoor overtreft een christen al de helse geesten. Spreekt u over God? Dat kan de duivel ook. Hij kwam met de Schrift tot Christus. Belijdt u de godsdienst? Dat kan de duivel ook. Hij verandert zich in een engel des lichts. Vast u? De duivel eet nooit. Gelooft u? De duivelen hebben een historisch geloof; zij geloven en sidderen, Jac. 2:19. Maar zoals Mozes een zodanig wonder verrichtte dat geen van de tovenaars kon nadoen, zo is hier een werk, dat christenen kunnen doen dat niet een van de duivelen kan doen en dat is het werk van dankzegging. De duivelen lasteren, en danken niet. Satan heeft wel vurige pijlen, maar niet een harp en viool.

Eerste nuttig gebruik

Zie hier de ware aard en het voorkomen van iemand die God vreest. Hij doet veel aan lofprijzingen. Het is een gezegde van Lactantius, dat degene die ondankbaar is jegens God geen Godvrezend iemand kan zijn. Een Godvrzende is iemand die de Heere verhoogt. De heiligen zijn tempels van de Heilige Geest, 1 Kor. 3:16. Waar behoren de lofzangen tot God anders te klinken dan in Zijn tempels? Een Godvrezend hart is nooit moe om de Heere te prijzen: "Zijn lof zal geduriglijk in mijn mond zijn", Psalm 34:2. Sommigen zijn dankbaar als de herinnering van een weldaad nog vers is, maar daarna laten zij het na. De inwoners van Carthago hadden aanvankelijk de gewoonte de tienden van hun jaarlijkse inkomen naar Hercules te zenden, maar langzamerhand kregen zij er genoeg van en lieten het na.

David zou, zolang hij adem had, Gods lof vrolijk zingen: "Ik zal Mijn God Psalmzingen, terwijl ik nog ben", Psalm 146:2. David was niet gewoon slechts nu en dan wat voor de Heere te spelen en daarna zijn instrument op te hangen, maar hij was gewoon voortdurend Gods lof te verkondigen. Iemand die God vreest, wil zijn dankbaarheid uiten in elke plicht. Hij vermengt zijn gebed met dankzegging: "Laat uw begeerten in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God", Filip. 4:6. Dankzegging is het meer Goddelijke deel van het gebed. In onze smekingen spreken wij onze eigen behoeften uit; in onze dankzeggingen verkondigen wij Gods deugden. Een gebed stijgt op als reukwerk, als het welriekend gemaakt is met dankzegging. En zoals een Godvrezende, dankbaarheid uit in elke plicht, doet hij dit ook in elke omstandigheid. Hij zal zowel dankbaar zijn in tegenspoed als in voorspoed: "Dankt God in alles", 1 Thess. 5:18. Een begenadigde ziel is dankbaar en verblijd als hij naar de Heere toegetrokken wordt, al is het door de koorden van verdrukking. Als het goed met hem gaat, prijst hij Gods genade, als het slecht met hem gaat, maakt hij Gods rechtvaardigheid groot. Als de Heere de roede in Zijn hand houdt, heeft een Godvrezende een Psalm in de mond. Toen de duivel Job sloeg, was het alsof hij een muziekinstrument bespeelde. Job verkondigde Gods lof: "De HEERE heeft genomen, de Naam des HEEREN zij geloofd", Job 1:21. Als Gods geestelijke planten gesnoeid worden en bloeden, druipt er dankbaarheid uit. De tranen van de heiligen kunnen hun lofprijzingen niet smoren.

Als dit het kenteken is van iemand die God vreest, dan lijkt het aantal Godvrezenden heel klein te zijn. Er zijn er maar weinigen die werk maken van lofprijzing. Zondaren doen God tekort in het dankoffer: "Waar zijn de negen?", Lukas 17:17. Van de tien melaatsen die genezen werden, was er maar één die terugkwam om Hem te danken. De meesten in de wereld zijn grafspelonken die Gods lof begraven. U zult er wel horen die vloeken en zweren, maar weinigen die God loven. Lofprijzing is de jaarlijkse pacht die de mens verschuldigd is, maar de meesten zijn achterop met hun pacht. De Heere heeft koning Hiskia een wonderlijke verlossing bezorgd, "maar Hiskia deed geen vergelding, naar de weldaad aan hem geschied", 2 Kron. 32:25. Dit "maar" was een smet op zijn naam. Sommigen vergelden "kwaad voor goed", in plaats van dankbaar te zijn jegens God. Die worden erger door een zegening: "Zult gij dit den HEERE vergelden, gij dwaas en onwijs volk!" Deut. 32:6. Die lijken op een slang, die het gezondste kruid in gif verandert. Waar zullen wij toch een dankbare christen aantreffen? Wij lezen van de heiligen dat zij "citsers in hun handen hebben", Openb. 5:8) - het zinnebeeld van lofprijzing. Velen hebben tranen in hun ogen en klachten in hun mond, maar weinigen hebben harpen in hun handen om de Naam van God te loven en te danken.

Tweede nuttig gebruik

Laten wij ons naarstig onderzoeken aan dit kenmerk, of wij Godvrezend zijn. Zijn wij dankbaar voor weldaden? Het is moeilijk om dankbaar te zijn.

Vraag. *Hoe kunnen wij weten of wij waarlijk dankbaar zijn?*

1. Als wij zorgvuldig Gods weldaden optekenen: "David stelde voor de ark des HEEREN sommigen uit de Levieten tot dienaars, en dat om den HEERE, den God Israëls, te vermelden en te loven en te prijzen", 1 Kron. 16:4. Doktoren zeggen dat het geheugen het eerste is wat in verval begint te raken. Dat is waar wat betreft geestelijke zaken: "Zij vergaten haast Zijn werken", Psalm 106:13. Iemand die God vreest, tekent zijn weldaden aan in een schrift, zoals een dokter zijn geneesmiddelen vastlegt, zodat zij niet vergeten worden. Weldaden zijn juwelen die opgeborgen moeten worden. Een kind van God houdt altijd twee aantekenboeken bij: het ene om zijn zonden in te schrijven, opdat hij vernederd worde; het andere om zijn weldaden in te schrijven, opdat hij dankbaar moge zijn.

2. Wij zijn echt dankbaar als ons hart het voornaamste instrument is in lofprijzingen: "Ik zal den HEERE loven van ganser harte", Psalm 111:1. David was gewoon om niet alleen zijn viool te stemmen, maar ook zijn hart. Als het hart niet samenstemt met de tong, kan er geen vertroosting zijn. Waar het hart niet in is, is een papegaai evengoed een koorzanger als een christen.

3. Wij zijn waarlijk dankbaar, als door de zegeningen die wij ontvangen onze liefde tot God inniger wordt. Davids wonderlijke bewaring van de dood haalde zijn liefde tot God uit: "Ik heb lief", Psalm 116:1. Onze weldaden te beminnen is een zaak, maar het is nog wat anders om de HEERE lief te hebben. Velen beminnen hun verlossing, maar niet hun Verlosser. Men moet God meer liefhebben dan Zijn weldaden.

4. Wij zijn waarlijk dankbaar, als wij in het toebrengen van lof aan de Heere alle waardigheid van onszelf wegnemen: "Ik ben geringer dan al deze weldaden, die Gij aan Uw knecht gedaan hebt", Gen. 32:10. Alsof Jakob wilde zeggen: "HEERE, het slechtste deel dat U mij toebedeelt is beter dan ik verdiend heb". Mefiboseth boog zich

neer en zei: "Wat is uw knecht, dat gij omgezien hebt naar een doden hond, als ik ben", 2 Sam. 9:8. Dus als een christen zijn zegeningen beschouwt en ziet hoeveel hij geniet dat anderen die beter zijn dan hij missen, dan zegt hij: «Heere, wie ben ik, een dode hond, dat U in vrije genade op mij hebt neergezien en dat U mij met zoveel goedertierenheid gekroond hebt".

5. Wij zijn waarlijk dankbaar als wij van Gods weldaden een goed gebruik maken. Wij vergelden Gods zegeningen met dienen. De Heere geeft ons gezondheid en wij besteden dat voor Christus en "worden ten koste gegeven", 2 Kor. 12:15. Hij geeft ons bezittingen en wij eren de Heere van ons goed, Spreuken 3:9. Hij geeft ons kinderen en wij dragen hen op aan de Heere en voeden hen op voor de Heere. Wij begraven onze talenten niet, maar wij drijven er handel mee. Dat is het goede gebruik dat wij van onze zegeningen maken. Een begenadigd hart is als een goed stuk land, dat het zaad van de zegeningen heeft ontvangen en een oogst van gehoorzaamheid voortbrengt.

6. Wij zijn waarlijk dankbaar, als ons hart meer verwijd kan worden als gevolg van geestelijke zegeningen dan van tijdelijke zegeningen. "Gezegend zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegeningen", Efëze 1:3. Iemand die God vreest, dankt God meer voor een vruchtbaar hart dan voor een volle oogst. Hij is dankbaarder voor Christus dan voor een koninkrijk. Socrates placht te zeggen, dat hij liever de glimlach van de koning had dan zijn goud. Een Godvrezend hart is dankbaarder voor een glimlach van Gods aangezicht dan voor het goud uit Indië.

7. Wij zijn waarlijk dankbaar als de weldaden een aansporing zijn tot onze plicht. Zij worden gevolgd door een werkzame geest voor God. Weldaden zijn niet als de zon voor het vuur, waardoor het gaat doven, maar als olie voor een rad, waardoor het sneller gaat lopen. David redeneert met wijsheid vanuit de weldaad naar de plicht: "Want Gij, HEERE, hebt mijn ziel gered van den dood, Ik zal wandelen voor het aangezicht des HEEREN in de landen der levenden", Psalm 116:8, 9. Een gezegde van Bernardus luidt: "Heere, ik heb twee penninkskes, een ziel en een lichaam en ik geef ze beide aan U".

8. Wij zijn waarlijk dankbaar als wij anderen aanmoedigen tot dit engelenwerk van lofprijzing. David begeert niet alleen zelf God te danken, maar roept ook anderen op om dat te doen: "Prijst den HEERE", Engelse vertaling, Psalm 111:1. De liefelijkste muziek is die waarin men samenstemt. Als vele heiligen samenstemmen, doen zij de hemel weergalmen van hun lofzangen. Zoals een dronkaard gewoonlijk een ander aanroept, zo moet, in een heilige zin, de ene christen de ander opwekken tot het werk van dankbaarheid.

9. Wij zijn waarlijk dankbaar, als wij niet alleen Gods lof vertellen, maar daar ook naar leven. Men spreekt van een uitdrukking van dankbaarheid. Wij spreken dank uit als wij in dankbaarheid leven. Degenen die toonbeelden van zegeningen zijn, behoren voorbeelden van Godsvrucht te zijn. "Maar op den berg Sions zal ontkoming zijn, en hij zal een heiligheid zijn", Obadja :17. De Heere met de mond loven en Hem in ons leven onteren, is de godsdienst verbasteren; men lijkt dan op de Joden die de knie voor Jezus bogen en daarna Hem bespuwden, Markus 15:19.

10. Wij zijn waarlijk dankbaar als wij Gods lof verder verbreiden in het nageslacht. Wij vertellen dan onze kinderen wat God voor ons gedaan heeft, dat Hij in dit en dat gemis heeft voorzien, van deze of die ziekte ons heeft opgericht; in deze en die verzoeking heeft uitgeholpen. "O, God, onze vaders hebben het ons verteld: Gij hebt een werk gewrocht in hun dagen, in de dagen van ouds", Psalm 44:2. Door onze ervaringen aan onze kinderen over te brengen, wordt Gods Naam vereeuwigd en Zijn weldaden zullen dan een overvloedige oogst van lof voortbrengen, als wij al gestorven zijn. Heman stelt de vraag: "Zullen de overledenen U loven?", Psalm 88:11.

Ja, in die zin loven wij God als wij gestorven zijn, omdat wij, als wij de kroniek van Gods weldaden aan onze kinderen nalaten, hen tot: dankbaarheid aansporen en zo Gods lof levend houden als wij gestorven zijn.

Derde nuttig gebruik

Laten gij onze Godsvrucht tonen door dankbaar te zijn: "Geeft den HEERE de eer zijna Naams", Psalm 29:2.

1. Het is een goede zaak dankbaar te zijn. "Onzen God te Psalmzingen is goed", Psalm 147:1. Het is erg als onze tong, het instrument van lof, vals klinkt en ontstemd is door murmurering en ontevredenheid. Maar het is een goede zaak als wij dankbaar zijn. Het is goed, omdat dit alles is wat het schepsel kan doen om Gods Naam te verhogen. Het is goed, omdat het ook leidt tot het goede voor ons. Hoe dankbaarder wij zijn, hoe heiliger. Terwijl wij zo bijdragen tot lofprijzing, vermeerdert onze genade. In andere schulden is het zo, dat hoe meer wij betalen, hoe minder wij overhouden. Maar hoe meer wij bijdragen aan deze schuldige plicht van dankbaarheid, hoe meer genade wij verkrijgen.
2. Dankbaarheid is de pacht die wij God schuldig zijn. "Gij koningen der aarde, en alle volken, dat zij den Naam des HEEREN loven", Psalm 148:11, 13. Lof is de schatting of de belasting die wij moeten betalen in de schatkist van de Koning des hemels. Voorwaar, als God ons contract vernieuwt, moeten wij onze pacht vernieuwen.
3. Er is een goede reden dat wij dankbaar moeten zijn. Het is een principe dat in de natuur ingeworteld is, dat wij dankbaar moeten zijn voor weldaden. De heidenen prezen Jupiter voor hun overwinningen. Wat hangen er volle trossen weldaden aan ons, als wij Gods zegeningen gaan optellen! Dan moeten wij evenals David belijden, dat wij er verlegen onder zijn: "Gij, o HEERE, mijn God! hebt Uw wonderen en Uw gedachten aan ons vele gemaakt, men kan ze niet in orde bij U verhalen", Psalm 40:6. En zoals Gods weldaden niet te tellen zijn, zo zijn ze ook niet te meten. David neemt het langste meetsnoer dat te krijgen is. Hij meet van de aarde tot de wolken, ja boven de wolken en toch haalt deze maat niet de hoogte van Gods weldaden: "Want Uw goedertierenheid is groot tot boven de hemelen", Psalm 108:5. O, wat heeft de Heere ons verrijkt met Zijn zilveren regens! Een heel samenstel van weldaden heeft ons halfroond verlicht.
 - a. Wat hebben wij een tijdelijke zegeningen ontvangen! Elke dag zien wij een nieuwe vloed van zegeningen binnenkomen. De vleugelen der zegeningen hebben ons overdekt, de borst van zegeningen heeft ons gevoed: "Die God Die mij gevoed heeft, van dat ik was, tot op dezen dag", Gen. 48:15. Wat zijn er een strikken die voor ons gespannen waren, verbroken! Welke verschrikkingen zijn voorbijgedreven! De Heere heeft ons het bed opgemaakt, terwijl Hij voor anderen het graf heeft gegraven. Hij heeft zo goed voor ons gezorgd, alsof Hij voor niemand anders had te zorgen. Nooit is de wolk van voorzienigheid zo

zwart geweest, of wij hebben wel een regenboog van liefde in de wolk kunnen zien. Hij heeft ons doen zwemmen in een zee van weldaden en roept dit alles ons niet op tot dankbaarheid?

- b. Wat nog wel een snaar in het instrument van onze lof mag aanbrengen en die luider mag doen klinken, is het besef welke geestelijke weldaden God ons bewezen heeft. Hij heeft ons water uit de hoge wellingen gegeven. Hij heeft de garderobe van de hemel geopend en heeft daar voor ons een beter kleed uit gehaald dan een der engelen draagt. Hij heeft ons het beste kleed gegeven en ons de ring des geloofs aangedaan, waardoor wij met Hem getrouwd zijn. Dat zijn weldaden van de eerste orde; die zijn het waard om daarop een merkteken te zetten. God houdt de beste wijn nog tot het laatst. Hier geeft Hij ons slechts weldaden in kleine hoeveelheden. De grootste zaken worden nog voor ons bewaard. Hier hebben wij enkele honingdruppels en voorsmaakjes van Gods liefde. De rivieren van wellusten worden bewaard voor het paradijs. Hoe past het ons de harp en de vedel op te nemen om Gods lof te verkondigen! Wie kan op deze hete kolen van Gods liefde treden wiens hart niet in dankbaarheid zal ontbranden?

4. Dankbaarheid duurt het langst. Men verliest er niets mee. Als men dankbaar is voor de ene weldaad, is dat de weg om er meer te ontvangen. Het is net als bij het gieten van water in een pomp, dat meer water tevoorschijn haalt. Muzikanten laten graag hun trompet horen waar de beste weerklank is en God geeft Zijn weldaden het liefst daar waar de beste weerklank van dankbaarheid is.

5. Dankbaarheid is een gestalte van het hart waarin God behagen heeft. Is bekering de vreugde van de hemel, lofprijzing is de muziek van de hemel. Bernardus noemt dankbaarheid *de zoete balsem die uit een christen drupt*.

Vier offers zijn de Heere zeer welbehaaglijk:

- het offer van Christus' bloed,
- het offer van een gebroken hart,
- het offer van aalmoezen en
- het offer van dankzegging.

Lof en dank zijn, aldus Greenham, het voortreffelijkste deel van de dienst des Heeren, want die zullen voortduren in het koor des hemels, als alle andere godsdienstoefeningen opgehouden zijn.

6. Wat is ondankbaarheid iets afschuwelijks! Zij geeft iedere andere zonde kleur, zodat zij karmozijnrood wordt. Ondankbaarheid vertoont de geest van valsheid: "Die uw brood eten, zullen een gezwel onder u zetten", Obadja :7. Ondankbaarheid maakt iemand erger dan een beest, Jesaja 1:3. Er staat vermeld van Julius Caesar, dat hij nooit een ondankbaar persoon wilde vergeven. Hoewel God een gaarne vergevend God is, weet Hij nauwelijks ondankbaarheid te vergeven. "Hoe zou Ik over zulks u vergeven? Uw kinderen verlaten Mij, als Ik hen verzadigd heb, zo bedrijven zij overspel", Jeremia 5:7.

Draco, wiens wetten met bloed geschreven werden, heeft een edict uitgevaardigd dat, als iemand van een ander een weldaad had ontvangen en men kon aantonen dat hij daarvoor niet dankbaar was geweest, hij ter dood gebracht moest worden. Een ondankbaar persoon is een monster in de natuur, een paradox in het christendom. Zo iemand is een voorwerp van verachting van de hemel en een plaag voor de aarde. Een ondankbaar persoon doet nooit goed behalve in één zaak - dat is, als hij sterft.

7. Ondankbaarheid is de oorzaak van alle oordelen die over ons gekomen zijn. Onze ondankbaarheid voor de gezondheid is de oorzaak van zoveel sterfgevallen. Onze ondankbaarheid met betrekking tot het evangelie en onze afkerigheid van preken is de reden geweest dat God zoveel lichten onder een korenmaat heeft gezet. Evenals Bradford gezegd heeft: *"Mijn ondankbaarheid was de dood van koning Eduard VI"*. Wie zal er geld uitgeven aan een stuk land dat niets anders dan doornen voortbrengt? Ondankbaarheid stopt de gouden medicijnfles van Gods milddadigheid, zodat deze niet meer drupt.

Vraag. *Wat zullen wij doen om dankbaar te mogen zijn?*

(1) Als u begeert dankbaar te zijn, sta dan naar een hart dat diep verootmoedigd wordt met het besef van uw eigen verdorvenheid. Een gebroken hart is de beste fluit om Gods lof te doen klinken. Wie zijn eigen zonden overdenkt, verwondert zich dat hij nog iets bezit en dat God op zo'n mesthoop Zijn licht nog laat vallen: "Die tevoren een godslasteraar was, en een vervolger, ... maar mij is barmhartigheid geschied", 1 Tim. 1:13. Wat was Paulus daar dankbaar! Hoe heeft hij de vrije genade uitgebazuind! Iemand die hoogmoedig is, zal nooit dankbaar zijn. Die beschouwt al zijn weldaden óf dat hij die zelf heeft verworven, óf dat hij ze verdiend heeft. Als hij veel inkomsten heeft, heeft hij die door zijn vernuft en inspanning verkregen, terwijl hij niet denkt aan die Schriftplaats: "Maar gij zult gedenken den HEERE, Uw God, dat Hij het is Die u kracht geeft om vermogen te verkrijgen", Deut. 8:18. Hoogmoed stopt de stroom van dankbaarheid toe. O christen, denk toch aan uw onwaardigheid. Beschouw uzelf als de minste van de heiligen en de voornaamste der zondaren en dan zult u dankbaar zijn.

(2) Tracht gezonde bewijzen van Gods liefde tot u te verkrijgen. Lees Gods liefde in de afdruk van heiligheid in uw hart! Als Gods liefde ingestort wordt, zullen daardoor de vaten van barmhartigheid overlopen van dankbaarheid: "Hem Die ons liefgehad heeft, zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid", Openb. 1:5, 6. De diepste bronnen wellen het zoetste water op. Harten die een diep besef van Gods liefde hebben, brengen de liefelijkste lofprijzingen voort.

18. Iemand die God vreest, is een liefhebber van de heiligen.

De beste manier om in onszelf genade te onderscheiden is de genade in anderen lief te hebben: "Wij weten dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben", 1 Joh. 3:14. Wat is godsdienst anders dan samen strengelen van harten? Het geloof verenigt ons met God en de liefde verenigt ons met elkaar. Er is een tweeërlei liefde tot anderen:

1. *Een burgerlijke liefde.* Iemand die God vreest, heeft een burgerlijke liefde tot allen: "Toen stond Abraham op en boog zich neder voor, de zonen Heths", Gen. 23:7. Hoewel zij vreemdelingen waren en niet binnen de kring van het verbond, was Abraham toch vriendelijk tegen hen. De genade verzacht en zuivert de natuur: "Zijt vriendelijk", 1 Petrus 3:8. Wij behoren een burgerlijke liefde tot allen te hebben.
 - a. Omdat zij ook van hetzelfde maaksel zijn, van dezelfde lap gesneden als wijzelf en het werk van Gods ingewikkeld borduursel.
 - b. Omdat onze liefdevolle houding jegens hen een middel kan zijn om hen te winnen en hen verliefd te maken op de wegen Gods. Nors en ruw gedrag vervreemdt de harten van anderen vaak en verhardt hen het meest tegen heiligheid, terwijl een

liefdevol gedrag heel aantrekkelijk is en als een magneet kan werken om hen tot de godsdienst te trekken.

2. *Een geestelijke en heilige liefde.* Dat heeft iemand die God vreest voornamelijk voor degenen die tot "de huisgenoten des geloofs behoren", Gal. 6:10. De eerstgenoemde was een liefde van beleefdheid, de laatste van genoeg. *Onze liefde tot de heiligen moet, (aldus Augustinus) groter zijn dan die tot onze natuurlijke betrekkingen, omdat de band des Geestes nauwer is dan de bloedband.* Deze liefde tot de heiligen, die toont dat iemand Godvrezend is, moet zeven bestanddelen bevatten:

- (1) De liefde tot de heiligen moet oprecht zijn: "Laat ons niet liefhebben met den woorde, noch met de tong, maar met de daad en waarheid", 1 Joh. 3:18. Honing die uit de raat druipt, is zuiver. Zo moet de liefde zuiver zijn, zonder bedrog. Velen zijn als Naftali: "Hij geeft schone woorden", Gen. 49:21. Voorgewende liefde is als geschilderd vuur, waar geen warmte in is. Sommigen verbergen haat onder een valse dekmantel van liefde. Ik heb van keizer Antonius gelezen, dat waar hij een vertoon van vriendschap maakte, hij zich het grootste kwaad voornam.
- (2) Liefde tot de heiligen moet geestelijk zijn. Wij moeten hen liefhebben, omdat zij heiligen zijn, niet uit zelfrespect, omdat zij beminnelijk zijn of goed voor ons zijn geweest. Maar wij moeten hen liefhebben uit geestelijke overwegingen, vanwege het goede dat in hen is. Wij moeten hoogachting hebben voor hun heiligheid, anders is het vleeselijke liefde.
- (3) Liefde tot de heiligen moet algemeen zijn, wij moeten al degenen die het beeld van God dragen, liefhebben. Ook als zij veel gebreken hebben. Een christen is in dit leven als een gezond gezicht vol sproeten. Gij die een ander niet kunt liefhebben vanwege zijn onvolkomenheden, hebt nog nooit uw eigen gezicht in de spiegel gezien. De gebreken van uw broeder kunnen u medelijden met hem doen hebben. Zijn genade moet u hem doen liefhebben. Wij moeten de heiligen liefhebben, al zijn zij het in sommige dingen niet met ons eens en stemmen wij daarin niet samen. Een andere christen kan van mij verschillen in minder belangrijke zaken, óf omdat hij meer licht heeft dan ik, óf omdat hij minder licht heeft. Als hij met mij verschilt omdat hij meer licht heeft, heb ik geen reden om hem te veroordelen. Als het is omdat hij minder licht heeft, dan behoort ik hem te verdragen als het zwakkere vat. In zaken van middelmatige aard behoort er christelijke verdraagzaamheid te zijn. Wij moeten de heiligen liefhebben, al overtreffen zij ons in genade. Wij behoren God te danken voor de grotere mate van genade in anderen, omdat hierdoor de godsdienst wordt geëerd. De hoogmoed is in een gelovige niet geheel gedood. Zelfs de heiligen zijn geneigd de voortreffelijkheid van anderen te misgunnen en daarover te morren. Is het niet vreemd dat dezelfde persoon de ene zou haten om zijn zonde en afgunstig zou zijn op de ander vanwege diens deugdzaamheid? Christenen moeten acht geven op hun hart. De liefde is goed en oprecht als wij ons kunnen verblijden in de genade van anderen, al schijnt de genade van onszelf daarbij in de schaduw te staan.
- (4) De liefde tot de heiligen moeten wij op hoge prijs stellen. Wij moeten hun persoon boven anderen achten: "Hij eert degenen die den HEERE vrezen", Psalm 15:4. Wij moeten de goddelozen beschouwen als lompen, maar de heiligen als kostbaarheden. Die moeten in hoge achting gehouden worden.
- (5) De liefde tot de heiligen moet voor ons aantrekkelijk zijn. Wij behoren ons te verheugen in hun gezelschap: "Ik ben een gezelschap van allen die U vrezen", Psalm

119:63. Het is een soort hel om in het gezelschap van de goddelozen te zijn, waar wij wel moeten aanhoren dat Gods Naam onteerd wordt. Het was een halsmisdad, als men de beeltenis van Tiberius, gegraveerd in een ring of op een munt, naar een vieze plaats meenam. Degenen die het beeld van God in zich gegraveerd hebben, moeten zich niet in zondig, vuil gezelschap begeven. Ik heb slechts van twee levende mensen gelezen die begeerden gezelschap te houden met de doden en die waren van de duivel bezeten, Matthéüs 8:28. Wat voor troost kan toch een levende christen verkrijgen door met de doden om te gaan? Judas :12. Maar de omgang met heiligen is begerenswaardig. Dat is niet "het wandelen tussen de graven", maar "tussen de specerijbedden". Gelovigen zijn de tuin van Christus: hun genadegaven zijn de bloemen, hun aangename gesprekken zijn de welriekende geur van deze bloemen.

- (6) De liefde tot de heiligen moet men tonen. Wij moeten bereid zijn allerlei liefdediensten aan hen te bewijzen, hun goede naam te verdedigen, hun noden te lenigen en evenals de barmhartige Samaritaan olie en wijn in hun wonden te gieten, Lukas 10:34, 35. Liefde kan niet verborgen blijven, maar zij is werkzaam in haar levenssfeer en zal zich inspannen ten goede van anderen.
- (7) De liefde tot de heiligen moet duurzaam zijn: "die in de liefde blijft", 1 Joh. 4:16. Onze liefde moet niet slechts overnachten, maar wij moeten in de liefde blijven: "Dat de broederlijke liefde blijve", Hebr. 13:1. Zoals de liefde oprecht moet zijn zonder veinzerij, zo moet ze duurzaam zijn, zonder gebrek. De liefde moet zijn als de pols die altijd klopt, niet zoals de Galaten, die de ene keer bereid waren hun ogen voor Paulus uit te graven, Gal. 4:15, en later geneigd waren zijn ogen uit te steken. De liefde moet pas wegsterven met ons leven. En voorwaar, als onze liefde tot de heiligen deze geestelijke kenmerken heeft, mogen wij hoopvol besluiten dat wij behoren onder degenen die God vrezen. "Hieraan zullen zij allen bekennen, dat gij Mijn discipelen zijt, zo gij liefde hebt tot elkander", Joh. 13:35. Wat iemand die God vreest, noopt om de heiligen lief te hebben, is het feit dat hij nauw aan hen verwant is. Er moet liefde zijn onder familieleden. Er is een geestelijke bloedverwantschap onder gelovigen. Zij hebben allen hetzelfde Hoofd, daarom moeten zij allen één van hart zijn. Zij zijn stenen van hetzelfde gebouw, 1 Petrus 2:5) en zullen deze stenen niet samen gemetseld zijn door de liefde?

Eerste nuttig gebruik

Als het een onderscheidend kenmerk is voor iemand die God vreest, dat hij de heiligen liefheeft, wat is het dan droevig als wij zien dat deze genade der liefde verduisterd is. Dit kenmerk van Godzaligheid is onder de christenen bijna uitgewist. Ons land was eens een schone tuin waar de bloem der liefde groeide, maar voorwaar, deze bloem is nu óf geplukt, óf verwelkt. Waar is de vriendschap en eenheid die er onder de christenen zou moeten zijn? Ik vraag u, zou er dat oordelen en verachten, dat verwijten van elkaar en dat elkaar onderuit halen zijn, als er liefde was? In plaats van bittere tranen zijn er verbitterde stemmingen. Het is een teken dat de ongerechtigheid vermenigvuldigt, als de liefde van velen verkoudt. Er is zo'n afstand tussen sommige belijdende christenen, alsof zij niet dezelfde Geest hadden ontvangen, alsof zij niet op dezelfde hemel hoopten. In vroegere tijden was er zoveel liefde onder degenen die God vreesden, dat het de heidenen tot verwondering bracht en nu is er zo weinig, dat het de christenen wel tot schaamte moest aanzetten.

Tweede nuttig gebruik

Als wij in Gods register als heiligen zouden willen staan, laten wij dan de broederschap liefhebben, 1 Petrus 2:17. Degenen die eenmaal samen zullen leven, behoren elkaar lief te hebben. Wat anders maakt iemand een discipel dan de liefde?, Joh. 13:35. De duivel heeft kennis, maar wat hem een duivel maakt, is, dat hij de liefde mist. Overweeg het volgende om christenen te overreden, dat zij elkaar behoren lief te hebben:

1. De heiligen hebben datgene in zich, wat ons hen kan doen liefhebben. Zij zijn het ingewikkelde borduursel en maaksel van de Heilige Geest, Efëze 2:10. Zij hebben die zeldzame trekken van genade die alleen maar door een penseel uit de hemel getekend kunnen worden. Hun ogen fonkelen van schoonheid, "hun borsten zijn te vergelijken bij druiventrossen", Hooglied 7:7. Dit veroorzaakt, dat Christus Zelf Zich verlustigt in Zijn bruid: "De Koning is als gebonden op de galerijen", Hooglied 7:5. De Kerk bestaat uit prinsendochters, Hooglied 7:1. Zij wordt bediend door engelen, Hebr. 1:14. Een woning in de heerlijkheid wordt voor haar gereserveerd, Joh. 14:2. Moest dan dit alles onze liefde niet ontlokken?

2. Bedenk toch hoe kwalijk het is voor heiligen, als zij elkaar niet liefhebben.

- a. Dat is onnatuurlijk. De heiligen zijn de lammeren van Christus, Joh. 21:15. Als een hond een lam lastigvalt, is dat natuurlijk, maar als het ene lam het andere lastigvalt, is dat onnatuurlijk. De heiligen zijn broeders, 1 Petrus 3:8. Wat is het barbaars, als broeders elkáár niet liefhebben!
- b. Elkaar niet liefhebben is dwaas. Hebben Gods kinderen geen vijanden genoeg, dat zij elkaar in de haren zouden vliegen? De goddelozen spannen samen tegen degenen die God vrezen: "Zij maken listiglijk een heimelijken aanslag tegen Uw volk", Psalm 83:4. Hoewel er wel een persoonlijke wrok kan zijn tussen degenen die goddeloos zijn, zij zullen echter allen samenstemmen en zich verenigen tegen de heiligen. Als twee jachthonden grommen over een bot en u zet er een haas tussen, zullen zij het bot in de steek laten en de haas achterna gaan. Als goddeloze mensen onder elkaar een persoonlijk geschil hebben en er zijn Godvrezenden in de nabijheid, zullen zij ook ophouden elkaar uit te jouwen en degenen die God vrezen, vervolgen. Welnu, als Gods kinderen om zich heen zoveel vijanden hebben die op hun struikelingen letten en die blij zijn als zij hun kwaad kunnen doen, zullen dan de heiligen ruzie maken en zich onderling in partijen verdelen?
- c. Als zij elkaar niet liefhebben, is dat heel onredelijk. Gods kinderen hebben een gemeenschappelijke nood. Zij lijden om dezelfde oorzaak en als zij het niet met elkaar eens zijn, is dat totaal ongehoord. Waarom anders brengt de Heere Zijn volk samen in verdrukking dan om hen samen te brengen in liefde? Metalen smelten samen in een oven. Als christenen één worden, moet dat wel in de oven der verdrukking zijn. Chrysostomus vergelijkt verdrukking met een herdershond die ervoor zorgt dat alle schapen bijeengedreven worden. Gods roede bevat de volgende luide roep: "Hebt elkander lief. Wat is het een onwaardig iets, als christenen samen lijden, dat zij dan samen ruzie zoeken.
- d. Elkaar niet liefhebben is heel zondig.
 - (1) Als heiligen elkaar niet liefhebben, leven zij in strijd met de Schrift. De apostel strijkt voortdurend deze liefdessnaar, alsof die in de godsdienst de aangenaamste muziek voortbracht: "En dit gebod hebben wij van Hem, namelijk dat die God liefheeft, ook zijn broeder liefhebbe". Zie ook Rom. 13:8; Kol. 3:14; 1 Petrus 1:21; 1 Joh. 3:11. Elkaar niet liefhebben is wandelen

in strijd met het Woord. Kan degene die handelt tegen de regels van de geneeskunde een goede dokter zijn? Kan degene die handelt tegen de regels van de godsdienst een goede christen zijn?

- (2) Gebrek aan liefde onder christenen doet de geest des gebeds ten eerste verstommen. Heftige toorn doet de gebeden verkouden. Waar verbittering en twist de overhand hebben, in plaats dat men voor elkaar bidt, zullen christenen geneigd zijn tegen elkaar te bidden, evenals de discipelen die vuur van de hemel baden over de Samaritanen, Lukas 9:54. En denkt u, dat God zulke gebeden die uit een boos hart voortkomen, zal verhoren? Zal Hij onze doorzuurde broden eten? Zal Hij die plichten aannemen die doorzuurd zijn met bitterheid des geestes? Zal dat gebed, dat geofferd wordt met vreemd vuur van onze zondige driften ooit opstijgen als reukwerk?
- (3) Deze hete harten hinderen de voortzetting van de Godsvrucht in onze ziel. De bloem der genade wil niet groeien in een boos hart. Het lichaam kan evenmin snel groeien als het de pest, heeft als een ziel kan welvaren die besmet is met haat. Als christenen twisten, neemt de genade af. Naarmate het miltvuur toeneemt, neemt de gezondheid af. Naarmate de haat toeneemt, neemt de heiligheid af.

e. Elkaar niet liefhebben is fataal. Geschillen onder Gods kinderen voorspellen de ondergang. Door deze opening van verdeeldheid komen alle kwaden binnen, Matthéüs 12:25. Verbittering onder de heiligen kan de oorzaak zijn, dat God Zijn kerk verlaat: "Toen hief zich de heerlijkheid des HEEREN omhoog van boven den cherub, op den dorpel van het huis", Ezech. 10:4. Schijnt God niet te staan op de drempel van Zijn kerk, alsof Hij op zal stijgen en wegvliegen? En wee ons, als God van ons vertrekt!, Hoséa 9:12. Als de kapitein het schip verlaat, is het inderdaad bijna aan het zinken. Als God een land verlaat, moet het wel wegzinken in verwoesting.

Vraag. Hoe kunnen wij deze uitnemende genade van liefde verkrijgen?

1. Pas op voor de koeriers van de duivel - ik bedoel degenen die boodschappen voor hem doen en die er werk van maken de kolen van twist aan te blazen onder de christenen en de ene partij hatelijk maken tegenover de andere.
2. Onderhoud vriendelijke omgang. Christenen moeten niet schuw voor elkaar zijn, alsof zij de pest hadden.
3. Laten wij pleiten op die belofte: "En Ik zal hun enerlei hart geven", Jeremia 32:39. Laten wij bidden, dat er geen twisten onder christenen zijn, behalve over wie het meeste liefheeft. Laten wij bidden, of de Heere Babel wil verdelen en Sion verenigen.

Derde nuttig gebruik

Is het een kenmerk van iemand die God vreest om de heiligen lief te hebben? Dan moeten degenen die de heiligen haten, aangemerkt worden als goddelozen. De goddelozen koesteren een onverzoenlijke haat tegen Gods kinderen en hoe kan men tegengestelde gevoelens met elkaar verzoenen? Het heilige haten is een brandmerk van verworpenen. Degenen die de Godvrezenden haten, zijn de vloek van de schepping. Al de kokende druppels uit Gods fiool zullen hen dan ook werkelijk ellendig maken. Nooit zijn degenen die haters en vervolgers van de heiligen waren, voorspoedig in hun handelwijze geweest. Wat is er terecht gekomen van Julianus, Diocletianus, Maximianus, Valerianus, kardinaal Crescentius en anderen? Van sommigen zijn de ingewanden uitgestort. Anderen zijn gestikt in hun eigen bloed,

zodat zij opgericht zouden worden als een gedenkteken van Gods wraak. "Die den rechtvaardige haten, zullen schuldig verklaard worden", Engelse vertaling zullen woest gelaten worden, Psalm 34:22.

19 Iemand die God vreest, geeft zich niet over aan enige zonde.

Hoewel de zonde in hem woont, leeft hij toch niet in de zonde. Ieder die wijn drinkt, is nog geen drinker. Iemand die God vreest, kan wel door zwakheid in de zonde vallen, maar hij blijft niet op dat pad wandelen. "Zie, of bij mij een schadelijke weg zij", Psalm 139:24.

Vraag. *Wat is zich overgeven aan de zonde?*

1. De zonde koesteren en voeden. Zoals een ouder die dol is op zijn kind en het zijn zin geeft en hem laat hebben wat hij maar wil. Zo is zich overgeven aan de zonde, de zonde koesteren.
2. Zich overgeven aan de zonde is de zonde met lust bedrijven: "die een welbehagen hebben gehad in de ongerechtigheid", 2 Thess. 2:12. In dit opzicht geeft een Godvrezende zich niet over aan de zonde. Hoewel de zonde in hem woont, heeft hij er smart over en hij zou graag willen dat hij ervan af was. Er is net zoveel verschil tussen zonde in de goddelozen en in degenen die God vrezen als tussen vergif in een slang en in een mens. Vergif in een slang is de natuurlijke plaats ervan en het is daar in zijn element, maar vergif in het lichaam van een mens is schadelijk en hij gebruikt tegengif om het eruit te drijven. Zo is zonde in een goddeloze een genot, omdat zij daar op haar natuurlijke plaats is, maar zonde in een kind van God is een last en hij gebruikt allerlei middelen om die eruit te drijven. De zonde wordt daar steeds gesnoeid. De wil is ertegen! Iemand die God vreest, protesteert tegen de zonde: "Want hetgeen ik doe; dat ken ik niet", Engelse vertaling dat sta ik niet toe, Rom. 7:15. Terwijl een kind van God de zonde doet, haat hij die, Rom. 7. In 't bijzonder zijn er vier zonden waaraan iemand die God vreest niet wil toegeven.

- (1) Verborgen zonden. Sommigen zijn te ingetogen om grove zonden te begaan. Dat zou een vlek op hun goede naam zijn. Maar zij zitten wel in een hoek te broeden over zonden: "Als nu David verstond, dat Saul dit kwaad tegen hem heimelijk voor had", 1 Sam. 23:9. Niet iedereen zal in het openbaar zondigen, maar misschien zondigt men achter de schermen. Rachel droeg de terafim van haar vader niet als een zadeldak dat voor ieders oog te zien was, maar zij legde die onder haar en zat erop, Gen. 31:34. Velen dragen hun zonden in het geheim als een kaars in een donkere lantaarn. Maar iemand die God vreest, durft niet in het verborgen te zondigen.
 - a. Hij weet dat God in het verborgen ziet, Psalm 44:22. Evenals wij God niet kunnen bedriegen door onze listigheid, zo kunnen wij Hem ook niet uitsluiten door onze geheimzinnigheid.
 - b. Iemand die God vreest, weet dat verborgen zonden in zeker opzicht erger zijn dan andere. Die verraden meer bedrog en atheïsme. Wie achter de schermen zondigt, maakt zichzelf wijs dat God het niet ziet: "Hebt gij gezien, mensenkind, wat de oudsten van het huis Israëls doen in de duisternis, want zij zeggen: De HEERE ziet ons niet", Ezech. 8:12. Wie slechte ogen heeft, denkt dat de zon dof is. Wat verwekt dat de Heere tot

toorn, dat het atheïsme van de mens Zijn alwetendheid ontkent. "Zou Hij Die het oog formeert, niet aanschouwen?" Psalm 94:9.

- c. Iemand die God vreest weet, dat verborgen zonden aan Gods gericht niet zullen ontkomen. Een rechter in een gerechtshof kan geen overtreding straffen, of die moet bewezen zijn door getuigen. Die kan het verraad van het hart niet straffen. Maar voor God zijn de zonden van het hart even zichtbaar alsof zij op het voorhoofd geschreven waren. Evenals God verborgen plichten zal belonen, zal Hij verborgen zonden wreken.
- (2) Zonden begaan om geldelijk gewin. Winstbejag is het gouden aas waarmee satan zielen vangt: "die aangename geur van geld". Dat was de laatste verzoeking die hij gebruikte bij Christus: "Al deze dingen zal ik U geven", Matthéüs 4:9. Maar Christus zag de haak onder het aas. Velen die aan grove zonden ontkomen zijn, worden alsnog in een gouden net gevangen. Om de wereld te gewinnen, slaat men gewoonlijk slinkse wegen in. Iemand die God vreest, draaft niet over de weg van de duivel om rijk te worden. Wat zijn dat droeve winsten die iemand de vrede van zijn consciëntie doen verliezen en uiteindelijk ook de hemel. Wie een vermogen verkrijgt door onrecht, vult zijn kussen op met doornen en zijn hoofd zal heel onrustig liggen als hij op sterven ligt.
 - (3) Een lievelingszonde. Gewoonlijk is er één zonde die de lievelingszonde is, de zonde waar ons hart het meest op gesteld is. Een lievelingszonde ligt in iemands boezem zoals de discipel dien Jezus lief had op Jezus borst leunde, Joh. 13;23. Iemand die God vreest, wil niet toegeven aan een lievelingszonde: "Ik wachtte mij voor mijn ongerechtigheid", Psalm 18;24, "Ik wil niet toegeven aan mijn karakterzonde, waar mijn hart van nature meer naartoe neigt", "Gij zult noch kleinen, noch groten bestrijden, maar den koning van Israël alleen", 1 Kon, 22;31. Iemand die God vreest, strijdt tegen deze koningszonde. Het orakel van Apollo antwoordde het volk van Cyrrha dat, als zij onder elkaar in vrede wilden leven, zij voortdurend oorlog moesten voeren met de vreemdelingen die aan hun grenzen woonden. Als wij vrede in onze ziel dien hebben, moet wij steeds oorlog voeren tegen onze lievelingszonde en nooit ophouden voor die is onderworpen.

Vraag. Hoe kunnen wij een lievelingszonde kennen?

1. De zonde die een mens niet graag bestraft wil hebben, is de lievelingszonde. Herodes kon niet hebben dat men tegen zijn incest getuigde. Als de profeet zich met die zonde bemoeit, zal hem dat het hoofd kosten. De mensen kunnen nog wel hebben dat er tegen andere zonden geprotesteerd wordt, maar als de dominee zijn vinger op de zere plek legt en deze zonde aanraakt, begint hun hart van vijandschap tegen hem te branden. Herodias was een onheilspellend teken.
2. De zonde waar de gedachten het meest naar uitgaan, is de lievelingszonde. Waar de gedachten zich heenwenden, gaat het hart ook heen. Wie op iemand verliefd is, kan zijn gedachten niet van het voorwerp afhouden. Onderzoek welke zonde het meest door uw gedachten speelt, welke zonde het eerste in uw gedachten opkomt en u 's morgens begroet - dat is de heersende zonde.
3. De zonde die de meeste macht over ons uitoefent en die ons het gemakkelijkst geboeid houdt, is de lieveling van de ziel. Er zijn zonden waartegen iemand zich beter kan verweren. Als die om onthaal vragen, kan men die

gemakkelijker afwijzen. Maar de boezemzonde komt als een minnaar en die kan men niet weigeren, maar men wordt erdoor overwonnen. De jongeman in het Evangelie had veel zonden afgewezen, maar er was één zonde waarmee hij besmet was en dat was gierigheid. Christenen, let op door welke zonde u het gemakkelijkst verstrikt wordt - dat is de hoer in uw boezem. Het is droevig dat een mens zo betoverd kan zijn door zijn lusten, dat, als die van hem vergen niet slechts de helft van het koninkrijk af te staan, Esther 7:2, maar het hele koninkrijk der hemelen, hij daarvan ook afscheid neemt om die lusten te bevredigen.

4. De zonde die men met argumenten verdedigt, is de lievelingszonde. Wie een edelsteen onder zijn kleed verbergt, zal die met zijn leven verdedigen. Zo zal men een boezemzonde ook verdedigen. De zonde waarvoor wij het opnemen en die wij verdedigen, is de zonde waartoe men gemakkelijk vervalt. Als die zonde drift is, praten wij die goed: "Billijk is mijn toorn ontstoken", Jona 4:9. Als die zonde gierigheid is en wij verdedigen die en verdraaien misschien de Schrift om ons te rechtvaardigen, dan is dat de zonde die ons het naast aan het hart ligt.
5. De zonde die ons het meest bekommert en ons het meest in het aangezicht vliegt in een tijd van ziekte of nood, dat is de Delila. Toen de broers van Jozef in het nauw kwamen, kwam de zonde van het verkopen van hun broer hun in de herinnering: "Voorwaar, wij zijn schuldig aan onzen broeder, wiens benauwdheid der ziel wij zagen, toen hij ons om genade bad; maar wij hoorden niet; daarom komt deze benauwdheid over ons", Gen. 42:21. Zo is het ook als iemand op een ziekbed terechtkomt en zijn geweten zegt: "Je hebt je schuldig gemaakt aan die en die zonde; je bent erin doorgedaan en het was een lekkere bete onder je tong!" Het geweten leest hem dan een droeve les. Dat was dan zeker de lievelingszonde.
6. De zonde waarvan iemand vindt, dat hij die het moeilijkst kan nalaten, is de lievelingszonde. Van al zijn zonen vond Jakob het 't moeilijkst van Benjamin afscheid te nemen: "Jozef is er niet, en Simeon is er niet; nu zult gij Benjamin wegnemen!", Gen. 42:36. Zo zegt ook een zondaar: "Van die en die zonde heb ik afstand gedaan, maar moet Benjamin ook nog weg, moet ik afstand doen van die genoeglijke zonde? Dat gaat me aan het hart!" Het is net als met een kasteel waaromheen verschillende sterkten liggen, waarvan de eerste en de tweede sterkte al zijn ingenomen, maar als het kasteel zelf aan de beurt is, zal de beheerder liever vechten en sterven dan zich overgeven. Zo kan iemand enkele van zijn zonden laten afbreken, maar als het over die ene gaat, is dat als het innemen van het kasteel. Hij zal nooit toestemmen om daarvan te scheiden. Dat is dan zeker de hoofdzonde.
7. De zonde waartoe wij het meest geneigd zijn, is de zonde die God vertoornt. De wijze mannen van Troje gaven Priamus de raad Helena terug te sturen naar de Grieken, zodat hij niet langer meer toe kon laten zich door de bekoring van haar schoonheid te laten verlokken, omdat als hij haar in de stad liet blijven, dit de grondslag zou leggen voor een fatale oorlog. Zo moeten wij onze Delilazonde wegdoen, opdat die niet de God des hemels vertoorne en veroorzake dat Hij een oorlog tegen ons begint.
8. De zonde waartoe wij het meest geneigd zijn, is de gevaarlijkste van allemaal. Zoals Simsons kracht in zijn haar lag, zo ligt de kracht der zonde in deze lievelingszonde. Die is als vergif dat het hart aantast, wat de dood met zich meebrengt. Iemand die God vreest, zal de bijl der bekering aan deze zonde

leggen en die omhouwen. Hij zet deze zonde, evenals Uria, vooraan in de strijd, zodat die gedood moge worden. Hij zal die Izak opofferen. Hij zal zijn rechteroog uittrekken, zodat hij beter kan zien om naar de hemel te reizen.

(4) Een Godvrezend mens wil zich niet overgeven aan zonden die de wereld lichter acht.

Er is niet zoiets als een kleine zonde, en toch kunnen sommige vergelijkerwijs als kleiner aangemerkt worden. Maar een kind van God zal daaraan niet toegeven, als bijvoorbeeld:

- a. Zonden van nalatigheid. Sommigen vinden het geen zaak van groot gewicht, als zij het gebed in het gezin of het persoonlijke gebed nalaten. Die kunnen verscheidene maanden laten voorbijgaan en God hoort nooit iets van hen. Iemand die God vreest, zal het eerder zonder voedsel doen dan zonder gebed. Hij weet dat ieder schepsel van God geheiligd wordt door gebed, 1 Tim. 4:5. Een vogel kan menig christen beschaamd maken: die neemt nooit een druppel water, of het oog is omhoog gericht naar de hemel.
- b. Iemand die God vreest, durft niet toe te geven aan ijdele, luchtige gesprekken en nog veel minder aan wat op vloeken lijkt. Als God ons zal oordelen over ijdele woorden, zal Hij dat niet veel meer doen over lichtvaardig zweren of vloeken?
- c. Iemand die God vreest, durft niet toe te geven aan het lichtvaardig veroordelen van iemand. Sommigen vinden dat een gering iets. Die zullen niet vloeken, maar wel lasteren. Dat is een groot kwaad. Dan kwetst men iemand in hetgeen hem heel dierbaar is. Wie Godvrezend is, past al het oordelen op zichzelf toe. Die veroordeelt zichzelf vanwege zijn zonden, maar die is heel voorzichtig en teer over de goede naam van een ander.

Nuttig gebruik

Als u geteld wilt worden onder het geslacht van de kinderen van God, geef dan niet toe aan enige zonde. Bedenk wat voor kwaad één zonde waarin men leeft, kan doen.

1. Door één zonde behaalt de satan net zoveel voordeel over u als door meer zonden. Een vogelaar kan een vogel aan één vleugel vasthouden. Satan heeft Judas vastgehouden met één zonde.
2. Als men in één zonde leeft, is dat een bewijs dat het hart niet gezond is. Wie één oproerling in zijn huis verbergt, is een verrader van de kroon. Iemand die zich overgeeft aan één zonde, is een verraderlijke huichelaar.
3. Eén zonde maakt plaats voor meer, zoals een kleine dief de deur open kan doen voor meer dieven. Zonden zijn als een ketting aaneen geregen. Eén zonde zal er meer meeslepen. Het overspel van David maakte plaats voor moord. Een zonde komt nooit alleen. Als er slechts één nest is, kan de duivel erop broeden.
4. Eén zonde is evenzeer een verbreken van Gods wet als meer zonden. "Wie in één zal struikelen, is schuldig geworden aan alle", Jac. 2:10. Een koning kan een wet maken tegen een zware misdaad, verraad en moord. Als iemand schuldig is aan een van deze, is hij evenzeer een overtreder van de wet als dat hij aan alle schuldig zou zijn.
5. Als men in één zonde leeft, verhindert deze dat Christus binnenkomt. Eén steen in een waterleiding laat het water niet door. Als men toegeeft aan één zonde, blokkeert die de ziel en laat de stroom van Christus' bloed er niet in.

6. Als men in één zonde leeft, bederft die al de goede plichten. Eén druppel vergif bederft een glas wijn. Abimelech, een bastaard, bracht zeventig van zijn broers om, Richt. 9:5. Eén bastaardzonde verderft zeventig gebeden. Eén dode vlieg bederft een doos zalf.
7. Als men in één zonde leeft, is dat een worm die de vrede uit de consciëntie wegvreet. Die neemt het manna uit de ark weg en de staf blijft alleen over. "Ach, wat ligt er een scorpioen van binnen", Seneca. Eén zonde is een piraat die de christen van zijn troost berooft. Eén ontstemde snaar maakt de hele muziek vals. Als men één zonde in bescherming neemt, bederft die de zuivere klank van de consciëntie.
8. Als men zich aan één zonde overgeeft, zal die ons net zo goed verdoemen als meer zonden. Eén ziekte is al voldoende om te doden. Al is een omheining nog zo sterk gemaakt en men laat er slechts één opening in, dan kan een wild dier erdoor naar binnen en het koren plattrappen. Als men slechts één zonde in de ziel toelaat, laat men een gat open voor de duivel om binnen te komen. Dit is een vergelijking van Chrysostomus: een soldaat kan zijn helm op hebben en zijn borstwapen aan hebben, maar als er slechts op één plaats geen bescherming is, kan de kogel daar naar binnen gaan en kan hij evengoed neergeschoten worden alsof hij geen wapenrusting aan had. Dus als u slechts één zonde koestert, laat u een deel van uw ziel onbeschermd en de kogel van Gods toorn kan daar naar binnen gaan en u doden. Eén zonde kan u buiten de hemel sluiten. En het is zoals Hiëronymus zegt: wat voor verschil maakt het, of men buitengesloten wordt om meer zonden of om één zonde? Pas daarom op om één zonde te koesteren! Eén molensteen laat iemand net zo goed in de zee zinken als honderd molenstenen.
9. Als men één zonde in de ziel herbergt, zal dat ons ongeschikt maken om te lijden. En wat kan een ure van beproeving snel aanbreken! Iemand die zijn schouder bezeerd heeft, kan geen zware last dragen en iemand die een schuld in zijn consciëntie heeft, kan het kruis van Christus niet dragen. Zal iemand die zijn lusten niet kan verloochenen voor Christus, zijn leven wel voor Hem geven? Eén ongedode zonde in de ziel zal de bittere vrucht van afval voortbrengen. Als u daarom u als Godvrezend wilt voordoen, geef dan een scheidbrief aan elke zonde. Dood de Goliath-zonde: "Dat de zonde niet heerse", Rom. 6:12. In het oorspronkelijke staat er: "Laat geen zonde koning over u zijn". Genade en zonde kunnen wel samengaan, maar genade en de liefde tot de zonde niet! Onderhandel daarom niet langer met de zonde, maar vergiet het hartenbloed van elke zonde met de spies van de doding.

20. Iemand die God vreest, is oprecht in al zijn betrekkingen.

Het is niet genoeg, als men in het algemeen God vreest, maar wij moeten in al onze betrekkingen onze Godsvrucht tonen.

1. Wie Godvrezend is, is dat ook als *overheidspersoon*.

De overheid vertegenwoordigt God. Een Godvrezend overheidspersoon hanteert de weegschaal van het recht en geeft iedereen zijn rechten: "Gij zult het aangezicht niet kennen; ook zult gij geen geschenk nemen, want het geschenk verblindt de ogen", Deut. 16:19. Een overheidspersoon moet een zaak oordelen zonder de persoon aan te zien. Wie zich laat omkopen door steekpenningen, is geen rechter, maar is partijdig. Een overheidspersoon moet datgene doen wat "naar de wet is", Hand. 23:3. En opdat hij recht doen mag, moet hij de zaak onderzoeken. Een boogschutter die goed wil schieten, moet eerst het doel zien.

2. Wie Godvrezend is, is dat ook als *predikant*. Predikanten:

- (1) moeten nauwgezet zijn. "Predik het Woord; houd aan tijdelijk, ontijdelijk", 2 Tim. 4:2. Een predikant moet niet ledig gaan. Luiheid is in een predikant evenmin te verontschuldigen als slapen in een schildwacht. Johannes de Doper was "een stem des roependen", Matthéüs 3:3. Een stomme predikant is evenmin van nut als een dode dokter. Een man Gods moet in de wijngaard des Heeren werken. Het was de begeerte van Augustinus, dat de Heere bij Zijn komst hem biddend of prekend zou vinden.
- (2) Moeten kundig zijn. "De lippen der priesters zullen de wetenschap bewaren, en men zal uit zijn mond de wet zoeken", Mal. 2:7. Ter ere van Gregorius Nazianzus staat vermeld, dat hij een oceaan van godgeleerdheid was. De profeten van de oude dag werden "zieners" genoemd, 1 Sam. 9:9. Het is absurd als wij blinde zieners zouden hebben. Christus zei tegen Petrus: "Hoed Mijn schapen", Joh. 21:16. Maar hoe droevig is het, als de herders gehoed moeten worden! Onkunde in een predikant is als blindheid in een oogarts. Onder de wet was degene die melaatsheid aan zijn hoofd had, onrein, Lev. 13:44.
- (3) Moeten eenvoudige predikers zijn, die hun stof en woordkeus moeten aanpassen aan de capaciteit van hun hoorders, 1 Kor. 14:19. Sommige predikanten stijgen graag als arenden hoog op in de lucht in diepzinnige, bovennatuurlijke begrippen en denken dat men hen het meest bewondert, als zij het minst begrepen worden. Degenen die in de wolken preken, in plaats van het geweten van de mensen te raken, schieten over de hoofden heen.
- (4) Moeten ijverig zijn in het bestraffen van de zonden. "Bestraf hen scherpelijk", Titus 1:13. Epifanius zei van Elia, dat hij vuur uit de borsten van zijn moeder had gezogen. Een man Gods moet het vuur van ijver zuigen uit de borsten van de Schrift. Ijver in een predikant is even vanzelfsprekend als vuur op het altaar. Sommigen zijn bang om te bestraffen, net als een zwaardvis die een zwaard aan zijn kop heeft, maar zonder hart is. Zo dragen diegenen het zwaard des Geestes bij zich, maar zij hebben de moed niet het uit te trekken ter bestraffing van de zonde. Hoevelen hebben er kussens onder de okselen van de mensen genaaid, Ezech. 13:18, en hebben hen zo gerust laten slapen, dat zij pas in de hel ontwaakt zijn!
- (5) Moeten heilig zijn in hart en leven.
 - *In hart*. Wat is het droevig als een predikant datgene preekt tot anderen wat hij nooit in zijn eigen ziel gevoeld heeft. Anderen vermanen tot heiligheid en zelf daarvan een vreemdeling te zijn! O, dat dit maar niet al te vaak het geval was! Hoevelen blazen de bazuin des Heeren met een vuile adem!
 - *In leven*. Onder de wet wisten de priesters zich eerst in het wasvat, voor zij het altaar bedienden. Degenen die in het huis des Heeren dienen, moeten eerst van hun grove zonden gewassen worden in het wasvat der bekering. Een predikant moet in zijn leven een wandelende Bijbel zijn. Basilius zegt van Gregorius Nazianzus, dat hij in zijn prediking donderde en in zijn wandel lichtte. Een predikant moet Johannes de Doper nabootsen, die niet alleen een "stem des roependen" was, maar ook een "lichtende kaars", Joh. 5:35. Degenen wier leven in strijd is met hun prediking, onteren hun heerlijk ambt. Zij veranderen hun boeken in drinkbekers! En hoewel zij krachtens hun ambt engelen zijn, zijn zij echter duivels in hun leven, Jeremia 23:15.

3. Wie Godvrezend is, is dat ook als *echtgenoot*.

Hij volvoert die betrekking met liefde: "Gij mannen, hebt uw eigen vrouwen lief", Eféze 5:25. Een wijnstok die zijn ranken om een olm slingert en die omvat, kan een symbool zijn van de zuivere liefde van de huwelijksverhouding. De huwelijks staat zou droevig zijn, als zij door zorgen werd verbitterd en er geen liefde was om haar te verzoeten. Liefde is de beste diamant in de huwelijksring. Izak had Rebekka lief, Gen. 24:67. Liefdeloosheid in deze hechte verbintenis is heel ongelukkig. Bij de heidense schrijvers lezen wij, dat Clytemnestra, de vrouw van Agamemnon, ten einde zich te wreken over een belediging die haar man haar had aangedaan, eerst de sluier van haar kuisheid verscheurde en daarna toestemming gaf voor zijn dood.

Een man behoort zijn liefde aan zijn vrouw te laten blijken door haar gebreken te verbergen, door gelegenheden van twist te vermijden, door zachte, liefderijke uitdrukkingen te gebruiken, door godvruchtige raad te geven, door liefdeblijken te tonen, door hetgeen hij als beminnelijk en deugdzaam in haar ziet, aan te moedigen, door samen te bidden, door haar gezelschap te houden, tenzij hij door dringende zaken opgehouden wordt. Een schipper die zijn schip verlaat en het helemaal overgeeft aan de meedogenloze golven, verklaart daarmee dat hij er geen waarde aan hecht, of veronderstelt dat het geen schatten bevat.

De apostel geeft een goede reden op, waarom er wederzijdse liefde behoort te zijn tussen man en vrouw: "opdat uw gebeden niet verhinderd worden", 1 Petrus 3:7. Waar boosheid de overhand heeft, wordt het gebed onderbroken.

4. Wie Godvrezend is, is dat ook als *vader*.

- a. Een vader moet vrome onderwijzingen druppelsgewijze aan zijn kinderen doorgeven: "Voedt hen op in de lering en vermaning des Heeren", Eféze 6:4. Zo deed Abraham ook: "Want Ik heb hem gekend, opdat hij zijn kinderen en zijn huis na hem zou bevelen en zij den weg des HEEREN houden zouden", Gen. 18:19. Kinderen zijn jonge planten die bevochtigd moeten worden met een goede opvoeding, zodat zij, evenals Obadja, "den HEERE vrezen van hun jonkheid af", 1 Kon. 18:12. Plato heeft gezegd: "Tevergeefs verwacht diegene een oogst die nalatig geweest is in het zaaien". Zo kan ook een ouder niet verwachten enig goed van een kind te oogsten, als hij niet het zaad van gezonde onderwijzing heeft gezaaid. En al zou, ondanks alle raadgeving en vermaning, een kind in zijn zonde sterven, is het toch een geruststelling voor een Godvrezende ouder, als hij bedenkt dat hij, vóór het kind stierf, het geestelijke medicijn heeft gegeven.
- b. Een ouder moet voor zijn kinderen bidden. Monica, de moeder van Augustinus, heeft voor zijn bekering gebeden en iemand zei eens, dat het onmogelijk was, dat een kind van zoveel gebeden en tranen verloren zou gaan. De ziel van uw kind is gevangen in een strik en zult u dan niet bidden dat die "wederom ontwaken mocht uit den strik des duivels", 2 Tim. 2:26. Veel ouders zorgen ervoor dat zij een erfenis voor hun kinderen wegleggen, maar zij leggen geen voorraad gebeden voor hen weg.
- c. Een ouder moet zijn kinderen orde en tucht bijbrengen. "Weer de tucht van den jongen niet; als gij hem met de roede zult slaan, zal hij niet sterven", Spreuken 23:13. De roede slaat het stof en de mot van de zonde eruit. Als men een kind zijn zin geeft en het in goddeloosheid laat begaan, zal dat kind een last zijn in plaats van een zegen. David verwende Adonia: "Zijn vader had hem niet bedroefd van zijn dagen, zeggende: Waarom hebt gij also gedaan?", 1 Kon. 1:6. En naderhand was hij tot hartzeer van zijn vader en wilde hem van de troon stoten. Tucht is een doornheg om de kinderen te stuiten dat zij niet in volle vaart naar de hel lopen.

5. Wie Godvrezend is, is dat ook als *heer des huizes*.

Een Godvrezend iemand bevordert de godsdienst in zijn gezin; hij zorgt dat er zowel Godsvrucht in zijn huis als in zijn hart is: "Ik zal in het midden mijns huizes wandelen, in oprechtheid mijns harten", Psalm 101:2. "Aangaande mij en mijn huis, wij zullen den HEERE dienen", Joz. 24:15. Ik heb gevonden dat er ter ere van Cranmer vermeld staat, dat zijn gezin een kweekplaats van Godsvrucht was. Het huisgezin van iemand die God vreest, is een kleine kerk: "De gemeente die in zijn huis is", Kol. 4:15.

Een kind van God maakt degenen die onder zijn dak wonen bekend met Gods Woord. Hij leest het Woord en maakt dat zijn huis doorgeurd is van gebed. Van de Joden staat geschreven dat zij zowel offers brachten in hun huis als in de tabernakel, Exod. 12:3. Iemand die God vreest, voorziet de zijnen van al het nodige. Hij onderhoudt zijn knechten in gezondheid en ziekte. Hij is niet als die Amelekiet die zich van zijn knecht ontdoed toen hij ziek was, 1 Sam. 30:13, maar eerder als die vrome hoofdman, die Christus verzocht zijn zieke knecht te genezen, Matthéüs 8:5. Iemand die God vreest geeft zijn knechten een goed voorbeeld; hij is ernstig en hemelsgezind in zijn manieren; zijn deugdzaam leven is een goede spiegel voor de knechten in zijn huis om zich daaraan te conformeren.

6. Wie een Godvrezend kind is, is dat ook in *zijn gedragingen*.

Hij eert zijn ouders. Philo, de Jood, plaatste het vijfde gebod in de eerste tafel - alsof kinderen pas de gehele dienst van God volbracht hadden als zij hun ouders eerden. Dit eren van de ouders bestaat in twee dingen:

- a. Door achting te hebben voor hun persoon, wat zowel getoond wordt door nederigheid in spreken als in gebaren. Het tegenovergestelde is, als een kind zich onbehoorlijk gedraagt en een trotse houding aanneemt. Onder de Lacedaemoniërs werd door de overheid bekendgemaakt, dat als een kind zich aanmatigend had gedragen tegenover zijn ouders, het geoorloofd was, dat de vader dat kind onterfde en iemand die hij zelf wilde, mocht benoemen tot zijn erfgenaam.
- b. Door hun bevelen te gehoorzamen: "Gij kinderen, zijt uw ouders gehoorzaam in den Heere", Efése 6:1. Plicht is de rente die kinderen hun ouders betalen over het kapitaal dat zij van hen gekregen hebben. Christus heeft alle kinderen een voorbeeld van gehoorzaamheid aan hun ouders gegeven: "Hij was hun onderdanig", Lukas 2:51. De Rechabieten waren hierin ook voortreffelijk: "En ik zette den kinderen van het huis der Rechabieten koppen vol wijn en bekers voor en zeide tot hen: Drinkt wijn. Maar zij zeiden: Wij zullen geen wijn drinken; want Jonadab, de zoon van Rechab, onze vader, heeft ons geboden, zeggende: Gijlieden zult geen wijn drinken, gij noch uw kinderen, tot in eeuwigheid", Jeremia 35:5, 6. Men vroeg Solon waarom hij onder de vele wetten die hij gemaakt had er niet één was tegen ongehoorzaamheid van kinderen. Hij antwoordde dat dit was, omdat hij dacht dat wel niemand zo goddeloos zou zijn.

God heeft kinderen gestraft die geweigerd hebben de eer van gehoorzaamheid te bewijzen. Absalom, een ongehoorzame zoon, werd in een eik opgehangen tussen hemel en aarde, als was hij voor beide onwaardig. Manlius, een oude man, die tot grote armoede gekomen was en die een rijke zoon had, smeekte hem alleen om een aalmoes, maar hij kon dat niet voor elkaar krijgen. Die zoon onteigende hem als zijn vader en uitte daarbij verwijtende woorden. De arme, oude man liet zijn tranen de vrije loop, als getuigen van zijn droefheid, en ging weg. God sloeg de zoon spoedig daarna met krankzinnigheid, om deze ongehoorzaamheid van hem te

wreken. Hij in wiens hart de vreze Gods woont, is even nauwgezet in het vijfde gebod als in het eerste.

7. Wie Godvrezend is, is dat ook als *knecht*.

"Gij dienstknechten, zijt in alles gehoorzaam uw heren naar het vlees, ... met vreze en beven.", Kol. 3:22; Efëze 6:5. Die vreze des Heeren in dienstknechten moet blijken in:

- a. IJver. De knecht van Abraham heeft snel de zaak die zijn meester hem had toevertrouwd, uitgevoerd, Gen. 24:33.
- b. Opgewektheid. Dienstknechten moeten gewillig zijn, net als de dienstknecht van de hoofdman over honderd: "Als ik tot dezen zeg: Ga, en hij gaat", Lukas 7:8.
- c. Betrouwbaarheid die in twee dingen bestaat:
 - In geen fraude te plegen: "niet onttrekkende", Titus 2:10.
 - In het bewaren van geheimen. De ongezondheid van een maag blijkt hieruit, dat zij wat er in zit niet kan houden en de onoprechtheid van een knecht, als hij niet de geheimen die zijn meester hem heeft toevertrouwd, kan bewaren. d. Stil zijn: "niet tegensprekende", Titus 2:9. Het is beter een fout te herstellen dan deze te vergoelijken. Wat een knecht in zijn werk kan stimuleren, is dit bemoedigende tekstwoord: "Wetende dat gij van den Heere zult ontvangen de vergelding der erfenis; want gij dient den Heere Christus", Kol. 3:24. Als Christus u zou verzoeken wat werk voor Hem te verrichten, zou u dat niet doen? Terwijl gij uw meester dient, dient gij de Heere Christus! Als u vraagt welk salaris u zult ontvangen: "Gij zult de vergelding der erfenis ontvangen".

Eerste nuttig gebruik

Is dit het grote kenmerk van iemand die God vreest, dat hij in alle betrekkingen heilig is? Dan moge de Heere ons genadig zijn. Wat zijn er dan weinigen te vinden die God vrezen! Velen trekken wel de mantel van belijdenis aan. Zij bidden wel en spreken over godsdienstige zaken, maar "Wat is dan dit voor een stem der schapen?", 1 Sam. 15:14. Zij zijn niet Godvrezend in hun betrekkingen. Wat is het erg dat christenen tekortschieten in vroomheid in hun verschillende verbanden.

- Kan men een slecht overheidspersoon Godvrezend noemen? Hij verdraait het recht: "Oordeelt gij billijkheden, gij mensenkinderen? Gij weegt het geweld uwer handen op de aarde", Psalm 58:2, 3.
- Kan men een slechte ouder Godvrezend noemen? Hij leert zijn kinderen nooit iets van de weg ten hemel. Hij is als een struisvogel die wreed is voor zijn jongen, Job 39:18.
- Kan men een slechte patroon Godvrezend noemen? Vele patroons laten hun godsdienst in de kerk achter, net als de voorzanger zijn boek achterlaat. Zij hebben thuis niets van God, hun huis is geen Bethel, maar een Bethaven - geen kleine kerk, maar een kleine hel. Hoeveel patroons zullen op de laatste dag schuld moeten bekennen voor het gericht. Hoewel zij de buik van hun knechten gevuld hebben, hebben zij hun ziel laten verhongeren.
- Kan men een slecht kind Godvrezend noemen? Dat stopt zijn oren toe voor de raad van zijn ouders. Men mag iemand die ontrouw is dan evengoed een goede onderdaan noemen.
- Kan men een slechte knecht Godvrezend noemen? Hij is lui en eigenzinnig; die is eerder geneigd een fout te ontdekken bij een ander dan deze bij hemzelf te verbeteren. Als men iemand die slecht is in zijn verschillende betrekkingen

Godvrezend noemt, is dat een tegenstrijdigheid; dat is het kwade goed noemen, Jesaja 5:20.

Tweede nuttig gebruik

Als wij wensen dat God het goede over ons zal uitspreken, laten wij dan Godsvrucht tonen in onze verschillende betrekkingen. Als wij niet vroom zijn in onze betrekkingen, bederft dat al onze andere goede zaken. Naman was een voornaam man, maar hij was melaats, 2 Kon. 5:1. Dat "maar" bedierf alles. Die en die persoon is bijvoorbeeld een trouwe kerkganger, maar hij verwaarloost zijn plichten in de verschillende betrekkingen. Dat werpt een smet op de schoonheid van al zijn andere daden. Het is net als bij zetwerk: al is de letter nog zo mooi van vorm, als hij niet op de juiste plaats staat, schaadt het de betekenis. Laat iemand dus vele dingen hebben die prijzenswaardig in hem zijn, maar als hij niet vroom is op de juiste plaats en niet nauwgezet is in zijn gedrag in de verschillende betrekkingen, brengt hij de godsdienst schade aan. Er zijn er velen tot wie Christus uiteindelijk, net als tegen de jongeman, zal zeggen: "Nog één ding ontbreekt u", Lukas 18:22. U hebt u niet goed gedragen in de hoedanigheid waarin u in de verschillende betrekkingen stond. Als derhalve onze zaligheid en de eer van onze godsdienst ons dierbaar is, laten wij dan in de kring van onze betrekkingen, waar God ons heeft geplaatst, ons licht laten schijnen.

21. Iemand die God vreest, verricht geestelijke zaken op een geestelijke wijze.

"Want wij zijn de besnijdenis, wij die God in den geest dienen", Fil. 3:3. Geestelijke godsdienst is een zuivere godsdienst: "Zo wordt gij ook zelven, als levende stenen gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren", 1 Petrus 2:5. Geestelijk, niet alleen naar de inhoud, maar ook naar de hoedanigheid. Een onbekeerde leeft óf in een totale verwaarlozing van de plicht, óf anders verricht hij die op een trage, zorgeloze wijze. In plaats van deze wereld te gebruiken *als niet gebruikende*, dient hij God alsof hij Hem niet diende. Iemand die God vreest, doet zijn plicht op een geestelijke wijze. Het gaat hem niet slechts om het verrichten van heilige zaken, maar om het heilig verrichten daarvan.

Vraag. *Wat houdt het in, als men geestelijke plichten op een geestelijke wijze verricht?*
Antwoord. Dat bestaat in drie dingen:

1. Plichten doen uit een geestelijk grondbeginsel, namelijk uit een nieuw beginsel van genade. Iemand kan gaven hebben die bewondering wekken; hij kan de meest zielroerende, verrukkende uitdrukkingen gebruiken; hij moge spreken als een engel die van de hemel afdaalt en toch kunnen zijn plichten niet geestelijk zijn, omdat hij de genade des Geestes mist. Wat een net, onbekeerd iemand ook doet, het is slechts verfijnde natuur. Al kan hij zijn plichten beter doen dan iemand die God vreest, toch kan hij het niet zo goed - wel beter wat betreft het zakelijke en de sier, maar toch niet zo goed, daar hij een vernieuwd beginsel mist. Een wilde appelboom draagt evengoed vrucht als een pippeling. Die vrucht kan dan wel groter en aantrekkelijker lijken voor het oog, toch is het niet zo'n goede vrucht als die andere, omdat die niet van een goede wortel afkomstig is. Zo kan een onbekeerde evenveel plichten doen als een kind van God en die kunnen uitwendig gezien wel heerlijker lijken, maar zij zijn wrang en zuur, omdat zij niet afkomstig zijn van de zoete, liefelijke wortel van genade. Een waar kind van God geeft de Heere de wijn die afkomstig is van de zuivere druif van de Geest.

2. Als men plichten geestelijk verricht, doet men die met de grootste inspanning. Een christen is heel ernstig en tracht zijn gedachten zo dicht mogelijk bij het werk te houden: "om den Heere wel aan te hangen, zonder herwaarts en derwaarts getrokken te worden", 1 Kor. 7:35.

Vraag. Maar kan een kind van God geen afzwervende gedachten hebben tijdens zijn plicht?

Antwoord. Jawel, de droeve ervaring bewijst dat. De gedachten kunnen in het gebed overal heen vliegen. De gelovigen worden wel sterren genoemd en zij zijn menigmaal bij het doen van hun plicht dwalende sterren. Het hart is dan als kwikzilver, dat niet stil staat. Het is dan moeilijk om twee gedachten aan elkaar te rijgen. Wij kunnen ons hart niet zo afsluiten, of afleidende gedachten komen als de wind naar binnen. Hiëronymus klaagt over zichzelf. "Soms", zegt hij, "als ik in de dienst des Heeren bezig ben, wandel ik in de gangen of ben ik mijn rekeningen aan het opmaken". Maar deze afdwalende gedachten in degenen die God vrezen, worden niet geduld: "Ik haat ijdele gedachten", Psalm 119:113, (Engelse vertaling). Die komen binnen als gasten die niet welkom zijn, die zodra zij ontdekt worden, eruit gedreven worden.

Vraag. Waar komen deze afleidende gedachten in de kinderen Gods vandaan?

Antwoord.

- (1) Van de verdorvenheid van hun natuur. Dat is nu de modder die het hart opwerpt.
- (2) Ook wel van satan. Als de duivel ons niet kan beletten de plicht te verrichten, zal hij ons in de plicht hinderen. Als wij voor het aangezicht des Heeren verschijnen, staat hij aan onze rechterhand om ons te weerstaan, Zach. 3:1. Evenals bij iemand die gaat schrijven en er staat een ander achter zijn elleboog die hem een duw geeft, zodat hij niet gelijkmatig kan schrijven. Satan zal ijdele voorwerpen voor de verbeelding plaatsen om ons af te leiden. De duivel is geen tegenstander van vormelijkheid, maar van vurigheid. Als hij ziet dat wij met alle ernst God gaan zoeken, fluistert hij andere dingen in onze oren, zodat wij nauwelijks onze aandacht kunnen houden bij wat wij doen.
- (3) Deze afdwalende gedachten kunnen uit de wereld opkomen. Dit ongedierte is een gebroed uit de aarde. Wereldse bezigheden stromen soms onze plichten binnen en terwijl wij tot God spreken, praat ons hart met de wereld: "Zij zitten voor uw aangezicht als Mijn volk, ... maar hun hart wandelt hun gierigheid na", Ezech. 33:31. Als wij naar het Woord luisteren of wij mediteren, klopt er gewoonlijk een of andere wereldse zaak op de deur en wij zijn zo weggeroepen van de plicht die wij aan het verrichten zijn. Het is met ons net als met Abraham die ging offeren - de vogels daalden neer op het offer, Gen. 15:11.

Vraag. Hoe kunnen wij deze afdwalende gedachten kwijtraken, zodat wij meer geestelijk bezig mogen zijn in de plichten?

- a. Vestig uw ogen op Gods heiligheid. Wie wij dienen, is een heilig God en als wij tot Hem bidden, kan Hij het niet toestaan dat wij met ijdelheid van doen hebben. Als een onderdaan van de koning tot hem spreekt, zal hij dan toestaan dat hij met een veer speelt? Zal God harten zo licht als een veer verdragen? Wat zijn de engelen devoot en eerbiedig! Zij bedekken hun aangezichten en roepen: "Heilig, heilig, heilig".
- b. Denk toch eens aan het grote belang van de plichten waaraan wij gebonden zijn. Zoals David het gezegd heeft, toen het de bouw van een huis voor de HEERE betrof: "dit werk is groot", 1 Kron. 29:1. Als wij het Woord horen, is dat "een

groot werk". Dit is het Woord waarnaar wij geoordeeld zullen worden. Als wij bidden, is dat een groot werk. Dan smeken wij voor het leven van onze ziel en is het dan een tijd om te beuzelen?

- c. Leg ook uw gevoelens in de plicht. Het is de aard van de liefde om het innerlijk aan het voorwerp te hechten. De gedachten van iemand die verliefd is, zijn bij de persoon die hij liefheeft en daarvan kan niets zijn gedachten afleiden. De gedachten van iemand die de wereld lief heeft, zijn daar altijd mee vervuld. Als in ons hart meer het vuur der liefde aanwezig was, was het meer gevestigd op onze plicht en o, wat zouden wij dan een goede reden hebben om onze plicht lief te hebben. Is dat niet de rechtstreekse weg naar de hemel? Ontmoeten wij hierin de Heere niet? Kan de bruid ergens beter zijn dan in het gezelschap van haar Bruidegom? Waar kan de ziel beter zijn dan in de nabijheid van God?
- d. Denk toch aan het kwaad dat deze ijdele, verstrooiende gedachten kunnen aanrichten. Zij besmetten onze plichten; zij beletten de vurigheid; zij verraden grote oneerbiedigheid; zij verzoeken de Heere Zijn oor van ons af te wenden. Waarom zouden wij denken dat God acht slaat op onze gebeden, als wij zelf er nauwelijks acht op geven?

3. Wij verrichten plichten op geestelijke wijze, als wij ze in het geloof doen: "Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode geofferd dan Kaïn", Hebr. 11:4. In de heilige olie voor de tabernakel werden verschillende specerijen gemengd, Exod. 30:34. Geloof is de liefelijke specerij die met de plicht gemengd moet worden. Wij doen God onrecht als wij twifelen aan Zijn genade of aan Zijn waarheid. Een christen kan zijn ziel wagen op het geopenbaarde geloof van de hemel.

Eerste nuttig gebruik

Wat zijn diegenen ver van de Godsvrees die in hun godsdienst ongeestelijk zijn, die hun plichten niet doen uit een vernieuwd beginsel en met de uiterste inspanning van de ziel, maar louter om hun geweten de mond te stoppen! Vele mensen gaan niet verder dan alleen maar de plichten doen, maar zij letten er niet op hoe zij die doen. God beoordeelt onze plichten niet naar de lengte, maar naar de liefde! Als men God afscheept met de droesem van de plicht, mag Hij dan niet zeggen, zoals bij Jesaja: "Zou het zulk een vasten zijn dat Ik verkiezen zou?" (Jesaja 58:5. "Zijn dat de plichten die Ik van u vraag? Ik heb gevraagd om het hart en de geest en u brengt slechts het geraamte van de plicht. Zou dat Mij behagen?"

Tweede nuttig gebruik

Laten wij tonen dat wij Godvrezend zijn door geestelijker te zijn in de plichten. Het gaat niet om de kwantiteit, maar om de kwaliteit. Het gaat er niet om hoe veel wij doen, maar hoe goed wij het doen. Een muzikant wordt niet geprezen omdat hij lang gespeeld heeft, maar omdat hij goed gespeeld heeft. Wij moeten niet slechts datgene doen wát God voorschrijft, maar zoáls Hij het voorschrijft. O, hoevelen zijn er ongeestelijk in geestelijke zaken! Zij bieden hun godsdienst aan, maar niet hun hart. Zij geven de Heere de huid, maar niet het vet van het offer. "God is een Geest", Joh. 4:24) - en het is de geestelijkheid van de plicht die Hem het meest behaagt: "om geestelijke offeranden op te offeren die Gode aangenaam zijn", 1 Petrus 2:5. De geest van de wijn is het beste. Zo is ook het geestelijk deel van de plicht het beste: "zingende en psalmende den Heere in uw hart", Efése 5:19. Het is het hart dat deze muziek maakt. Het geestelijk verrichten van de plicht geeft er leven aan. Zonder dat is

het bidden dood, het horen dood - en dode dingen zijn niet aangenaam. Een dode bloem heeft geen schoonheid, een dode borst heeft geen zoetheid.

Vraag. *Wat kunnen wij doen om de plichten opeen geestelijke wijze te verrichten?*

1. Laat de ziel rein gehouden worden. Wellust bedwelmt en ontmoedigt iemand. Onthoud u van elke zweem van onreinheid, Jak. 1:21. Hout dat vol vocht zit, zal niet gemakkelijk branden en een hart dat doordrenkt is van de zonde, is niet geschikt om in heilige vroomheid te ontvlammen. Kan iemand die zijn vleselijke lusten voedt, geestelijk zijn in zijn godsdienst? "Hoererij en wijn en most neemt het hart weg", Hos. 4:11. Elke zonde waarin men leeft, neemt het hart weg. Zo iemand heeft geen hart om te bidden of te mediteren. Hoe levendiger het hart is in de zonde, hoe meer het afsterft in de plicht.
2. Als wij geestelijk wensen te zijn in onze plichten, laten wij dan deze twee dingen in ons gemoed overdenken:
 - a. Het voordeel dat wij verkrijgen uit een plicht die op een geestelijke wijze wordt verricht. Dat verzwakt de verdorvenheid; het vermeerdert de genade; het verijdt de satan; het versterkt onze gemeenschap met God; het brengt vrede aan in de consciëntie; het verschaft genaderijke weldaden en het laat het hart altijd achter in een betere gestalte.
 - b. Het gevaar van plichten te verrichten op een ongeestelijke wijze. Dan is het alsof wij die niet gedaan hebben. Want wat niet met het hart gedaan wordt, is niet gedaan. Als men plichten op slordige wijze verricht, verandert men de middelen der genade in oordelen. Daarom zijn er velen die, al doen zij vaak hun plichten, er slechter vandaan komen. Als een medicijn niet goed bereid is en de bestanddelen niet goed gemengd zijn, is dat voor het lichaam even slecht als vergif. Als plichten niet goed verricht zijn, laten zij ook het hart harder en zondiger achter dan tevoren. Ongeestelijk verrichte plichten brengen vaak tijdelijke oordelen teweeg: "De HEERE, onze God heeft onder ons een scheur gedaan, omdat wij Hem niet gezocht hebben naar het recht", 1 Kron. 15:13. Daarom laat God ook breuken komen in gezinnen en families, omdat men Hem niet dient op de wijze en met de betamelijke orde die Hij vereist.
 - c. Als wij wensen dat onze plichten geestelijk zijn, moet ons hart geestelijk worden. Een aardsgezind hart kan in de plicht niet geestelijk zijn. Laten wij God smeken om een geestelijke smaak, om zoetheid te proeven in heilige zaken. Vanwege het ontbreken van een geestelijk hart gaan wij zonder blijdschap tot onze plicht en komen wij er vandaan zonder voordeel. Als iemand wil dat de raderen van zijn horloge regelmatig lopen zullen, moet hij de veer repareren. Christen, als u wilt dat u in uw plichten geestelijker te werk zult gaan, moet u de veer van uw hart herstellen.

22. Iemand die God vreest, is grondig geoefend in de godsdienst.

Hij gehoorzaamt elk gebod van God: "Ik heb gevonden David, den zoon van Jesse; een man naar Mijn hart, die al Mijn wil zal doen", Hand. 13:22. In het Grieks staat er: "al Mijn willen". Iemand die God vreest, streeft ernaar om naar de volle lengte en breedte van Gods wet te wandelen. Op elke gebod staat hetzelfde stempel van de Goddelijke autoriteit en degene die God vreest, gehoorzaamt zowel het ene gebod als het andere. "Dan zou ik niet beschaamd worden, wanneer ik merken zou op al Uw geboden", Psalm 119:6. Iemand die God vreest, doorloopt het geheel van de godsdienst zoals de zon de zodiac, de tekenen van de dierenriem doorloopt. Wie een

tiensnarig instrument bespeelt, moet elke snaar aanraken, anders verknoeit hij de muziek. De tien geboden kunnen vergeleken worden met een tiensnarig instrument. Wij moeten elk gebod gehoorzamen, elke snaar aanslaan, anders kunnen wij geen liefelijke muziek in de godsdienst maken. Ware gehoorzaamheid is kinderlijk. Het betaamt een kind zijn ouders te gehoorzamen in alle billijke, eenvoudige bevelen. Gods geboden zijn als de gordijnen van de tabernakel, die met striklisjes aan elkaar bevestigd waren. Zij zijn als een gouden keten waar alle schakels aan elkaar vastzitten. Iemand die gewetensvol is, zal niet moedwillig één schakel van deze keten breken. Als één gebod overtreden wordt, is de hele keten verbroken: "Want wie de hele wet zal houden, en in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan alle", Jac. 2:10. Het opzettelijk verbreken van één van Gods geboden brengt schuld over iemand en stelt hem bloot aan de vloek van de hele wet. Ware gehoorzaamheid is algemeen en uniform. Een vernieuwd hart wijst, evenals de naald, in de richting waarheen de magneet trekt.

Dit is een groot verschil tussen een kind van God en een huichelaar. De huichelaar plukt hier en daar en kiest in de godsdienst. Hij zal enkele plichten doen die gemakkelijker zijn en die zijn hoogmoed en eigenbelang strelen, maar van andere plichten neemt hij geen notitie: "Gij vertient de munte en de dille en den komijn en gij laat na het zwaarste der wet, namelijk het oordeel en de barmhartigheid en het geloof", Matthéüs 23:23. Warm lopen voor sommige plichten van de godsdienst terwijl de andere u koud laten, is een symptoom van een ongezonde christen. Jehu was ijverig in het uitroeien van de afgoderij van de Baäl, maar liet de gouden kalveren van Jerobeam staan, 2 Kon. 10:29. Dit toont ons, dat mensen die maar half goed doen, niet gezond zijn in de waarheid. Als uw knecht een deel van het werk dat u hem opgedragen hebt, zou doen en de rest zou nalaten, hoe zou u dat vinden? De HEERE zegt: "Wandel voor Mijn aangezicht en zijt oprecht", Gen. 17:1. Hoe kan ons hart oprecht zijn tegenover God, als wij Hem bedriegen? Als wij sommige dingen wel doen en andere nalaten? Wie goed doet, doet dit algemeen. "Hier ben ik, vader, beveel maar wat u wilt", Plautus.

Er zijn tien plichten waartoe de Heere roept, die door iemand die God vreest gewetensvol verricht zullen worden en deze plichten kunnen inderdaad ook dienen als zovele andere kenmerken en toetsstenen om onze Godsvrees te toetsen:

1. Iemand die God vreest, zal dikwijls zijn hart ter verantwoording roepen.

Hij neemt de lamp van Gods Woord en doorzoekt zijn innerlijk: "Ik overleide in mijn hart en mijn geest onderzocht", Psalm 77:6. Een ziel die genade heeft, onderzoekt of hij soms een plicht nagelaten heeft, of een zonde gekoesterd heeft. Hij onderzoekt zijn kenmerken voor de hemel. Zoals hij zijn goud maar niet te goeder trouw aanneemt, zo zal hij ook zijn genade niet zomaar aannemen. Hij is een geestelijke koopman. Hij telt de bezittingen van zijn ziel op, om te zien wat hij waard is. Hij stelt in zijn huis orde op zaken. Zich herhaaldelijk rekenschap afvragen houdt God en het geweten te vriend. Iemand die vleeselijk is, kan dit hartenwerk niet doorstaan; die is onwetend van hetgeen in zijn ziel omgaat. Die is als iemand die wel bekend is in den vreemde, maar een vreemdeling is in zijn eigen land.

2. Iemand die God vreest, brengt veel tijd door in het eenzame gebed.

Hij heeft zijn vaste uren voor het eenzame gebed. Toen Jakob alleen overbleef, worstelde hij met God, Gen. 32:24. Als iemand met genade alleen is, worstelt hij ook in het gebed en wil God niet loslaten tot hij een zegen ontvangt. Een Godvrezend christen gebruikt ogen des geloofs en knieën des gebeds. Huichelaren die niets van de

godsdienst bezitten behalve de buitenkant willen graag gezien worden. Christus heeft hen gekarakteriseerd: "Die plegen gaarne, op de hoeken van de straten staande te bidden, opdat zij van de mensen mogen gezien worden", Matthéüs 6:5. De huichelaar is vroom in de kerk. Daar staart iedereen hem aan, maar hij is een vreemdeling van eenzame gemeenschap met God. Hij is een heilige in de kerk, maar een atheïst in het verborgene. Een ware christen beoefent verborgen gemeenschap met de hemel. Het eenzame gebed houdt de oefening van de Godzaligheid gaande. Als men de verborgen heiligheid aflegt, wordt het hart van de godsdienst doorstoken.

3. Iemand die God vreest, is ijverig in zijn beroep.

Hij zorgt ervoor dat hij zijn gezin kan onderhouden. De kerk moet de winkel niet buitensluiten. Perkins heeft gezegd: "Hoewel iemand begiftigd is met uitmuntende gaven, het Woord met eerbied hoort, het sacrament ontvangt, als hij echter niet de plichten van zijn beroep nakomt, is alles louter huichelarij". De godsdienst heeft nooit een vergunning voor ledigheid gegeven: "Sommigen onder u wandelen ongeregeld, niet werkende, Doch de zodanigen bevelen en vermanen wij door onzen Heere Jezus Christus, dat zij met stilheid werkende hun eigen brood eten", 2 Thess. 3:11, 12. Het brood dat het lekkerst smaakt, heeft men verkregen met het meeste zweet. Iemand die God vreest, zou liever vasten dan het brood der luiheid eten. Christenen met een ijdele belijdenis praten wel over leven door het geloof, maar zij oefenen geen beroep uit. Zij zijn als de lelies in het veld: "zij arbeiden niet en spinnen niet", Matthéüs 6:28. Iemand die ledig loopt, is een tennisbal van de duivel, die hij op en neer slaat met verzoeken tot de bal uiteindelijk buitenspel raakt.

4. Iemand die God vreest, legt zichzelf beperkingen op in geoorloofde zaken.

Hij is matig met betrekking tot ontspanning en maaltijden. Hij doet slechts zoveel aan het herstel van gezondheid, dat het hem beter bekwaamt voor de dienst des Heeren. Hiëronymus leefde heel matig: zijn maaltijd bestond uit enkele gedroogde vijgen en koud water. En Augustinus zegt in zijn "Belijdenissen": "Heere, U hebt mij geleerd mijn voedsel te gebruiken als mijn medicijn". Als de teugel van de rede reeds de begeerte inperkt, dan moet de toom van de genade dat nog veel meer doen. Het leven van een zondaar is redeloos; de vraat voedt zich zonder vrees, Judas :12, en de dronkaard drinkt zonder zijn verstand te gebruiken. Te veel olie smoort de lamp, terwijl een kleinere hoeveelheid hem helderder doet branden. Iemand die God vreest, hanteert de gouden teugel van matigheid en zal niet toelaten dat zijn tafel hem een strik wordt.

5. Iemand die God vreest, is bezorgd voor zedelijke oprechtheid.

Hij is zowel nauwgezet in rechtvaardigheid als in vroomheid. De Schrift heeft die beide samengevoegd: "Dat wij hem dienen zouden, in heiligheid en gerechtigheid", Lukas 1:74, 75. Heiligheid: dat is de eerste tafel; gerechtigheid: dat is de tweede tafel. Hoewel iemand zedelijk oprecht kan zijn en toch niet Godvrezend, kan echter niemand Godvrezend zijn, tenzij hij zedelijk oprecht is. Deze zedelijke oprechtheid wordt gezien in onze omgang met mensen. Iemand die God vreest, houdt er die gulden regel op na: "Alle dingen dan, die gij wilt, dat u de mensen zouden doen, doet gij hun ook alzo", Matthéüs 7:12. In het doen van zaken is er drieërlei onrechtvaardigheid:

- a. Het gebruik van valse gewichten. "In des koopmans hand is een bedriegelijke weegschaal", Hos. 12:8. Als mensen hun gewichten lichter maken, maken zij hun zonden zwaarder: "Verkleinende de efa", Amos 8:5. De efa was een maat die men bij de verkoop gebruikte. Zij verkleinden de efa; zij gaven maar een krappe maat.

Iemand die God vreest en de Bijbel in de ene hand neemt, durft in de andere hand geen valse gewichten te houden.

- b. Het gehalte van de koopwaar verlagen: "dan zullen wij het kaf van het koren verkopen", Amos 8:6. Zij kozen de beste graankorrels eruit en verkochten de slechtste tegen dezelfde prijs als de beste. "Uw wijn is vermengd met water", Jesaja 1:22. Zij versneden hun wijn en maakten echter hun klanten wijs dat die van zuivere druiven afkomstig was.
- c. Veel meer vragen dan de goederen waard zijn. "Daarom, wanneer gij aan uw naaste wat veilbaars verkopen zult, dat niemand de een de ander verdrukke", Lev. 25:14. Iemand die God vreest, handelt nauwgezet, maar vraagt niet buitensporig. Die zal zo verkopen dat hij eruit kan komen, maar niet om de ondergang van een ander te bewerken. Zijn motto is: "een ongerlijk geweten te hebben bij God en de mensen", Hand. 24:16.

De huichelaar scheidt deze twee die God samengevoegd heeft: rechtvaardigheid en heiligheid. Hij wendt voor rein te zijn, maar hij is niet rechtvaardig. Als men voorgeeft christen te zijn en men gebruikt valse misleiding, en als men onder de dekmantel van vroomheid de zeden verwaarloost, dan brengt men de godsdienst in verachting. Iemand die God vreest, neemt zowel de eerste als de tweede tafel nauwgezet waar.

6. Iemand die God vreest, zal degenen die hem onrecht aangedaan hebben vergeven, maar de wraak is zoet bij de natuurlijke mens.

Iemand die genade aan zijn ziel heeft, ziet beledigingen door de vingers, vergeet onrecht hem aangedaan en acht het een grotere overwinning als hij een vijand voor zich wint door geduld dan door geweld. Het is echt heldhaftig, als men "het kwade overwint door het goede", Rom. 12:21. Hoewel ik een vijand niet zou kunnen vertrouwen, toch zou ik proberen hem lief te hebben. Ik reken hem niet tot mijn geloofsopvatting, maar houd hem niet buiten mijn gebed, Matthéüs 5:44.

Vraag. Maar gelukt het aan ieder die God vreest zijn vijanden te vergeven, ja die lief te hebben?

Dat doet hij op een evangelische wijze. Dat wil zeggen:

- a. In zoverre hij daarmee instemt. Hij houdt het zijn oordeel voor dat het iets is wat hij behoort te doen: "met mijn gemoed dien ik de wet Gods", Rom. 7:26.
- b. In zoverre hij daarover bedroefd is. Iemand die God vreest, treurt over het feit dat hij zijn vijanden niet meer kan liefhebben: "Ik, ellendig mens", Rom. 7:24. O, dat lage, verdorven hart van mij, dat zoveel barmhartigheid heeft ontvangen en dat zo weinig daarvan kan laten zien! Talentponden zijn mij vergeven, maar ik kan nauwelijks een penning vergeven.
- c. In zoverre hij voor hen kan bidden. Iemand die God vreest, bidt of God hem een hart wil geven om zijn vijanden lief te hebben. «Heere, ruk die wortel van bitterheid bij mij uit, laat mijn hart doorgeurd worden van liefde, maak mij een duif zonder gal».
- d. In zoverre hij het probeert te doen. Iemand die God vreest, neemt zich voor in de kracht van Christus te strijden tegen alle rancune en kwaadaardigheid van geest. Dat is op evangelische wijze onze vijanden liefhebben. Een goddeloze kan dit niet; zijn boosheid bruist op tot wraak.

7. Iemand die God vreest, gaat de ellende van de kerk ter harte.

"Wij weenden, als wij gedachten aan Sion", Psalm 137:1. Ik heb gelezen van bepaalde bomen, dat als men hun bladeren kneust of maar aanraakt, de andere bladeren zich beginnen samen te trekken en te verschrompelen en een tijd lang slap hangen. Onder christenen bestaat zo'n geestelijk medelijden. Als Gods kerk in andere delen lijdt, voelt men zich als het ware aangetast in zijn eigen persoon. Ambrosius verhaalt, dat toen Theodosius op zijn laatste ziekbed lag, hij meer bekommerd was over de kerk des Heeren dan over zijn eigen ziekte. Toen Aeneas graag het leven van Anchises had gered, zei hij: "Het is verre van mij dat ik zou willen leven, als Troje onder de puinhopen bedolven ligt". In de muziek zijn er twee harmoniërende klanken, als men de ene aanslaat, merkt men dat de ander ook gaat trillen alsof die ook aangeroerd is.

Als de Heere anderen slaat, is iemand die God vreest diep geroerd: "mijn ingewand rommelt als een harp", Jesaja 16:1 l.

Hoewel de zaken bij een kind van God in zijn persoonlijke leven voorspoedig gaan en hij in een cederen huis woont, doet het hem toch leed, als hij ziet dat het in het openbare leven slecht gaat. Koningin Esther genoot de gunst van de koning en alle genoegens van het hof, maar toen er een bevelschrift werd getekend dat bloedstorting voorspelde, namelijk de dood van de Joden, treurde en vastte zij en waagde haar eigen leven om haar volk te redden.

8. Iemand die God vreest, is tevreden met zijn tegenwoordige omstandigheden.

Als de levensstandaard minder wordt, wordt zijn gemoed getemperd naar de omstandigheden. Cato zei: "Velen maken mij verwijten omdat ik in nood verkeer ewik verwijt hen omdat zij geen nood kunnen verdragen". Iemand die God vreest, geeft een eerlijke verklaring aan de voorzienigheid. Als God een bittere beker voor hem klaarmaakt, zegt hij: "Dit is mijn dieetdrank; die moet mij reinigen en mijn ziel goed doen". Daarom is hij ten eerste tevreden, Fil. 4:11.

9. Iemand die God vreest, is vruchtbaar in goede werken, Titus 2:7.

Het Hebreeuwse woord voor Godvrezend, *chasic*, betekent "barmhartig", het geeft te kennen dat Godvrezend en liefdadig van hetzelfde gewicht zijn, een en hetzelfde. Iemand die God vreest, geeft de hongerigen eten en kleedt de naakten: "De ganse dag ontfermt hij zich", Psalm 37:26. De vromere soort Jood deelt tot op de dag van vandaag het tiende deel van zijn bezittingen uit aan de armen en een spreekwoord bij de Joden is: "Geef de tiende en ge zult rijk worden". De huichelaar heeft het alleen maar over geloof en helemaal niet over werken, net als de laurier die alleen maar bloesem voortbrengt en geen vrucht draagt.

10. Iemand die God vreest, zal vervolgd worden.

Hij is met Christus getrouwd, hoewel hij geen ander bezit op zijn naam heeft dan het kruis. Hij lijdt vrijwillig en met dapperheid van geest, Hebr. 11:35. Argerius schreef een brief aan zijn vriend met als opschrift: "Uit de liefelijke tuinen van de Ieonische gevangenis". De gezegende martelaren die de gehele wapenrusting Gods aangedaan hadden, namen door hun moed de scherpste van de vervolging weg. De jeneverbesstruik geeft de heerlijkste schaduw en de heetste brandstof. Zo maakt de vervolging de kool der liefde heter en de schaduw des doods koeler.

Zo beweegt iemand die God vreest zich langs de hele kring van godsdienstige plichten en gehoorzaamt God in alles wat Hij maar beveelt.

Vraag. Maar het is toch onmogelijk dat iemand wandelt naar de volle omvang van Gods wet en zo God geheel en al volgt?

Er is een tweërlei gehoorzamen van Gods wet.

- De eerste is volmaakt, als men alles doet, wat de wet vereist. Dat kunnen wij in dit leven niet bereiken.
- Ten tweede is er een onvolmaakte gehoorzaamheid die in Christus wordt aanvaard. Die bestaat in vier dingen:
 - a. Het goedkeuren van al Gods geboden: "Het gebod is heilig en rechtvaardig en goed ... Ik stem de wet toe dat zij goed is", Rom. 7:12, 16. Hier is zowel goedkeuring als instemming.
 - b. Een zoete verlustiging in Gods geboden: "En ik zal mij vermaken in Uw geboden, die ik liefheb", Psalm 119:47.
 - c. Een hartelijke begeerte om te wandelen naar al Gods geboden: "Och, dat mijn wegen gericht werden, om Uw inzettingen te bewaren", Psalm 119:5.
 - d. Een werkelijke poging om op het pad van elk gebod te treden: "Ik heb mijn voeten gekeerd tot Uw getuigenissen", Psalm 119:59. Dit alles acht God volmaakte gehoorzaamheid en Hij neemt dat gaarne als goed op. Zacharias had zijn gebreken; hij twijfelde door ongeloof, waarom hij met stomheid werd geslagen. Toch staat er, dat hij "wandelde in al de geboden en rechten des Heeren, onberispelijk", Lukas 1:6, omdat hij van harte trachtte God in alle dingen te gehoorzamen. Evangelische gehoorzaamheid is waar wat het wezen betreft, al is zij niet volmaakt in trappen en waarin men tekort komt, daar legt Christus Zijn verdiensten in de weegschaal en dat geeft het volle gewicht.

23. Iemand die God vreest, wandelt met God.

"Noach wandelde met God", Gen. 6:9. De tijd waarin Noach leefde, was erg verdorven: "De boosheid des mensen was menigvuldig op de aarde", vers 5. Maar de ongerechtigheid van de tijd kon Noach niet van zijn wandel afhouden. "Noach wandelde met God". Noach wordt wel genoemd "de prediker der gerechtigheid", 2 Petrus 2:5.

1. *Noach predikte door de leer.* Zijn prediking, zeggen sommige van de rabbijnen, was in deze geest: "Keert u af van uw boze wegen, zodat de wateren van de zondvloed niet over u zullen komen en het hele geslacht van Adam zullen afmaaïen".
2. *Noach preekte met zijn leven.* Hij preekte met zijn ootmoed, geduld, heiligheid: "Noach wandelde met God".

Vraag. *Wat is dat, met God wandelen?*

Wandelen met God houdt vijf dingen in:

- a. Wandelen als onder het oog van God. Noach had ontzag voor de Godheid. Iemand die God vreest, plaatst zichzelf als in Gods tegenwoordigheid, wetend dat Zijn rechter hem gadeslaat: "Ik stel den HEERE geduriglijk voor mij", Psalm 16:8. Davids ogen waren daar voortdurend.
- b. De gemeenzaamheid en de intimiteit die de ziel met God heeft. Vrienden wandelen samen en troosten elkaar. Degenen die God vrezen, maken hun verzoeken bij God bekend en Hij maakt hun Zijn liefde bekend. Er is een zoete omgang tussen God en Zijn volk: "Onze gemeenschap, (Grieks: koinonia) is met den Vader en Zijn Zoon Jezus Christus", 1 Joh. 1:3.
- c. Wandelen boven de aarde. Iemand die God vreest, is verheven boven alle ondermaanse voorwerpen. Iemand die met God wandelt, moet heel hoog opstijgen. Een dwerg kan niet tussen de sterren wandelen en een dwergachtige, aardsgezinde ziel kan ook niet met God wandelen.

- d. Zichtbare Godsvrucht. Wandelen is een zichtbare gestalte. Genade moet voor de toeschouwers zichtbaar zijn. Wie in zijn gedrag iets van God vertoont, wandelt met God. Hij straalt een bijbels gedrag uit.
- e. Een voortdurend toenemen in de genade. Het is niet slechts een stap, maar een wandel. Het is een voortgang tot de volmaaktheid. Iemand die God vreest, gaat niet in het midden van zijn reis neerzitten, maar gaat voort tot hij "het einde van zijn geloof" bereikt, 1 Petrus 1:9. Hoewel een kind van God van het pad kan dwalen, is hij toch niet geheel van de weg af. Hij kan door zwakheid naast de weg stappen, net als Petrus, maar hij herstelt zich weer door bekering en gaat voort in toenemende heiligheid: "De rechtvaardige zal zijn weg vasthouden", Job 17:9.

Eerste nuttig gebruik

Zie hieruit, hoe ongepast het is degenen die niet met God wandelen aan te merken als Godvrezenden. Die willen wel Noachs kroon hebben, maar zij houden niet van Noachs wandel. De meesten worden gevonden in het duistere pad van de duivel: "Velen wandelen anders, van wie, ik nu ook wenende zeg, dat zij vijanden des kruises van Christus zijn", Fil. 3:18.

1. Sommigen zullen het wandelen met God wel aanprijzen en zeggen dat het het meest zeldzame leven in de wereld is, maar zij zullen zelf niet één voet op die weg zetten. Allen die de wijn aanprijzen, betalen de kosten niet! Menig vader beveelt de deugd aan bij zijn kind, maar hij stelt het zelf geen voorbeeld.
 2. Anderen wandelen een paar stappen op de goede, oude paden, maar zij keren weer terug, Jeremia 6:16. Als de wegen des Heeren niet goed zijn, waarom hebben zij die dan ingeslagen? Als die goed zijn, waarom hebben zij die dan verlaten? "Want het ware hun beter, dat zij den weg der gerechtigheid niet gekend hadden, dan dat zij, dien gekend hebbende, weder afloeren van het heilige gebod, dat hun overgegeven was", 2 Petrus 2:21.
 3. Anderen lasteren het wandelen met God als een droefgeestige zaak en betitelen degenen die niet zo ijverig zijn als gelukkiger mensen. Dit beschouwt de Heere als godslastering: "Men zal kwaad spreken van de weg der waarheid", 2 Petrus 2:2, Engelse vertaling. In het Grieks staat er: "die zal gelasterd worden".
 4. Anderen spotten met het wandelen met God, alsof het een weg vol van dwaze en grote nauwgezetheid was: "Wat, wilt u ook bij de fijnen horen? Wilt u wijzer zijn dan anderen?" Er zijn mensen die, als het in hun vermogen lag, de heiligheid uit de wereld zouden weghonen. De stoel van de spotter staat aan de mond van de hel, Spreuken 19:29.
 5. Anderen wandelen, in plaats van met God, naar het vlees, 2 Petrus 2:10.
 - (1) Die wandelen naar hun vleselijke opvattingen.
 - (2) Die wandelen naar hun vleselijke lusten.
- (1) Zij wandelen naar hun vleselijke opvattingen. Dat zijn er zes:
- a. Dat het 't beste is, als men doet wat de meesten doen, als men zich richt naar de koers van deze wereld - met de trend meegaan, niet een nieuw hart ontvangen, maar een nieuwe gewoonte aannemen.
 - b. Dat het verstand de hoogste rechter en beslisser is in zaken aangaande de godsdienst. Wij moeten niet meer geloven dan wij kunnen waarnemen. Dat iemand dwaas moet worden om wijs te kunnen zijn, gezaligd moet worden louter door de gerechtigheid van een Ander, geheel behouden moet worden door alles te

verliezen dat zal de natuurlijke mens in geen geval in zijn geloofsbelijdenis opnemen.

- c. Dat een beetje godsdienst wel zal voldoen. De levenloze vorm mag in het beleid best gehandhaafd worden, maar ijver is dwaasheid. De wereld denkt dat die godsdienst het beste is die evenals bladgoud zo veel mogelijk is uitgedund.
- d. Dat de weg die aan verdrukking bloot staat, niet goed is. Een stok, al is die recht, lijkt onder water krom. Zo schijnt godsdienst, als zij in de verdrukking verkeert, voor een vleselijk oog krom.
- e. Dat iemands zorg geheel op deze tijd moet gericht zijn. Zoals die goddeloze kardinaal zei, dat hij zijn aandeel in het paradijs eraan wilde geven, als hij zijn kardinaalschap in Parijs maar mocht houden.
- f. Dat zondigen beter is dan lijden. Het is groter wijsheid de huid heel te houden dan de consciëntie rein te bewaren.

Dat zijn van die regels die de kromme slang uitgevonden heeft -en wie daarnaar wandelt, " zal geen vrede hebben".

(2) Zij wandelen naar de lusten van hun vlees. Zij verzorgen, zij worden leveranciers voor het vlees, Rom. 13:14. Zo iemand was keizer Heliogabalus. Hij koesterde zodanig zijn vlees, dat hij alleen maar tussen geurige bloemen ging zitten, met een mengsel van amber en muskus. Hij kleepte zich in purper, bezet met edelstenen. Hij gebruikte geen olie voor zijn lampen, maar een kostbare balsem die hij uit Arabië had meegebracht en die heel welriekend was. Hij baadde zich in geparfumeerd water. Hij gebruikte zijn lichaam tot niets anders dan tot een vergiet voor spijs en drank.

Zo wandelen zondaars naar het vlees. Als er een dronken of onreine begeerte om verzadiging roept, bevredigen zij die. Zij maken allen die niet in dezelfde mate durven zondigen als zij, uit voor lafaards. Zulke mensen wandelen, in plaats van met God, in tegenheid met Hem. Zij varen op het kompas van de begeerte. De satan is hun stuurman en de hel is de haven waarheen zij op weg zijn.

Tweede nuttig gebruik

Laten wij ons toetsen, of wij dit kenmerk van een Godvrezende bezitten: Wandelen wij met God? Dat kan men weten:

1. Aan de weg waarop wij wandelen. Het is een verborgen, afgezonderde weg, waarop alleen enkele heiligen wandelen. Daarom wordt die weg een pad genoemd, om die te onderscheiden van de openbare weg: "in de weg van haar voetpad is de dood niet", Spreuken 12:28.
2. Aan een wandel in de vreze des HEEREN. "Enoch wandelde met God", Gen. 5:22. De Chaldeeuwse (Aramese) vertaling luidt: "Hij wandelde in de vreze des HEEREN". Degenen die God vrezen, zijn bevreesd voor datgene wat God mishaaft: "Hoe zou ik dan dit een zo groot kwaad doen, en zondigen tegen God!", Gen. 39:9. Dat is geen lage, slaafse vrees, maar:
 - a. Een vrees die voortkomt uit liefde, Hoséa 3:5. Een kind vreest om zijn vader te beledigen uit een tere liefde voor hem. Dit deed de heilige Anselmus zeggen: "Als de zonde aan de ene kant stond en de hel aan de andere kant, dan zou ik liever in de hel springen dan moedwillig tegen God zondigen".
 - b. Een vrees vermengd met geloof: "Door het geloof heeft Noach, bewogen door vrees", Hebr. 11:7, Engelse vertaling. Vrees en geloof gaan hand in hand. Als de ziel op Gods heiligheid ziet, vreest zij. Als zij op Gods beloften ziet, gelooft zij. Iemand die God vreest, beeft en toch gelooft hij. Vrees bewaart bij de

eerbied, geloof houdt de blijmoedigheid vast; vrees bewaart de ziel voor lichtzinnigheid, geloof bewaart haar voor overmatige droefheid.

Hierdoor kunnen wij weten of wij met God wandelen, als wij "in de vreze Gods" wandelen. Dan zijn wij bevreesd Zijn geboden te overtreden en Zijn liefde te verbeuren. Het is een brandmerk op zondaren: "Er is geen vreze Gods voor hun ogen", Rom. 3:18. Degenen die God vrezen "zijn beroerd en zondigen niet", Psalm 4:5. De goddelozen zondigen en zijn niet bevreesd, Jeremia 5:23, 24. Een slordige en losbandige wandel zal spoedig maken dat God Zich van ons terugtrekt en dat Hij ons gezelschap moe wordt: "wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis", 2 Kor. 6:14.

Derde nuttig gebruik

Laat ik al degenen die zich willen rekenen bij degenen die God vrezen, overreden de wandel van Noach te betrachten. Hoewel de waarheid van de genade in het hart is, wordt toch de schoonheid daarvan gezien in de wandel.

1. Wandelen met God is Hem zeer welbehaaglijk. Wie met God wandelt, toont aan de wereld wiens gezelschap hij het meest liefheeft: "Zijn gemeenschap is met den Vader", 1 Joh. 1:3. Hij acht die de zoetste uren die doorgebracht worden met de Heere. Dit is God zeer welbehaaglijk en aangenaam: "Henoeh wandelde met God", Gen. 5:24. Zie, hoe goed God dit van Henoeh opnam: "Hij heeft getuigenis gehad dat hij Gode behaagde", Hebr. 11:5.

2. Een nauwgezette wandel met God is een goed middel om anderen te lokken ook met Hem te wandelen. De apostel vermaant de vrouwen zo te wandelen dat de mannen door hun gedrag gewonnen mogen worden, 1 Petrus 1:3. Justinus Martyr heeft bekend dat hij christen geworden is door het zien van het heilige, onschuldige leven van de eerste christenen.

3. Nauwgezet wandelen met God zou de tegenstanders van de waarheid het zwijgen kunnen opleggen, 1 Petrus 2:15. Een slordige wandel geeft goddelozen een zwaard in handen om de godsdienst te kwetsen. Wat is het droevig als men van belijdende christenen zegt, dat zij net zo hoogmoedig, gierig en onrechtvaardig zijn als anderen. Zal dat niet de weg des Heeren aan verachting blootstellen?

Maar een heilige, nauwgezette wandel zou de mond van zondaren kunnen stoppen, zodat zij niets tegen Gods volk kunnen inbrengen zonder pertinent te liegen. De satan kwam tot Christus en "had aan Hem niets", "vond in Hem niets", Engelse vertaling, Joh. 14:30. Wat zal het beschamend zijn voor goddelozen, als heiligheid het enige is wat zij degenen die God vrezen als misdaad kunnen aanwrijven. "Wij zullen tegen dezen Daniël geen gelegenheid vinden, tenzij wij tegen hem iets vinden in de wet zijns Gods", Dan. 6:6.

4. Wandelen met God is aangenaam wandelen. De wegen der wijsheid worden liefelijkheid genoemd, Spreuken 3:17. Is het licht niet liefelijk? "O, HEERE, zij zullen in het licht Uws aanschijns wandelen", Psalm 89:16. Wandelen met God is als het wandelen tussen de specerijbedden die een welriekende geur verspreiden. Dat brengt nu vrede aan: "wandele in de vreze des Heeren en de vertroosting des Heiligen Geestes", Hand. 9:31. Als wij met God wandelen, wat maakt dan het vogeltje van onze consciëntie in onze borst aangename muziek! "Zij zullen zingen van de wegen des HEEREN", Psalm 138:5.

5. Wandelen met God is eervol. Het is voor iemand van een lagere rang een eer als hij met de koning wandelt. Kan er grotere waardigheid op een sterfelijk mens gelegd worden dan omgang te hebben met zijn Maker en elke dag met God te wandelen?

6. Wandelen met God voert tot de rust. "Er blijft dan een rust over voor het volk van God", Hebr. 4:9. De filosoof Aristoteles zegt: "Beweging neigt tot rust". Er is inderdaad wel een beweging die niet tot rust voert. Degenen die in hun zonden wandelen, zullen nooit rust hebben: die hebben dag en nacht geen rust. Maar zij die Met God wandelen, zullen aanzitten in het Koninkrijk Gods., Lukas 13:29, net als een vermoeide reiziger die als hij thuis komt, gaat zitten om te rusten. "Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn troon", Openb. 3:21. Een troon wijst op eer en zitten wijst op rust.

7. Wandelen met God is het veiligst wandelen. Wandelen op de paden der zonde is als het wandelen op de oever van een rivier. Een zondaar loopt langs de oever van de bodemloze put en als de dood hem een duw geeft, valt hij erin. Maar als men in Gods weg wandelt, is het veilig: "Dan zult gij uw weg zeker wandelen", Spreuken 3:23. Wie met een bewaker meeloopt, wandelt veilig. Wie met God wandelt, heeft Gods Geest om hem te bewaren voor de zonde en Gods engelen om hem te bewaren voor gevaren, Psalm 91:11.

8. Wandelen met God zal het sterven veraangenamen. Het was de begeerte van Augustinus dat hij een "euthanasie", een zacht, gemakkelijk sterven mocht hebben, zonder veel pijn. Als iets onze stervenspeluw zacht zal maken, is het wel dit, dat wij met God gewandeld hebben in ons geslacht. Denken wij soms dat met God wandelen ons enige schade zal brengen? Hebben wij ooit iemand op zijn sterfbed horen uitroepen dat men te heilig is geweest, dat men teveel gebeden heeft of teveel met God gewandeld heeft? Neen, wat mensen door het hart heeft gepriemd, is dit, dat zij niet nauwgezet met God gewandeld hebben. Men heeft de handen gewrongen en het haar uitgetrokken als men bedacht dat men zich zo heeft laten betoveren door de genoegens van de wereld.

Een nauwgezette wandel met God zal onze vijand, de dood met ons bevredigen. Toen koning Ahasveros niet kon slapen, vroeg hij om in het boek van de kronieken te lezen, Esther 6:1. Als door de hevigheid van de ziekte de slaap van onze ogen wijkt en wij ook kunnen vragen om dat boek der kronieken, onze consciëntie) en daarin geschreven vinden: "Op die en die dag hebben wij onze ziel verootmoedigd met vasten; op een ándere dag is ons hart gesmolten in gebeden; en op nog weer een dag hadden wij een zoete gemeenschap met God" - wat zal dat hartversterkend zijn! Wat zullen wij dan de dood getroost in het aangezicht zien en zeggen: «Heere, neem ons nu maar op in de hemel. Waar wij zo vaak geweest zijn in onze genegenheden, laat dat nu voor ons verwezenlijkt worden".

9. Wandelen met God is de beste manier om Gods wil te weten te komen. Vrienden die samen wandelen, delen hun geheimen aan elkaar mee: "De verborgenheid des HEEREN is voor degenen die Hem vrezen", Psalm 25:14. Noach wandelde met God en de HEERE openbaarde een grote verborgenheid aan hem - het verdelgen van de eerste wereld en het behouden van hem in de ark. Abraham wandelde met God en God maakte hem lid van Zijn geheime raad, Gen. 24:40: "Zal Ik voor Abraham verbergen, wat Ik doe?", Gen. 18:17. God laat Zich soms liefelijk uit aan de ziel in het gebed en

in het Heilig Avondmaal, zoals Christus Zich aan de discipelen bekendmaakte in de breking des broods, Lukas 24:35.

10. Degenen die met God wandelen, zullen nooit geheel door God verlaten worden. De Heere moge Zich terugtrekken voor een tijd, om Zijn volk Hem temeer te doen naschreeuwen, maar Hij zal hen niet geheel verlaten: "In een kleine toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen", Jesaja 54:8. De Heere laat niet een van Zijn "oude bekenden" los. Hij zal niet scheiden van iemand die Hem gezelschap heeft gehouden. "Enoch wandelde met God; en hij was niet meer, ; want God nam hem weg", Gen. 5:24. Hij heeft hem opgenomen in de hemel. In de Arabische vertaling staat het zo: "Enoch werd opgenomen in de schoot van de Goddelijke liefde".

Vraag. Wat kunnen wij doen om met God te wandelen?

- (1) Verlaat de oude weg der zonde. Wie in een liefelijke weide wil wandelen, moet de weg verlaten. De weg der zonde is vol reizigers. Daar zijn zoveel reizigers op die weg, dat de hel, hoewel die groot van omvang is, graag nog groter zou zijn om voor hen ruimte te verschaffen, Jesaja 5:14. Die weg der zonde schijnt aangenaam, maar het einde is het verderf. "Ik heb", zegt de hoer, "mijn leger met mirre, aloë en kaneel welriekende gemaakt", Spreuken 7:17. Merk op, dat er tegenover één zoet bestanddeel, (kaneel) twee bittere staan, mirre en aloë. Tegenover het weinige zoete dat nu in de zonde is, zal er een veel groter deel bitterheid hiernamaals zijn. Kom daarom bij deze doornen vandaan. Men kan niet met God wandelen en zondigen: "Wat mededeel heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid", 2 Kor. 6:14.
- (2) Als u met God wilt wandelen, leer Hem dan kennen: "Gewen u toch aan Hem", Job 22:21. Leer God kennen in Zijn eigenschappen en beloften. Vreemdelingen van elkaar wandelen niet samen.
- (3) Ruim alle verschillen op. "Zullen twee tezamen wandelen, tenzij zij overeengekomen zijn?", Amos 3:3, Engelse vertaling. Deze overeenstemming en verzoening worden tot stand gebracht door het geloof "Welken God voorgesteld heeft tot een verzoening, door het geloof in Zijn bloed", Rom. 3:25. Als wij eenmaal vrienden zijn, zullen wij op de berg geroepen worden, net als Mozes en dan zal die waardigheid ons geschonken worden, dat wij gunstelingen des hemels zijn en met God mogen wandelen.
- (4) Als u begeert met God te wandelen, tracht dan liefde te krijgen voor de wegen des Heeren. Die zijn versierd met schoonheid, Spreuken 4:18, en zij zijn verzoet met liefelijkheid, Spreuken 3:17; zij worden begrensd door de waarheid, Openb. 15:3; zij zijn vergezeld van het leven, Hand. 2:28; zij lopen uit in de eeuwigheid, Hab. 3:6. Word verliefd op de weg van de dienst des Heeren en u zult er spoedig op wandelen.
- (5) Als u begeert met God te wandelen, vat Hem dan bij de hand. Degenen die in eigen kracht wandelen, zullen het weldra moe en zat worden. "Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN", Psalm 71:16. Wij kunnen niet met God wandelen zonder God! Laten wij Zijn belofte bij Hem aandringen: "Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen", Ezech. 36:27. Als God ons bij de hand vat, zullen wij "wandelen en niet mat worden", Jesaja 40:31.

24. Iemand die God vreest, streeft ernaar een middel te zijn om anderen tot de vreze des HEEREN te brengen.

Hij is niet tevreden alleen naar de hemel te gaan, maar wil anderen meenemen. Spinnen werken alleen voor zichzelf, maar bijen werken voor anderen. Iemand die God vreest, is zowel een diamant als een magneet - een diamant vanwege de fonkelende glans van de genade en een magneet vanwege zijn aantrekkingskracht. Hij trekt altijd anderen aan om de Godsvrucht aan te nemen. Iets wat leeft, heeft een verbreidende werking. Waar de godsdienst in het hart leeft, is een poging aanwezig om het leven der genade te verbreiden onder degenen met wie wij omgaan: "Ik bid u dan voor mijn zoon, denwelke ik in mijn banden geteeld heb, namelijk Onesimus", Fil. :10. Hoewel God de Fontein der genade is, zijn de kinderen Gods toch de pijpen om levende stromen aan anderen door te geven. Deze belangrijke werkzaamheid ten behoeve van de bekering van zielen komt voort uit:

1. *De natuur van de Godsvrees.* Godsvrees is als vuur dat alles omzet en verandert in zijn eigen natuur. Waar het vuur van genade in het hart is, zal het trachten anderen in brand te steken. Genade is een heilig zuurdeeg, dat anderen met Goddelijke beginselen kruidt en doorzuurt. Paulus zou graag Agrippa tot bekering hebben gebracht - hoe lokte hij hem op een welsprekende wijze uit: "Geloofst gij, o koning Agrippa, de profeten? Ik weet dat gij ze gelooft", Hand. 26:27. Met zijn ijver en welsprekendheid had hij de koning bijna voor zich gewonnen, vers 28. Toen zei Agrippa tot Paulus: "Gij beweegt mij bijna een christen te worden".
2. *Een geest van medelijden.* Genade maakt het hart teer. Iemand die God vreest, moet wel medelijden hebben met degenen die een gans bittere gal zijn. Hij ziet wat voor dodelijke drinkbeker voor de goddelozen wordt bereid. Die moeten, als er geen bekering volgt, aan Gods toorn worden overgeleverd. Het vuur dat op Sodom regende, was slechts een geschilderd vuur in vergelijking met het helse vuur. Dit is vuur der vergelding: "Dragende de straf des eeuwigen vuurs", Judas :7. Welnu, als iemand die God vreest, gevangen zondaars ziet die op het punt staan verloren te gaan, tracht hij die te bekeren van de dwaling van hun weg: "Wij dan wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof", 2 Kor. 5:11.
3. *Een heilige ijver voor de eer van Christus.* De eer van Christus is hem even dierbaar als zijn eigen zaligheid. Opdat die bevorderd zou worden, tracht hij dus met de grootste inspanning zielen tot Christus te brengen. Het is ter ere van Christus als menigten tot Hem worden gebracht. Iedere ster geeft meer luister aan de hemel; iedere bekeerling is een lid dat aan Christus' lichaam wordt toegevoegd en een parel die Zijn kroon versiert. Hoewel de heerlijkheid van Christus niet vermeerderd kan worden, aangezien Hij God is, maar zoals Hij Middelaar is, kan het wel. Hoe meer er gezaligd worden, hoe meer Christus verhoogd wordt. Waarom anders zouden de engelen zich verheugen over de bekering van een zondaar, dan omdat de heerlijkheid van Christus nu temeer uitblinkt?, Lukas 15:10.

Eerste nuttig gebruik

Hier worden geestelijk gesnedenen uitgesloten van het getal van degenen die God vrezen. Die staan er niet naar om de zaligheid van anderen te bevorderen. Degene door wie niemand anders is geboren, is zelf onwaardig geboren.

1. Als men Christus zou liefhebben, zou men trachten er zoveel mogelijk tot Hem te trekken. Wie zijn overste liefheeft, zal anderen overreden zich onder zijn banier te scharen. Dit ontmaskert de huichelaar. Hoewel de huichelaar zelf een vertoon van genade kan maken, bekommert hij zich er nooit over om genade in anderen tot stand te brengen. Hij is zonder medelijden. Ik kan hier wel wijzen op de tekst: "Wat sterft, dat sterve en wat afgesneden is, dat zij afgesneden", Zach. 11:9. Laat de zielen naar de duivel gaan, het deert hem niet.

2. Hoever zijn degenen van de Godsvrucht verwijderd die in plaats van te trachten genade in anderen te bewerken, bezig zijn alle hoopvolle beginselen van genade in hen uit te roeien! In plaats van hen naar Christus te trekken, trekken zij hen van Hem af. Hun bezigheid is zielen te vergiften en te beschadigen. Zielen schade toebrengen gebeurt op drie manieren:
 - a. door slechte bepalingen. Zo deed Jerobeam Israël zondigen, 1 Kon. 16:26. Hij dwong het volk tot afgoderij.
 - b. door slechte voorbeelden. Voorbeelden spreken een duidelijker taal dan voorschriften, maar vooral voorbeelden van groten zijn invloedrijk. Mensen die op een hoge post staan, zijn als de "wolken vuurkolom". Als die verderging, ging Israël ook. Als groten geregeld wandelen, zullen anderen hen volgen.
 - c. door slecht gezelschap. De adem van zondaren is besmettelijk. Zij zijn net als de draak, die "water als een rivier uit haar mond wierp", Openb. 12:15. Zij storten een stroom van vloeken uit hun mond. Tongen van goddelozen worden door de hel ontstoken, Jak. 3:6. De zondaar zoekt wel lucifers en buskruit op en de duivel maakt wel vuur. De goddelozen zetten altijd weer strikken en verzoekingingen voor anderen neer, zoals de profeet in een andere zin spreekt: "Ik zette hun koppen vol wijn en bekert voor; en ik zeide tot hen: Drinkt wijn", Jeremia 35:5. Zo zetten de goddelozen koppen vol wijn neer voor anderen en laten hen drinken tot hun verstand is bedwelmd en hun begeerte is ontvlamd. Degenen die mensen tot proselieten van de duivel maken, zijn geweldig goddeloos. Wat zal het oordeel droevig zijn van degenen, die behalve hun eigen zonden ook verantwoordelijk zijn voor het bloed van anderen!

3. Als het een kenmerk van degenen die God vrezen is, dat zij genade in anderen bevorderen, hoeveel te meer behoort hij het dan te bevorderen in zijn naaste verwanten. Iemand die God vreest, zal bezorgd zijn, dat zijn kinderen ook de Heere kennen. Hij zou het erg vinden dat er van zijn vlees zijn die in de hel zullen branden. Hij staat ernaar dat Christus een gestalte verkrijgt in degenen die op hem gelijken. Augustinus zei, dat zijn moeder Monica groter en pijnlijker barensweeën had voor zijn geestelijke geboorte dan voor zijn natuurlijke geboorte. De kinderjaren zijn de geschiktste tijd om het zaad van de godsdienst in onze kinderen te zaaien. "Wien zou hij het gehoorde te verstaan geven? Den gespeenden van de melk, den afgetrokkenenen van de borsten?", Jesaja 28:9. Als het was zacht en week is, zal men er elke afdruk in kunnen maken. Als kinderen jong zijn, zullen zij nog vrezen voor een bestraffing, maar als ze ouder geworden zijn, zullen zij die haten.
 - a. Het behaagt de Heere, dat onze kinderen Hem al vroeg in hun leven leren kennen. Als u een tuin binnengaat, plukt u graag een jonge knop en ruikt eraan. De Heere heeft graag een heilige in de knop. Van alle bomen die de HEERE zou hebben kunnen kiezen in een profetisch gezicht, koos Hij de amandelboom, Jeremia 1:11,

die een van de eerste bomen is die bloeien. Iemand die vroeg bekeerd is, lijkt op zo'n amandelboom.

- b. Als wij trachten onze kinderen op te voeden in de vreze des Heeren, zorgen we voor de eer van God als wij gestorven zijn. Iemand die God vreest, moet niet alleen God de eer geven als hij nog leeft, maar hij moet ook iets doen wat Gods eer bevordert als hij gestorven is. Als onze kinderen toegerust zijn met de beginselen van genade, zullen zij onze plaats innemen als wij heengegaan zijn en zullen zij God de eer geven in hun geslacht. Een goed stuk grond brengt niet alleen een eerste oogst op, maar ook een nalezing. Wie God vreest, brengt niet alleen zelf voor de Heere een goede oogst van gehoorzaamheid voort tijdens zijn leven, maar door zijn kind te oefenen in de beginselen van de godsdienst brengt hij voor de Heere ook een nalezing voort, als hij al gestorven is.

Tweede nuttig gebruik

Laten al degenen die een nieuwe naam van God gekregen hebben, doen wat in hun vermogen ligt om de Godsvrees in anderen te bevorderen. Als men een mes met een magneet in contact brengt, zal het een naald aantrekken. Wiens hart door God is aangeraakt met de aantrekkingskracht van de Geest, zal trachten degenen die hem het naast zijn tot Christus te lokken. Een heiden kon zelfs zeggen: "Wij zijn niet alleen voor onszelf geboren". Hoe uitnemender iets is, hoe meer men het moet meedelen aan anderen. In het lichaam verspreidt ieder lid iets: het oog geeft het licht door, het hoofd de levensgeesten, de lever het bloed. Een christen moet zich niet helemaal in zijn eigen kring bewegen, maar het welzijn van anderen zoeken. Als wij het goede verspreiden, zijn we aan God gelijkvormig, Wiens heilige invloed overal doordringt. En het zal ons voorwaar geen hartzeer zijn, als het geweten voor ons kan getuigen, dat wij God de eer hebben toegebracht in dit opzicht, dat wij zijn bezig geweest de hemel te helpen volmaken. Niet dat dit op enigerlei wijze verdienstelijk is, of dat het een bijkomende invloed op onze zaligheid heeft. Het bloed van Christus is de oorzaak, maar het bevorderen van Gods eer in de bekering van anderen is een duidelijk bewijs van onze zaligheid. Zoals de regenboog niet de oorzaak is dat God de wereld niet door water zal laten vergaan, maar het een teken is dat Hij het niet zal doen. Of zoals het scharlaken snoer van Rachab dat uit het raam werd gehangen, Joz. 2:18) niet de oorzaak was dat zij van de verwoesting werd gevrijwaard, maar een teken was dat zij werd gevrijwaard.

Als wij anderen opbouwen in het geloof, is dat ook niet de oorzaak dat wij behouden worden, maar een kenmerk van onze Godsvrucht en een voorteken van onze gelukzaligheid.

Zo heb ik dus de tekenen en de kenmerken getoond van iemand die God vreest. Als iemand die zo gekenschetst wordt, voor een geestdrijver uitgemaakt wordt, dan zijn Abraham, Mozes, David en Paulus ook geestdrijvers geweest, hetwelk ik denk dat niemand zal zeggen, dan een Atheïst.

HOOFDSTUK 5

TWEE CONCLUSIES

Ik zal nu met betrekking tot de kenmerken die in het voorgaande genoemd zijn, twee conclusies neerleggen.

1. *Deze kenmerken vormen een verzameling bewijzen dat iemand een christen is.*

Want zoals een onboetvaardige zondaar de kenmerken vertoont van een verworping, waardoor hij als zovele schandvlekken en andere kentekenen kan weten dat hij omkomen zal, zo kan ieder die deze gelukkige kenmerken van een Godvrezende vertoont, de tekenen van de zaligheid in zijn ziel opmerken en daaraan weten dat hij "uit den dood overgegaan is in het leven", Joh. 5:24. Die mag er zo zeker van zijn dat hij naar de hemel gaat, alsof hij daar al was. Zo iemand is ongetwijfeld een lid van Christus en als die zou omkomen, dan zou er iets van Christus verloren gaan. Deze gezegende kenmerken kunnen een christen troosten onder alle aardse ontmoedigingen en duivelse ingevingen. De satan verzoekt een kind van God daarmee, dat hij een huichelaar is en geen recht heeft op het land der belofte. Een christen kan dan deze kenmerken tevoorschijn halen en de duivel uitdagen om te bewijzen, of er ooit zo'n goddeloze of huichelaar is geweest die zo'n goed getuigenis heeft gehad voor de hemel. De satan kan eerder aantonen dat hijzelf een leugenaar is dan dat een kind van God een huichelaar is.

2. *Wie één van deze kenmerken in waarheid bezit, heeft ze alle in beginsel.* Wie één schakel van een ketting heeft, heeft de hele ketting.

Vraag. *Maar kan een kind van God zeggen: "Of ik heb niet al deze kenmerken, óf die zijn zo zwak in mij ingedrukt dat ik ze niet kan onderscheiden?"*

Om deze gewetensvraag op te lossen moet u nauwkeurig op de verschillen letten die de Schrift tussen christenen maakt. De Schrift verdeelt hen in verschillende klassen en standen. Sommigen zijn jonge kinderen, die nog maar pas met de borstvoeding van het evangelie begonnen zijn. Anderen zijn jongelingen, die tot meer rijpheid van genade zijn gekomen. Weer anderen zijn vaders, die pasklaar zijn om bevorderd te worden tot de heerlijkheid, 1 Joh. 2:12-14.

Welnu, als u nog maar in de eerste klas bent, kunt u al wel de levende kenmerken hebben van iemand die God vreest, evengoed als degenen die al verder gevorderd zijn in Christus. De Schrift spreekt over de ceder en het gekrookte riet en die laatste is evengoed een plant van het hemels paradijs als de eerste. Derhalve behoeft de zwakste niet ontmoedigd te zijn. Niet op iedereen van hen staan deze kenmerken van Godzaligheid met hoofdletters geschreven. Als die slechts zwak afgedrukt zijn in hun ziel, kan God toch het werk van Zijn Geest daar lezen. Hoewel een zegel slechts zwak in de was is afgedrukt, is een testament daardoor toch bekrachtigd en maakt de overdracht van het bezit geldig. Als er maar iets goeds voor de HEERE gevonden wordt, zoals bij Abia, zal God dit aannemen, 1 Kon. 14:13.

HOOFDSTUK 6

AANSPORING TOT GODSVRUCHT

- Laat ik degenen die nog in hun natuurstaat zijn, die nog nooit enige zoetheid gesmaakt hebben in Goddelijke zaken, omwille van de liefde van Christus smeken om ernaar te staan dat deze kenmerken van de Godvrezenden in hun hart worden gegraveerd. Hoewel Godzaligheid het voorwerp is van de spot en de haat der wereld, - zoals in de dagen van Tertullianus toen het een misdaad was om christen te zijn - schaamt u echter niet om Godsvrucht aan te nemen. Weet, dat vervolgde Godsvrucht beter is dan welvarende goddeloosheid! Wat baat de hele wereld iemand, als hij zonder Godsvrees is? Als men geleerd is en tevens goddeloos, is dat alsof een duivel veranderd is in een engel des lichts. Schoonheid bezitten en tevens goddeloos zijn is als een prachtig portret dat opgehangen is in een besmette kamer. Geëerd worden in de wereld en goddeloos zijn is als een aap in purper gekleed, of als dat beeld dat een hoofd van goud had op voeten van klei, Daniël 2:32, 33. Godsvrucht alleen veredelt en heiligt het hart, waardoor God en de engelen erop verliefd raken.
- Tracht naar ware Godsvrucht. Rust niet in algemene werkingen van Gods Geest. Denk niet dat het genoeg is als men verstandig is en logisch kan redeneren. Iemand kan tot verbazing van anderen over de godsdienst redeneren en toch niet de zoetheid van deze zaken in zijn eigen ziel gevoelen. De luit brengt voor anderen een welluidende klank voort, maar voelt het geluid zelf in 't geheel niet. Judas kon een sierlijke rede over Christus houden, maar hij voelde geen kracht van Hem uitgaan.
- Rust niet als uw gevoelens wat gaande zijn gemaakt. Een huichelaar kan wel gevoelens van spijt hebben net als Ahab, of gevoelige begeerten evenals Bileam. Die zijn licht en vlammen maar even op; die zijn niet hetzelfde als ware Godzaligheid. O, sta er toch naar te worden als "des Konings dochter, geheel verheerlijkt inwendig", Psalm 45:14.

Opdat ik mensen moge overreden Godvrezend te worden, zal ik enkele krachtige beweegredenen neerleggen en moge de Heere die maken als nagelen die door Zijn Geest worden ingedreven.

A. Laten de mensen toch ernstig hun ellende overdenken, als zij nog in hun onbekeerde staat verkeren. Het zou hen uit dit Sodom kunnen doen gaan. De ellende van onbekeerde mensen blijkt uit negen bijzonderheden:

1. *Zij verkeren in een staat des doods*: "dood in de misdaden", Efëze 2:1. Wie afgesneden zijn van Christus, de bron des levens, moeten, voorwaar, wel dood zijn. Want zoals het lichaam zonder ziel dood is, zo is ook de ziel zonder Christus dood. Deze geestelijke dood is zichtbaar in de gevolgen. Het berooft de mensen van hun zinnen. Zondaren hebben geen begrip van God in zich: "Welke ongevoelig geworden zijnde", Efëze 4:19. Al hun zedelijke gaven zijn als bloemen die op een dood lichaam gestrooid zijn en wat is de hel anders dan een grafspelonk om de doden in te begraven?
2. *Hun offeranden zijn besmeurd*. Niet alleen het ploegen, maar ook het bidden van de goddeloze is zonde: "Het offer der goddelozen is den HEERE een gruwel", Spreuken 15:8; 21:4. Als het water in de wel vuil is, kan het in de emmer niet

schoon zijn. Als het hart vol zonde is, kunnen de plichten niet zuiver zijn. Wat brengt elke zondaar zich toch in moeilijkheden als hij zich niet tot de middelen der genade begeeft. Hij veracht ze als hij niet komt, hij schendt ze.

3. *Degenen die leven en sterven als goddelozen, hebben geen recht tot het verbond der genade.* "Dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vreemdelingen van de verbonden der belofte", Ef 2:12. En als men vreemdeling is van het verbond, is men als iemand in de eerste wereld, zonder ark. Het verbond is het privilege van het evangelie, verrijkt met vele heerlijke voorrechten. Maar wie mogen pleiten op de weldaden van dit verbond? Voorwaar, alleen degenen wier hart versierd is met genade. Lees het voorrecht: "En Ik zal u een nieuw hart geven, en een nieuwen geest geven in het binnenste van u, en Ik zal u tot een God zijn", Ezech. 36:26, 28. Iemand die sterft in zijn onbekeerde staat, heeft evenmin recht op het nieuwe verbond als een landman recht heeft op de privileges van een stadsgewest. Het geschrift van God gaat altijd vóór Zijn verzegeling. "Als die openbaar zijn geworden, dat gij een brief van Christus zijt, die geschreven is, niet met inkt, maar door den Geest des levenden Gods, niet in stenen tafelen, maar in vlezen tafelen des harten", 2 Kor. 3:3. Dat is nu een gouden brief het schrift is het werk van het geloof; de tafel waarop geschreven is, is het hart; de vinger die schrijft, is de Geest. Welnu, na het schrijven van de Geest, volgt de verzegeling des Geestes: "Nadat gij geloofd hebt, zijt gij verzegeld geworden met den Heiligen Geest", Ef 1:13. Dat betekent, dat gij verzegeld zijt met de zekerheid der heerlijkheid. Wat hebben onbekeerden - die geen geschreven brief hebben - te maken met het zegel van het verbond?
4. *De goddelozen zijn geestelijke dwazen.* "Ik heb gezegd tot de onzinnigen: Weest niet onzinnig; en tot de goddelozen: Verhoogt den hoorn niet", Psalm 75:5. Als ouders een kind hebben dat knap is, maar dwaas, zouden zij daar weinig vreugde van hebben. De Schrift heeft de zondaar getekend in het kleed van een dwaas en laat ik u zeggen, dat men beter een dwaas kan hebben die geen verstand heeft dan een dwaas die geen genade heeft. Dat is een dwaas van de duivel. Is iemand die een rijke erfenis weigert niet een dwaas? De Heere biedt Christus en de zaligheid aan, maar de zondaar weigert dit aanbod: "Israël heeft Mijner niet gewild", Psalm 81:12. Is iemand die een jaargeld verkiest boven een erfenis geen dwaas? Is iemand die zijn sterfelijke deel koestert en zijn geestelijke deel verwaarloost, geen dwaas? Alsof iemand de muur van zijn huis zou verven en het hout laat rotten? Is iemand die de duivel voedt met zijn ziel geen dwaas - net als die keizer die zijn leeuw voedde met fazanten? Is iemand die een strik voor zichzelf spant geen dwaas, Spreuken 1:18; die zijn eigen schaamte raadpleegt, Hab. 2:10; die de dood liefheeft, Spreuken 8:36.
5. *Godelozen zijn verachtelijke personen.* "Ik zal u daar een graf maken, als gij zult veracht zijn geworden", Nahum 1:14. De zonde maakt iemand veracht. Zij werpt een smet op zijn naam. Zij bederft zijn bloed. "Tezamen zijn zij vuil geworden", Psalm 14:3, Engelse vertaling. In het Hebreeuws staat er: "Tezamen zijn zij stinkende geworden". Al geeft u goddelozen nog zo'n slechte naam, u kunt ze niet slechter benoemen dan zij verdienen: het zijn zwijnen, Matthéüs 7:6; adderengebroedsels, Matthéüs 3:7; duivels, Joh. 6:70. De goddelozen zijn schuim en afval, Psalm 119:119, en de hemel is te rein dan dat er droesem mee gemengd kan worden.

6. *Hun tijdelijke zegeningen lopen uit op oordelen.* De goddelozen mogen dan gezondheid en welvaren hebben, ja meer dan het hart kan begeren, Psalm 73:7, maar: "Hun tafel worde voor hun aangezicht tot een strik", Psalm 69:23. Zondaren ontvangen hun zegeningen onder Gods toelating, maar niet in Zijn liefde. Het volk van Israël zou er beter aan toe zijn geweest zonder kwakkelen dan met zo'n zure saus er overheen. Goddelozen eigenen zich dingen wederrechtelijk toe; hun ontbreekt een geestelijk recht tot hetgeen zij bezitten. Hun goede dingen zijn als stof die bij de manufacturier weggehaald is, zonder te betalen. De dood zal uiteindelijk hun een droevige rekening bezorgen.
7. *Hun tijdelijke oordelen worden niet door zegeningen vervangen.* Farao kreeg tien pijlen, tien plagen, op hem afgeschoten en al die plagen werden weer weggenomen, maar daar zijn hart verhard bleef, werden die plagen niet vervangen door zegeningen. Het strekte niet tot behoudenis, maar tot uitstel. God bewaarde hem als een buitengewoon gedenkteken van Zijn rechtvaardigheid om hem in de diepte van de zee te verdrinken. God kan iemand uitstel verlenen, terwijl Hij hem toch niet zijn zonde vergeeft. De goddelozen kunnen bewarende genade ontvangen, maar geen zaligmakende genade.
8. *Terwijl de goddelozen nog leven, worden zij blootgesteld aan de toorn van God.* Wie niet gelooft, "de toorn Gods blijft op hem", Joh. 3:36. Wie geen genade heeft, is als iemand die geen gratie heeft verkregen; elk uur is hij bang dat hij terechtgesteld zal worden. Hoe kan een goddeloze nog blij zijn? Boven zijn hoofd hangt het zwaard van Gods rechtvaardigheid en onder hem brandt het helse vuur. Bij het sterven moeten de goddelozen Gods toorn en gramschap ondergaan. "De goddelozen zullen terugkeren, naar de hel toe", Psalm 9:18. Ik heb gelezen dat er in Ethiopië een magneet is met twee verschillende einden. Met de ene trekt hij ijzer aan en met de andere stoot hij het af. De Heere heeft zo ook twee handen: een van genade en een van rechtvaardigheid. Met de ene zal Hij degenen die God vrezen naar de hemel trekken, met de andere zal Hij de zondaar in de hel stoten. O, wat is dat een vreselijke plaats! Die wordt een poel des vuurs genoemd, Openb. 20:15: een poel om de vele kwellingen in de hel aan te duiden, een poel des vuurs, om de hevigheid ervan te tonen. Vuur is het element dat de meeste pijn veroorzaakt. Strabo noemt in zijn "Geografie" een meer in Galilea, dat van zo'n verderfelijke natuur is dat, wat men er ook ingooit, de schil of de huid eraf geschroeid wordt. Maar, ach, dit meer is nog koel vergeleken met die poel des vuurs waarin de verdoemden geworpen zullen worden. Om u aan te tonen dat dit vuur vreselijk is, noem ik twee zeer verderfelijke eigenschappen daarvan:
 - a. het is zwavelachtig, vermengd met sulfer, Openb. 21:8, wat walgelijk en verstikkend is.
 - b. het is onuitblusselijk: de goddelozen zullen naar adem snakken in de vlammen, maar toch niet verteerd worden: "En de duivel, werd geworpen in den poel des vuurs en sulfers, alwaar het beest en de valse profeet zijn; en zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheid", Openb. 20:10. Let toch eens op de jammerlijke staat van alle onbekeerde mensen! In de andere wereld zullen zij een leven hebben dat altijd sterft en een dood die altijd leeft. Zal dit de mensen niet van hun zonden afschrikken en Godvrezend doen worden, tenzij zij vast besloten hebben om uit te proberen hoe heet het helse vuur is?

B. Wat voor zeldzame mensen degenen zijn die God vrezen.

"De rechtvaardige is voortreffelijker dan zijn naaste", Spreuken 12:26. Evenals de gloed van de zon, de wijn van de Libanon, de flonkering van Aärons borstlap is de schitterende glans van iemand die versierd is met Godzaligheid. De voortreffelijkheid van degenen die Godvrezend zijn, blijkt uit zeven bijzonderheden:

1. *Zij zijn kostbaar.*

Daarom zijn zij voor God afgezonderd: "Weet toch dat de HEERE Zich een gunstgenoot heeft afgezonderd", Psalm 4:4. Wij zetten dingen apart die kostbaar zijn. Degenen die God vrezen, worden apart gezet als Gods bijzondere eigendom, Psalm 135:4; als Zijn lusthof, Hooglied 4:12; als Zijn koninklijke diadeem, Jesaja 62:3. Degenen die God vrezen, zijn de heerlijken op de aarde, Psalm 16:3, zij zijn te vergelijken met fijn goud, Klaagl. 4:2; dubbel gelouterd, Zach. 13:9; zij zijn de heerlijkheid van de schepping, Jesaja 46:13. Origenes vergelijkt Gods kinderen met saffieren en met kristal. God noemt hen "juwelen", Engelse vertaling Mal. 3:17.

Het zijn juwelen:

- a. vanwege hun waarde. Plinius zegt, dat diamanten lange tijd niet bekend waren, behalve bij vorsten; die werden aan hun kroon gehangen. God hecht zoveel waarde aan Zijn volk, dat Hij koninkrijken wil geven tot hun losgeld, Jesaja 43:3. Hij heeft Zijn beste Parel als onderpand voor hen gegeven, Joh. 3:16.
- b. vanwege hun glans. Als één parel van genade zo schittert dat die het hart van Christus verheugt - "Gij hebt Mij het hart genomen met een van uw ogen", Hooglied 4:9, dat is een van uw genadegaven - hoe glanzend zijn dan al de genadegaven van allen tezamen.

2. *Degenen die God vrezen, zijn eerwaardig.*

"Gij zijt kostelijk geweest", Jesaja 43:4. Degenen die God vrezen "zijn een sierlijke kroon in de hand des HEEREN", Jesaja 62:3. Het zijn planten "van naam", Ezech. 16:14. Het zijn niet alleen vaten van barmhartigheid, maar ook vaten van eer, 2 Tim. 2:21. Aristoteles noemt eer het voornaamste goed. Degenen die God vrezen, zijn nauw verwant aan de Drie-eenheid: zij staan onder voogdijschap en bescherming van de engelen; de Naam van God is op hen geschreven, Openb. 3:12, en de Heilige Geest woont in hen, 2 Tim. 1:14. Degenen die God vrezen, zijn een heilig priesterschap. Het priesterschap stond onder de wet in ere. De dochter van de koning was de vrouw van Jojada, de priester, 2 Kron. 22:11. Onder de Egyptenaren was het de gewoonte, dat men de koningen koos uit de priesters. De heiligen zijn een priesterschap Gode, om geestelijke offeranden op te offeren, 1 Petrus 2:9. Zij zijn mede-erfgenamen met Christus, Rom. 8:17. Zij zijn koningen, Openb. 1:6. Novarius verhaalt van een koning uit de oudheid, die een gezelschap arme christenen uitnodigde en een groot feest voor hen bereidde. Toen men hem vroeg waarom hij zoveel eerbied toonde voor zulke mensen van lage geboorte en afkomst, zei hij : "Die moet ik eren als kinderen van de allerhoogste God. Die zullen met mij koningen en vorsten zijn in de andere wereld".

In sommige opzichten zijn degenen die God vrezen hoger dan de engelen. De engelen zijn de vrienden van Christus, maar zij zijn Zijn bruid. De engelen worden morgensterren genoemd, Job 38:7, maar de heiligen zijn bekleed met de Zon der Gerechtigheid, Openb. 12:1. Chrysostomus zegt dat alle mensen begerig zijn naar eer. Maar zie hier, de eer van degenen die God vrezen! "De wijsheid is het voornaamste; verkrijg dan wijsheid, Verhef ze en zij zal u verhogen; zij zal u vereren, als gij haar

omhelzen zult", Spreuken 4:7, 8. De zegetekenen van de roem der heiligen zullen in de toekomstige wereld worden opgericht.

3. *Degenen die God vrezen, zijn bij Hem geliefd.*

"De heerlijkheid van Jakob, dien Hij heeft liefgehad", Psalm 47:5. Een heilig hart is de tuin waar God de bloem van Zijn liefde plant. De liefde van God tot Zijn volk is een oude liefde, zij dateert van de eeuwigheid, Ef 1:4. Hij heeft ze lief bij verkiezing, met een onderscheidende liefde; zij zijn "de beminde Zijner ziel", Jeremia 12:7. De wereldlingen krijgen milde toewerpingen uit Gods handen, maar degenen die God vrezen, ontvangen liefde die uit Gods hart vloeit. Hij geeft de ene een gouden beker, de andere een gouden kus. Hij heeft degenen die God vrezen zo lief als Hij Christus liefheeft, Joh. 17:26. Het is dezelfde soort liefde maar niet dezelfde mate. Hier ontvangen Gods kinderen maar teugjes van Zijn liefde; in de hemel zullen zij drinken uit de beken der wellusten, Psalm 36:9. En deze liefde van God is blijvend. De dood moge dan hun leven van hen wegnemen, maar hij kan niet Gods liefde wegnemen: "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde", Jeremia 31:3.

4. *Degenen die God vrezen, zijn voorzichtig en verstandig.*

a. *Zij hebben een goed inzicht:* "De geestelijke mens onderscheidt alle dingen", 1 Kor. 2:15. Degenen die God vrezen, hebben inzicht in personen en zaken. Zij hebben inzicht in personen, omdat zij de zalving van God hebben en door de geest van onderscheid kunnen zij verschillen zien tussen het kostelijke en het snode, Jeremia 15:19. Gods kinderen veroordelen niet, maar zij oordelen wel. Zij kunnen een lichtzinnig hart zien achter een naakte borst en een bont gezicht. Zij kunnen een wraakzuchtige geest zien achter een bitter woord. Zij kunnen van de vrucht afleiden hoe de boom is, Matthéüs 12:33. Zij kunnen de tekenen van de melaatsheid der zonde zien aan de goddelozen en dit doet hen de tenten van die zondaars verlaten, Num. 16:26. Degenen die God vrezen, hebben inzicht in verborgen zaken. Zij zien veel van de geheimen van hun eigen hart. Neem de beroemdste politicus die bekend is met de geheimen van de staat - die verstaat echter nog niet de geheimen van zijn eigen hart. Soms hoort u zo iemand zweren dat zijn hart goed is, maar een kind van God ziet veel verdorvenheid in zijn hart, 1 Kon. 8:38. Hoewel daar enkele bloemen van de genade bloeien, hij ziet ook steeds hoe snel het onkruid van de zonde groeit en daarom is hij voortdurend bezig zijn hart te wieden door bekering en doding der zonde. Degenen die God vrezen, kunnen de verborgenheden van de tijden onderscheiden: "En van de kinderen van Issaschar, die ervaren waren in het verstand van de tijden", 1 Kron. 12:32. Degenen die God vrezen, kunnen zien wanneer de tijd terugloopt - als Gods Naam wordt onteerd, Zijn gezanten worden veracht, Zijn evangelie wordt verduisterd. De kinderen van God trachten hun klederen rein te bewaren, Openb. 16:15. Hun zorg is dat de tijd toch niet slechter wordt door hun schuld en ook niet dat zij minder worden vanwege de tijden. Degenen die God vrezen, verstaan het geheim om door het geloof te leven: "De rechtvaardige zal uit het geloof leven", Hebr. 10:38. Zij kunnen op God vertrouwen, als zij Hem niet kunnen narekenen. Zij kunnen troost uit een belofte verkrijgen, zoals Mozes water uit de steenrots kreeg, Exod. 17:6. "Alhoewel de vijgenboom niet bloeien zal, zo zal ik nochtans in den HEERE van vreugde opspringen", Hab. 3:17, 18.

b. *Zij hebben een goed gezicht in de toekomst.*

Zij voorzien het kwaad van een verzoeking: "Want zijn gedachten zijn ons niet onbekend", 2 Kor. 2:11. De goddelozen slikken de verzoeking in als pillen en

als het te laat is, voelen zij dat die pillen zwaar op hun geweten liggen. Maar degenen die God vrezen, voorzien de verzoeking en willen er niet dichtbij komen. Die zien een slang onder het groene gras; die weten dat de vriendelijkheid van de satan sluwheid is. Die doet zoals de dochter van Jefta: hij gaat de mensen tegemoet met trommelen en reien van verzoeking en daarna brengt hij ze in de problemen. Degenen die God vrezen, voorzien gevaren: "Een kloekzinnig mens ziet het kwaad en verbergt zich", Spreuken 22:3. De kinderen van God zien wanneer de wolk van toorn op een volk zal gaan regenen en zij gaan in hun binnenste kamers, Jesaja 26:20 - dat zijn de eigenschappen en de beloften van God - of in de kloven der steenrotsen - dat zijn de bloedende wonden van Christus - en zij verbergen zich. Welnu, daarom mogen zij genoemd worden met de naam van wijze maagden.

5. Degenen die God vrezen, zijn de hoeders van de natie.

"Mijn vader, mijn vader, wagen Israëls en zijn ruiters", 2 Kon. 2:12. Degenen die God vrezen, zijn de pilaren die een stad en een natie voor neerstorten bewaren; zij wenden het oordeel van een land af. In de oudheid zei men, dat zolang Hector leefde, Troje niet kon ten ondergaan. God kon Sodom niets doen voordat Lot eruit was, Gen. 19:22. De gouden christenen zijn als koperen muren. De Heere zou in de wereld spoediger Zijn oordelen uitvoeren, ware het niet dat er nog enkele godsdienstige mensen woonden. Zou God, (denkt u) de wereld alleen sparen voor dronkaards en vloekers? Hij zou het schip van de kerk en de staat spoedig laten zinken, ware het niet dat er nog van Zijn uitverkorenen in waren. En toch zijn de mensen zo onverstandig, dat zij de kinderen van God onrecht aandoen en degenen die vooral tot zegen zijn, als lastposten beschouwen, Jesaja 19:24.

6. Degenen die God vrezen, hebben een dappere, heldhaftige geest.

"Mijn knecht Kaleb, omdat een andere geest met hem geweest is ", Num.14:24. Er werd een voortreffelijke geest in Daniël gevonden", Dan.5:12. Degenen die God vrezen, haten hetgeen laag en gemeen is. Zij willen zich niet verrijken door hun geweten te knechten. Zij zijn edelmoedig en dapper in de zaak des Heeren: "Elk rechtvaardige is moedig als een jonge leeuw", Spreuken 28:1. De kinderen van God leven overeenkomstig hun hoge geboorte: zij smachten naar de liefde van God; zij verlangen naar de heerlijkheid. Zij zetten hun voeten daar, waar de wereldlingen hun hart op zetten. Zij ontplooiën de banier van het evangelie, en verhogen daardoor de Naam en de zaak van Christus in de wereld.

7. Degenen die God vrezen, zijn gelukkige mensen.

Koning Balak haalde iemand om het volk van God te vloeken, maar de HEERE wilde het niet toestaan. "Toen zeide God tot Bileam:, gij zult dat volk niet vloeken, want het is gezegend", Num. 22:12. En later vermeldt Mozes het als een gedenkwaardige zaak, dat God de voorgenomen vloek van de koning in een zegen veranderde: "De HEERE, uw God, heeft u den vloek in een zegen veranderd", Deut. 23:5. Degenen die altijd aan de sterkste kant staan, moeten wel gelukkig zijn: "De HEERE is bij mij", Psalm 118:6. Die zijn gelukkig voor wie alle dingen geheiligt zijn, Rom. 8:28, die terwijl zij nog leven, gekroond worden met vrede, Psalm 119:165, en met de heerlijkheid als zij gaan sterven, Psalm 73:24. En zou dat niet ieder moeten uitlokken om Godvrezend te worden? "Welgelukzalig zijt gij, o Israël, gij zijt een volk, verlost door den HEERE", Deut. 33:29.

C. Strijden voor Godzaligheid is hoogst redelijk.

1. Het is een hoogst verstandige daad als iemand tot verandering komt. Als men, zolang men in de natuurstaat blijft, vergiftigd is met de zonde - en werkelijk niet geschikt is voor gemeenschapsoefening met God dan een pad geschikt is om een engel te worden - dan is het geheel in overeenstemming met de rede dat men zich behoort in te spannen om veranderd te worden.
2. Het is redelijk, omdat men van deze verandering beter wordt. "Maar nu zijt gij licht in den Heere", Efëze 5:8. Zal iemand niet gewillig zijn een donkere gevangenis te verwisselen met een paleis van een koning? Zal hij niet zijn koper voor goud willen inwisselen? Gij die Godvrezend wordt, wordt door die verandering beter: u ruilt uw hoogmoed in voor nederigheid, uw onreinheid voor heiligheid. U ruilt een begeerte die u zal verdoemen in voor Christus Die u zal zalig maken. Als de mensen niet zo dwaas waren, als de zondeval hun niet hun hersenen had doen verliezen, zouden zij zien, dat het de meest redelijke zaak in de wereld is om Godvrezend te worden.

D. De voortreffelijkheid van de Godzaligheid.

Wat is er beter dan goud? *Een jaspis*. En wat is beter dan een jaspis? *Deugd*.

De voortreffelijkheid van de Godzaligheid blijkt op verschillende wijzen:

1. Godzaligheid is onze geestelijke schoonheid. "In heilig sieraad", Psalm 110:3. Godzaligheid is voor de ziel wat het licht is voor de wereld: ter verlichting en versiering. Het is niet grootheid wat in Gods oog prijzenswaardig is, maar goedheid. Wat is de schoonheid van de engelen anders dan hun heiligheid? Godzaligheid is het ingewikkelde borduurwerk van de Heilige Geest. Een ziel die voorzien is van Godsvrucht, heeft een damastwerk van schoonheid, zij is geglazuurd met heiligheid. Dat is de kleding van gouden borduursel, waardoor de Koning des hemels verliefd op ons wordt. Als er geen voortreffelijkheid lag in heiligheid, zou de huichelaar het niet proberen na te maken. Godzaligheid spreidt heerlijkheid en glans uit over de heiligen. Wat is genade anders dan de gouden vederen die glans geven aan de duif van Christus?

2. Godzaligheid is ons tot bescherming. Genade wordt genoemd "de wapenen des lichts", Rom. 13:12. Zij is een licht tot sieraad en een wapen tot verdediging. Een christen heeft een wapenrusting van Gods maaksel; men kan er niet doorheen schieten. Hij bezit het schild des geloofs, de helm der hoop, het borstwapen der gerechtigheid. Het is een ondoordrinbare wapenrusting, die bestand is tegen de aanvallen van verzoeking en de verschrikkingen der hel.

3. Godzaligheid brengt duurzame vrede voort.

"Die Uw wet beminnen, hebben grote vrede", Psalm 119:165. Godsvrucht geeft kalmte in het hart, zo stil en rustig als de bovenste luchtstreken, waar geen winden en stormen heersen. Hoe kan het hart immers onrustig zijn, waar de Vorst des vredes woont? "Christus in u", Kol. 1:27. Een heilig hart kan vergeleken worden met de deuren van de tempel van Salomo, die gemaakt waren van olieachtige bomen met graveringen van open bloemen, 1 Kon. 6:32.

De olie des vredes en de open bloemen van vreugde zijn in dat hart. Godsvrucht maakt de blijdschap van een christen niet teniet, maar reinigt haar. Zijn roos heeft geen doornen, zijn wijn geen schuim. Wie een gunsteling des hemels is, moet wel vol vreugde en vrede zijn. Die mag waarlijk wel een requiem zingen voor zijn ziel en

zeggen: "Ziel, neem rust", Lukas 12:19. Koning Ptolemeüs vroeg aan iemand hoe hij rustig kon blijven als hij droomde. Die antwoordde hem: "Laat vroomheid de strekking van al uw daden zijn". Als iemand mij zou vragen hoe hij rustig kan blijven als hij wakker is, zou ik een dergelijk antwoord geven: "Laat zijn ziel gevuld zijn met Godsvrucht".

4. Godsvrucht is de beste handel die wij kunnen aangaan: die brengt winst. Goddelozen zeggen: "Het is te vergeefs God te dienen, want wat nuttigheid is het?", Mal. 3:14. Voorwaar, er is geen profijt in de zonde: "Schatten der goddeloosheid doen geen nut", Spreuken 10:2. Maar de Godzaligheid is nuttig, 1 Tim. 4:8. Het is ermee als het graven in een goudmijn, waar zowel gewin is als inspanning. Godzaligheid doet ons deel hebben aan God Zelf. "De HEERE is het deel mijner erve", Psalm 16:5. Als God ons deel is, bestaat heel ons bezit in parels. Waar God Zichzelf geeft, geeft Hij al het andere. Wie een ambachtsheerlijkheid heeft, heeft de goederen die erbij behoren ook. God is een erfgoed dat niet uitgeput of verloren kan gaan, Psalm 73:26. Zo zien wij dus dat Godsvrucht als een bloeiende handel is. En in zoverre Godzaligheid nut met zich meebrengt, is het nuttig tot alle dingen, 1 Tim. 4:8. Wat gaat er boven Godzaligheid uit. Voedsel kan een mens geen wijsheid geven; goud geeft hem geen gezondheid; eer geeft hem geen schoonheid. Maar Godzaligheid is tot alle dingen nut: zij is een beveiliging tegen alle moeite; zij vervult elk gemis; zij maakt ziel en lichaam geheel gelukkig.

5. Godsvrucht is een blijvend goed; zij kent niet het vallen van het blad. Alle wereldse genoegens dragen een doodshoofd. Dat zijn alleen maar schaduwen en die vervliegen. Aardse gemakken zijn als de vrienden van Paulus, die hem tot het schip geleidden en hem daar achterlieten, Hand. 20 :38. Die zullen iemand tot aan zijn graf brengen en dan afscheid nemen. Maar Godsvrucht is een bezit waarvan wij niet beroofd kunnen worden. Die duurt zolang als de eeuwigheid. Zij kan door geweld niet verzwakt worden en door ouderdom niet verwelken. Zij biedt het hoofd aan lijden; zij overleeft de dood, Spreuken 10:2. De dood kan de stengel van het lichaam plukken, maar de bloem der genade wordt niet beschadigd.

6. Godsvrucht is zo voortreffelijk, dat de slechtste mensen haar graag zouden bezitten als zij van hier heengaan. Hoewel Godsvrucht in de tijd veracht wordt en in diskrediet is, toch zou iedereen bij zijn sterven Godvrezend willen zijn. Een filosoof vroeg eens aan een jongeman, of hij graag een rijke Croesus of een deugdzame Socrates wilde zijn. Hij antwoordde dat hij wel wilde leven als Croesus, maar sterven als Socrates. Zo willen de mensen wel leven met de goddelozen in hun vermaken, maar sterven met degenen die God vrezen. "Mijn ziel sterve de dood des oprechten en mijn uiterste zij gelijk het zijne", Num. 23:10.

Als Godsvrucht dan zo begerenswaardig is bij het sterven, waarom zouden wij het dan nu niet najagen? Godsvrucht is nu ook even noodzakelijk en het is eerder mogelijk te verkrijgen dan bij het sterven.

E. Er zijn slechts weinig Godvrezenden.

Zij zijn als de nalezing na de wijnoogst. De meeste mensen hebben het merkteken van het beest ontvangen, Openb. 13:17. De duivel houdt open huis voor allen die willen komen en hij is nooit zonder gasten. Moge dit ons overreden om Godvrezend te worden. Als het getal van de heiligen zo klein is, wat moesten wij dan ons inspannen om onder die parels gevonden te worden! "Het overblijfsel zal behouden worden",

Rom. 9:27. Het is beter met weinigen naar de hemel te gaan dan met de menigte naar de hel.

F. Bedenk toch hoe ijdel en verachtelijk andere dingen zijn, waar mensen zonder Godsvrucht zich druk om maken. De mensen gaan op in de dingen van dit leven en "wat voor deel is het hem, dat hij in de wind gearbeid heeft, Pred. 5:15. Kan de wind vervullen? Wat is goud anders dan stof, Amos 2:7, dat eerder ons doet stikken dan verzadigen? Trek het masker van het mooiste voorwerp onder de zon af en kijk wat er van binnen zit. Daar vindt men zorg en verdriet. En de grootste zorg komt nog - en dat is aan God rekenschap geven. De dingen van deze wereld zijn net als een luchtbel in het water of als een meteor in de lucht.

Maar Godzaligheid is werkelijk van waarde. Als u het wilt hebben over echte eer, dat is door God wedergeboren worden. Als het gaat om ware dapperheid, dat is de goede strijd des geloofs strijden. Als het gaat om ware vreugde, dat is blijdschap hebben in de Heilige Geest. O, neem dan Godzaligheid aan! Daarmee verkrijgt men echt iets waardevols. Van andere dingen kunnen wij alleen zeggen: "Zij troosten met ijdelheid", Zach. 10:2.

HOOFDSTUK 7

ENKELE RAADGEVINGEN TOT GODZALIGHEID

Vraag. Wat zullen wij doen, opdat wij Godvrezend mogen worden?

Antwoord. Ik zal kort enkele voorschriften of raadgevingen aanvoeren tot Godzaligheid.

1. Wees ijverig in het gebruik van alle middelen die Godsvrucht kunnen bevorderen. "Strijd om in te gaan door de enge poort", Lukas 13:24. Wat betekent een voornemen zonder dat men het najaagt? Als men de waarde van Godsvrucht heeft ingezien, neem dan die middelen waar die het meest geschikt zijn om haar te verkrijgen.

2. Wees op uw hoede voor de wereld. Het is moeilijk voor een klomp stof om een ster te worden. "Heb de wereld niet liep", 1 Joh. 2:15. Velen zouden graag Godvrezend willen zijn, maar de eer en de voordelen van de wereld leiden hen af. Waar de wereld zowel het hoofd als het hart vult, is er geen plaats voor Christus. Wiens hart in de aarde geworteld is, zal hoogstwaarschijnlijk Godsvrucht bespottelijk vinden. Toen de Zaligmaker tegen de zonde preekte, "beschimpten Hem de Farizeeën, die geldgierig waren", Lukas 16:14. De wereld vreet het hart uit de Godsvrucht, zoals klimop het hart uit een eik vreet. De wereld doodt velen met haar zilveren pijlen.

3. Gewen uzelf toch aan heilige gedachten. Ernstig nadenken vertoont alles in zijn oorspronkelijke kleur. Dat toont ook het kwaad der zonde en de glans van de genade. Door middel van heilige gedachten wordt het hoofd helderder en het hart gebeterd. "Ik heb mijn wegen bedacht en heb mijn voeten gekeerd tot Uw getuigenissen", Psalm 119:59. Als men zich eens uit het geraas en gewoel van zijn bezigheden zou willen terugtrekken en elke dag een half uur zou doorbrengen met te denken over zijn ziel en de eeuwigheid, zou het een wonderlijke verandering in hen teweegbrengen en zou het veeleer kunnen bijdragen tot een ware en gezegende bekering.

4. Waak over uw hart. Dit was het wachtwoord van Christus tot Zijn discipelen: "Waakt dan", Matthéüs 24:42. Het hart doet ons tot de zonde spoeden vóór wij er erg in hebben. Een arglistig hart heeft een waakzaam oog nodig. Waak over uw gedachten, over uw genegenheden. Het hart heeft wel duizend deuren waardoor het naar buiten treedt. O, waak toch nauwgezet over uw ziel! Sta voortdurend op uw wachttorens, Hab. 2:1. Als u tegen de zonde gebeden hebt, waakt dan tegen de verzoeking. De meeste goddeloosheid in de wereld wordt bedreven door gebrek aan waakzaamheid. Waakzaamheid bewaart de Godzaligheid. Het elkaar opscherpen in de godsdienst bewaart voor uitholling.

5. Laat het besteden van uw tijd een zaak van het geweten zijn: "de tijd uitkopende", Ef. 5:16. Vele mensen verlummelen hun tijd, sommigen met ijdele visites, anderen met ontspanning en vermaak, wat het hart ongemerkt betovert en het van betere dingen aftrekt. Waar zijn onze gouden uren anders voor dan aandacht te besteden aan onze ziel? Verspilte tijd is geen geleefde tijd, maar verloren tijd. Tijd is een kostelijk goed. Een stukje was is op zichzelf niet veel waard, maar als het vastzit aan het zegel van een testament en een vermogen overdraagt, is het van grote waarde. Zo is de tijd als we die eenvoudig op zichzelf beschouwen, niet zo belangrijk, maar daar de

zaligheid erin uitgewerkt moet worden en het verkrijgen van de hemel door een goed gebruik ervan afhangt, is de tijd van oneindig veel belang.

6. Denk aan uw kort verblijf in de wereld: "Onze dagen op aarde zijn als een schaduw, en er is geen verwachting", 1 Kron. 29:15. Er is maar een tijdsspanne tussen de wieg en het graf. Salomo zegt, dat er een tijd is om geboren te worden en een tijd om te sterven, Pred. 3:2, maar hij noemt geen tijd om te leven, alsof die zo kort zou zijn, dat het niet de moeite waard was die te noemen. En als de tijd eenmaal voorbijgegaan is, kan men haar niet terug roepen. De Schrift vergelijkt de tijd met een vliegende arend, Job 9:26. Maar toch verschilt de tijd van de arend hierin: de arend vliegt vooruit en dan weer terug, maar de tijd heeft alleen vleugels om voorwaarts te vliegen - zij komt nooit terug. "De tijd vliegt onherroepelijk voort".

Ernstige gedachten over ons korte verblijf hier beneden zouden een goed middel kunnen zijn om de Godzaligheid te bevorderen. Wat zou het zijn, als de dood zou aanbreken voor wij bereid waren? Wat zou het zijn, als wij de adem zouden uitblazen vóór Gods Geest in ons heeft geblazen? Wie bedenkt hoe vluchtig en voorbijgaand zijn leven is, zal zich haasten om zich te bekeren. Als God gereed staat een kort werk te doen, zal Hij geen lang werk doen.

7. Maak deze spreuk u eigen, dat Godzaligheid het doel van uw schepping is. God heeft nooit de mens in de wereld geplaatst om alleen te eten en te drinken en mooie kleren aan te trekken, maar "opdat zij Hem dienen zouden in heiligheid en gerechtigheid", Lukas 1:74, 75. God heeft de wereld alleen gemaakt tot een kleedkamer om er onze ziel in te bekleden. Hij heeft ons hierheen gezonden om de grote opdracht der Godzaligheid uit te voeren. Zouden wij nergens anders voor zorgen dan voor het lichaam, het redeloze deel, dan zou dat op lage wijze het doel van ons bestaan naar beneden halen, ja zelfs omkeren en tenietdoen.

8. Verkeer dikwijls bij degenen die God vrezen. Die zijn het zout der aarde en zij zullen u behulpzaam zijn om u voor te bereiden. Hun raad kan u leiden, hun gebeden kunnen u opwekken. Er kunnen dan wel zulke vonken in uw boezem terechtkomen, dat zij u doen ontvlammen in Godsvrucht. Het is goed bij degenen die God vrezen te verkeren, om de beoefening van Godzaligheid te leren: "Wie met de wijzen omgaat, zal wijs worden", Spreuken 13:20.

HOOFDSTUK 8

VERMANING OM TE VOLHARDEN IN GODZALIGHEID

Laat ik degenen die de mantel van Godsvrucht dragen - en naar het oordeel van anderen beschouwd worden als degenen die God vrezen - vermanen te volharden: "Laat ons de belijdenis der hoop vasthouden", Hebr. 10:23. Dat is een gepaste vermaning in deze tijden, wanneer de handlangers van de duivel rondgaan, wier hele werk hierin bestaat, dat zij de mensen doen wankelen en hen afvallig maken van de nauwgezetheid van de godsdienst die zij eerst beleden hebben.

Het is zeer te betreuren, dat men christenen ziet:

1. *Wankelen in de godsdienst.* Hoevelen zien wij er die besluiteloos en ongestadig zijn, evenals Ruben, een snelle afloop als der wateren, Gen. 49:4. De apostel vergelijkt zulke mensen terecht met "de baren der zee" en "dwalende sterren", Judas: 13. Die staan niet vast in de beginselen der Godzaligheid. Beza schrijft van een zekere Bolsechus: "Zijn godsdienst verandert als de maan". Zo waren ook de Ebionieten, die zowel de Joodse als de christelijke sabbat hielden. Vele belijdende christenen zijn net als de rivier Euripus: zij hebben eb en vloed in de godsdienst. Zij zijn als het riet dat overal heen bewogen wordt, óf tot de mis, óf tot de koran. Zij zijn als de planeet Mercurius, die steeds verandert en zelden constant is in zijn loop. Als de mensen aan de hemel denken en aan de "vergelding des loons", dan willen zij wel Godvrezend zijn, maar als zij aan de vervolging denken, dan zijn zij net als de Joden die Christus verlieten en "niet meer met Hem wandelden", Joh. 6:66. Als het gezicht van de mensen even snel veranderde als hun opvattingen, zouden wij hen niet herkennen. Zo te schommelen en wankelen in de godsdienst is een bewijs van lichtzinnigheid. Veren waaien weg in alle richtingen en dat is ook zo met lichtzinnige christenen.
2. *Afvallen van de Godsvrucht die zij eens schenen te hebben.* Zij zijn vervallen tot wereldzin en wellust. De mantel van de belijdenis is zowaar van hen afgefallen en als zij geen vaste sterren geweest zijn, is het ook geen wonder, dat men hen nu als vallende sterren ziet. Deze geestelijke epilepsie, of vallende ziekte, is nog nooit zo algemeen geweest als thans. Het is een vreselijke zonde als men mensen ziet afvallen van de Godsvrucht die zij eenmaal schenen te hebben. Chrysostomus zegt: "Afvalligen zijn erger dan degenen die openbaar goddeloos zijn. Zij bezorgen de Godzaligheid een slechte naam". Tertullianus zegt: "Een afvallige schijnt God en de satan in de weegschaal te leggen en als hij beider dienst gewogen heeft, geeft hij de voorkeur aan de dienst van satan en roept hem dan uit tot de beste meester". In dat opzicht staat er van de afvallige, dat hij Christus openlijk te schande maakt, Hebr. 6:6. Dat zal in het einde bitterheid zijn, Hebr. 10:38. Wat voelde Spira een worm in zijn consciëntie! In welk een vreselijke gemoedsgesteldheid schreeuwde Stephen Gardiner op zijn sterfbed uit dat hij, evenals Petrus, zijn Meester verloochend had! Maar hij had geen berouw, zoals Petrus!

Laten wij, opdat wij standvastig mogen zijn in Godsvrucht en daarin volharden, twee dingen betrachten:

1. Laten wij waken tegen de dingen die ons van lieverlede van onze belijdenis kunnen doen vervallen.
 - a. Laten wij oppassen voor gierigheid: "Want de mensen zullen zijn, geldgierig, hebbende een gedaante van Godzaligheid, maar die de kracht derzelve verloochend hebben", 2 Tim. 3:2, 5. Een van de discipelen van Christus werd met een zilveren aas gevangen. Door gierigheid worden de mensen ontrouw aan een goede zaak en hun goede consciëntie lijdt schipbreuk. Ik heb gelezen van sommigen in de dagen van keizer Valentius dat zij het christelijke geloof verloochend hebben om te voorkomen dat hun goederen verbeurdverklaard werden.
 - b. Laten wij oppassen voor ongeloof. "Ziet toe, broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos, ongelovig hart, om af te wijken van den levenden God", Hebr. 3:12. Er is geen kwaad zó groot als een boos hart; en geen boos hart zo groot als een ongelovig hart. Waarom dan? Het veroorzaakt dat de mensen van de gezegende Heere afwijken. Wie Gods genade niet gelooft, vreest ook Zijn

rechtvaardigheid niet. Ongelovigheid is de moeder van afval, daarom gaan ongelooft en onstandvastigheid samen: "Omdat zij in God niet geloofden, kwamen zij alweder en verzochten God", Psalm 78:22, 41.

- c. Laten wij ons wachten voor lafhartigheid. Wie bang is goed te doen, moet voorwaar wel een boos hart hebben: "De siddering des mensen legt een strik", Spreuken 29:25. Wie meer bevreesd is voor het gevaar dan voor de zonde, zal de zonde begaan om het gevaar te ontlopen. Origenes offerde vanwege een geest van vreesachtigheid wierook aan de afgod. Aristoteles zegt: "De oorzaak waarom een kameleon zo dikwijls van kleur verandert, is vanwege buitengewone angst". Vrees doet de mensen even vaak van godsdienst veranderen als de kameleon van kleur. Christenen, u die nu al zolang beleden hebt Godvrezend te zijn en door anderen op de rol van de heiligen gezet bent, waarom vreest u dan en begint terug te deinzen? De zaak waaraan u zich verbonden hebt, is goed; u strijdt tegen de zonde; u hebt een goede Overste die voor u heen gaat: Christus, de overste Leidsman der zaligheid", Hebr. 2:10. Waarom vreest u dan? Is het om het verlies van uw vrijheid? Wat is de waarde van vrijheid als het geweten gebonden is? Het is beter uw vrijheid te verliezen en vrede te behouden dan uw vrede te verliezen en de vrijheid te behouden. Is het dan het verlies van uw goed? Zegt u, evenals Amazia: "Maar wat zal men doen met de honderd talenten?", 2 Kron. 25:9. Dan zou ik met de profeet antwoorden: "De HEERE heeft meer dan dit, om u te geven", vers 10. Hij heeft u hondervoud beloofd in dit leven, en alsof dat nog niets is, Hij zal u het eeuwige leven geven, Matthéüs 19:29.

2. Laten wij alle middelen gebruiken om te volharden.

(1) Sta ernaar om een waar werk der genade in uw ziel te verkrijgen. Genade is de beste sterkte: "Het is goed, dat het hart gesterkt worde door genade", Hebr. 13:9.

Vraag. *Wat is dat ware werk der genade?*

Dat bestaat in twee zaken:

- Ten eerste, genade bestaat in een hartvernederend werk. De doorn der zonde stak in Paulus' geweten: "De zonde is weder levend geworden en ik ben gestorven", Rom. 7:9. Sommigen zijn weliswaar minder vernederd dan anderen, evenals sommigen kinderen voortbrengen met minder weeën dan anderen, maar allen hebben die weeën.
- Ten tweede, genade bestaat in een hartveranderend werk: "Maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd", 1 Kor. 6:11. Iemand wordt dan zo veranderd, alsof er een andere ziel in datzelfde lichaam ging wonen. Als u ooit wenst te volharden in de wegen des Heeren, tracht dan dit levend beginsel der genade te verkrijgen. Waarom veranderen mensen van godsdienst anders dan omdat hun hart nooit veranderd was? Zij vallen niet af van de genade, maar zij vallen af omdat zij genade missen.

(2) Overweeg en oordeel alles wel.

Weeg de zaken nauwkeurig in de weegschaal: "Want wie van u, willende een toren bouwen, zit niet eerst neder en overrekenet de kosten?", Lukas 14:28. Overdenk bij uzelf wat het u zal kosten om Godvrezend te' zijn. U moet de haat van de wereld verwachten, Joh. 15:19. De goddelozen haten degenen die God vrezen om hun vroomheid. Het is wel vreemd dat zij dat doen. Hebben wij een hekel aan een bloem, omdat zij lekker ruikt? Men haat degenen die God vrezen, omdat hun genade een aangename geur verspreidt. Haat men een maagd omdat zij schoon is? De goddelozen haten degenen die God vrezen om de glans van heiligheid die van hen afstraalt.

Verborgen haat breekt uit in openlijk geweld, 2 Tim. 3:12. Christenen moeten de kosten overrekenen vóór zij gaan bouwen. Waarom zijn de mensen er zo gauw aan toe om afstand te doen van de godsdienst? Is het niet, omdat zij die zo haastig aangenomen hebben?

(3) Sta naar een heldere, onderscheiden kennis van God.

Draag kennis van de liefde van de Vader, de verdienste van de Zoon en de nuttig gebruik van de Heilige Geest. Degenen die God niet recht kennen, zullen van lieverlede hun belijdenis verloochenen. De Samaritanen kozen soms de zijde van de Joden, toen het hun goed ging. Later verbraken zij alle banden met de Joden, toen zij vervolgd werden door Antiochus. En het is geen wonder dat zij ook zo onvast waren in hun godsdienst, als men bedenkt wat Christus zei van de Samaritanen: "Gijlieden aanbidt, wat gij niet weet", Joh. 4:22. Zij waren in onwetendheid gehuld. Blinden zijn geneigd te vallen en zo is het ook met degenen die verblind zijn in hun verstand.

(4) Neem de waarheid zuiver en uit een innerlijke keuze aan.

"Ik heb verkoren de weg der waarheid", Psalm 119:30. Neem de Godzaligheid aan vanwege haar innerlijke waarde! Wie wil volharden, moet liever de Godzaligheid kiezen met de smaad eraan verbonden dan de zonde met al haar wereldse vertoning. Wie de godsdienst aanneemt uit vrees, zal haar ook weer uit vrees afleggen. Wie de Godzaligheid aanneemt om het gewin, zal haar verloochenen als de parels van vooruitgang afgerukt worden. Wees niet Godvrezend uit een oogpunt van werelds voordeel, maar uit een godsdienstige keuze.

(5) Sta naar oprechtheid.

Dat zal een zilveren pilaar zijn om u te stutten. Een holle boom moet wel omwaaien. Een huichelaar begint godsdienst te bedrijven, maar zal spoedig afhaken: "Want hun hart was niet recht met Hem, en zij waren niet getrouw in Zijn verbond", Psalm 78:37. Judas was eerst een sluwe huichelaar, en vervolgens een verrader. Als een stuk koper verguld is, zal dat verguldsel er weer afslijten. Niets is er bestand behalve oprechtheid: "Laat oprechtheid, mij behoeden", Psalm 25:21. Wat verkeerde Job in veel stormen! Niet alleen de satan, maar God Zelf stelde Zich tegen hem, Job 7:20, wat toch wel genoeg was om hem van zijn Godsvrucht te doen afstaan. Toch stond Job vast, omdat hij in zijn oprechtheid stond: "Aan mijn oprechtheid zal ik vasthouden en zal ze niet laten varen; mijn hart zal die niet versmaden van mijn dagen", Job 27:6. Die kleuren blijven het best die met olie bereid zijn. Als wij wensen dat onze belijdenis zijn kleur behoudt, moet die met de olie van oprechtheid gemengd zijn.

(6) Houd de levendigheid en de vurigheid van de plicht gaande:

"Zijt vurig van geest. Dient den Heere", Rom. 12:11. Wij leggen kolen op het vuur om te voorkomen dat het uitgaat. Als christenen tot een dode vormelijkheid vervallen, beginnen zij geesteloos te worden en van lieverlede neemt hun Godsvrucht af. Niemand is zo in gevaar een afvallige te worden als een lauwe, belijdende christen.

(7) Beoefen veel zelfverloochening: "Die verloochene zichzelf", Matthéüs 16:24.

Eigengemak, zelfbedoelingen, wat er maar wedijvert met of in strijd is met de heerlijkheid en de belangen van Christus moet verloochend worden. Het eigen ik is de grote strik; eigenliefde ondermijnt de kracht der Godzaligheid. De jonge man in het Evangelie zou Christus misschien wel gevolgd zijn, maar iets van hemzelf

verhinderde hem, Matthéüs 19:20-22. Eigenliefde is eigenhaat! Iemand die niet boven zichzelf kan uitkomen, zal nooit in de hemel komen.

(8) Bewaar een heilige achterdocht over uw hart: "Zijt niet hooggevoelende, maar vrees", Rom. 11:20.

Iemand die buskruit in zijn huis heeft, zal bang zijn dat het vlam vat. De zonde in het hart is als buskruit; dat moet ons doen vrezen of er geen vonk van verzoeking op ons zou vallen om ons op te blazen. Er zijn twee dingen die ons altijd achterdochtig moeten maken over ons hart: de arglistigheid van ons hart en de begeerte van ons hart. Toen Petrus bang was dat hij zou zinken en tot Christus riep: "Heere, behoud mij", vatte Christus hem bij de hand en hielp hem, Matthéüs 14:30, 31); maar toen Petrus overmoedig werd en dacht dat hij alleen kon blijven staan, liet Christus hem vallen. O, laten wij toch achterdochtig zijn over onszelf en in een heilig opzicht "ons met siddering bekleden", Ezech. 16:26.

(9) Sta naar zekerheid: "Benaarstig u, om uw roeping en verkiezing vast te maken", 2 Petrus 1:10.

Iemand die zeker weet dat God zijn God is, is als een kasteel dat op een rots gebouwd is - al de machten der hel kunnen hem niet bewegen. Hoe kan iemand een vaste gang maken in de godsdienst, als hij niet zeker is omtrent zijn geestelijke staat en niet weet, of hij genade heeft of niet? Het is moeilijk voor iemand voor Christus zijn leven te geven, als hij niet weet dat Christus voor hem gestorven is. Zekerheid doet een christen vast staan in roerige tijden. Wie de Geest van God heeft Die met zijn hart getuigt, zal het best in staat zijn van de waarheid getuigenis te geven, Rom. 8:16. O, wees toch naarstig! Wees veel bezig in gebed, lezen en heilige samenspreking. Deze dingen zijn de olie en zonder die zal de lamp van zekerheid niet branden.

(10) Grijp de sterkte des Heeren aan. God wordt de "Sterkte van Israël" genoemd, 1 Sam. 15:29, Engelse vertaling. In Zijn kracht kunnen wij staande blijven, beter dan in onze eigen kracht. Het kind ligt het veiligst in de armen van de vroedvrouw. Wij worden niet bewaard, als wij de Heere vasthouden, maar als Hij ons vasthoudt. Als men een boot vastbindt aan een rots, ligt hij veilig en zo is het ook met ons, als wij vastgebonden zijn aan de "Rots der Eeuwen".

HOOFDSTUK 9

BEWEEGREDEKENEN OM TE VOLHARDEN IN GODZALIGHEID

Opdat ik christenen moge aansporen om te volharden in de praktijk der Godzaligheid, zal ik de volgende vier overwegingen voorleggen:

1. Het is de eer en de kroon van een christen als hij nog Godzalig is in zijn grijsheid. "Mnason van Cyprus, een ouden discipel", Hand. 21:16. Wat is het een eer als men een christen ziet wiens kleren rood van bloed zijn, maar met een consciëntie die zuiver wit is en met genade die groen en fris is!

2. Wat volharden zondaren in hun zonden!

Zij zijn stijf geworden op hun droesem, Zef. 1:12. Voor de oordelen van God schrikken zij niet terug en zij worden er niet door bewogen. Zij zeggen tegen hun zonden, wat Ruth zei tegen Naomi: "Waar gij zult heengaan, zal ik heengaan ... also

doe mij de HEERE en also doe Hij daartoe, zo niet alleen de dood zal scheiding maken tussen mij en tussen u", Ruth 1:16, 17. Zo is er niets wat de mensen doet scheiden van hun zonden. O, wat is het een schande, dat de goddelozen zo vast zitten aan het kwade en wij zo onvast aan het goede, dat zij standvastiger zijn in de dienst van de duivel dan wij in de dienst van Christus!

3. Als wij volharden in Godzaligheid, kan dat een middel zijn om anderen daarin te bevestigen.

De hoorders van Cyprianus volgden hem naar de martelplaats en toen zij zijn standvastigheid in het geloof zagen, riepen zij uit: *"Laten wij ook zo met onze heilige prediker sterven"*. "En dat het meerder deel der broederen in den Heere, door mijn banden vertrouwen gekregen hebbende, overvloediger het Woord onbevreesd durven spreken", Fil. 1:14. De ijver en volharding van Paulus moedigden de toeschouwers aan. Door zijn gevangenisketenen werden mensen aan het hof van Nero bekeerd en twee van deze bekeerlingen werden later martelaar, zoals de geschiedenis verhaalt.

4. Wij verliezen niets bij volharding in de Godzaligheid.

Er zijn acht heerlijke beloften die God vermaakt heeft aan volhardende gelovigen:

- (1) "Zijt getrouw tot den dood, en Ik zal u geven de kroon des levens", Openb. 2:10. Christen, u kunt wel de adem des levens verliezen, maar niet de kroon des levens!
- (2) "Die overwint, Ik zal hem geven te eten van den boom des levens", Openb. 2:7. Deze boom des levens is de Heere Jezus. Deze boom deelt het leven mee en voorkomt de dood. Op de dag als wij van deze boom eten, zullen onze ogen werkelijk geopend worden en zullen wij God zien.
- (3) "Die overwint, Ik zal hem geven te eten van het manna, dat verborgen is en Ik zal hem geven een witten keursteen, en op den keursteen een nieuwen naam geschreven, welken niemand kent, dan die hem ontvangt", Openb. 2:17. Deze belofte bestaat uit drie delen:

- "Ik zal te eten geven van het manna". Dat is een verborgenheid. Het betekent de liefde van de Vader, die manna is vanwege haar zoetheid en verborgen vanwege haar zeldzaamheid.
- "Ik zal hem geven een witte steen", dat is vergeving van zonde. Die mag men wel een edelsteen noemen, zegt Hiëronymus.
- "En op de steen een nieuwe naam", dat is de aanneming tot kinderen. Hij zal een erfgenaam des hemels genaamd worden en niemand kan dit weten, behalve degene die het geheimzegel van de Geest heeft om hem daarvan te verzekeren.

- (4) "Die overwint, die zal bekleed worden met witte klederen; en Ik zal zijn naam geenszins uitdoen uit het boek des levens, en Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor Zijn heilige engelen", Openb. 3:5. De volhardende gelovige zal in het wit gekleed worden. Dat is een zinnebeeld van vreugde, Pred. 9:8. Hij zal zijn rouwgewaad afleggen en zal bekleed worden met de witte mantel der heerlijkheid. "En Ik zal zijn naam niet uit het boek des levens uitwissen". God zal wel de zonden van een gelovige uitwissen, maar Hij zal niet zijn naam uitwissen. Het boek van Gods besluit bevat geen fouten. "Maar Ik zal zijn naam belijden". Als iemand Christus als zijn eigendom op aarde heeft gekregen en Zijn livrei gedragen heeft, toen zelfs de doodstraf erop stond als men die droeg, zal Christus Zich voor hem niet schamen, maar zal zijn naam belijden voor Zijn Vader en voor de heilige engelen. O, wat zal het een troost en een eer zijn om op de laatste dag een vrien-

delijke blik van Christus te ontvangen, ja als Christus ons bij name zal eigenen en zeggen: "Dit waren degenen die het voor Mijn waarheid opgenomen hebben en die hun klederen rein bewaard hebben in een verontreinigende tijd. Die zullen met Mij in het wit wandelen, want zij zijn het waardig".

- (5) "Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in den tempel Mijns Gods, en hij zal niet meer daaruit gaan; en Ik zal op hem schrijven den Naam Mijns Gods en den naam der stad Mijns Gods", Openb. 3:12. Er liggen veel heerlijke zaken in deze belofte opgesloten. "Ik zal hem maken tot een pilaar in den tempel Mijns Gods". Een huichelaar is een riet dat van de wind heen en weer bewogen wordt, maar de overwinnende gelovige zal een heerlijke pilaar zijn, een pilaar van kracht en een pilaar in de tempel vanwege de heiligheid. "En hij zal niet meer daaruit gaan". Ik versta dit van de staat der heerlijkheid. "Hij zal niet meer daaruit gaan", dat wil zeggen, nadat hij overwonnen heeft, zal hij niet meer ten oorlog uittrekken. Hij zal nooit meer te strijden hebben met enige zonde of verzoeking. Er zal geen geluid van trommel of kanon meer gehoord worden, maar nu de veldslag gewonnen is, zal de gelovige thuis blijven en de buit uitdelen. "En Ik zal op hem schrijven de naam Mijns Gods", dat is, hij zal in het openbaar erkend worden als Mijn kind, en net als de Zoon de naam van zijn Vader dragen. Wat moet dat een eervolle heilige zijn, op wie Gods eigen naam geschreven staat! "En Ik zal op hem schrijven de naam van de stad Mijns Gods", dat is, hij zal ingeschreven worden als een bewoner of een burger van Jeruzalem, dat Boven is. Hij zal een vrije burger zijn in de gemeenschap der engelen.
- (6) "En die overwint, en die Mijn werken tot het einde toe bewaart, Ik zal hem macht geven over de heidenen", Openb. 2:26. Daarin kan een dubbele verborgenheid liggen. Dit kan óf verstaan worden van de gelovigen die op aarde leven: die zullen macht hebben over de heidenen. Hun ijver en lijdzaamheid zal de tegenstanders van de waarheid overwinnen, Hand. 6:10. Óf het kan in principe verstaan worden van de triomferende heiligen in de hemel. Die zullen macht hebben over de heidenen: zij zullen enigszins delen in de macht van Christus. Zij zullen samen met Hem op de laatste dag de wereld oordelen: "Weet gij niet, dat de heiligen de wereld zullen oordelen?", 1 Kor. 6:2.
- (7) "Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn troon", Openb. 3:21. Hier is ten eerste de waardigheid van de heiligen: zij zullen in de troon zitten. Maar ook hun veiligheid: zij zullen er met Christus zitten. Christus houdt hen vast en niemand zal ze uit Zijn troon rukken. De gelovigen kunnen hier wel uit hun huizen gezet worden, maar zij kunnen niet uit Christus' troon gezet worden. De mens zou evengoed een ster van de hemel kunnen plukken als een heilige uit de troon.
- (8) "En Ik zal hem de morgenster geven", Openb. 2:28. Hoewel de gelovigen in dit leven met schande overdekt kunnen worden, hoewel men hen oproermakers en ontrouwen moge noemen - Paulus zelf leed, naar de mening van sommigen, als een kwaaddoener, 2 Tim. 2:9 - toch zal God de gerechtigheid van de gelovigen doen voortkomen als het licht en zij zullen blinken als de morgenster, die helderder is dan de rest. "Ik zal hem de morgenster geven". Met deze morgenster wordt Christus bedoeld, alsof Christus wilde zeggen: "Ik zal de volhardende gelovige iets van Mijn schoonheid geven. Ik zal enkele van Mijn schitterende

stralen op hem laten vallen. Hij zal de naaste graad van heerlijkheid met Mij hebben, zoals de morgenster het dichtst bij de zon staat.

O, wat zijn hier zielsverrukkende beloften! Wie zou niet volharden in Godzaligheid! Wie niet aangedaan is door deze beloften, is óf een steen, óf een beest.

HOOFDSTUK 11

RAAD VOOR DEGENEN DIE GOD VREZEN

Laat ik mij vervolgens richten tot degenen die een waar werk van Godzaligheid in hun hart hebben. Ik wil me tot hen richten bij wijze van:

1. Waarschuwing
2. Raadgeving
3. vertroosting.

1. Bij wijze van waarschuwing.

Verduister deze kenmerken van genade in uw ziel niet. Hoewel Gods kinderen hun genade niet geheel kunnen uitwissen, kunnen zij die wel ontsieren. Te veel vleselijke vrijheid kan hun bewijzen vervagen en de glans ervan zo verflauwen dat zij niet meer gelezen kunnen worden. Deze kenmerken zijn voor degenen die God vrezen kostbare zaken. Goud en kristal kunnen daarmee niet vergeleken worden. O, zorg ervoor dat zij duidelijk in uw hart geschreven blijven en dan zullen zij zovele levende vertroosting zijn in de stervensure. Het zal een christen niet doen schrikken, als hij al de tekenen van de dood in zijn lichaam heeft, als hij maar de kenmerken van genade in zijn ziel kan gewaarworden. Hij zal met Simeon kunnen zeggen: "Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede", Lukas 2:29.

2. Bij wijze van raadgeving.

Gij, die verrijkt zijt geworden met de schatten van Godzaligheid, dank God daarvoor. Deze bloem groeit niet in de tuin van de natuur. U had dienstgenomen onder de duivel en ontving van hem soldij, terwijl u streed tegen uw eigen zaligheid. En toen kwam God met bekerende genade en wendde een liefdevolle, zachte aandrang aan waardoor u Zijn strijd tegen de satan aanvaardde! U had vele jaren in de goddeloosheid liggen weken, alsof u half gekookt werd voor de hel en toen legde God u in de week in Christus' bloed en blies heiligheid in uw hart!

O, wat is er voor u reden om uzelf als eeuwige schuldenaar van vrije genade aan te merken! Wie God niet de lof toebrengt voor Zijn genade, ontkent dat God er de Auteur van is. O, erken de liefde van God; bewonder Zijn onderscheidmakende genade; zet de kroon van uw lof op het hoofd van vrije genade! Als wij dankbaar behoren te zijn voor de vruchten van de aarde, hoeveel te meer dan voor de vruchten van de Geest. Het is maar goed dat er een eeuwigheid komt, wanneer de heiligen in de Heere zullen triomferen en Zijn lof heerlijk zullen maken.

3. Bij wijze van vertroosting.

Gij, die slechts het kleinste kruimeltje Godzaligheid in oprechtheid bezit, laat ik u een rijke vertroosting geven: *Jezus Christus zal de zwakste genade niet afwijzen, maar zal die koesteren en bewaren tot in eeuwigheid.* Genade die nog maar net ontloken is, zal door de stralen van de Zon der Gerechtigheid toe bereid en gerijpt worden voor de heerlijkheid. Daarover zal ik uitgebreider gaan handelen.

HOOFDSTUK 11

Troost voor Godvrezenden, aantonend dat de kleinste mate van godzaligheid zal behouden

"Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en het rokende lemmet zal Hij niet uitblussen, totdat Hij het oordeel zal uitbrengen tot overwinning", Matthéüs 12:20.

Deze tekst werd profetisch van Christus gesproken. Hij zal de gebreken van Zijn volk niet uitbazuinen. Hij zal de genade in haar prille begin niet verbrijzelen. Ik begin met dat eerste: "het gekrookte riet".

Vraag. *Wat moet men hier verstaan door een riet?*

Antwoord. Het moet niet letterlijk genomen worden, maar figuurlijk. Het is een redelijk riet, het geestelijke deel van een mens, de ziel, die zeker wel met een riet vergeleken kan worden, omdat die in dit leven onderhevig is aan zwakheid en schuddingen vóór zij opgroeit tot een sterke ceder in de hemel.

Vraag. *Wat wordt bedoeld met een gekrookt riet?*

Antwoord. Het is een ziel die vernederd en gekneusd is door het gevoel van de zonde. Zij weent, maar wanhoopt niet. Zij wordt heen en weer bewogen op de golven van vrees en is toch niet zonder het anker der hoop.

Vraag. *Wat wordt ermee bedoeld, dat Christus dit riet niet verbreekt?*

Antwoord. De betekenis is, dat Christus niet één treurende geest, die in de weeën van de wedergeboorte verkeert, zal afwijzen. Als de kneuzing der zonde gevoeld wordt, zal die niet dodelijk zijn: "Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken". In deze woorden, Hij zal niet verbreken, wordt ook iets verondersteld en dat is: *Hij zal het gekrookte riet opbinden. Hij zal het troosten.*

De conclusie van het geheel is, dat aangegeven wordt, dat Christus medelijden heeft met een arme, neergebogen zondaar die op zijn borst slaat en die nauwelijks zijn oog durft op te heffen om genade. Het hart van de Heere Jezus is met medelijden vervuld over hem. Dit gekrookte riet zal Hij niet verbreken.

De tekst bestaat uit twee delen:

1. Een veronderstelling: een ziel die vanwege boetvaardigheid geknakt is.
2. Een bewering: die zal niet verbroken worden.

De leer hierin is: *het gekrookte riet zal niet verbroken worden, "Hij verbindt hen in hun smarten", Psalm 147:3. Voor dit doel heeft Christus zowel Zijn zending als Zijn zalving ontvangen, opdat Hij de verwonde ziel zou opbinden. "De HEERE heeft Mij gezalfd, om te verbinden de gebrokenen van hart", Jesaja 61:1.*

Vraag. *Maar waarom zal Christus een gekrookt riet niet verbreken?*

1. Vanwege de zachtmoedigheid van Zijn natuur: "De Heere is zeer barmhartig, vol medelijden", Jac. 5:11. Hij verwekt medelijden in andere schepselen en wordt daarom genoemd: "de Vader der barmhartigheden", 2 Kor. 1:3. Hijzelf is zeker niet zonder medelijden. Als een arme ziel in zijn geest verdrukt wordt, zal God geen hardigheid jegens hem gebruiken, opdat men niet zou denken dat Hij Zijn eigen tedere geaardheid had afgelegd. Vandaar, dat de Heere altijd het meest bezorgd is geweest over

gekrookte rieten. Zoals een moeder zeer bezorgd is over haar kinderen die zwak en ziekelijk zijn, zo zal "Hij de lammeren in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen", Jesaja 40:11. Degenen die geestelijk gebroken zijn, die als lammeren zwak en teer zijn, zal Christus dragen in de armen van vrije genade.

2. Omdat een verslagen hart Zijn offerande is, Psalm 51:19.

Een gebroken geest brengt tranen voort die als kostelijke wijn zijn, Psalm 56:9. Een gebroken ziel staat bol van heilige verlangens, ja die is krank van liefde. Dus, als nu een gekrookt riet zo deugdzaam is, zal Christus het niet verbreken. Geen specerijen zijn, als zij verbrijzeld worden, zo welriekend voor ons als een verslagen geest voor God is.

3. Omdat een gekrookt riet zozeer op Christus gelijkt. Jezus Christus is eenmaal aan het kruis verbrijzeld: "Het behaagde den HEERE Hem te verbrijzelen", Jesaja 53:10. Zijn handen en voeten werden verbrijzeld door de nagelen; Zijn zijde werd verbrijzeld door de speer. Een gekrookt riet gelijkt op een verbrijzelde Zaligmaker. Ja, een gekrookt riet is een lid van Christus en hoewel het zwak is, zal Christus het er toch niet afsnijden, maar zal het des te meer koesteren.

(1) Zal Christus het gekrookte riet niet verbreken? Dat geeft stilzwijgend te kennen dat Hij het ongekrookte riet wel zal verbreken. Degenen die nooit aangedaan zijn geweest met bekommernis in de geest, maar die leven en sterven in onboetvaardigheid, zijn harde rieten, of liever gezegd rotsen. Christus zal geen gekrookt riet verbreken, maar wel een hard riet. Velen weten niet wat het is om een gekrookt riet te zijn. Zij zijn wel uitwendig gekneusd door verdrukking, maar niet verbroken vanwege de zonde. Zij hebben nooit geweten wat de weeën van de nieuwe geboorte inhouden. Je hoort sommigen God danken, dat zij altijd rust hebben gehad, zij hebben nooit benauwdheid van geest gekend. Die danken God voor de grootste vloek. Degenen die niet vanwege boetvaardigheid gebroken zijn, zullen rechterlijk verbroken worden. Degenen wier hart niet wilde breken vanwege de zonde, zullen breken van wanhoop. In de hel is niets anders te zien dan een hoop stenen en een hamer. Een hoop stenen - dat zijn harde harten -, een hamer - dat is Gods kracht en rechtvaardigheid die hen in stukken breekt.

(2) Zal Christus een gekrookt riet niet verbreken? Let dan op het genadevolle karakter van Jezus Christus - Hij is vol goedertierenheid en medelijden. Hoewel Hij de ziel kneust vanwege de zonde, Hij zal haar niet verbreken. Een chirurg kan wel een insnijding in het lichaam maken en het doen bloeden, maar hij zal de wond weer verbinden. Christus heeft zowel majesteit die van Hem afstraalt als een hart vol barmhartigheid. Christus heeft zowel een leeuw als een lam in Zijn wapenschild: de leeuw met betrekking tot Zijn felheid tegenover de goddelozen, Psalm 50:22, en het lam met betrekking tot Zijn zachtmoedigheid tegenover Zijn volk. Zijn Naam is Jezus, Zaligmaker, en Zijn ambt is geneesheer, Mal. 4:2. Christus heeft een pleister gemaakt van Zijn eigen bloed om een gebroken hart te genezen. Christus heeft de zuiverste liefde. Iemand heeft gezegd: "Als de schoonheid van alle bloemen in één bloem zou zitten, hoe schoon zou dan die bloem zijn!" Hoe vol barmhartigheid is Christus, in Wie alle barmhartigheid verenigd is! Christus heeft een bekwame hand en een teder hart. Hij zal een gekrookt riet niet verbreken. Sommigen zijn zo vol wreedheid dat zij verdrukking op verdrukking stapelen en een grotere last op een stervende leggen. Maar onze Jezus is een

medelijdende Hogepriester, Hebr. 2:17. Hij is aangedaan met een gevoel van ons gebrek. Elke kneuzing van de ziel gaat Hem ter harte. Niemand wijst Christus af behalve degenen die Hem niet kennen. Hij is geheel belichaamde liefde. Hijzelf werd verbrijzeld om degenen die gekrookt zijn te genezen.

- (3) Zie toch, wat voor bemoediging er hier ligt voor het geloof? Als Christus gezegd had dat Hij het gekrookte riet verbreken zou, zou er inderdaad reden tot wanhoop zijn. Maar nu Christus gezegd heeft dat Hij het gekrookte riet niet zal verbreken, opent dit een deur voor nederige, gebroken zielen. Als wij kunnen zeggen dat wij vanwege de zonde verbroken zijn, waarom geloven wij dan niet? Waarom kwijnen wij weg onder onze vrees en moedeloosheid, alsof er voor ons geen genade is? Christus zegt, dat Hij "de gebrokenen van hart geneest", Psalm 147:3. "Nee", zegt het ongeloof, "Hij zal mij niet genezen". Christus zegt dat Hij het gekrookte riet zal genezen. "Nee", zegt het ongeloof, "Hij zal het doden". Zoals het ongeloof onze troost wegneemt, zo probeert het ook het Woord te ontkrachten, alsof al Gods beloften slechts vervalsingen waren en blanco's in een loterij. Heeft de Heere gezegd dat Hij het gekrookte riet niet zal verbreken? Kan de Waarheid liegen? O, wat een zonde is ongeloof! Sommigen vinden het vreselijk dat zij bij de dronkaards, vloekers en hoeren gerekend worden. Laat ik u zeggen, dat het niet minder vreselijk is, als men bij de ongelovigen gerekend wordt, Openb. 21:8. Ongeloof is erger dan elke andere zonde, omdat het God verdacht houdt tegenover het schepsel. Het berooft Hem van de kostbaarste parel in Zijn kroon, namelijk de waarheid: "Die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt", 1 Joh. 5:10. O, laten toch alle ootmoedige zondaren tot Jezus Christus gaan! Christus werd verbrijzeld in Zijn verlatenheid om degenen die gebroken zijn van de zonde te genezen. Als u uw zweren aan Christus kunt tonen en Hem door het geloof aanraken, zult u van al uw zielenkneuzingen genezen worden. Zal Christus u niet verbreken? Richt uzelf dan niet te gronde door wanhoop.

Eerste nuttig gebruik

Zal Jezus Christus een gekrookt riet niet verbreken? Dan zijn diegenen te bestraffen die doen wat ze kunnen om het gekrookte riet wel te verbreken. Zoals degenen die het werk der bekering in anderen proberen te verhinderen. Als zij die verwond en bekommerd zien vanwege de zonde, maken zij hen moedeloos, door hen te zeggen dat de godsdienst somber en bitter is en dat zij beter tot hun vorige plezieren kunnen terugkeren. Als er een pijl van overtuiging in het geweten wordt geschoten, trekken zij die er weer uit en willen niet hebben dat het werk der bekering voortgaat. Dus, als de ziel bijna gebroken is, beletten zij het dat die geheel gebroken wordt. Dan is men als mens een duivel voor anderen. Als iemand zich schuldig maakt door het bloed van een ander te vergieten, dan toch zeker als men de ziel van een ander laat verloren gaan!

Tweede nuttig gebruik

Deze tekst is een geestelijke honingraat, die vertroosting drupt in alle gebroken harten. Zoals wij opwekkende middelen geven aan het lichaam als dat een flauwte krijgt, zo zal ik wat opwekkends meedelen aan zielen die vanwege de zonden gebroken zijn, om hen te verlevendigen. Deze tekst is vertroostend voor een arme ziel, die met Job op de ashoop zit en die neergebogen is vanwege het gevoel van zijn onwaardigheid.

"Ach", zegt die ziel, "ik ben genade niet waardig. Wie ben ik, dat de Heere naar mij zou omzien? Op degenen die groter gaven en genade hebben, moge de Heere dan misschien neerzien, maar ach, ik ben het onwaardig".

Bent u bekommerd om uw onwaardigheid? Wat is er onwaardiger dan een gekrookt riet? En toch ligt er voor zo'n toestand een belofte: "Hij zal het gekrookte riet niet verbreken". Die belofte is niet voor een vijgenboom of een olijf, die vruchtbare planten zijn, maar voor het gekrookte riet. Hoewel u in uw eigen ogen verachtelijk bent, een arm verpletterd riet, kunt u toch heerlijk zijn in de ogen des Heeren. Laat toch uw onwaardigheid u niet ontmoedigen. Als u uzelf vuil ziet en Christus dierbaar, dan is die belofte voor u. Christus zal u niet verbreken, maar Hij zal uw wonden verbinden.

Vraag. Maar hoe kan ik weten, of ik zaligmakend verbrijzeld ben?

Antwoord. Heeft God u ooit op uw knieën gebracht? Is uw trotse hart vernederd? Hebt u uzelf ooit gezien als een zondaar en niets meer dan een zondaar? Hebt u ooit met een wenend oog naar Christus gezien?, Zach. 12:10. En zijn die tranen uit het oog des geloofs gedrupt?, Markus 9:24. Dat is evangelische verbrijzeling. Kunt u zeggen: "Heere, hoewel ik U niet zie, ik heb U toch lief. Hoewel ik in het donker verkeer, ik werp toch het anker uit?" Dat is een gekrookt riet!

Tegenwerping 1. Maar ik vrees dat ik niet genoeg verbrijzeld ben.

Antwoord. Het is moeilijk de juiste mate van vernedering voor te schrijven. Het is in de geestelijke en in de natuurlijke geboorte hetzelfde: sommigen worden met meer pijn geboren en anderen met minder. Maar wilt u graag weten, of u genoeg verbrijzeld bent? Als uw geest zo bekommerd is, dat u gewillig bent die lusten na te laten die het grootste vermaak en genot aanbrachten. Als niet alleen de zonde wordt nagelaten, maar dat u er een walg van hebt, dan bent u voldoende verbrijzeld. Het medicijn is sterk genoeg als het de ziekte heeft uitgezuiverd. De ziel is genoeg verbrijzeld, als de liefde tot de zonde is uitgezuiverd.

Tegenwerping 2. Maar ik vrees, dat ik niet zo verbrijzeld ben als ik moest zijn. Ik vind dat mijn hart zo hard is.

- a. Wij moeten onderscheid maken tussen hardigheid van het hart en een hard hart. Het beste hart kan nog wel wat hardigheid hebben, maar hoewel er wat hardigheid in te vinden is, is het nog geen hard hart. Er wordt aan iets een naam gegeven overeenkomstig het beste deel. Als wij een akker opgaan waar onkruid en tarwe op staan, noemen wij dat niet een onkruidveld, maar een tarweveld. Hoewel er hardigheid in het hart is, maar ook zachtheid, beschouwt God, Die oordeelt naar dat deel dat voortreffelijker is, het dan ook als een zacht hart.
- b. Er is een groot verschil tussen de hardheid in de onbekeerden en in degenen die God vrezen. De eerste is natuurlijk, de andere is slechts toevallig. De hardheid in een onbekeerde is als de hardheid van een steen, die er steeds onlosmakelijk mee verbonden is. De hardheid in een kind van God is als de hardheid van ijs, dat weldra door de zonnestralen smelt. Misschien heeft de Heere op dat ogenblik Zijn Geest teruggetrokken, zodat het hart gestold is tot ijs. Maar laat Gods Geest terugkeren, als de zon, en in het hart schijnen, dan ontstaat er een genadige dooi en het smelt van liefde.
- c. Treurt u niet onder de hardigheid van uw hart? U zucht omdat u geen zuchten hebt, u weent vanwege gebrek aan tranen. Het harde riet kan niet wenen. Als u geen gekrookt riet zou zijn, kon dit wenen niet allemaal uit u voortkomen.

Tegenwerping 3. Maar ik ben een onvruchtbaar riet; ik draag geen vruchten. Daarom ben ik bang dat ik geheel verbroken zal worden.

Antwoord. Een hart met genade is geneigd het goede dat erin is over het hoofd te zien. Dat kan wel een worm in een blad zien, maar geen vrucht. Waarom zegt u dat u onvruchtbaar bent? Als u een gekrookt riet bent, bent u niet onvruchtbaar. Het geestelijke riet dat ingeënt is in de ware wijnstok, is vruchtbaar. Er is zoveel levenssap in Christus, dat daardoor allen die in Hem zijn ingelijfd, vrucht dragen. Christus laat genade als druppels dauw in de ziel vallen: "Ik zal Israël zijn als de dauw, hij zal bloeien als de lelie, zijn scheuten zullen zich uitspreiden en zijn heerlijkheid zal zijn als des olijfbooms", Hoséa 14:6, 7. Die God, Die de dorre staf bloeiende gemaakt heeft, zal het droge riet ook doen bloeien.

Tot zover de eerste uitdrukking in de tekst.

Ik ga nu verder met de tweede: ***"Het rokende lemmet zal Hij niet uitblussen"***.

Vraag. *Wat wordt bedoeld met "rokende"?*

Antwoord. Met rook wordt bedoeld verdorvenheid. Rook is hinderlijk voor het oog; zo ergert de zonde het reine oog van God.

Vraag. *Wat wordt bedoeld met het rokende lemmet?*

Antwoord. Het betekent genade vermengd met verdorvenheden. Zoals er bij een klein vuur veel rook kan zijn, zo kan er bij weinig genade veel verdorvenheid zijn.

Vraag. *Wat betekent het, dat Christus het rokende lemmet niet zal uitblussen?*

Antwoord. De betekenis is, dat hoewel er maar een vonkje genade is, met veel zonde, dat Christus dan dat vonkje niet zal uitblussen. Dit is bij wijze van spreken: "Hij zal niet uitblussen", dat wil zeggen: Hij zal het vermeerderen. Niets is gemakkelijker dan rokend vlas uitblussen; dat kan met de lichtste aanraking. Maar Christus zal het niet uitblussen. Hij zal het vonkje genade niet uitblazen, maar Hij zal het aanblazen. Hij zal het doen ontvlammen, Hij zal dit rokend vlas in een brandende toorts veranderen.

De leer is: *dat een weinig genade, vermengd met veel verdorvenheden, niet uitgeblust zal worden*. Om dit toe te lichten, zal ik u tonen:

1. Dat een weinig genade vaak vermengd is met veel verdorvenheden.
2. Dat die weinige genade, vermengd met verdorvenheden, niet uitgeblust zal worden.
3. De oorzaken van deze stelling.

1. *Dikwijls is weinig genade in iemand die God vreest, vermengd met veel verdorvenheden.*

"Ik geloof, Heere" - hier was wat geloof; "kom mijn ongelovigheid te hulp", Markus 9:24 - dat was de verdorvenheid die ermee vermengd was. In de beste gelovigen is een mengeling van zonde en genade: een donkere zijde en een lichte zijde, veel hoogmoed vermengd met nederigheid, veel aardsgezindheid vermengd met hemelsgezindheid. De genade in degenen die God vrezen, doet denken aan de wortelstok van een oude wilde appelboom.

Ja, in velen die wedergeboren zijn, is meer verdorvenheid dan genade. Zoveel rook dat men nauwelijks enig vuur kan onderscheiden; zoveel ongeloof dat men nauwelijks enig geloof kan onderscheiden, 1 Sam. 27:1; zoveel driften dat men nauwelijks enige zachtmoedigheid kan zien. Jona, een gemelijke profeet, twist met God, ja, hij rechtvaardigt zelfs zijn boosheid: "Billijk is mijn toorn ontstoken ter dood toe", Jona 4:9. Hier was zoveel boosheid, dat het moeilijk was genade te ontdekken. Een christen in dit leven is als een glas waar meer schuim in zit dan wijn, of als een ziek lichaam

dat meer vocht bevat dan kracht. Het moge de besten wel verootmoedigen, als zij bedenken hoeveel verdorvenheid er met hun genade gemengd is.

2. De weinige genade, vermengd met veel verdorvenheid, zal niet uitgeblust worden.

"Hij zal het rokende lemmet niet uitblussen". Het geloof van de discipelen was aanvankelijk slechts klein: "Toen vluchtten al de discipelen, Hem verlatende", Mattheüs 26:56. Hier was nu dat rokende vlas, maar Christus heeft de weinige genade niet uitgeblust, maar Hij voedde en verlevendigde die genade. Later werd hun geloof sterker en beleden zij Christus in het openbaar, Hand. 4:29, 30. Hier stond het vlas in vlam.

3. De oorzaken waarom Christus het rokende lemmet niet zal uitblussen.

- a. Omdat dit vonkje, dit sprankeltje in het rokende vlas een Goddelijk voortbrengsel is. Het komt af van de Vader der lichten en de Heere zal Zijn eigen genadewerk niet uitblussen.
- b. Alles bewaart wat hem eigen is, door het natuurlijk instinct. Een hen die haar jongen uitbroedt, zal hen bewaren en voeden; zij zal hen niet vernietigen zodra zij uitgebroed zijn. God, Die deze tederheid in het schepsel gelegd heeft om zijn jongen te bewaren, zal veelmeer nog het werk van Zijn eigen Geest in het hart koesteren. Zal Hij de lamp van de genade in de ziel aansteken en dan haar weer uitblussen? Dat zou niet tot Zijn eer en voordeel strekken.
- c. Christus zal de beginselen van genade niet uitblussen, omdat een weinig genade evenzeer kostbaar is als meer genade. Een kleine parel heeft ook waarde. Al is de parel van het geloof klein, als het maar een echte parel is, schittert die heerlijk in Gods ogen. Een goudsmid houdt rekening met het geringste vijlsel van goud en zal dat niet weggooien. De oogappel is maar klein, toch is die van groot nut; daarmee kan men in één keer een zeer groot deel van de lucht zien. Weinig geloof kan rechtvaardigen; een zwakke hand kan de huwelijksband aangaan. Een zwak geloof kan evenzeer met Christus verenigen als een sterk geloof. Weinig genade maakt ons ook met God gelijkvormig. Een zilveren penning draagt de beeltenis van de koning evengoed als een grotere munt. Het geringste kruimeltje genade draagt Gods Beeld en zal God Zijn eigen Beeld vernietigen? Toen de tempels in Griekenland werden gesloopt, zorgde Xerxes ervoor dat de tempel van Diana gespaard werd vanwege de schoonheid van de bouwstijl. Als God de heerlijkheid van de hele wereld zal teniet doen en in brand steken, zal Hij toch de geringste genade niet vernietigen, omdat daar een afdruk van Zijn eigen Beeld opstaat. Dat vonkje in die rokende vlaswiek is een straal van Zijn eigen heerlijkheid.
- d. Christus zal de rokende vlaswiek niet uitblussen, omdat dit kleine licht in het vlas groter kan worden. Genade wordt vergeleken met een korrel mosterdzaad; dat is het kleinste van alle zaden, maar als het uitgegroeid is, is dit het grootste van de kruiden en wordt een boom, Mattheüs 13:31, 32. De grootste genade was ook eens klein. De eik was eens een eikel. Het meest geroemde geloof in de wereld verkeerde eens in zijn geestelijke kindsheid. Het grootste ijvervuur was eens slechts een rokend vlaswiek. Genade rijst, evenals de wateren uit het heiligdom, Ezech. 47:1-5. Als dan het kleinste embryo en het kleinste zaad van heiligheid toenemend en groeiend van aard is, zal de Heere niet toelaten dat het een misdacht wordt.
- e. Christus zal het rokende lemmet niet uitblussen, omdat hierin de heerlijkheid van Zijn macht uitblinkt, als Hij een klein vuurtje in een heleboel rook bewaart. Een bevende ziel denkt dat zij door de zonde zal verzwolgen worden. Maar God

bewaart een kleine hoeveelheid genade in het hart - ja, Hij doet dat vonkje over de verdorvenheid heersen, zoals het vuur van de hemel "het water oplekte dat in de groeve was", 1 Kon. 18:38. Zo maakt de Heere Zich een heerlijke Naam en draagt de erekenen ervan met Zich mee: "Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht", 2 Kor. 12:9.

- Zie hier het verschil in handelwijze tussen God en de mensen. De mensen zullen om weinig rook een heel groot vuur uitblussen; God zal vanwege een heleboel rook een klein vuur niet uitblussen. De wijze van de wereld is, dat als men een klein gebrek in een ander ziet, men heel veel van waarde voorbijziet en dat bedekt vanwege dat gebrek. Zo zijn wij van nature: een kleine fout verzwaren en heel veel deugdzaamheid verkleinen; wij zien de gebreken en verduisteren de goede dingen van anderen - zoals wij ook meer notitie nemen van een fonkelende ster dan van een ster die aldoor schijnt. Wij bekritisieren anderen vanwege hun drift, maar wij achten hen niet hoog vanwege hun Godsvrucht. Zo doven wij veel vuur uit, vanwege een weinig rook die wij in anderen zien. De Heere handelt niet zo. Vanwege een heleboel rook zal Hij een klein vuur niet uitblussen. Hij kijkt naar oprechtheid en ziet vele gebreken over het hoofd. De geringste vonkjes genade voedt Hij, Hij blaast die zachtjes aan met de wind des Geestes tot zij ontvlammen.
- Als Christus niet de rokende vlaswiek uitblust, moeten wij de rokende vlaswiek in onszelf ook niet uitblussen. Als de genade in niet zo'n grote vlam opgloeit als wij in anderen zien en wij dan besluiten dat het vuur van de Geest niet in ons is - dat is het uitblussen van de vlaswiek en dat is een vals getuigenis van onszelf geven. Zoals wij geen vals getuigenis mogen geloven, zo mogen wij ook niet een waar getuigenis ontkennen. Zoals vuur verborgen kan zijn onder de as, zo kan genade verborgen zijn onder veel zielenkwalen. Sommige christenen zijn daar zo behendig in- door zichzelf te beschuldigen dat zij geen genade bezitten, alsof zij van de duivel loon hebben ontvangen om voor hem te pleiten tegen zichzelf. Het is een grote fout als men vanuit de zwakheid van de genade naar het gemis van genade redeneert. Het is iets anders zwak in het geloof te zijn dan zonder geloof te zijn. Degene wiens gezichtsvermogen wazig is, heeft een gebrekkig gezicht, maar hij is niet zonder gezicht. Weinig genade is genade, al ligt het verscholen onder veel verdorvenheden.
- Als het geringste vonkje genade niet uitgeblust zal worden, dan volgt daaruit als een grote waarheid dat er geen afval van de genade is. Als het geringste kruimeltje genade zou sterven, zou de rokende vlaswiek uitgeblust worden. Genade kan geschud worden door vrees en twijfel, maar niet ontworteld worden. Ik geef toe dat men schijn genade kan verliezen; dit wildvuur kan uitgeblazen worden, maar niet het vuur dat door de Geest is aangestoken. Genade kan in de ziel sluimeren, maar niet dood zijn. Net als iemand die een beroerte heeft, geen levenskracht kan oefenen, kan genade ook verdonkerd zijn, maar niet uitgeblust. Een christen kan wel zijn troost verliezen, net als een boom in de herfst die zijn vruchten heeft laten vallen, maar er is nog steeds sap in de stengel en "het zaad Gods blijft in hem", 1 Joh. 3:9. Genade is een bloem der eeuwigheid. Deze rokende vlaswiek kan niet uitgeblust worden door verdrukking, maar is net als de bomen waarover Plinius schrijft - bomen die in de Rode Zee groeien, die, al worden zij door de golven gebeukt, onbeweeglijk blijven staan en hoewel zij soms onder water staan, des te meer groeien. Genade is als een echte glanzende diamant, die schittert en niet verbroken kan worden.

Ik belijd dat het een wonderlijke zaak is dat genade niet geheel uitgeroeid kan worden, vooral als wij twee dingen bedenken:

- a. De boosaardigheid van satan. Hij is een kwaadaardige geest en legt steeds hindernissen op onze weg naar de hemel. De duivel probeert met de wind van verzoeking de vonk der genade in ons hart uit te blazen. Als dat niet gaat, stookt hij goddelozen op en ruit de strijdkrachten der hel tegen ons op. Wat is het een wonder dat die heldere ster der genade niet neergeslagen wordt door de staart van de draak!
- b. De wereld van verdorvenheden in ons hart. De zonde bezet het grootste deel van een christen. Er is meer droesem dan geest in het beste hart. In het hart wemelt het van zonden. Wat is er een heleboel hoogmoed en atheïsme in de ziel! Welnu, is het dan niet verwonderlijk, dat deze lelie der genade tussen zoveel doornen kan groeien? Het is net zo'n groot wonder dat een weinig genade bewaard wordt temidden van zoveel verdorvenheid als dat men een toorts ziet branden in de zee die niet uitgeblust wordt. Maar hoewel genade blijft leven onder zoveel moeilijkheid, net als een kind dat naar adem snakt, toch is zij onsterfelijk, daar zij uit God geboren is. Genade die met verdorvenheden worstelt, is als een schip dat gebeukt en heen en weer geworpen wordt door de golven en toch de storm doorstaat en tenslotte de begeerde haven bereikt. Als de genade zou sterven, hoe zou dan deze tekst bewaarheid kunnen worden: "Hij zal de rokende vlaswiek niet uitblussen"?

Vraag. Maar hoe komt het dat genade, ja de geringste mate genade, niet uitgeblust wordt?

Antwoord. Dat komt door de krachtige werking van de Heilige Geest. De Geest van God, Die de bron is, wekt voortdurend de genade in het hart op. Hij is elke dag in een gelovige werkzaam. Hij giet de olie erin en houdt de lamp der genade brandende. Genade wordt vergeleken met een rivier van levend water, Joh. 7:38. De rivier der genade kan nooit opdrogen, want de Geest van God is de Fontein die haar voedt. Nu is het duidelijk uit het verbond der genade dat de rokende vlaswiek niet uitgeblust kan worden. "Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar, het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE", Jesaja 54:10. Als men van de genade kan uitvallen, hoe kan het dan een onwankelbaar verbond zijn? Als de genade sterft en de rokende vlaswiek uitgeblust wordt, hoe kan dan onze staat in Christus beter zijn dan die in Adam was? Het verbond der genade wordt een beter verbond genoemd, Hebr. 7:22. Hoe is het dan een beter verbond dan datgene wat met Adam is gemaakt? Niet allen omdat het een betere Borg heeft en betere voorrechten heeft, maar ook omdat er betere voorwaarden aan verbonden zijn: "Het is in alles wel geordineerd en bewaard", 2 Sam. 23:5. Degenen die in dat verbond worden opgenomen, zullen als sterren zijn die blijvend in hun baan staan en er nooit uit zullen vallen. Als de genade zou kunnen sterven en uitgeblust worden, zou het geen beter verbond zijn.

Tegenwerping 1. Maar ons wordt geboden de Geest niet uit te blussen, 1 Thess. 5:19, wat inhoudt dat men de genade van de Geest kan verliezen en dat de rokende vlaswiek uitgeblust kan worden.

Antwoord. Wij moeten onderscheid maken tussen het algemene werk van de Geest en het heiligende werk. Het ene kan uitgeblust worden, maar het andere niet. Het algemene werk van de Geest is als een figuur die op het ijs gemaakt wordt, die spoedig uitgewist wordt. Het heiligende werk is als een standbeeld in goud gegraveerd, dat duurzaam is. De gaven van de Geest kunnen uitgeblust worden, maar

de genade niet. Er is verlichting van de Geest en zalving met de Geest. De verlichting van de Geest kan uitgaan, maar de zalving blijft: "En de zalving die gijlieden van Hem ontvangen hebt, blijft in u", 1 Joh. 2:27. De gloed van de hypocriet gaat uit, de vonk van de ware gelovige blijft leven en groeien. Het ene is het licht van een komeet, die afneemt en verdampt, Matthéüs 25:8; het andere is het licht van een ster, die zijn glans behoudt.

Laat een kind van God uit alles wat gezegd is, overreed worden om twee dingen te doen:

1. Zijn voorrecht te geloven.
2. Zijn plicht op te volgen.

1. Zijn voorrecht te geloven.

Het is het onvergelykelijke en weergaloze geluk van een kind van God, dat zijn kool niet zal worden uitgeblust, 2 Sam. 14:7. De genade in zijn ziel die gering en kwijnend kan zijn, zal de geest niet geven, maar zal de kracht vernieuwen en vermeerderen door de Goddelijk aanwas. De Heere zal de rokende vlaswiek tot een brandende lamp doen worden. Het zou heel droevig zijn, als een christen steeds aan verandering onderhevig zou zijn: de ene dag een lid van Christus en de volgende dag een lid van satan; de ene dag het schijnsel van de genade in zijn ziel en de volgende dag zijn licht uitgeblust in donkerheid. Dat zou de troost van een christen wegnemen en de gouden keten der zaligheid stukbreken.

Maar wees gerust, o christen, dat Hij, Die een goed werk in u begonnen heeft, dat voleindigen zal, Fil. 1:6. Christus zal het oordeel uitbrengen tot overwinning. Hij zal de genade doen triomferen over al de tegenstand van verdorvenheden. Als de genade uiteindelijk zou sterven, wat zou er dan van het rokende lemmet terecht komen? En hoe zou dan toch die benaming aan Christus gegeven kunnen worden: "Voleinder des geloofs"?, Hebr. 12:2.

Tegenwerping 2. Het lijdt geen twijfel, of dit is een onbetwist voorrecht voor degenen die een rokende vlaswiek zijn en die de geringste beginselen van genade bezitten, maar ik vrees dat ik geen rokende vlaswiek ben. Ik kan het licht der genade niet in mij gewaar worden.

Antwoord. Opdat ik de rokende vlaswiek moge vertroosten, vraag ik: Waarom redetwist u zo tegen uzelf? Waarom denkt u dat u geen genade heeft? Ik geloof dat u meer hebt dan u zou willen afstaan. U schat de genade boven het goud van Ofir. Hoe kon u anders de waarde en de glans van deze parel zien, als Gods Geest niet uw ogen geopend had? U verlangt te geloven en u treurt dat u niet kunt geloven. Zijn die tranen niet de beginselen van geloof? U begeert Christus te hebben en kunt zonder Hem niet voldaan zijn. Dit slaan van de pols bewijst dat er leven is. Het ijzer zou zich niet omhoog kunnen bewegen, als de magneet het niet zou aantrekken. Het hart zou niet in heilige begeerten naar de Heere kunnen opstijgen, als niet de een of andere hemelse magneet het had aangetrokken. Christen, kunt u zeggen dat de zonde u een last is, en Christus uw lust, zoals Petrus eens zei: «Heere, Gij weet dat ik U liefheb», Joh. 21:17. Dit is rokend vlas en de Heere zal het niet uitblussen. Uw genade zal opbloeien tot in de heerlijkheid. God zal eerder het licht van de zon uitblussen dan dat Hij het opgaande licht van Zijn Geest in uw hart zal uitblussen.

2. Zijn plicht op te volgen. Er zijn twee plichten die van gelovigen geëist worden:

- (1) Liefde.

(2) Arbeid.

- (1) Zal de Heere de rokende vlaswiek niet uitblussen, maar die uiteindelijk doen triomferen over alle tegenstand? Wat moest dan de rokende vlaswiek ontvlammen in liefde tot God! "Hebt den HEERE lief, gij, al Zijn gunstgenoten!", Psalm 31 :24. De gelovigen zijn veel aan God verschuldigd en terwijl zij niets hebben om te betalen, is het moeilijk om Hem niet te kunnen lief hebben. O, gelovigen, het is God Die de genade bij de voortduur in uw ziel onderhoudt. Hij is als een vader die zijn zoon een kleine voorraad geld geeft om mee te beginnen en als hij een tijdje handel gedreven heeft, voegt hij nog meer aan de voorraad toe. Zo voegt de Heere ook steeds aan uw voorraad toe. Hij laat elke dag olie in de lamp van uw genade druppen en houdt zo de lamp brandende. Dit mag uw liefde tot God wel doen ontvlammen, Die het werk der genade niet zal laten ontbreken, maar Hij zal het tot volkomenheid brengen: "Hij zal de rokende vlaswiek niet uitblussen". Wat moesten Gods kinderen naar de hemel verlangen, wanneer het hun aanhoudend werk zal zijn liefde uit te ademen en lof te zingen!
- (2) Sommigen zouden kunnen denken, als Christus de rokende vlaswiek niet zal uitblussen, maar die helderder zal laten branden tot de middaghoogte der heerlijkheid, dat wij ons dan niet behoeven in te spannen, maar het aan God overlaten om Zijn eigen werk te doen. Pas op om zo'n slechte conclusie te trekken uit het goede dat boven gezegd is. Wat ik gezegd heb, is om het geloof aan te moedigen en niet om toe te geven aan luiheid. Denk niet dat God het werk voor ons zal doen, terwijl wij stilzitten. Als God de vonk der genade zal aanblazen door Zijn Geest, dan moeten wij die aanblazen door heilige werkzaamheden. God wil niet dat wij slapende naar de hemel gaan, maar biddende. De Heere zei tegen Paulus dat allen in het schip veilig aan land zouden komen, maar het moest gebeuren met gebruikmaking van de middelen: "Indien deze niet in het schip blijven, gij kunt niet behouden worden", Hand. 27:31. Zo zullen de gelovigen zeker de zaligheid bereiken. Zij zullen eindelijk aan land komen, maar zij moeten in het schip blijven, gebruikmakend van de genademiddelen, anders kunnen zij niet behouden worden. Christus verzekert Zijn discipelen: "Niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken", Joh. 10:28. Maar Hij geeft ook die raad: "Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt", Matthéüs 26:41. Het zaad Gods zal niet sterven, maar wij moeten het nat maken met onze tranen. De rokende vlaswiek zal niet uitgeblust worden, maar wij moeten het aanblazen met de adem van onze werkzaamheden.

De tweede troost voor degenen die God vrezen, is *dat Godzaligheid hen brengt tot een nauwe en heerlijke vereniging met Jezus Christus*. Maar daarover wil ik in het vervolg handelen.

HOOFDSTUK 12

De Geestelijke vereniging tussen Christus en de gelovigen

"Mijn Liefste is de mijne en ik ben de Zijne", Hooglied 2:16.

In dit Hooglied van Salomo zien wij de liefde van Christus en van Zijn Kerk naar elkaar toevloeien als een volle stroom.

De tekst bevat drie algemene delen:

1. Een belijdenis van de liefde: "Mijn Liefste".
2. Een uitdrukking van toe-eigening: "is de mijne".
3. Een heilige overgave: "ik ben Zijne".

De leer hierin is: *dat er een huwelijksvereniging is tussen Christus en de gelovigen.*

De apostel die breedvoerig over het huwelijk heeft gehandeld, vat het hele hoofdstuk als volgt samen: "Deze verborgenheid is groot; doch ik zeg dit, ziende op Christus en op de Gemeente", Efëze 5:32. Wat is nauwer dan zo'n vereniging? Wat is liefelijker?

Er is een tweërlei vereniging met Christus.

1. *Een natuurlijke vereniging.* Dit gaat alle mensen aan, daar Christus hun natuur heeft aangenomen en niet die van de engelen, Hebr. 2:16. Maar als er niet meer is dan deze natuurlijke vereniging, geeft het weinig troost. Duizenden gaan verloren, al heeft Christus Zich verenigd met de menselijke natuur.
2. *Een heilige vereniging.* Hierdoor worden wij op geestelijke wijze met Christus verenigd. Deze vereniging met Christus is niet met Zijn Persoon. Als het wezen van Christus in de persoon van een gelovige overgebracht zou zijn, zou daaruit volgen, dat alles wat een gelovige verrichtte, verdienstelijk zou zijn. Maar de vereniging tussen Christus en een gelovige is:
 - a. verbondsmatig. "Mijn Liefste is mijn". God, de Vader, geeft de bruid; God, de Zoon, ontvangt de bruid; God, de Heilige Geest, legt de huwelijksknoop - Hij legt de verbinding van onze begeerten met Christus en van Christus' liefde met ons.
 - b. krachtadig. Christus verenigt Zichzelf met Zijn bruid door Zijn genade en verdere invloeiingen: "En uit Zijn volheid hebben wij ontvangen, ook genade voor genade", Joh. 1:16. Christus wordt één met de bruid door Zijn beeld mee te delen en de afdruk van Zijn eigen heiligheid in haar te stempelen.

Deze vereniging met Christus mag terecht *mystiek, of geestelijk* genoemd worden. Het is moeilijk om de wijze waarop dit geschiedt te beschrijven. Het is moeilijk om aan te tonen hoe de ziel met het lichaam is verenigd en ook hoe Christus verenigd is met de ziel. Maar hoewel deze vereniging geestelijk is, is zij toch werkelijk. In de natuur gebeuren er vaak dingen zonder dat wij het merken, maar zij gebeuren wel werkelijk, Pred. 11:5. Wij zien niet dat de wijzer op de wijzerplaat beweegt, maar toch beweegt hij. De zon doet de dampen van de aarde vervluchtigen en trekt ze op, zonder dat wij het merken en toch gebeurt het. Zo is ook de vereniging van Christus en de ziel, hoewel die voor het oog van het verstand onbegrijpelijk is, toch werkelijkheid, 1 Kor. 6:17.

Vóór deze vereniging met Christus moet er een afscheiding zijn. Het hart moet afgescheiden worden van alle andere liefhebbers, zoals er bij een huwelijk een verlaten is van vader en moeder: "Vergeet uw volk en uws vaders huis", Psalm 45:11.

Er moet zo ook een verlaten van onze vorige zonden zijn, een breken met het verbond met de hel, vóór wij met Christus verenigd kunnen worden. "Efraïm, wat heb Ik meer met de afgoden te doen", Hos. 14:9, of zoals het in het Hebreeuws staat: "met de smarten". De zonden die voorheen beschouwd werden als minnaars, zijn nu smarten. Er moet een scheiding zijn vóór er een vereniging komt.

Het doel van onze huwelijksvereniging met Christus is tweevoudig:

- a. Samenwoning. Dit is één doel van het huwelijk, samenwonen: "Opdat Christus door het geloof in uw harten wone", Efëze 3:17. Het is niet genoeg om Christus enkele beleefdheidsbezoeken in Zijn instellingen te brengen - huichelaren mogen dan zo iets doen - maar er moet een wederzijdse omgang zijn met elkaar. Wij moeten steeds met onze gedachten bij Christus zijn: "hij blijft in Hem", 1 Joh. 3:24. Getrouwen moeten niet apart wonen.
- b. Bevruchting. "Opdat gij zoudt worden eens Anderen, namelijk Desgenen Die van de doden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden", Rom. 7:4. De bruid draagt de vruchten van de Geest: "liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, zachtmoedigheid", Efëze 5:22. Onvruchtbaarheid is in Christus' bruid een schande.

Deze huwelijksvereniging met Christus is de edelste en voortreffelijkste vereniging:

- a. Christus verenigt Zich met velen. In andere huwelijken wordt slechts één persoon genomen, maar hier worden miljoenen genomen. Anders zouden arme zielen misschien uitroepen: "Ach, Christus heeft die en die getrouwd, maar wat helpt mij dat. Hij is mij voorbijgegaan". Nee, Christus trouwt er duizenden. Het is een heilige en kuise polygamie. Menigten mensen verontreinigen dit huwelijksbed niet. Elke arme zondaar, die een nederig, gelovig hart meebrengt, kan met Christus trouwen.
- b. In dit heilig huwelijk is er een nauwere vereniging dan er in enig ander huwelijk kan zijn. In andere huwelijken worden er twee tot één vlees, maar Christus en de gelovige worden tot één geest: "Maar die den Heere aanhangt, is één geest met Hem", 1 Kor. 6:17. Welnu, daar de ziel voortreffelijker is dan het lichaam en voor groter vreugde vatbaar is, brengt deze geestelijke vereniging meer wonderbaarlijke blijdschap en vervoering met zich mee dan enige andere huwelijksverbintenis kan verschaffen. De vreugde die voortvloeit uit de mystieke vereniging is onuitsprekelijk en vol heerlijkheid, 1 Petrus 1:8.
- c. Deze vereniging met Christus eindigt nooit. "Driewerf gelukkig zijn degenen die door een onverbreekelijke band verbonden zijn", Horatius. Andere huwelijken eindigen weldra. De dood snijdt de huwelijksband door, maar deze huwelijksvereniging is eeuwig. Gij die eenmaal een bruid van Christus zijt, zult nooit weduwe worden: "En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid", Hos. 2:18. Eigenlijk gezegd, begint ons huwelijk met Christus waar andere huwelijken eindigen: bij de dood.

In dit leven is er nog slechts de ondertrouw. De Joden kenden een vaste tijd tussen verloving en huwelijk, soms een jaar, of meer. In dit leven is er slechts de verloving of de ondertrouw; beloften worden aan weerszijden gegeven en de liefde gaat in het verborgen heen en weer tussen Christus en de ziel. Hij laat wat glimlachen van Zijn aangezicht zien en de ziel zendt haar zuchten op en laat haar liefdestranen vallen. Maar dit alles is slechts voorbereidend werk en iets wat opleidt tot het huwelijk. De heerlijke voltrekking en plechtige sluiting van het huwelijk worden bewaard voor de hemel. Daar is het avondmaal van de bruiloft des Lams, Openb. 19:9) en het bed der

heerlijkheid dat met de liefde welriekend gemaakt is, waar de zielen van de uitverkorenen eeuwig zullen vertroost worden: "Alzo zullen wij altoos met den Heere wezen", 1 Thess. 4:17. Dus bij de dood begint eerst echt ons huwelijk met Christus.

Eerste nuttig gebruik

Als Christus het Hoofd is van het geestelijk lichaam, Efëze 1:22, dan onthoofdt deze leer de paus, die mens der zonde, die het voorrecht zich wederrechtelijk toe-eigent dat hij het hoofd van de kerk is en zo het huwelijksbed van Christus verontreinigt. Wat een godslastering is dat! Twee hoofden is monsterachtig. Christus is het Hoofd en Hij is de Bruidegom. Er is geen tweede man, een vervanger in Zijn plaats. De paus is het beest uit Openbaring 13:11. Als men hem hoofd van de kerk maakt, wat is dat dan anders dan het hoofd van een beest zetten op het lichaam van een mens?

Tweede nuttig gebruik

Als er dus zo'n huwelijksvereniging is, laten wij ons dan toetsen, of wij met Christus verenigd zijn:

1. Hebben wij Christus gekozen naar Wie onze liefde uitgaat en is die keuze gegrond op kennis?

2. Hebben wij toestemming gegeven tot dat huwelijk? Het is niet genoeg dat Christus gewillig is om ons te nemen, maar zijn wij gewillig om Hem te aanvaarden? God dringt ons de zaligheid niet zo op dat wij Christus zullen aannemen, of wij willen of niet. Wij moeten toestemmen om Hem te ontvangen. Velen vinden Christus wel goed, maar zij geven hun toestemming niet. En die toestemming moet:

- a. Zuiver en oprecht zijn. Wij stemmen toe Hem te ontvangen vanwege Zijn eigen waardigheid en uitnemendheid: "Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen", Psalm 45:3.
- b. In het heden gebeuren: "Nu is het de welaangename tijd", 2 Kor. 6:2. Als wij Christus van ons weren door uitstel en excuses, zal Hij misschien wel ophouden tot ons te komen. Hij zal dan Zijn nodigingen nalaten. Zijn Geest zal dan niet langer twisten en, arme zondaar, wat zult u dan doen? Als de nodigingen van Christus ophouden, zullen uw weeën beginnen.

3. Hebben wij Christus aangenomen? Het geloof is de band der vereniging. Christus wordt met ons verenigd door Zijn Geest en wij worden met Hem verenigd door het geloof. Het geloof hecht de huwelijksband.

4. Hebben wij onszelf aan Christus overgegeven? Zo zegt de bruid het in onze tekst: "Ik ben de Zijne", alsof zij zeggen wil: "Alles wat ik heb, is tot gebruik en dienst van Christus". Hebben wij ons zo overgegeven? Hebben wij onze naam en onze wil aan Christus gegeven? Als de duivel ons lastig valt met een verzoeking, zeggen wij dan: "Wij zijn niet van onszelf, wij zijn van Christus; onze tong is van Hem, wij mogen die niet verontreinigen met vloeken; ons lichaam is Zijn tempel, wij mogen dat niet bevuild met zonde?" Als dat zo is, is dat een teken dat de Heilige Geest deze gezegende vereniging tussen Christus en ons heeft tot stand gebracht.

Derde nuttig gebruik

Als deze geestelijke vereniging is, kunnen wij daaruit vele gevolgtrekkingen maken:

1. Let toch op de waardigheid van alle ware gelovigen. Zij zijn verenigd met Christus in een huwelijk. Zij zijn niet alleen gelijkvormig aan Hem geworden, maar met

Hem verenigd. Zij gelijken niet slechts op Christus, maar zij zijn één met Hem. Alle gelovigen hebben deze eer. Als een koning een bedelares trouwt, is zij krachtens deze vereniging van adel en van koninklijken bloede geworden. Zoals de goddelozen met de vorst der duisternis verenigd zijn en hij de hel als hun erfenis voor hen vastzet, zo zijn degenen die God vrezen door God met Christus verenigd, Die de Koning der koningen is en de Heere der heren, Openb. 19:16. Krachtens deze heilige vereniging krijgen de gelovigen een plaats boven de engelen. Christus is de Heere der engelen, maar niet de Bruidegom.

2. Merk toch op, hoe gelukkig al de gelovigen getrouwd zijn. Zij zijn verenigd met Christus, Die de beste Man is, "Hij draagt de banier boven tienduizend", Engelse vertaling "Hij is de voornaamste onder tienduizend", Hooglied 5:10. Christus is een Man die Zijns gelijke niet heeft:

- a. *Wat betreft tere zorg.* De bruid kan niet zo zorgzaam over haar eigen ziel en goede naam zijn als Christus over haar zorgzaam is: "Hij zorgt voor u", 1 Petrus 5:7. Christus treedt in overleg met Zichzelf om te beramen en te ontwerpen hoe Hij het werk van onze zaligheid zal voortzetten. Hij richt al onze zaken uit, Hij neemt onze zaken waar alsof die de Zijne zijn. Hij heeft er immers Zelf belang bij! Hij bezorgt Zijn bruid alles wat zij opnieuw nodig heeft. Als zij van de weg afdwaalt, leidt Hij ze weer. Als zij struikelt, vat Hij haar bij de hand. Als zij valt, richt Hij haar op. Als zij dodig is, verlevendigt Hij haar door Zijn Geest. Als zij weerspanning is, trekt Hij haar met koorden der liefde. Als zij bedroefd is, troost Hij haar met beloften.

- b. *Wat betreft vurige liefde.* Er is geen man die zo liefheeft als Christus. De Heere zegt tegen het volk: "Ik heb u liefgehad" en zij zeggen: "Waarin hebt Gij ons liefgehad?", Mal. 1:2. Maar wij kunnen niet tegen Christus zeggen: "Waarin hebt gij ons liefgehad?" Christus heeft een ware betoning van Zijn liefde tot Zijn bruid gegeven. Hij heeft haar Zijn Woord gezonden, een liefdesbrief en heeft haar Zijn Geest gegeven, een liefdesteken. Christus heeft meer lief dan enig andere man:

- (1) Christus heeft een kostbare mantel om Zijn bruid gelegd: "Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan", Jesaja 61:10. In dit kleed ziet God ons aan, alsof wij niet gezondigd hadden. Deze mantel is even zeker de onze om ons te rechtvaardigen, als zij van Christus is Die hem ons geschonken heeft. Deze mantel bedekt ons niet alleen, maar versiert ons ook. Als wij deze mantel aan hebben, worden wij rechtvaardig verklaard, niet slechts rechtvaardig als de engelen, maar als Christus: "Opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem", 2 Kor. 5:21.

- (2) Christus geeft aan Zijn bruid niet alleen Zijn gouden klederen, maar ook Zijn beeld. Hij heeft haar lief, omdat Hij in haar Zijn eigen gelijkenis aanbrengt. Een man kan liefdevolle genegenheid hebben tot zijn vrouw, maar hij kan niet zijn eigen beeld op haar afdrukken. Als zij mismaakt is, kan hij haar een sluier geven om dat te bedekken, maar hij kan niet zijn schoonheid op haar leggen. Maar Christus deelt "de schoonheid der heiligheid" aan Zijn bruid mee: "uw schoonheid was volmaakt door Mijn heerlijkheid", Ezech. 16:14. Als Christus een ziel ondertrouwt, maakt Hij die schoon: "Geheel zijt gij schoon, Mijn vriendin", Hooglied 4:7. Christus vindt dat Hij Zijn bruid nooit genoeg liefheeft vóór Hij Zijn eigen gelaat in dat van haar ziet.

- (3) Christus scheldt die schulden kwijt die een andere man niet kan kwijtschelden. Onze zonden zijn de ergste schulden die wij hebben. Als al de engelen geld zouden bijdragen, konden zij nog niet één van deze schulden betalen, maar Christus bevrijdt ons daarvan. Hij is zowel Man als Borg. Hij zegt tegen het recht, wat Paulus zei met betrekking tot Onesimus: "En indien hij u, iets schuldig is, reken dat mij toe., Ik zal het betalen", Filemon vers 18, 19.
- (4) Christus heeft voor Zijn bruid meer geleden dan ooit een andere man voor zijn vrouw. Hij heeft armoede en smaad geleden. Hij Die de hemelen met sterren heeft gekroond, werd Zelf met doornen gekroond. Men heeft Hem een metgezel van zondaren genoemd, opdat wij metgezellen van de engelen gemaakt zouden worden. Hij achtte Zijn leven niet; Hij sprong in de zee van de toorn Zijns Vaders om Zijn bruid van de verdrinkingsdood te redden.
- (5) De liefde van Christus is niet geëindigd met Zijn leven. Hij heeft Zijn bruid voor eeuwig lief: "En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid", Hos. 2:18. Terecht noemt de apostel deze "een liefde die de kennis te boven gaat", Efëze 3:19.

3. Merk op hoe rijk de gelovigen zijn. Zij zijn getrouwd om de kroon des hemels te verkrijgen en krachtens de huwelijksvereniging gaan alle schatten van Christus naar de gelovigen: "gemeenschap is gegrond in vereniging". Christus deelt Zijn gaven mee, Joh. 1:16. Zolang Christus die heeft, zullen gelovigen geen gebrek hebben. Hij deelt ook Zijn voorrechten mee - rechtvaardigmaking en heerlijkmaking. Hij zet voor Zijn bruid een koninkrijk vast als erfenis, Hebr. 12:28. Dat is de sleutel voor het raadsel van de apostel: "Als niets hebbende en nochtans alles bezittende", 2 Kor. 6:10. Krachtens de huwelijksvereniging hebben de gelovigen recht op al de schatten van Christus.

4. Zie toch, welk een vreselijke zonde het is de gelovigen kwalijk te behandelen. Dan doet men Christus onrecht aan, want gelovigen zijn op geestelijke wijze één met Hem: "Saul, Saul, wat vervolgt gij *Mij*?", Hand. 9:4. Toen het lichaam verwond werd, protesteerde het Hoofd in de hemel daartegen. In dat opzicht kruisigt men Christus opnieuw, Hebr. 6:6, omdat wat men doet aan Zijn leden, men dat aan Hem doet. Als Gideon zich wreekte op degenen die zijn broeders gedood hadden, zal Christus Zich dan niet veel meer wreken op degenen die Zijn bruid onrecht aandoen?, Richt. 8:21. Zal een koning toestaan dat zijn schatten geplunderd worden, zijn kroon in het stof geworpen wordt, zijn koningin onthoofd wordt? Zal Christus de beledigingen en de schending die Zijn bruid worden aangedaan, dulden? De gelovigen zijn de oogappel van Christus, Zach. 2:8, en laten degenen die Zijn oog aanraken daar rekening mee houden. "En Ik zal uw verdrukkers spijzigen met hun eigen vlees; en van hun eigen bloed zullen zij dronken worden, als van zoeten wijn", Jesaja 49:26.

5. Merk op wat de oorzaak is, waarom gelovigen zich zo verheugen in het Woord en de sacramenten, omdat zij daar hun Bruidegom Christus ontmoeten. De vrouw verlangt toch in de tegenwoordigheid van haar Man te verkeren! De genademiddelen zijn de wagen waarop Christus rijdt, de traliën waardoor Hij kijkt en waardoor Hij Zijn vriendelijk gelaat vertoont. Hier ontplooit Christus de banier der liefde, Hooglied 2:4. Het Avondmaal des Heeren is niets anders dan een onderpand en eersteling van die eeuwige gemeenschap die de gelovigen zullen genieten met Christus in de hemel. Dan zal Hij de bruid in Zijn armen nemen. Als Christus al zo liefelijk is in de genademiddelen, waar wij slechts een korte blik en vage glimpjes van Hem ontvangen

door het geloof, o, wat zal dan Zijn tegenwoordigheid in de hemel heerlijk en verrukkelijk zijn, als wij Hem zien zullen van aangezicht tot aangezicht en voor eeuwig in Zijn liefdevolle omhelzingen zullen verkeren!

Vierde nuttig gebruik

Deze geestelijke vereniging verschaft voor gelovigen in verschillende omstandigheden veel troost.

1. *Voor het geval zij minachtend en liefdeloos door de wereld bejegend worden:* "In toorn haten zij mij", Psalm 55:4. Maar hoewel wij in een liefdeloze wereld leven, wij hebben een liefdevolle Man: "Gelijkerwijs de Vader Mij liefgehad heeft, heb Ik ook u liefgehad", Joh. 15:9. Welke engel kan zeggen hoe God, de Vader, Christus liefheeft? Toch wordt de liefde van de Vader tot Christus als afbeelding en voorbeeld gesteld van de liefde van Christus tot Zijn bruid. Deze liefde van Christus overtreft zover alle geschapen liefde als de zon het licht van een toorts overtreft. En is dat niet vertroostend? Hoewel de wereld mij haat, heeft Christus mij toch lief.
2. *Voor het geval zij zwak zijn in de genade.* Dan kan de gelovige Christus alleen aangrijpen met een bevende hand. Er is dan "een geest van krankheid" over hem. Maar, o, zwakke christen, hier is een sterke vertroosting: er is een huwelijksvereniging. U bent de bruid van Christus en Hij zal u verdragen als het zwakkere vat. Zal een man van zijn vrouw scheiden, omdat zij zwak en ziekelijk is? Neen, hij zal des te meer teer over haar zijn. Christus haat ontrouw, maar Hij heeft medelijden met zwakheid. Als de bruid zwak is en moedeloos dreigt te worden, legt Christus Zijn linkerhand onder haar hoofd, Hooglied 2:6. Dat is de troost voor een bruid als zij zwak is. Haar Man kan kracht in haar laten vloeien: "Mijn God zal Mijn Sterkte zijn", Jesaja 49:5.
3. *Bij het sterven.* Als gelovigen sterven, gaan zij naar hun Bruidegom. Wie zouden niet graag de afgrond van de dood snel oversteken om hun Bruidegom, Christus te mogen ontmoeten? "Ik heb begeerte om ontbonden te zijn", (ik begeer het anker te lichten, Engelse vertaling) Fil. 1:23, en met Christus te zijn. Wat geeft het dan, al is de weg vuil? Wij gaan immers naar onze Vriend! Als een vrouw verloofd is, verlangt zij naar de dag van haar huwelijk. De begrafenisdag van de gelovigen is hun huwelijksdag. Het lichaam is een gevangenis voor de ziel. Wie zou niet verlangen een gevangenis te verwisselen met een huwelijksbed? Wat was Jozef blij, toen hij uit de gevangenis ging naar het hof van de koning! God is wijs. Hij laat ons hier veranderingen en moeiten meemaken, zodat hij ons van de wereld zal spenen en ons doen verlangen naar de dood. Als de ziel van het lichaam wordt afgescheiden, huwt zij met Christus.
4. *Als het oordeel uitgesproken wordt op de oordeelsdag.* Er is een huwelijksvereniging, o christen, uw Man zal uw Rechter zijn. Een vrouw zou niet bang zijn om voor het gerecht te verschijnen, als haar man daar zou zitten als rechter. Wat geeft het, als de duivel vele aanklachten tegen u zou inbrengen? Christus zal uw zonden uitwissen met Zijn bloed. Hij zal zeggen: "Zal Ik Mijn bruid veroordelen?" O, wat is dat een troost! De Bruidegom is de Rechter! Christus kan geen vonnis tegen Zijn bruid uitspreken, zonder het tegen Zichzelf te spreken. Want Christus en de gelovigen zijn één.

5. *Voor het geval dat de gelovigen lijden.* De Kerk des Heeren is in dit leven onderhevig aan veel onrecht, maar de Kerk heeft een Man in de hemel, Die aan haar denkt en Die "water in wijn" voor haar zal veranderen. Hier is het een tijd van treuren voor de bruid, omdat de Bruidegom afwezig is, Matthéüs 9:15. Maar weldra zal zij haar treurigheid afleggen. Christus zal de tranen van bloed van de wangen van Zijn bruid afwissen: "De Heere HEERE zal de tranen van alle aangezichten afwissen", Jesaja 25:8. Christus zal Zijn bruid minstens zolang troosten als zij verdrukt is geweest. Hij zal haar troosten met Zijn liefde. Hij zal de beker der benauwdheid wegnemen en zal haar de beker der vertroosting geven. En dan zal zij al haar verdriet vergeten, als zij geroepen zal worden tot het wijnhuis des hemels en als de banier van Christus over haar zal zijn.

Vijfde nuttig gebruik

Laat ik verschillende plichten aandringen bij degenen die deze vereniging met Christus hebben.

1. Maak gebruik van deze betrekking in twee gevallen:
 - a. *Als de wet zijn aanklachten tegen u inbrengt.* De wet zegt: "Er moet hier zoveel schuld betaald worden", en de wet eist voldoening. Erken' dat die schuld er is, maar breng die geheel over op uw Man, Christus. Het is een grondstelling in de wet, dat de aanklacht niet moet uitgaan naar de vrouw, zolang als de man in leven is. Zeg tegen de satan als hij u beschuldigt: "Het is waar, dat die schuld van mij is, maar ga naar mijn Man, Christus, Hij zal die betalen". Als wij deze gedragslijn zouden volgen, zouden wij van veel moeite bevrijd zijn. Door het geloof leggen wij de schuld op onze Man. Gelovigen verkeren niet in een staat van weduwschap, maar in de huwelijkse staat. De satan zal nooit naar Christus gaan - hij weet dat het recht bevredigd is en dat de schuld uit het boek is weggedaan - maar hij komt naar ons toe met die schuld om ons in verlegenheid te brengen. Wij moeten hem naar Christus sturen en dan zullen alle rechtsgedingen ophouden. Dat is de overwinning van een gelovige 'Als hij schuldig is in zichzelf, is hij waardig in Christus: Als hij bevlekt is in zichzelf, is hij rein in zijn Hoofd.
 - b. *In geval van verlaten.* Christus kan wel, om redenen die bij Hem Zelf het beste bekend zijn een tijdlang Zich verbergen: "Mijn Liefste was geweken", Hooglied 5:6. Zeg daarom niet, dat Christus voorgoed is weggegaan. Het is de vrucht van achterdocht in een vrouw, als haar man haar een poosje alleen gelaten heeft, dan te denken dat hij voorgoed van haar is weggegaan. Elke keer als Christus uit het gezicht weggaat, is het verkeerd van ons als wij zeggen, zoals Sion: "De HEERE heeft mij verlaten", Jesaja 49:14. Dat is achterdocht en wij doen de liefde van Christus en de liefelijkheid van de huwelijksverbintenis onrecht aan. Christus kan Zijn bruid wel verlaten met betrekking tot de troost, maar Hij zal haar niet verlaten met betrekking tot de vereniging. Een man kan wel op duizend mijl afstand van zijn vrouw zijn, maar hij is nog steeds haar man. Christus kan Zijn bruid wel verlaten, maar de huwelijksverbintenis blijft intact.
2. Heb uw Man, Christus, lief, Hooglied 2:5. Heb Hem lief, al wordt Hij gesmaad en vervolgd. Een vrouw houdt van haar man, ook als hij in de gevangenis zit. Om uw liefde tot Christus te doen ontvlammen, bedenk dan:
 - a. Dat het voor u niet gepast is iets anders lief te hebben. Als Christus uw Man is, past het niet andere minnaars te hebben, die Christus tot jaloersheid zouden verwekken.

- b. Hij is het waardig uw liefde te ontvangen. Hij is onvergelijkelijk schoon: "Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk", Hooglied 5:16.
- c. Hoe vurig de liefde van Christus tot u is! Hij heeft u lief in uw slechtste toestand, Hij heeft u lief in de verdrukking. De goudsmid bemint zijn goud ook in de oven. Christus heeft u lief ondanks uw vrezen en uw smetten. De gebreken van de gelovigen kunnen de liefde van Christus niet geheel van hen wegnemen, Jeremia 3:1. O, wat moest dan de bruid innig zijn in haar liefde tot Christus! Dat zal ook de voortreffelijkheid van de hemel zijn. Onze liefde zal dan zijn als de zon in haar volle kracht.

3. Verblijd u in uw Man, Christus. Heeft Christus u geëerd door u in de huwelijksvereniging op te nemen en één met Hem te maken? Dit vraagt om blijdschap. Krachtens de vereniging zijn de gelovigen deelgenoten van de rijkdommen van Christus. Bij de Romeinen was het de gewoonte, als de vrouw naar het huis gebracht werd, dat zij dan de sleutels van het huis van haar man ontving, om daarmee aan te geven dat de schatten en de zorg van het huis nu aan haar werden toevertrouwd. Als Christus Zijn bruid thuis brengt in die heerlijke woningen waarheen Hij voorgedaan is om die voor haar te bereiden, Joh. 14:2, dan zal Hij de sleutels van Zijn schatten aan haar overhandigen, en dan zal zij zo rijk zijn als de hemel iemand maar kan maken. Zal dan de bruid niet blij zijn en op haar bed luid zingen, Psalm 149:5? Christenen, laat de tijden zo slecht zijn als maar kan, u mag zich verheugen in uw geestelijke huwelijk, Hab. 3:17, 18. Laat ik u zeggen, dat het een zonde is als u zich niet verblijdt. Dan kleineert u uw Man, Christus. Als een vrouw altijd zucht en weent, wat zullen anderen dan zeggen? "Deze vrouw heeft een slechte man". Is dat de vrucht van Christus' liefde tot u, om oneer op Hem te werpen? Een zwaarmoedige bruid doet het hart van Christus verdriet aan.

Ik ontken niet dat christenen smart moeten hebben over de zonden van de dagelijkse voorvallen, maar altijd te wenen, alsof men weende zonder hoop, is een oneer voor de huwelijksverbintenis. "Verblijdt u in den Heere, te allen tijd", Fil. 4:4. Blijdschap brengt eer toe aan uw Man. Christus heeft een blijmoedige bruid lief en het doel waarom God ons treurende maakt, is juist om ons blij te maken. Wij zaaien in tranen, opdat wij maaien met gejuich. Buitensporige droefheid en berouw van iemand die God vreest, maakt anderen bevreesd om Christus aan te nemen. Die zullen zich gaan afvragen, of er wel zoveel vreugde is in de godsdienst zoals men beweert.

O, gij gelovigen van de Heere, vergeet de troost niet; laat anderen zien dat u geen berouw hebt van uw keuze. Blijdschap brengt levendigheid en werkzaamheid in een christen: "De blijdschap des HEEREN, die is uw sterkte", Nehemia 8:11. De ziel is het vaardigst in de plicht, als zij gedragen wordt op de vleugelen van blijdschap.

- 4. Versier deze huwelijksverbintenis, zodat u een kroon voor uw Man mag zijn.
 - a. *Draag een sluier.* Wij lezen van de sluier van de bruid, Hooglied 5:7. Deze sluier is ootmoed.
 - b. *Draag uw juwelen.* Dat zijn de genadegaven die om hun glans vergeleken worden met parelsnoeren en gouden spangen, Hooglied 1:10, 11. Deze kostbare juwelen onderscheiden de bruid van Christus van vreemdelingen.
 - c. Gedraag u zoals het de bruid van Christus betaamt:

- *Kuis.* Wees kuis in uw uitspraken; verontreinig u niet met dwalingen. Dwalingen bederven het verstand, 1 Tim. 6:5. Het is een van satans listen om eerst het verstand te verontreinigen en dan de consciëntie.
- *Heilig.* De bruid van Christus behoort zich niet te gedragen als een hoer. Een naakte borst en een lichtzinnige tong betamen een gelovige niet. De bruid van' Christus behoort uit te blinken in evangelische reinheid, zodat zij maakt dat haar Man verliefd op haar wordt.

Men vroeg eens een vrouw welke bruidsschat zij voor haar man had meegebracht. Zij antwoordde, dat zij geen bruidsschat had, maar zij beloofde *dat zij zich kuis zou bewaren*. Hoewel wij Christus geen bruidsschat kunnen toebrengen, zo verwacht Hij echter dat wij ons rein zullen bewaren en de borsten van onze maagdelijkheid niet zullen bezoedelen met besmettelijke en schandelijke zonden.

EINDE